

Onlar
kahramanlaşırken
yüzyılımıza
devrimi ve sosyalizmi
armağan eden
28 beden köprüsüydüler.

And olsunki
Bu ülke, bu vatan, bu halk
Özgür olacak.
Ve haykıracak her seher
Kahramanlar Ölmez!
Halk Yenilmez!

Sevgi Erdoğan
9 Ocak 2001

Namluların
ardında silahlı,
coplu, kalkanlı askerler
hınca hınçtı. Durmaksızın
robocoplar giriyordu içeri...
Silahlarıyla tam teçhizat
kapıdaydı katliamcılar.
Tam teçhizat direnişteydi
tutsaklar; inançlarını
kuşanmış olarak.
Silahlara, bombalara karşı
inanç konuşacaktı.
Başegmemenin diliydi
onların dili.
2000 yılının 19 Aralık'ı
20 hapishanede olduğu gibi
Uşak hapishanesinde de
böyle yaşanacaktı.
Yalnız Uşak hapishanesinin
diğer 20 hapishaneden farkı

burada sadece kadın
tutsakların oluşuydu.
“Kadın başlarına”
bir büyük destan
yazacaklardı.

Kuşatma altında
halaya durduklarında,
dizlerini yere
vurdukça,
havalandırmanın
betonları ses
verecekti.
Güçlüydüler, çaresiz
değillerdi ve
direnmek için
kimseye muhtaç
değillerdi.

Onlar başegmeyen
kadınlardı. Ezilen kadınların
onuru, gururu,
ve temsilcisiydiler.
Uşak'taki özgür kadın
tutsaklar, 19 Aralık'ta
gösterdikleri cüretle,
verdikleri şehitlerle, 5. yıla
giren direnişte kesintisiz
yeralışlarıyla, bu sıfatı
taşımaya layık olduklarını
çoktan gösterdiler.
Uşak'taki kadın tutsakların
destanı, başegmeyen
kadınların tarihinde
özel bir yere
sahip olacaktır.

Başegmeyen Kadınlar

Boran

Başegmeyen Kadınlar

Büyük direnişin
Uşak cephesi

Boran

F tipi hapishanelere,
tecrit zulmüne karşı
direniş 20 Ekim 2000'de
başladı.

Direniş
19-22 Aralık 2000'de
Türkiye tarihinin en
büyük hapishaneler
katliamıyla
kırılmak istendi.
Direniş devam etti.

Direnişi kırma
çabaları, F Tiplerinin
hücreleriyle, sansür ve
zorla müdahale
işkencesiyle bugüne
kadar durmaksızın
devam etti.
Direniş 5. yılında
hala devam ediyor.

Uşak direnişi, vatanın
bağımsızlığı, halkın
özgürlüğü için
117 şehit, 600 sakat
verilen bu destanın
bir parçasıdır.

Büyük Direnişin UŞak Cephesi

Başeğmeyen Kadınlar

Derleyen: Yasemin Berrin

Hapishaneler Dizisi
Boran

*Aralık 19'da
ondokuz yerden
bir de Uşak ellerinden
kanlı doğdu gün*

*Kanlı gün
kanlı mevsimler
ve yıllar
boğamadı umudu
yokedemedi düşüncelerimizi
Açlığın koynunda biten ölümlerle
feda'nın ateşiyle
yenildi zulüm*

*Bu destan
Büyük Direniş destanına
şanlı sayfalar ekleyen kadın tutsakların
Anadolu halklarına ithafıdır*

Önsöz

Devletin kadın siyasi tutsakları ayırma planının uygulandığı yerlerden biri de Uşak hapishanesiydi. Kadın tutsaklar, ilk kez erkek tutsakların olmadığı bir hapishane de kalacaklardı. Buca'dan bu plan çerçevesinde Uşak hapishanesine sevkedilen kadın tutsaklar, daha ringdeyken şöyle diyorlardı kendi kendilerine. *"Efeler diyarından kadın efelerin sesi mutlaka duyulacak!"*

Böyle de oldu. "Kadın efeler", Uşak'ta zulmün karşısına aşılmaz bir barikat kurdular.

Büyük direnişin Uşak cephesinin destanı böyle yazıldı.

Bu kitap böyle çıktı ortaya.

Uşak, "aşıklar diyarı" demektir.

Uşak hapishanesindeki kadın tutsaklar, kırk yıllık Uşaklılardan daha Uşaklıydılar. Çünkü onlar da sevdalıydı. Sevdalıydılar vatanlarına. Sevdalıydılar halklarına. Sosyalizme sevdalıydılar.

Sevdalarını savunmak için savaştılar Uşak cephesinde. Sevdalarını savunurken ölümsüzleştiler.

*

19 Aralık 2000'de saldırı düzenlenen 20 hapishane

içinde, Uşak hapishanesi, sadece kadın tutsakların kaldığı bir hapishane olarak diğerlerinden ayrılıyordu. Ama ne katliamda, ne direnişte bir farkı yoktu öteki hapishanelerden.

Kadınlar bu mücadelede onyıllardır en öndeydiler. Özgür kadın tutsaklar, 12 Eylül cuntasından bu yana hapishanelerdeki her direnişin içindeydiler. Varolmak için, ayakta durmak için erkeğe muhtaç kadın tipini onlar çoktan aşmışlardı. Uşak'ta bunu tüm dünyaya bir kez daha kanıtladılar.

Büyük direnişin 117 şehidinin dördü Uşak'tan verildi: Yasemin Cancı, Berrin Bıçkılar, Sevgi Erdoğan ve Günay Öğrener.

Uşak'taki kadın tutsaklar, 5. yılına giren direnişin hiç bir aşamasının dışında, gerisinde kalmadılar.

Direnişin yöneticisi de, savaşçısı da kendileriydiler.

Bu kitap, bir hapishanede, yöneticilerinin, savaşçıların hepsinin kadın olduğu bir direnişi anlatıyor. Bu nedenle kitaba “**başegmeyen kadınlar**” adını verdik.

Uşak'taki özgür kadın tutsaklar, 19 Aralık'ta gösterdikleri cüretle, 5. yıla giren direnişte yerleşikleriyle, bu sıfatı taşımaya layık olduklarını çoktan gösterdiler.

*

Başegmeyen Kadınlar kitabı, büyük bölümüyle Uşak hapishanesindeki tutsakların kaleminden çıktı. Ancak tek bir tutsağın anlatımı değil. Büyük direnişin Uşak cephesi, ve bu cephede verilen şehitler, birbirini izleyen bölümlerde farklı farklı tutsakların gözünden anlatılıyor.

Başegmeyen Kadınlar, Buca hapishanesinden kadın tutsakların Uşak hapishanesine sevkedilmeleriyle başlıyor; sevkten önce de Uşak'ta kalan kadın tutsaklar vardı. Sevkten sonra Uşaklı ve Bucalı kadın tutsakların tarihi birleşiyor. Birleşen tarih, direniş içinde akıp gidiyor.

Kitabın bölümleri, direnişin çeşitli aşamalarına göre ayrıldı. İlerleyen sayfalarda ise Sevgi Erdoğan'ın Günlü-

ğü, Uşak Hapishanesi şehitlerinin özgeçmişleri gibi bölümler yeralıyor.

Yasemin Cancı ve Berrin Bıçkılar'ın şehit düşmesiyle başlayan süreç, alını kızıl bantlı direnişçilerin şehitlik yolunda ilerlemesiyle devam ediyor. Bu anlamda Büyük Direnişin Uşak Cephesi'nin tarihi de, henüz tamamlanmış değil.

Çünkü;

20 Ekim 2000'de başlayan Büyük Direniş, bu kitabın yayına hazırlandığı tarih olan **2004 Kasım'ında 117 şehitle sürüyor...**

İçindekiler

1. Bölüm - Uşak'ta kadın tutsakların toplanması
2. Bölüm - Büyük Direnişe Hazırlık
3. Bölüm - Direniş Başlıyor
4. Bölüm - Düğün Coşkusu
5. Bölüm - 19 Aralık Operasyonu
6. Bölüm - Başucumuzda 28'lerin Resimleri
7. Bölüm - Sevgi Erdoğan'ın Günlüğü'nden
8. Bölüm - Yaseminlerin Ateşi, Sevgilerin Bayrağı
Günay'da
9. Bölüm - Bayrak Yere Düşmüyor
10. Bölüm - Uşak Şehitlerinin Özgeçmişleri

1. BÖLÜM

Uşak'ta kadın tutsakların toplanması **“TERÖRİSTİN KADINI ERKEĞİ** **FARKETMEZ”**

Akşam üzeri saat 16:00'da havalandırmada toplandık. Koro çalışmamız var. Bir yandan da aklımız yeni gelen mektuplarda. Kimlerden geldiğini merak ediyoruz. Marşları çalışacağız bugün. Çalışmaya başlayalı 15-20 dakika olmuştu ki, Sevgi ablanın yanımıza doğru geldiğini gördük. Sevgi abla her gün saat 16:00'dan sonra akşam yemeğine kadar havalandırmada düzenli bir şekilde volta atıyor. O gün de, mavi eteği, bastonu, arkadan yarım topladığı kırlaşmış gür saçlarıyla havalandırma kapısında göründü. Ablayı görür görmez toparlanıyo-

ruz. Olmadığı zamanlarda çalışmayı esprilerle kaynattığımız oluyordu.

Sevgi ablanın her zaman yürüdüğü tarafa gideceğini sanıyoruz ama yanımıza geliyor ve *"Buca'dakilerin sevki çıkmış, bayanları buraya gelecekti"* diyor. O anki sevincimiz görülmeğe değer.

Birkaç yoldaşımız Buca'yı biliyor, oradaki yoldaşları tanıyor. Kimimiz görüş kabinlerinde camlar ardında gördüğü, derdini sevincini paylaştığı yoldaşlara sarılacak olmanın, kimimiz yeni yoldaşlarla tanışacak olmanın sevincinde. Yeni yoldaşlar, sayımızla birlikte hareketliliğin artması, yeni şeyler öğrenmemiz demek. Gelenlerin Buca'dan olmasının da ayrı bir yeri var. Buca demek, Ali Rıza Komutan'ın okulu, 21 Eylül direnişi demek.

Birçok şey geçiyor aklımızdan, bir yandan da *"ne zaman gelecekler acaba"* sorusuyla yerimizde duramıyoruz. Sevgi abla uyarıyor sonunda *"çalışmanıza devam edin, sonra konuşursunuz"*... Bu haberin üzerine çalışmayı nasıl yapalım ki? Çalıştığımız marşı bitiriyoruz ve haberin sevinciyle başlıyoruz ÖZGÜR TUTSAK marşına... Öyle bir söylüyoruz ki ısrarla Buca'yı herkese duyuruyoruz... Buca artık sohbetlerimizde. Düşünceler, anılar ve beklentiler yoğunlaşıyor.

Yakında gelecekler. Hazırlıklar, düzenlemeler olmalı. Sevgi abla ileriye düşünme, ona göre hazırlıkları tamamlayıp eksiksiz haliyle bekleme konusunda usta. Bu tüm yaşamına yansıyan, küçük büyük tüm işleri için geçerli... Şimdi de koğuş düzenlemeleri, ihtiyaçları, temizlik, yataklar, Bucalılar gelmeden hazır olmalı...

Uşak Hapishanesi siyasi tutsakların kalması yanılla fazla geçmişe olan bir hapishane değil. '96 Ölüm Orucu'ndan sonra kadın siyasi tutukluların, sonra da hükümlülerin getirildiği bir yer. Hapishane idare ve personelinin siyasi tutsaklara yaklaşımında kimi zaman *"kadın olduğuna bakmadan karşımda konuşuyor"*, kimi zaman da *"teröriste ister erkek, ister kadın olsun, her şey müstehaktır"* düşüncesi öne çıkıyor. Saldırıları da bu

çerçeve de yaşıyor. Siyasi kimliğin oturtulmasında, idareyle ve solun birbirleriyle olan ilişkilerinin şekillenmesinde, Sevgi ablanın büyük payı var.

Uşak Hapishanesi siyasi kadınlar bölümü, diğer E tiplerinde olduğu gibi iki koğuştan oluşuyor. Birinde sadece PKK davasından tutuk ve hükümlüler kalırken, diğerinde biz ve diğer sol örgüt davalarından olanlar birlikte kalıyoruz. Yalnız 17 Ağustos depreminden sonra, idarenin deprem bölgesi hapishanelerinden tutuklu beklemesi nedeniyle, PKK koğuşunun yanında, koridordan alınan bölümle yeni bir koğuş açıldı. Küçük ama dışımızdaki solu alabilecek, hatta artacak kapasitesi var. Bulduğumuz koğuş 20 kişilik. Bizim için en uygun yer, ki Buca sevki ile buraya sığamayacağız. Ama yüreğimiz, özlemimiz, beklentilerimiz öyle geniş ki...

Koğuş düzenlemeleri solla bitmek tükenmek bilmez tartışmaları da beraberinde getiriyor. Sonunda yeni yapılan bölüme geçiyorlar. Biz de 20 kişilik yerde, hazırlık için temizliğe başlıyoruz.

Artık hazırız... Tek eksik dört gözle beklediğimiz Buca'lı yoldaşlarımız. Heyecanımız öyle büyük ki, bize seslenildiğinde veya bir ring sesi duyduğumuzda "acaba" diyoruz hemen. Heyecanımız dostları da sarıyor. Onların da sohbetlerinde, voltalarında Buca var.

Kasım'ın 17'sinde hava güneşli, bir parça yazdan kalmış gibi. Dışarıda güneşin nimetlerinden yararlanıyoruz... Birden "*Bucalılar geldi*" sesiyle yerlerimizden fırlıyoruz. Kapiya, yukarıya koğuşturmaya başlıyoruz. Ancak idari kayıta işleri bittikten sonra gelecekler. Heyecanla bekliyoruz... Yoldaşlarımız da heyecanlıdır mutlaka.

Bucalıların gözünden Uşak'a sevk

Bir dönem için Buca Hapishanesi sayfası kapandı. Artık siyasi tutsaklar koyulmayacak Buca'ya. Uzun süren

direnış günlerinin ardından anlaşma sağlandı, bizim pa-yımıza Uşak düştü. Senelerdir Buca'daydık. Buca'nın ka-panıyor olması, son aylarında yaşadıklarımız yüreğimiz-de bir burukluk yaratıyor.

Kasım'ın 17'sinde, Uşak'a gelmeden 2-3 ay önce üze-rimize tazyikli sularla saldırmışlar ve koğuşun iç kapısı-nı üzerimize kaynaklamışlardı. O da yetmemiş olmalıydı ki demir parmaklıklardan zincirleri geçirip kilitlemişlerdi. Havalandırma kapıları da aynı şekildeydi. Ek olarak uzun geniş demir borularla kapılara destek atılmıştı, havalan-dırmaya çıkmayalım diye. Böylece hapishane içinde ha-pishane yaratılarak beklemeye alınmıştık.

Beklenen neydi? Devlet neyi planlıyordu? Hiç kimse için sır değildi: Saldırı planları yapıyordu hasımlarımız. Bekleyiş uzun sürmemiş, hiç kimse için sır olmayan ger-çekleşmişti. Ama hedef ULUCANLAR'dı.

Kapalı kapılar ardında, Marmara Depremi'nin, Ulu-canlar'ın ve bir şeyler yapamamanın acısını yaşadık.

Yıllar boyunca Buca'da çok şey yaşadık. Buca ki ça-tıışmaların, direnişlerin çok sık yaşandığı, şehitler verdi-ğimiz yerdı. Şimdi ardımızda bırakıyoruz. Buca bizim için bir okuldu, şimdi bu okulda öğrendiklerimizi başka bir mevzide büyütme zamanı... Yaşananlar, yaratılan değerler beynimizde, yüreğimizde, düştük yollara.

Ringin pencerelerinden İzmir'i seyrediyoruz. Mahke-me ve hastane gidiş-gelişlerinde, halkımızla hasret gide-rirdik. Belki de bu son görüşümüz olacak İzmir'i. İçimiz-de has İzmirli olan bir tek Berrin Bıçkılar var. Berrin, İz-mir'de doğup büyümüş, burada örgütlü mücadeleye başlamış. Ama hepimizden bir parça taşıyor İzmir. Soh-beti bırakıp ayrılığın hüznünü vuruyoruz türkülere. Ezgi-lerle birlikte herkes kendi içinden İzmir'e veda ediyor. Sözlere gerek yok, bakışlar anlatıyor bu vedayı. Hem seyrediyor hem de türkülerimizi söylüyoruz.

"Güzel İzmir, İzmir

Kordon boyu efem de

*şen olsun
Beni senden, senden
ayırınlar efem de
kör olsun..."*

Yol boyunca kâh Ege türkülerini söylüyor, kâh sohbet ediyoruz. Kasım ayına göre hava sıcak olduğundan ve ne olur ne olmaz diyerek kat kat giyindiğimiz için, sıcaklar biraz bunaltıyor. Uşak'a dair konuşuyoruz. Sevk konusunda pek gönüllü değiliz. Başka yerlere sevk olma isteğimiz vardı. Memnun olmayan yanımız sohbetlere de yansıyor; şehrin adına çatıyoruz: "Uşak!" hiç güzel bir ad değil, niye böyle demişler ki?... "Efendi-uşak"ı çağrıştırıyor ilk başta. Uşaklı günlerimizde öğreniyoruz ki; aşıklar diyarı demekmiş.

İlk kez erkek yoldaşlarımızın olmadığı bir hapishane-
de olacağız. Devlet, devrimci kadın tutsaklarla erkek tut-
sakları ayrı ayrı hapishanelere koyma planını hayata ge-
çirmeye çalışıyor. Uşak hapishanesi bu planın bir parça-
sı. Madem öyle bu planı boşa çıkaracağız diyoruz. Efeler
diyarından kadın efelerin sesi mutlaka duyulacak!

Konuşmaların, düşüncelerin seyrinde, iddiamız,
umutlarımız, beklentilerimiz var. Yola çıkarken hedefler
belirledik kendimize. Bunca zaman daha iyiye, daha gü-
zele ulaşmak içindi tüm çabamız. Bu çabanın sınırlarını
zorlayacağız yeni mücadele mevzimizde. Buca'da yıllar-
ca oligarşiyle olan yoğun çatışma ortamından, yaşanan
sorunlardan daha sakin bir yere gelip, biraz "kendimize
geleceğiz"... Yaşananlara yeni yerden, yeni ufuklardan
bakmayı düşünüyor herkes kendi payına. Her şeyden
önemlisi de, Sevgi ablamızın, gerillalarımızın, Uşaklı
yoldaşlarımızın yanına geliyoruz. "Sırf Sevgi ablayı gör-
mek için bile Uşak'a gelinir" diyoruz.

Biz birkaç arkadaş dışında, Buca'dan son çıkanlardan
sayılırız. Önceden sevke giden arkadaşlardan saldırıya
uğrayanlar olmuştu. Sevk olunurken, ya çıktığın hapis-
hanede, ya da gittiğin hapishaneye adımını attığında,

bir dayak faslı, “adettendir”. Faşizmin onyıllardır uyguladığı bir politika bu. Ayrıldığıın yerdeki, direnişlerin, başışmeyişimizin intikamını alıyor kendince. Gidilen yerdeki ise, *“burası başka yere benzemez”* kabalığıında aklınca mesaj veriyor, ilk günden tutsakların gözünü korkutmaya çalışıyor. Bizim de böyle bir törenle karşılaşma ihtimalimiz var.

- İşte geldik Uşak'a.
- Bakalım nasıl karşılanacağız?..
- Ne yapıyorlar dışarıda?
- Komutanları birileriyle konuşuyor.
- Ordan iyi görebiliyor musun?...

Yeni bir yere gelmenin merakıyla bir yandan ringin küçücük pencerelerinden çevreyi gözetlerken, bir yandan da konuşmalar devam ediyor. Asker, bulunduğu-muz bölmeye yaklaşır;

- İki kişi insin aşağı, diyor.

Yasemin'le konuşuyoruz. Madem öyle inelim bakalım, diyoruz ve iki arkadaş iniyor aşağı.

Ringte bekleyenlerde sessizlik hakim. Kulaklar dışarıdan her an gelebilecek slogan seslerini duyabilmek için tetikte... Slogan sesleri gelmiyor ama, dışarı çıkanlar ringin görüş alanına giriyor bir süre sonra. Bir arkadaş heyecanla;

- Arkadaşların elleri morarmış, diyor.

Gölüşmelere yol açıyor bu söylem. O morluklar parmak izi alınırken kullanılan mürekkebin morlukları.

- Yok... Bir şey olsaydı, böyle sakın mi gelirlerdi, diyor Berrin.

- Buraya geliyorlar, öğreniriz şimdi...

Normal giriş işlemlerini yapıyorlarmış. Bir süre sonra ikişerli götürmek fazla zaman aldığıından hepimiz birden iniyoruz ringden...

Uşak Hapishanesi'ne adımımızı attığımız ilk andan iş-

lemelerin bitimine kadar her şey bize ilginç geliyor. Öncelikle herkes çok nazik. Sonra müdürü müdür gibi değil de, "bakkalci amca" gibi, kurallara uymamızı isterken, ahbablarıyla konuşuyormuş gibi hareket ediyor. Hemen hepimiz aynı şeyi düşünüyoruz: *"Ne garip bir yer burası. Buca'ya hiç benzemiyor"*.

Uzun bir bekleyişten sonra, işlemler bitmek üzereyken gardiyan, *"Sevgi hanım da sizi bekliyordu"* diyor.

- Nerede? diye soruyor bir arkadaş.

- Bizim odada oturuyor.

Sevgi ablanın koğuşun dışında beklediğini duyar duymaz hareketlerimiz hızlanıyor. Koşsak ayıp olacak. Yarı koşar vaziyette, sevinçle koridorda ilerlemeye başlıyoruz.

Ve işte Sevgi abla... Yanakları pembeleşmiş, iri kara gözleriyle gülen, zayıf, narin mi narin, elinde bastonu duruyor karşımızda.

Yoldaşların sınırsız kucaklaşmalarına, gözlerden okunan bir mutluluğa sahne oluyor gardiyan odası. Kucaklaşmaların ardından Sevgi abla bir koltuğa oturuyor. Hemen etrafına toplanıyoruz. Dizine, omuzuna dayananlar, hal hatır soranlar, içeridekileri merak edenler... Annesinin eteklerini çekiştiren çocuklar gibiyiz. Ve aynı zamanda diğer yoldaşlarımızla kucaklaşmanın sabırsızlığındayız. Gardiyan odasının penceresinden bizimkilerin koğuşunun havalandırması görülüyor. El sallıyoruz arkadaşlara, onlar da bizi beklemenin sabırsızlıklarında. Buca'da bıraktığımız yoldaşlarımızın hüznünü, burada yeni yoldaşlarımızın sıcaklığını aynı anda yaşıyoruz.

Koğuşun giriş kapısının önü ve daracık koridor öyle kalabalık ki, diğer örgütlerden birkaç dostumuzla birlikte 20-30 kişi varız. İşte kapıdan giriyoruz. Kucaklaşma, sevinç, heyecan... Tanıdıklarımız da var, tanımadıklarımız da... Bir iki arkadaş, bazılarına sarıldıktan sonra şöyle bir bakıp; "sen DHKP-C'li misin?" diye soruyor, cevap evetse bir daha sarılıyorlar. O karmaşada kime nasıl sa-

rılıyor, bir ring dolusu eşyaları nasıl taşıyoruz, yukarı çıkıp yatakhaneye nasıl oturuyoruz farkında değiliz. Uzun bir yoldan beklenen yavuklunun sevincini yaşıyor gibi, bayramlık çocuklar gibiyiz. Artık yeni günleri, yeni yoldaşlarımızla karşılayacağız.

O gecenin de nasıl geçtiğini anlayamıyoruz. Sohbetler, sohbetler, sohbetler... Bir Bucalılar Uşaklılara soruyor, bir Uşaklılar Bucalılara. Ve hepimiz artık "Uşaklı" olarak sevin ve sohbetlerin yorgunluğuyla sabahı ediyoruz.

Uşak'ta yaşam

Uşak'ta ilk sabah, havalandırmadan gelen türkü sesiyle uyanıyoruz. Hava alacakaranlık. Temiz havayla birlikte yoldaşlarımızın sesleri doluyor koğuşa. Spora çıkarken bizi uyandırmamışlar. Günlük yaşamın kurallarına dahil olmadan önce dinlenmemizi, yol yorgunluğunu atmamızı istiyorlar. Birkaç gün böyle devam ediyor. Ardından her gün, Sevgi ablanın önce ışığı açması, sonra teybe koyduğu güzel kasetlerle uyanmaya başlıyoruz. Ahmet Arif'in şiir kasetiyle, Latin müzikleriyle, Grup Yorum'un marşlarıyla, güzel Anadolu türkülerimizle güne merhaba demek, coşkun bir duygu yaratıyor hepimizde.

Uyandığımızda Sevgi ablayı işleriyle uğraşırken görüyoruz. Her sabah, yaşam disiplinimizin bir parçası olan 'içtima'dan sonra tekrar dönüyor işlerinin başına. İçtima, örgütlü yaşamımızın, disiplinimizin bir parçası, güne ilk adım atışımız. Askeri-siyasi bir örgütlenmenin kadroları, doğal olarak daha farklı bir disiplini yaşam tarzı haline getirmelidir. Hapishanede olmamız bunu değiştirmiyor. Spora başlamadan önce havalandırmada diziliyor ve sorumlu arkadaşın "*günaydın yoldaşlar*" seslenişinin ardından "*her şey halk için*" ve "*her şey parti-cephe için*" sloganlarını haykırıyoruz.

Sevgi abla, hafta içi her gün sayıma kadar mektuplar-

la uğraşıyor. Pazar sabahları ise ayağındaki rahatsızlığa aldırmadan temizlik için koğuşu hazırlıyor. Ranza altlarına sıkıştırılmış kutuları çıkarmak bile başlıbaşına bir iş. Biz *“Sevgi abla yorma kendini, çantalar çok ağır, biz yaparız”* dedikçe Sevgi abla gülümseyerek, *“ben de sporumu böyle yapıyorum”* diye cevaplıyor, işine devam ediyor.

29-30 Kasım Balkıca Direnişimizin yıldönümü yaklaşıyor. Uşak'taki arkadaşlar biz gelmeden anma hazırlıklarına başlamışlar. İnce iş gerektiren, güzel bir kart çalışması var. Kumaşlardan efe gerilla figürleri işleniyor kartlara. Herkes bir ucundan tutuyor. İlk ortak programımız Balkıca oluyor.

Balkıca tarihimizde önemli bir sayfa. Halkın kurtuluşu için tek çözüm olan silahlı mücadeleden dönüşlerin yaşandığı bir dünya konjonktüründe silahlı mücadelede ısrarın, kararlılığın ifadesi. Ege'dekiler için yeri daha özel. 1992'de dağlara çıkan Ege Kır Birliği'nin ardından, ikinci birliğin silah seslerini duyduk dağlardan...

Ege dağları sessiz ve sakindi. Faşizm için hiç kimse'nin silahlanarak yaşayamayacağı bir yerdi. Sözde her şey onların kontrolü altındaydı. Gerillalar sessiz ve mütevazı adımlarla yeniden çıktılar Ege dağlarına. Devlet nasıl da büyük bir şok yaşamıştı. On gün boyunca büyük bir panik yaşadılar. Küçük bir gerilla birliği devletin en büyük korkusu olmuş, Denizli'nin çevre illerinden binlerce asker, özel timci, tanklar, panzerler ve tüm ağır silahlar eşliğinde Gölgeli dağları kuşatılmıştı. Küçük gerilla birliğinin, büyük devrim iddiası olduğunu biliyorlardı. Gölgeli dağları eteklerinde Balkıca Köyünde kuşatılan Erhan Yılmaz ve Mehmet Yıldırım'ı binlerce asker ve tonlarca ağır silah ile kuşattılar, ama teslim alamadılar. Tam 20 saat boyunca bir köy evinde her saat, her dakika devrime inancın sesi duyuldu. Tam 20 saat, bir orduya karşı direndi iki gerilla. Ege dağlarına hiç silinmeyecek biçimde kanlarıyla bir tarih yazdılar. Yenmişlerdi. Onları kuşatanlar ancak yanmış cesetlerini teslim alabil-

diler.

Şeyh Bedreddin'in yüzyıllar öncesinde söylediklerini hatırladık. O söz Kasım'ın 29'u akşamından ertesi güne kadar o küçük evde Erhan ve Mehmet'in dilindeydi: *"İn-sanlar, tanık olunuz ki bugün olmazsa yarın, mutlaka sö-mürünün tüm çarkları kırılacak, nice direnirse dirensin, sömürgeci yeryüzünden kalkacaktır..."*

Şimdi Mehmet ve Erhan komutanları dinlemek, daha çok tanımak istiyoruz. Birlikten dört savaşçı var Uşak'ta. Anlatıyor arkadaşlar... Biz de Ege dağlarında yankılanan silah seslerinin bizde yarattığı coşkuyu, Erhan ve Mehmet'in bizim için ne ifade ettiğini anlatıyoruz. Onlar için Buca'da yakılan türküler, marşları söylüyoruz.

*"Balkıca'da sarıdaverdi düşmanlar bizi
Tabur tabur dizilideverdi zalımların sürüsü
Tam yirmi saat kurşun yaktık komadık öcümüzü
Mehmet efem de sırtını vermiş Erhan efeme
Bomba da kurşun kar etmiyor iki şahine..."*

Sevgi abla o gün için kendine yeşil haki renkten yelek ve etek dikmiş, giymiş üzerine. Anma programının hemen tüm provalarına katılıp, pratikte eksiklikleri gö-rek kimi yerleri değiştirmiş, rolü olanların sahnede du-ruşlarına kadar her ayrıntıyla ilgilenmişti. Bizler de Sev-gi ablanın, daha sonra hemen her anma programında yapacağı sürprizlerin ilkinin görmüş olduk. El emeği göz nuruyla ince ince işlenmiş sürprizler. Balkıca için saten kumaşlardan mor dağlar, mavi bulutlar, çam ağacı işle-miş büyükce bir panoya. Uzaktan bakınca dağ havası veriyor. Bir diğer panoda ise telis çuval üzerine kumaş-tan işlenmiş kadın gerillalar dağa doğru yönelmiş gidi-yorlar...

Yasemin (Cancı) 1992 Ege Kır Birliği'nin tek kadın ge-rillasıydı. İkinci birliğin kadın gerillalarıyla sohbeti daha bir farklı. Özlem gideriyor, özlemini büyütüyor. Dağlara olan sevdası büyüyor. Balkıca birliğinin üzerinde gerilla

kıyafetleri. Bir kaç arkadaşla birlikte bir gösteri sunuyorlar programın sonunda.

Dağları soluyor, dağlara selam salıyoruz Uşak'tan.

Uşak'ta bir yılbaşı

Geldiğimiz yıl çetin geçiyor. Kar çok yağdığından yerler buz tutuyor. Sibiry'a gibi mübarek diyoruz. Spor yaparken, kaygan zeminde bolca düşüyoruz. Kaymamak için yöntemler geliştiriliyor, ayakkabının üzerine eski çorap giymek gibi...

O kış Berrin ağır bir gribe yakalandı. Koşullarımızdan dolayı gribi ayakta geçirmek zorunda kalıyor. Göz kapaklarını açamıyor, oturduğu yerde uyumamak için zorluyor kendini. Karı görünce çocuklar gibi oluyor. İzmir'de yıllardır kar görmediğinden yağın kara seviniyor. Çalışmada dahi olsak, işaretlerle karın yağışını gösterip mutlu mutlu gülümsüyor. Her fırsatta kendini havalandırmaya atıp, karın üzerinde koşuyor, kartopu oynuyor. Havalandırmayı temizlemek gerektiğinde Yasemin'le birlikte hemen küreklere sarılıyor. Kar ve Berrin ayrılmaz bir bütün olarak yer ediyor beynimize.

Kış sürecinde Almanya'da bir hapis hanede tecrite karşı açlık grevi yapan İlhan Yelkuvan ve Belçika hapis hanesinde Fehriye Erdal için açlık grevi yapıyoruz. Birlikte yaptığımız ilk eylemlerimiz. Daha önce hiç açlık grevi yapmayan arkadaşlar var aramızda. Bu açlık grevleri, daha sonra yaşayacağımız açlıktaki yüzlerce güne hazırlık gibi oluyor.

Kış ayları boyunca yaptığımız işlerden biri de, elişlerimiz. Sevgi ablanın önerisi üzerine nikah şekerlerinin konulması için dantelden şekerlikler yapmaya başladık, herkesin elinde var. Yemeğin hemen ardından, ceplerden çıkarıp örmeye başlayanlar oluyor. Berrin yeni yeni öğreniyor elişlerini. Yasemin ise yatkın, anlıyor örgü gibi işlerden. Satıp para kazanamasak da, elimizde hiç kal-

mıyor.

Sevgi abla özel günlere hazırlık konusunda çok hassas. Yılbaşı günü için hepimize hediye almış. Bu hediyeler adli tutukluların yapıp sattığı nazar boncuklu, çiçekli süs eşyaları. Hepimiz için tam bir sürpriz oldu.

Biz de abla için, Sabo'nun resmini çizip, oyalarla çerçeveledik. Mesajımızda, birlikte mücadele ediyor olmanın, dün İbrahim abiler varken, bugün onların içinde birlikte yürüyor olmanın güzelliğini yazdık. Abla için bir de kiremit rengi bir kumaştan etek dikmiştik. Sevgi abla giysilerini genelde kendisi dikerdi.

Yılbaşı akşamı eğlence programlarımız, sohbetlerimiz bolca oluyor.

Berrin her zaman olduğu gibi skeçlerin vazgeçilmez elemanı. Bizim kahkaha, coşku kaynağımız. İşçi tulu muyla sahneye çıkıyor. Bizim gençlerin sevdiği "Yapıcılar" şarkısına klip hazırlamışlar. Çankırı Valisi Ayhan Çevik'in taklidinden sağlık bakanı Osman Durmuşla ilgili skece kadar Berrin hepsinde var. "Sınıртаşı" oyununda da ağalardan biri...

Yasemin sohbetlerde *"önümüzdeki yıl hepimiz bir arada olmayabiliriz. Kim öle kim kala. İyi değerlendirmek gerek bu günleri"* derken, gelecekte yaşanabileceklere dikkat çekiyor...

Saat 12'de şehitlerimiz için saygı duruşuyla karşılıyoruz yeni yılı. Sevgi abla yeni yıldan beklentimizi, umudumuzu anlatan bir konuşma yapıyor. Hücrelere karşı direneceğiz diyor. Özgür Tutsak örgütlenmemizin mesajı okunuyor. Emperyalizme karşı Almanya'da hücrelerde direnen İlhan Yelkuvan yoldaşımıza, direnen tüm dünya halklarına sesimizi duyurmak istercesine enternasyonalî söylüyoruz hep birlikte.

Uşaklı günlerimizde çalışmalar, programlar devam ederken, geçen 2-3 ay içinde sorunlar da yaşıyoruz. Bu raya gelişimiz bir kişinin iki kişinin sevk olması gibi değil. Biz ondört kişiyiz, Uşaktaki arkadaşlar sekiz, yaşama

birlikte şekil vereceğiz. Yaşama bakışımız düşüncede aynı olsa da, iki ayrı yerde pratikte farklı şekillenişler olabiliyor. Bunlar doğallığında yaşanabilecek sorunlar. Bunlara tek tek insanların yaşadığı sorunlar da ekleniyor. İradi olarak bir değerlendirme sürecine giriyoruz. Yasemin, arkadaşlarla uzun uzun konuşuyor, değerlendiriyor, doğruları koyuyor. *“Acı tatlı birlikte yaşayacağız, beraber atlatacağız”* diyor.

O zorlu süreçte tartışmalarla, eleştiri-özeleştiri süreciyle kendi gerçekliğimiz üzerinden yeni bir sürece başlangıç yapacağız.

Sevgi abla, devrimciliğin en vazgeçilmez yanı olan eleştiri-özeleştiri konusunda olgun. Her eleştiri-özeleştiri sürecinde, her devrimci için öyle olmalı değil mi zaten. Gelişim, dönüşüm böyle oluyor. Önderimize, şehitlerimize bağlılığı, partinin dediklerini hayata geçirmesiyle bir kez daha örnek oluyor Sevgi abla. Kesintisiz 25 yılını vermişti mücadeleye. Hareketimizin en zor anlarında, 12 Eylül döneminde omuzları hep ağır yük taşımış, zorlukların üstesinden gelmişti. Sevgi ablanın kendini aşmadaki kararlılığı; Yasemin'in kalıplara sığmayan çabaları, sonuç almadaki yaratıcılığı; Berrin'in ideallerini, beklentilerini hayata geçirmedeki ısrarıyla; emekle, çabayla toparlanmaya başlıyoruz. Birlikte aşacağız sorunları, iyiyi güzeli yakalayacağız.

O günlerin, her birimizin hayatında önemli bir yeri var.

Anneler günü ve hapishanede annelik

Yasemin'in gelişinin benim için de unutulmaz bir yeri var. Onunla sıkça volta atıyoruz. Saatlerce konuşuyoruz gerektiğinde. Yoldaşlarının kafasında paylaşmadığı, çözümüne katkı sunmadığı tek bir sorun kalmasın istiyor. *“Anlatamam kimseye”* dediğim şeyleri Yasemin'e anlatıyorum. Kafama takılan bir şey varsa, Yasemin ya-

şadıklarından, yaşananlardan örnek veriyor. “Çok sevdiğim yoldaşımın şehit düştüğünü öğrendim, gözlerim doldu” diyor. Bırakıp gidenlere, kaçanlara öfkeyi anlatıyor. Ağlıyoruz, gülüyoruz birlikte. Doğallığında akıyor her şey. Sohbeta dalıp yemek vaktini geçiriyoruz kimi zaman.

Yasemin’in gece-gündüz elinde uğraştığı bir iş olur mutlaka. Boş durmaz. Onca işin arasında konuşmak için zaman ayırır. Sen “vaktin az” dersin, O “konuşalım boşum” der. Bu konuşmaların kimi zaman çıkmaza girdiği yerde, “düşün” der. Bülent Pak’ı anlatır. “Çok kavga ederdik. Birbirimizi çok da severdik. Birlikte ağladımız da oldu”...

Yasemin, Bülent Pak’ı her andığında gözleri dalar.

Aile sorunları üzerine konuşuyoruz. O bana annelikle ilgili düşüncelerimi soruyor. Ben sorunları bir yerde nakarat gibi tekrarlayıp duruyorum. Cevaplarım hep mantık üzerinden. Yasemin devrimciliğin yalnızca mantık işi olmadığını, tüm duygularımızla da hissetmemiz gerektiğini söylüyor. “*Mantık duygularla beslenmezse olmaz*” diyor. Sonra yine geçiyoruz oğluma.

- Baki'ye yazdın mı? Aylık çocuk görüşünü bildirdin mi? diye soruyor.

- Yazdıklarımı bakmıyormuş bile. Ziyarete gelmek istemiyormuş. Ne yapayım getirildikçe görüyorum...

Yasemin kendinden anlatıyor. İdil adında bir yeğeni var. Çok seviyor onu, “*Devrimci olacak benim yeğenim*” diyor. İdil henüz iki yaşında ama Yasemin hep mektup yazıyor. “*Büyüyünce okuyacak, o zaman halasını anlayacak*” diyor. Ve bana soruyor:

- Onu özlüyor musun? Kucaklamak istemez misin?

Kafamda bu konu üzerine daha önce başka arkadaşlarla yaptığımız konuşmalar geçiyor. Özlem duymak... Ölümüne bir direnişin arifesinde, bir annenin çocuğunu özlemesi...

Yasemin sorusunu tekrarlıyor.

- Özlüyorum. Ailem de biliyor bunu. Kaç yıldır buradayım. Çocuğu getirmeyerek bana *“devrimciliği bırakmazsan böyle olur”* demeye getiriyorlar, kendilerine çekmeye çalışıyorlar...

Ailenin beni düzene çekemeyeceğini, devrimcilikten vazgeçiremeyeceklerini anlatmaya devam ediyorum.

O daha somuta iniyor:

- Özlemi, sevgiyi, öfkeyi hissetmemiz gerekiyor. Seni önceki açık görüşte gördüm. Çocuğuna anne sıcaklığıyla sarılmıyordun. Tedirgindin. Bırak ‘başkası ne düşünür’ü. Ona hissettiğin gibi sarıl. Çocukla arandaki mesafeyi sen yıkacaksın. Önümüzdeki günler ne olur bilmiyoruz. Şimdi rahatken Baki’yi kısa süreliğine de olsa içeri alalım, ne dersin? Çocuk açık görüşünde, eşyalarıyla gertsinler diye yaz... Birkaç gün sonra da almaya gelirler tamam mı?

- Tamam.

Baki geldi. Hem tedirginim hem de heyecanlıyım, rahat değilim. Bir anne olarak ona nasıl yaklaşacağımı bilemiyorum. O 2,5 yaşındayken ayrılmıştık, şimdi 6 yaşında. Onu yalnızca, bıraktığım günlerdeki gibi kucağıma almak, sarılmak geliyor içimden. Bir de içeride yabancılık çeker düşüncesi var. Ama tam tersi oluyor. Arkadaşların yakın ilgisi, sevgisi ile hiç zorlanmıyor.

- Baki top oynayalım mı?... Böyle mi atayım?

- Baki bunlar senin için, hepsini yiyeceksin.

Arada bir güreşiyorlar.

- Pes mi Baki?

- Hayır pes değil.

Arkadaşlar onunla rahatça özlem gidermemi istemelerine rağmen, sanki Baki ile olunca yaşamın dışında kalmış gibi hissediyorum. Kah arşiv kesmeye, kah ortada ne iş varsa ona yönelmeye çalışıyorum. Başta Yase-min olmak üzere *“çocuğunla ilgilen, sanki yapacak insan yok”* diye kızıyorlar. Arada böyle davranışlarım olsa

da mutluyum...

Sevgi ablayla birlikte üç anne var aramızda. Anneler gününü kutlayacağız. Onlara fark ettirmeden hediyelerimizi hazırlamaya bakıyoruz. Şehit analarımıza da mendiller işliyoruz hep birlikte. Mektuplarla göndereceğiz. Zarfı açtıklarında mendille karşılaşmaları anımsanmanın güzelliğini yaşatacak o anda. Duygularımız ulaşacak analarımıza.

Anneler gününde havalandırmada doğal bir ortamımız oluşuyor. Sevgi abla sohbetinde “anne yarısı” diyor bizler için. Mücadele ederken anne olmaktan feragat ettiğimizi bunun da bir fedakarlık olduğunu anlatıyor. Hiç bu cepheden bakmamıştık doğrusu. Söyledikleri anlamlı.

Sohbetimiz türkülerle şenleniyor. Sonra Berrin çıkıyor sahneye. Arkadaşlarla birlikte, Uşak'a geldiğimiz ilk günlerinde yakalanan ayrıntılar dökülüyor skeçlere. Şen kahkahalarımız sarıyor yine ortalığı.

2. BÖLÜM

BÜYÜK DİRENİŞE HAZIRLIK

Güneşin yeryüzüne ilk ışıkları saçtığı saatte, masma-
vi gökyüzüne bakıp, bir kadının uzun havasını dinleye-
lim. Kadın bir savaşın hazırlığını anlatıyor. Sesiyle, ezgi-
siyle, yiğitlerin cenk meydanına çıkmadan önce silahla-
rını hazırlamasını canlandırıyor adeta. Kadının ezgisin-
de, saçının teline kadar savaşa hazırlananı da var, kopa-
cak fırtınayı görüp ürkeni, korkanı, kendine güvenmeye-
ni de. Hepsi kopacak fırtınaya hazırlanıyor. Kadının ezgi-
sinde, Hazreti Ali misali kendi cenazesini görüp, taşıma-
ya niyetli nice yiğit var. Ezgi yürekleri güçlendiriyor,
umut saçan sözleriyle destanı anlatıyor.

Bizim destan, ilkbaharda doğanın bütün bir yıla ha-
zırlığına benziyor. Toprağı iyi hazırlayacaksın ki, tohumu
içine aldığında hemen olgunlaştırsın, çatlatsın. Tohumu
iyi atacaksın ki kaybolup gitmesin...

Bizim hazırlık da işte böyle...

Devletin organize saldırıları, devrimci tutsaklara yönelik provokatif haberleri, F tipi Hapishanelerin inşasına hız verilmesi önümüzdeki günlerde neler yaşanacağını habercisi.

17 Kasım'da Uşak'a gelmiştik. Kasım 1999'dan 2000 Ekim'ine bir sene dolmadan, büyük direniş süreci başladı. Geçen 11 aylık süreç oldukça hızlıydı bizim için. Direniş daha erken de başlayabilirdi. Diğer sol gruplarla hareket etmek, onları da direnişe katabilmek için, başlangıç ekim ayına kadar uzadı. Başladı-başlayacak atmosferinin olduğu ortamda elbette hazırlık da olacak.

Hazırlanmak?...

Belki kendimiz, belki en sevdiklerimiz ölümle burun buruna gelecek, ayrılıklar olacak. Yaşananlardan çıkardıklarımızla, nelerle karşılaşabileceğimiz sır değil.

Bizim için önemli olan hazırlanırken bilinçli, örgütlü davranabilmek, irademizi, kararlılığımızı ortaya koymak, insanlık onurumuzu, düşüncelerimizi, devrimci kimliğimizi nasıl koruyacağız, en iyi ifade biçimi ne olmalı, bunları bilince çıkarmak... Yoksa hazırlığımız, tanklarına, toplarına karşı aynı silahları edinmek değil. Bizim silahlarımız yüreklerimiz, inancımız ve bilincimiz, Marksist-Leninist dünya görüşümüz...

İşte biz hazırlanırken bu silahlarımızı bileyiyoruz. Devlet de 19 Aralık 2000'de binlerce asker, silah, bombalarla saldırırken, içeride tanklarla toplarla karşılaşmıyacağını bilmiyor muydu? Elbette biliyorlardı.

F tipleri sadece devrimcilere yönelik bir saldırı değil. Halkı teslim almak istiyorlar. Devrimciler teslim alınmadan bir halkın geleceği karartılamaz. F tiplerindeki hücreleriyle devrimci düşünceleri yok etmek, halkın geleceğini karartmak istiyorlar. Mücadelemiz devletin bu politikasını bozmak için.

Tecriti, izolasyonu her yönüyle iyi tanımak gerekiyor. İçeriği, etkisi, sonuçlarıyla... bir yandan da herkese an-

latmalıyız. Yazdığımız mektuplarla duyarlı kesimlere, aydınlara F tiplerini anlatıyoruz:

“Hücre demek tecrit demek. İnsanı tek başına kalmaya mahkum ettikten sonra, koca lüks bir evde veya ‘vil-la’da kalmak da durumu değiştirmiyor. ‘5 yıldızlı otel’ diyerek bizleri F tiplerindeki hücrelere kapatmak istiyorlar... Kendinizi bir banyoya kilitleyin. 3 gün orada tek başınıza kalın. Bizi, değil 3 gün, 3 yıl, 13 yıl oralarda kalmaya mahkum etmeleri ne demek?.. İnsansız ne yapar insan?...”

Kartlar çiziyoruz, hücreleri anlatmak, sesimizi ulaştırmak için.

Çizdiğimiz hücre modellerinden kimisi oluyor, kimisi olmuyor, olmayanları yeniden çiziyoruz. Kare, kare, kare... Küçük küçük kareler çizmekten, gözlerimizin önünde kareler uçuşmaya başlıyor... Karıncalar gibi dünyayı parça parça karelerden ibaret göreceğiz bu gidişle diye esprisini yapıyoruz. Değil içinde yaşamak, krokisini çizmek bile sıkıntı yaratıyor.

Hazırlıklarımız bunlarla da sınırlı değil.

Vatan, halk, direniş adlarıyla üç çalışma grubu oluşturuluyor. Çalışmalarla hem sürece hazırlanıyor, hem de daha fazla bütünleşiyoruz.

3 grup rekabet halinde. Herkes kendi grubunun araştırmasını en iyi, en renkli, dolu dolu yapma koşuşturmasında. Kutulara doldurulmuş cilt cilt Kurtuluş dergilerini, kitapları havalandırmada, yemekhanenin bir köşesinde görmek mümkün. Kıpır kıpır bir hava var. Bir araya gelip tartışanlar, köşe bucak yer arayıp çalışmasını yapanlar... Bazen gruplar birbirlerine laf atıyor:

- Bir icraatınızı göremiyoruz, isterseniz destek verelim.

- Ağır kazan geç kaynar, Halk Çalışma Grubu olarak böyle diyoruz.

Zevkli bir çalışma ortamı var. Dolu dolu günler yaşıyoruz. Havanın sıcaklığına göre kilimimizi havalandır-

manın yazlık ve kışlık köşelerine serip yerleştiriyoruz. Gelen mektupları, günlük gazeteleri toplu okuyor, tartışıp değerlendiriyoruz.

Çalışmaların bir parçası olarak, ürün kampanyası düzenlendi. Herkes farklı özgün bir şeyler yapma telaşında. Gruplar çıkarılabilecek ürünler için hazırlanıyor. Direniş ifade edilecek ama nasıl, neyle?..

Kapıda nöbetteyim. Arkadaşlar geldi volta ya çağırıyorlar. Başka bir arkadaş nöbeti devralınca voltaya çıkıp, çalışmaları konuşuyoruz:

- Biz panoya bir ürün koyalım. Güvenlik komitesi olarak ek bir şeyler olsun diyoruz.

- Nasıl mesela?

- Yazı olabilir, öykü olabilir, resim olabilir...

- Yazı çok yazıldı.

- Öykü yazsak...

- Aslında biz resim yapalım diyoruz. Ama sen çizersen...

- İyi, ne yapacağımıza birlikte karar verelim.

- Dağlar olsa, üzerine gerillalar yapsak...

- Tamam da hapishanelerle bir bağlantı kurmak gerek.

- Boran yapalım.

- O da '96 Ölüm Orucunu simgeliyor... Geleceği simgeleyecek, önümüzdeki sürece yönelik bir şey olsun.

- Dağın başına bant yaparız

- Boranın ağzına bant.

- Dağı bant olarak yapalım. Üzerine uçan 12 boran, '96'yı simgeler. Dağda oyuklara yuva yaparız, içine de yumurta, yumurtadan çıkan küçük mavi boranlar olur...

En sonunda yarı çizim yarı kurdela kağıt yu-

murtalar, süngerden civcivlerle kabartmalı resim gibi bir şey yapıyoruz.

Panoya astığımızda Yasemin ürünler içerisinde bizimkini gösterip beğeniyle “Bunu kim yaptı” diye soruyor.

- Bizim güvenlik komitesinin diyorum.

- Hayır, diyor civcivleri gösteriyor, “fikir kimin?”

Yine “bizim” diyorum.

Çalışma ve el ürünlerinin yanı sıra spor turnuvası da düzenliyoruz. Buna diğer siyasetler de dahil. Takımlar kendi propagandaları için sloganlar da üretiyor. “Hücreleri Yıkacağız Kupayı Alacağız” gibi. Voleybol maçlarından, çuval, sürünme yarışmalarına kadar pek çok etkinlik yapıyoruz. Her akşamüstü havalandırmadan çekişmeli ve neşeli seslerimiz yükseliyor. Takımların karşılıklı birbirini kızdırmaya çalışması ayrı bir şenlik...

Gönüllülük yarışı

Birgün şu saatte herkes toplansın, denildi. Toplantıya gittik. Yasemin konuşmaya başladı:

- Arkadaşlar süreci biliyoruz. Bunun üzerine zaten çokça konuştuk. Artık netleşti. Hücreleri '84 ve '96'daki gibi bir kez daha bantlarımızı kuşanarak yıkacağız...

Herkesin gözlerinde zorlu bir kavgaya karar vermiş olmanın kararlılığı okunuyor. Sürecin adı konuldu. Yasemin ölüm orucu dedikten sonra, başka ne dedi pek de anlayamıyoruz. Zaten çok da uzun sürmüyor toplantı.

- Hadi bir şeyler yapalım... Öğrencilerin tenefüse çıkarkenki hali gibi koşturuyoruz havalandırmaya.

Sevgi ablaya oturabileceği yer hazırlanıyor, halay mendili getiriliyor. Diğer sol, PKK'liler merakla bakıyor neyi kutladığımıza anlam vermeye çalışıyorlar.

Hücreler aylardır gündemimizdeydi. Ama son zamanlarda daha çok konuşur olduk. Ölüm orucu gönüllülüğü üzerine sohbetler arttı. Herkes gönüllüydü ve herkesin kendince nedenleri vardı.

Berrin '96'dan bahsetmişti, o zamanki duygularından. Günlerce kimseye göstermeden tuttuğu günlüğün üzerine akıttığı gözyaşlarından. O zaman kaçırdığına yanmıştı. Şimdi öncü olmak, İdil olmak istiyordu. Kendinden ve seçileceğinden emindi.

Temel eylem biçimimizin Ölüm Orucu olduğu açıklandığından beri herkesin kafasında listeler oluşmuştu. Şurası kesindi ki Berrin bu listelerin en başlarındaydı.

Berrin'le birlikte nöbetteydik. O saatlerde teyzesine mektup yazdı. Mektuplarıyla ilerde yaşanacaklara hazırlamak istiyordu. Teyzesine "İdil olmak istiyorum" diye yazmış. Açlık grevini, direnmek gerektiğini, İdil'in tahliye olmasına az kalmasına rağmen onurluca şehit düşmesini anlatmış. Mektubunu okuduğumda ağlayacak gibi oldum. Sarıldım. Berrin gülümseyerek "bunları yazdım, ardından da turşu istedim" demişti.

"Yasemin'le volta atarken ölüm orucu üzerine konuşuyoruz. Yasemin "dışarıda olsaydım, böyle bir süreci içeride yaşamak isterdim" diyor. Konu ölüm orucu listelerine geliyor. Herkes gönüllü olabilir, Parti bilir diye anlatıyor Yasemin. Ben "ama hiç eylem yapmayan, pankart bile asmayan da mı?" diye soruyorum. "Evet" diyor. "Önemli olan yürekte inanç olması." '96'yı anlatmaya başlıyor.

Ölüm orucu üzerine sohbetlerimiz, çalışmalarımız yoğunluğuyla devam ederken Niğde Hapishanesi'nden iki arkadaşımız daha geliyor Uşak'a. Ve daha gelişlerinin ilk anında ilginç manzaralarla karşılaşıyorlar.

Mafyacaların Uşak saltanatı

27 Haziran günü Uşak'a geldiğimizde, kapıda birkaç tartışma yaşıyoruz.

Önce ayakkabı sorunu oluyor, bir şekilde askeri aşıp hapishane içine girebiliyoruz. Bu kez içerideki duyarlı kapı “ötmeden” geçmek lazım. Önce dışarıda sonra içeride aynı sorun... Uzun zaman geçiyor. Sonunda bir adam kapının hassasiyetini biraz daha normalleştiriyor. İşlemler için baş memurluğa geçiyoruz ama eşyalarımız koridorda, bir yandan da askerle tartışıyoruz. Eşyalarımızın, getirdiğimiz kitapların büyük çoğunluğunu alıko-yuyorlar.

Duyarlı kapı için gelen adam müdürmüş. Başmemurlukta anlıyoruz. Ortada gardiyanlar, memurlar, eşofmanlı, takım elbiseli bir takım adamlar dolaşıyor. Aramızda espri yapıyoruz. Bu mapushanenin beden eğitimi öğretmeni de var herhalde diye... Bu adamlardan biri, müdüre cep telefonuna kart gerektiğini, acil olduğunu söylüyor...

Bir an önce koğuş tarafına geçmeyi istiyoruz. Artık eşya arama vs. pek de umurumuzda değil. Arkadaşlara bir ulaşalım, nasıl olsa halledilir diyoruz. Bayan koğuşuna giden koridora yöneliyoruz, bir taraftan da konuşuyoruz.

- Eşofmanlı adamı gözüm bir yerden ısıırıyor.
- Artist-martist olmasın, TV'lerden aşinalık falan.
- Yok yahu Nuriş değil mi bu?
- Evet, Nuriş ve adamları bunlar...

Adımımızı attığımız andan itibaren bir ton sorunla karşılaştığımız hapishanede, mafya elini kolunu sallayarak ortalıkta dolaşıyor, müdürden emir verir gibi telefon kartı istiyor.

Mafyacılar, cep telefonlarıyla maltalarda dolaşırken,

devlet 5 Temmuz günü Burdur Hapishanesi'nde devrimci tutsaklara saldırıyor, 26 Eylül '99'daki Ulucanlar katliamından sonraki ilk operasyon. Ulucanlar'da yaralanan arkadaşları götürmüşlerdi Burdur'a. Üzerinden 8 ay ancak geçmişti. Ve bu sekiz ay boyunca sorunlar, saldırılar hapishanelerde çeşitli şekillerde devam etti. Düne kadar sorun olmayan şeyler, sorun olmaya başlıyor.

Burdur operasyonunu ilk duyduğumuz anda “şimdi başlıyoruz” diye düşünüyor herkes. Ölüm orucu listeleri yeniden gözden geçiriliyor. Ama beklentilerimize uygun gelişmiyor süreç. Diğer sol gruplar saldırının boyutunu teoride tesbit etmelerine rağmen pratikte harekete geçecek gibi görünmüyor. Anlaşılan hücrelere girdikten sonra saldırının siyasi boyutunu anlayacaklar.

Burdur'daki bayanların bir kısmının Uşak'a, erkeklerin de Bergama'ya sevk edildiğini öğreniyoruz.

Bu haberdan sonra Yasemin yerinde duramaz oldu. İdareye sürekli gelip gelmediklerini soruyor. En sonunda geldiklerinin haberini alıyoruz. Burdur'daki arkadaşlarımızı Niğde'ye götürmüşler, Uşak'a TİKB'liler sevkedilmişler.

Onları da karşılamak için Yasemin çıkıyor. İdare önce izin vermiyor dışarı çıkılmasına. Bizse ısrarlıyız. Tutsak temsilcisinin sevkler sırasında gelenleri karşılaması önemli bir mevzi bizim için. Böylesi durumlarda gerek hapishane idaresi gerekse de askerler, yeni gelen insanların tecrübesizliklerinden yararlanarak keyfi onur kırıcı aramalar dayatıyor, ya da itirafçılık dayatmasında bulunuyor. Bunu önlemek için terk etmek istemediğimiz bir mevzi.

Bir süre bekliyoruz, gelen olmayınca, idare, revire götürüldüklerini, oradan geleceklerini söylüyor. Yasemin daha sonra çıkıyor. Gelen arkadaşların durumundan Burdur'da yaşananlar hemen belli oluyor. Zor ayakta duruyorlar, yürümelerine biz yardımcı oluyoruz. Biber ve göz yaşartıcı gaz kokusu ve etkisi hâlâ farkediliyor. Havalandırmaya çıkarıyoruz.

Burdur operasyonundan 10 gün kadar sonra TV'de Bergama hapishanesiyle ilgili haberler yer aldı. *"100 metreye yakın tünel çıktığı, dışarıya ulaşmalarına az kaldığı"* söyleniyor. Özgürlük eylemi devrimci tutsakların en doğal hakkı. Birçok kez çarpıtma ve yalan haber çıktığını biliyor olsakta, tüneli ve açığa çıktığını duyunca hayıflanıyoruz, yürekten bir ah çekiyoruz. Sonra gerçekten özgürlüğe milim kaldığını öğreniyoruz. Nasıl içimiz yanmasın. Emek emek, milim milim kazılmış o metreler. Yoldaşlarımızın özgürlüğe, dışarının sıcak mücadelesine giden yolu bir kez daha ellerinden alındı. Halkın özgürlüğü için mücadele etmiş, işkencelerden geçirilmiş onlarca devrimcinin en çok hakkıdır özgürlük.

Açığa çıkan tünel, firar girişimlerinin sonuçlarını Buca'da defalarca yaşadık. Şimdi de biliyoruz ki, Bergama'da açığa çıkan tünel, devrimci tutsakları hücrelere götürmek için sadece zamanlama yapan devlet açısından bir bahane olarak kullanılacak. Bunu povokasyon için, saldırılarına zemin yaratmak için kullanacaklar. Yine bir katliam operasyonu yaşanacak.

Şimdi aklımız yüreğimiz Bergama'da. Tanıdığımız yoldaşlarımız gözümüzün önünden geçiyor. Sürekli onları konuşuyoruz. Tanımasak da birşey değişmez ama tanıyoruz. Yıllarca aynı hapisanede, kimilerimiz dışarının sıcak mücadelesinde birlikte olduk. Her halleri, tartışmalarımız, sohbetlerimiz, birlikte yaşanan acılar, konuşmalarımıza dökülüyor. Belki böyle şeyler şehitlikte konuşulur. Erken mi? Hayır değil. Çünkü akşam veya sabah operasyon olacak ve yine bizden bir parçayı koparıp alacaklar. 21 Eylül Buca, 4 Ocak Ümraniye, 26 Eylül Ulucanlar, Burdur'da yaşananlar ortada. Bu defa kimleri alacaklar, nereye götürecekler, kimin kafası kolu kopacak, kimi hızarla kesmek isteyecekler? *"Çeken bilir"* kadar, *"bilen çeker"* de doğrudur. Biliyoruz ve içimiz yanıyor.

Fazla bekletmiyor devlet. Bergama'da operasyon haberleri geçiyor TV'de. Dumanlar yükseliyor yine hapis-

haneden. Kameraları yaklaştırmamışlar, uzaktan hapis-
hanenin çatısını çekmiş bir kamera. Dumanlar çıkıyor.
Dumanın çıktığı yerin yakınında bir asker... İçerisi mi?...
Malum.

Bergama operasyonu sonucu arkadaşlar Buca'ya
sevk ediliyor. Ve biz bir kez daha ah çekiyoruz. Bu kez
de, Buca'da arkadaşlarla birlikte olamadığımız için.

Buca hapishanesi boşaltılacak diye bizi sevk etme-
mişler miydi? Şimdi arkadaşlarımızla yine aynı meka-
nda olmak vardı... İstemeyerek gelmiştik Uşak'a. Ege Kır
Gerilla Birliği'nden olanlar ise, birlik arkadaşlarıyla bir
arada olmak için zaten zamanında çok uğraşmışlardı.
Gitmek mümkün olsaydı, yerimizde durmazdık.

Operasyondan kaynaklı yaralı arkadaşlar. Buca'da
"özel karşılama töreni" hazırlanmış. Fiziki yaraların ya-
nında yarım kalan özgürlük faaliyetinin acısı var... Mektuplar
gidip gelmeye başlıyor. Ege gerillaları tünele iliş-
kin en güzel cevapları yazıyorlar mektuplara: *"Biz bu sü-
reçte, ya dağlara çıkar Erhan oluruz, ya içerde kalır Ber-
dan oluruz demiştik. Payımıza Berdan olmak düştü..."*

Süreç belli; Dağlarda elde silah özgür olmak varken,
onca emek gece gündüz çalışma varken, özgürlüğünü
en çok istediklerimiz belki de şehit düşecekler bu süreç-
te... Buca'daki yoldaşlarımız geçiyor tek tek gözlerimizin
önünden... Ah Gökhan abi (Özocak), neler gördü gözle-
rin. Kaç operasyon yaşadın. Nice barikatlarda vuruştun.
Gün yüzü gördün mü? "Gördüm" derdin eminim. "Gör-
düm"...

Uzun tartışmaların ardından hücre saldırısına karşı
nasıl bir direniş süreci izleyeceğimizin programı netleş-
iyor. Önce Süresiz Açlık Grevi başlayacak. Bir ay sonra,
20 Kasım 2000 tarihinde ölüm orucu direnişine dönüş-
ecek. Adım adım ölüme yürüyeceğimiz bir eyleme neden
giriştığımızı biliyoruz. Siyasi olarak ölüm dayatılıyor bi-
ze. Hücrelerle, *"düşüncelerinizi değiştireceksiniz"* deni-
liyor. Tecritle örgütlü yaşamımız, dayanışmamız, dost-
luklarımız, kardeşten öte yoldaşlığımız yok edilmek iste-

niyor. Tüm bunların dayandığı yer ise, Türkiye halkının kurtuluş umudunun yok edilmesi. Devrimcilerin teslim alınması, *“düzen değişsin”* diyenlerin umudunun teslim alınması demektir. Sonraki günlerde yaşanacağı gibi, iktidar, halkımıza pürüzsüz uygulayabilmek için bizi engel olarak görüyor. *“Programı uygulamak için hapishaneler sorununu çözmeliyiz”* diyor dönemin başbakanı Ecevit. *“Hapishaneler sorunu”* dedikleri biz devrimcileriz. Dinamikliğimiz, ülkede ve dünyada yaşanan her gelişmede sesimizi yükseltmemiz, halkımızın acısına ortak olmamız, onlara yol göstermemiz, başlıbaşına bir direniş odağı olmamız!

IMF ile imzalanacak ve yıllarca sürecek ekonomik programdan çok şey bekliyor tekeller. Emperyalistler dünya hakimiyeti için her yerde devrimci örgütlenmelerin tasfiyesini dayatıyor sömürgelerine.

İşte biz, bunlara karşı direneceğiz. Bu nedenle coşku var, heyecan var hepimizde. Halkımız adına, onlar için direnecek olmanın onurunu yaşıyoruz.

Berrin, *“çok şey yaşanacak”* diyor. 1996’da yaşananları anlatıyor, gönüllüler arasından seçilememe duygusunu, yoldaşının ölümüne kendini hazırlamayı, ihanetlerin de olabileceğini, güçlü olmak gerektiğini anlatıyor. Zafer gününde zılgıtlarla direnişçileri uğurlayışlarını, pankarta şehit isimlerini yazarken yaşanan duyguları, günlüğünü yazarken kimseye fark ettirmeden nasıl göz yaşları döktüğünü anlatıyor. Bir yandan da bulunduğu ortamlarda seçilme kararlılığını dile getiriyor. *“Eğer bu defa da seçilemezsem, beni kapı eşiğinde pas pas yapın”* diyor.

Berrin'in tüm sohbetleri artık ölüm orucu üzerine, *“çok şey yaşanacak”* derken hemen ardından *“bu süreci yazmak gerekecek. Kimi ölüme gidecek, kimi kalıp yaşananları yazacak, yazmalı, yazılması gerek...”* diye ekliyor. Tarihi bir süreci belgeleriyle geleceğe miras bırakmanın önemini, sorumluluğunu anlatıyor. İyi yazardı

Berrin. Kalemi eline alınca, kalem kağıt kayıp giderdi. Düşüncelerini sistemli ve akıcı bir şekilde yazıya dökme-yi başaranlardandı.

Yasemin, ölüm orucu direnişçisi olmanın çok güzel bir duygu olduğunu, bunu herkesin yaşamaya hakkı olduğunu söylüyor. 1996'da direnişçiydi Yasemin. Karar gereği, 1996 direnişçileri bu direnişteki ölüm orucu ekiplerinde şu anda yer almayacak. Kendisi varken, yanbaşındaki yoldaşlarının ölebileceği gerçeğiyle içi içini yiyor. Yoldaşları canını istese seve seve verecek, olmaz denileni olur kılacak, onları rahat ettirmek için elinden geleni yapacak.

Sevgi abla, Buca'nın ardından yapılan uzun süreli açlık grevi günlerini hatırlıyor. Rahatsızlıklarına rağmen katılmış açlık grevine, bilincinin gidip-gelme aşamasında olduğunu anlamış, radyo dinleyip, iradesiyle bilinci-ni açık tutuyormuş.

Program net olarak açıklandığından bu yana, ölüm orucu daha fazla sohbetlerde. Ekiplerde kimin yer alacağı ise henüz belli değil. Yönetici yoldaşların kimlerle volta attığına bakılarak yorumlar yapılıyor, herkes kendi kafasında listeler yapıyor, sonra bozup yenisini yapıyor, durmadan değişiyor kafalardaki listeler.

Süresiz açlık grevi öncesi, içimizden birilerinin bir daha yemek yiyememe, yaşama dönememe ihtimalini düşünüyoruz. İmkanlarımız ölçüsünde en sevilen yemekler yapılıyor. Günlerce sürecektir açlık için son hazırlık bir nevi. Son gün yemeğini Sevgi abla kendi elleriyle hazırlıyor. Kumpir yapmış. Birçoğumuz ilk defa yiyoruz Sevgi ablanın elinden bir yemek.

Berrin Metris pastası hazırlamış. Berrin çok sever yemek yemeyi. Kilo aldığında yanakları kızarır, güzel gözlerini küçültür. O, zevkle yemeye devam eder, gelsin tatlılar, gelsin turşular... Yemek hazırlarken de yine öyle zevkle kolları sıvar.

Direnışe birlikte başlayacağımız dostlar da var ziya-

fetlerde. Hiçbir şey eksik kalmamalı. İçimizden hangilerimiz ölüm yolculuğuna başlayacak henüz belli değil ama, bu direnişin sonunda aramızda kimi yoldaşlarımız olmayacak. Bu duygularla hazırlıklar yapılıyor...

3. BÖLÜM

DİRENİŞ BAŞLIYOR

Artık uzun yolculuğumuza başlıyoruz. Heyecanla beklenen an geldi. 20 Ekimde diğer hapishanelerde direniş başlamıştı zaten. Üç aşamalı olarak başlanan direnişte Uşak hapishanesi, 3. aşamada, yani 26 Ekimde Açlık Grevine başlayacaktı. Ölümün, sakatlıkların yaşanacağı, saldırıların olabileceği, en sevdiklerimizden ayrılacağımızı bildiğimiz bir sürecin başlangıcı. İleriye dönük umutlarımızın ve sonunda mutlak olan zaferin başlangıcı.

Açlık grevine başlayacağımız günün gecesi ellerimize özenle kınalarımızı yakıyoruz.

Açlık grevinde içeceklerimiz; su, tuz, şeker, limon, ıhlamur, çay, adaçayı... Bu kez birkaç değişiklikle başlıyo-

ruz direnişimize. Bunun duyurulması için de toplantı yapılacaktır. Hepimiz heyecanlıyız, acaba ne için? Yoksa ölüm oruçlarımız için mi?

Yasemin başlıyor söze. B1 Vitamini alacağımızı, bunun yanında içeceklerin de çeşitlendiğini söylüyor. Bunlar kakao, kahve ve oralet. Yasemin bu konuda kafalarda oluşabilecek soruları çözmeye, anlamaya çalışıyor. Uzun sürecek bir direniş olduğunu, geçmiş açlık grevlerinden çıkan sonuçlarla, B1'in ölüme etkisinin olmadığını, hafızaya, bilinç kaybının erken olmamasına ilişkin olduğunu anlatıyor. Herkes gerek B1, gerekse kahve ve kakao için düşüncelerini söylüyor... Kahvenin bir etkisi olmayacak elbette ama ya kakao? Belki, bu çeşitlilik ve B1, süreci uzatacak ama ölümleri engelleyici hiçbir etkisi yok... Bu konuda herkes netleşiyor. Direnişimizle F tipleri nezdinde emperyalizme meydan okuyoruz... Varsın uzasın. Varsın ölüm oruçlarımız en rahat ne içebiliyorsa onları alsın... Bu süreçte gerek TV, gerekse basında B1 konusu sıkça yer alıyor. Türk Tabipleri Birliği doktorları B1'in etkisini, ölümlere engel olmadığını, direnişin bitmesinin ardından beyinde hasar kalmamasını sağlamada bir etken olduğunu vb. anlatıyorlar.

1996 ölüm orucu direnişçilerimiz ölüm orucuna katılmayacak. Bu, onları üzüyor. Yasemin bir yandan üzüntüsünü ifade ediyor, bir yandan da *"o duyguları herkesin yaşamasını isterim, ben, bizler yaşadık, bu konuda bencil davranmak istemem"* diyor tüm içtenliğiyle.

Açlık grevine de katılmamaları gerektiği haberi daha da canlarını sıkıyor. Partimiz böyle öngörüyor, sağlık sorunları yaşamalarını istemiyor. Ancak Uşak'da durum biraz farklı oluyor. 1996 direnişçileri açlık grevine daha erken son vermeleri gerekirken, daha sonra anlatacağımız, Nuri Ergin olayının araya girmesiyle, geç bırakmak durumunda kalıyorlar. Ve bu süreç içinde Yasemin'in rahatsızlıkları da ortaya çıkıyor. 1996'nın etkileri, vücudun açlık grevine tepkisi, iltihabi yaraların ortaya çıkmasına neden oluyor. Yasemin rahatsızlıklarını geri plana

itse de, mutlaka doktor kontrolüne gitmesi gerektiği kadar ciddiydi rahatsızlığı.

Açlık grevi günlerinde, her zaman akşam üzerleri yaptığımız voleybol maçlarına devam ediyoruz, Berrin maçların vazgeçilmez oyuncusu. Yasemin, dikkatli oynaması, bir zarar gelmemesi konusunda uyarıyor. Karşılaşmalar gerek kendi aramızda gerekse dostlarımızla oluyor. Oyuncu olarak maçlarda yer almayan arkadaşlarsa ellerindeki bidonlarla, kapaklarla saha kenarında yerlerini alıyorlar. Saha kenarı tam bir curcuna, ısıklar, alkışlar, takımlara yönelik şarkılar birbirini izliyor.

Bu maçlardan birinde 1996 gazilerimizden Zeliha'nın eline top çarpması sonucu doku zedelenmesi oluyor ve kolu alçıya alınıyor. Yasemin oldukça sinirleniyor. Özellikle bu süreçte kimsenin istemediği bir durum. Bu olaydan sonra voleybol maçlarımız tatile giriyor.

Açlık grevinde olmadıkları için pek çok işe 1996 gazilerimiz koşturuyor. Zeliha sakatlanınca güç gerektiren işlere koşturan, yetismeye çalışan iki arkadaşımız kalmış oluyor geriye.

Açlık grevine başlanmasıyla birlikte ölüm orucu ekiplerinde kimlerin yer alacağı tartışmaları ve hazırlığı daha bir hız kazanıyor. Herkesin kafasındaki listelerin değişmez elemanı Berrin ve bir de listeyi tutan kişinin kendisi. Bir yandan listeler oluşturulurken, bir yandan da ne zaman açıklanacak heyecanı yaşanıyor. Zulmün ölümle dize getirilmesi için çıkılacak yolda, ölüme gönüllülük, geride kalanların insanca yaşayabilmesi anlamını taşıyor. Bu nedenle ölüme, düşüne hazırlanır gibi hazırlanıyor insanlar. Bu büyük bir fedakarlığın töreni. Toplantı yapılacağı konusunda ne zaman bir çağrı olsa, *“şimdi açıklanacak”* heyecanı kaplıyor ortalığı. Ne varki bu çağrılarda umulan olmuyor, başka bir konu çıkıyor.

O günlerde, başta Buca, Bursa ve Ümraniye ile top-luca olmak üzere pek çok hapisane ile mektuplaşma trafiğimiz son sürat devam ediyor. Yine bir gün bolca mektup geliyor, içlerinde Bursa'dan da kalınca bir zarf

var. Bu zarftaki mektuplardan birine göre, ölüm oruçcularının belirlendiği anlaşıyor. Yazan arkadaş bu durumu üstü kapalı bir şekilde anlatıyor mektubunda. Çoğumuz yemekhanedeyiz. Mektup okununca Berrin Yasemin'in, Yasemin Zeliha'nın... derken orada bulunan Bucalılar birbirlerinin gözlerine bakmaya, kulaklarına fısıldamaya başlıyorlar. Bir yandan tahmin ettikleri isimleri söylüyor, bir yandan gülümsüyorlar birbirlerine. Bu durumu fark edenlerde merak artıyor. Tabii öte yandan şu soru daha bir merak konusu oluyor. "O zaman Uşak'taki Ölüm Oruçcularının isimleri de bellidir?" ... Zeliha *"tabi ki bellidir"* deyince, sorular ardı ardına geliyor. *"Nasıl yani?"*, *"nereden biliyorsun? Nasıl tahmin ettin?"* sorularına gülerек cevap veriyor: *"Tecrübe, yoldaş!"*

Henüz Uşak'ta bir açıklama yapılmadan, Bursa'dan gelen mektupların durumu açık etmesine eleştirel bakılsa da; bu olayla ölüm oruçcularımızın isimlerinin belli olmuş olması daha bir netlik kazanıyor. Hal böyle olunca, gözler çevreyi daha sıkı kolaçan etmeye, kafada var olan listeler duruma göre değişmeye başlıyor.

Bir akşam üzeri yemekhanede toplanmış bir yandan içeceklerimizi yudumluyor bir yandan sohbet ediyoruz. Sorumlu arkadaşlar yukarıda çalışıyorlar. Ve sırayla komite sorumluları, çalışanları çağrılmaya başlanıyor. Berrin de dahil pek çok kişi gidiyor. "Evet" diyor gözler, ***"evet bu kez açıklanıyor"***... Bir süre sonra Kevser çıkıyor yukarıya. Kevser açlık grevi başladığından bu yana el işleri ile, dışarıya, ailelere, kurumlara yapılan hediyelerle ilgileniyordu. Bir süre sonra aşağıya iniyor ve *"sandığınız gibi değil, el işleri, hediyelerin düzeni gibi konularda konuştuk. Çağrılar olunca, aşağıdaki arkadaşlar heyecanlanmasın diye haber gönderdi arkadaşlar"* diyor. *"Bir kez daha mı hüsrana"* diyenler, *"yok canım"* deyip sesini çıkarmasa da inanmayanlar... velhasıl heyecan, beklenti büyük.

Tabii olayın gerçek yanını sonradan öğreniyoruz. O gün ölüm orucu savaşçısı olacak arkadaşlara seçildikle-

ri müjdesi verilmiş... Berrin sonradan o akşamı şöyle anlatıyor: Yukarı çıkıp oturuyor. Yasemin diyor ki *"seni bugün eğitim komitesi sorumlusu olarak çağırmadık. Birinci ölüm orucu ekibimizdesin"*. Berrin günler sonra olayı anlatırken dahi o günkü heyecanı taşıyor. İşte o gün başka arkadaşların arada çağırılmasının kamufraj için olduğunu anlıyoruz.

Ölüm orucu direnişçisi olmak için bir çok arkadaşımız gönüllülük başvurusu yaptı Parti'ye. Neden gönüllü olduğunu, bu konudaki duygu ve düşüncelerini ilettiler. Bu gönüllülerle uzun tartışmalar sonrasında bu netleşme sağlandı.

Direnin içinde de olsak, ölüm orucuna hazırlığın bir parçası olarak, ölüm orucu direnişçisi olacak arkadaşlarla özel sohbetler artıyor. Bu sohbetlerden birinde Berrin'e soruluyor:

- Ölüm orucundayken nereden güç alacaksın?

Berrin, tanıdığı şehitlerimizin ismini sayarak başlıyor:

- Uğur Sarıaslan var, ... şehitlerimiz güç veriyor.

Uğur'un emekleri var üzerinde, örgütlenmesinde, ilerlemesinde önünü açmış. Berrin şehitlerimize, kendisine verilen tüm emeklere, değere layık olma isteğini dile getiriyor.

- Yetmez, diyor Yasemin. Bu direnişte belki de tek başına kalacaksın, şehitlerimize bağlılığın yanında iddianı, hedefini büyütmelisin...

Berrin, "yetmez" kelimesini duyduğunda biraz alıngan gibi oluyor. Sonra anlatıldıkça, Sevgi abla ne denilmek istendiğini genişlettikçe her şey daha anlaşılır oluyor.

Sadece ölüm oruçcularıyla değil, bu süreçte yaşamın içinde görev ve sorumluluğu artan arkadaşlarla da sohbet ve toplantılar sıklaşıyor.

Ailelere, dışardaki geniş kesimlere direnişimizi anlatacak arkadaşlarla toplantıdayız. Sevgi abla bir başlıyor anlatmaya, hayran hayran dinliyoruz. Hep böyle anlat-

sa... Bildiğimiz konular O'nun dilinde ne büyük anlam ve önem kazanıyor. Beynimize, yüreğimize taze kan doluyor. Tarihimiz dile gelirken, yapmamız gerekenleri, perspektifi sunuyor.

Aile görüş yeri oldukça dar. Ancak 5-6 ailemizle görüş yapabiliyoruz. Eğer dışarıda bekleyen aile varsa, içerden kabin boşaltmak gerekiyor.

Berrinle çıkıyoruz görüşe. Gelen ailelerle sohbet ediyoruz. Görüşçümüz olan bir abi, Berrin'in 8-9 ay sonra tahliye olacağını biliyor. *"Çık da seni dışarda gezdireyim"* diyor, espriler yapıyor. Berrin gülererek omuzlarını gösteriyor ve ekliyor *"omuzlarda çıkacağım!"*. Şehitliği kastettiğini anlıyor görüşçümüz, biraz durgunlaşıp, sonra neşeli sohbet etmeye çalışsa da, o anı öylece yerleştiriyor kafasına. Beyninde, 8 ay sonra özgürlüğüne kavuşacak bir insanın ölüme böyle gönüllü olmasının sırrını çözmeye çalışıyor. Sosyalizme, örgüte, halka bağlılık ve inancın cisimleşmiş hali olan Berrin önünde saygıyla eğiliyor başı.

O görüş günü çok geç saatlerde Berrin'in ailesi geliyor. İzmir-Uşak mesafesine göre normalde daha erken gelmeleri gerekiyordu. Berrin'in babasının yüzü bembeyaz, bir şokun etkisinde adeta. Annenin gözleri doluyor Berrin'i görünce. Üzerlerinde hafif sıyrık, kan izleri var. Trafik kazası geçirmişler. Arabayı bir benzinlikte bırakmışlar. Berrin merak eder diyerek, Berrin'in abisi, anne babasını kaldıkları yerden alarak getirmiş. Berrin o gün gerçekten de ailesini bekliyordu. Onlara olan tüm sevgisine, hatta biraz çocukça olan sevgisine rağmen, kazayı soğukkanlılıkla karşılıyor. Bir yanda ölüm yolculuğuna çıkacak olmanın coşkusunu yüreğinde taşıyor, bir yanda bu kocaman yürekte, ailesinin yaşadığı acıları öfkeyi, onlara olan sevgisini tüm yoğunluğuyla hissediyor. 22 yaşındaki Berrin'den olgunluk taşıyor.

Direnış içinde bir provokasyon; Nuri Ergin etesi “isyana”!

Yasemin bir yandan insanlarımızı hazırlamaya çalışırken, eksiklikleri tamamlamak için de uğraşıyor. Hepimiz için bir yenilik olarak VCD almak istiyoruz. Hapishane idaresi ise her zaman siyasilerin isteklerine verdiği cevaplarla sorun çıkartıyor. Sonuçta büyük uğraşlar sonucu VCD'miz geliyor. Bir çoğumuz ilk kez görüyoruz. Kılavuzuna göre bağlıyor Yasemin, ama bir türlü alışmıyor. Bu arada çeşitli konuşmalar da geçiyor.

- Bu bozukmuş herhalde!
- Yok yok, kesin bizi kandırdılar, hapishanedeyiz ya!
- Bu ne biçim aletmiş...

Sonunda bu işlerden anlayan elektrikçi geliyor sorun da özölüyor. Küçük bir parçası eksikmiş, aldırıyoruz, takılınca herşey yoluna giriyor. Artık VCD'miz alışıyor. Koğuşta yerlere, ranzalara dizilip izliyoruz elimizdeki filmleri. Kimi güzel film veya belgesellerde dostlarımızı da davet ediyoruz.

Yine yemekhanede VCD izliyoruz, kalorifer borularından sesler gelmeye başlıyor. Vurma sesleri, bağırtilar, sloganlar. Birkaç gündür yan koridordan bu sesler geliyordu ama bu kez çok daha yoğun. Nuri Ergin etesi ve diğer adli tutuklular olduğunu öğreniyoruz. Bu sesler onların “isyana” hazırlık aşaması. Karışık sloganlar atıyorlar. “*Ya Allah bismillah Allahuekber!*”, “*kan kan kan, intikam intikam*”, “*Kahrolsun işbirlikçi idare...*”

Ertesi gün idare sabah sayımına gelmiyor, ciddi bir anormallik var hapishanede. Ki Nuri Ergin etesi Uşak hapishanesinde olduğu süre boyunca hapishane hiçbir zaman “normal” olmamıştı. Bu gürültüler birkaç hafta önce de geliyordu ve bir kişi öldürölmüştü. O zaman idareye bu durumu sorduğumuzda geçiştirme cevaplar almıştık. Halbuki o zaman da müdürlerden birkaç kişi

rehin almışlar, isteklerini kabul ettirmişlerdi. Bu olanların hiçbirini bize yansıtılmamaya çalışılıyor. Ya ağızlarından kaçırdıkları sözlerden ya da bayan bölümündeki tüm işleyişin aksamasından anlıyoruz olan biteni. Nuri Ergin hapishanede ve Uşak'ta çetesini oluşturmuş "yönetiyordu". Dışarıdan gelen manavın, kantinin girişini dahi Nuri Ergin'in adamları denetliyordu. Bizim en ufak sorunumuz çözümsüz bırakılırken, Nuri Ergin ve çetesi idareyi muma çevirmiş, hapishanede at koşturuyordu.

Bu kez daha boyutlu birşey olduğunu tahmin ediyoruz ama henüz ne olduğunu bilmiyoruz. Açlık grevinin 6-7'nci günlerindeyiz. Nuri Ergin ve çetesi gece müdürlerini, idarenin hemen tümünü rehin almış, tüm kapılara, hapishanenin giriş kapısına dahi barikat kurmuşlar.

Bu süreçte tüm hapishanede ve koğuşumuzda da sürekli bir tamirat var. E tipi hapishanelerinde hücre tipine yönelik tadilatlar var, fakat bizim burada bayanlar bölümüne dokunamadıkları için, sadece kaloriferlerin yerleri değişiyor, borular için açılan deliklerden, aşağıdaki kalabalığı, hareketliliği görebiliyoruz. Seslenip neler olduğunu sorduğumuzda cevap vermiyorlar. Belli ki konuşmaları yasaklanmış. Yasemin, o zaman konuşabilecek birinin gelmesini istiyor. Nuri Ergin'in kardeşi Vedat Ergin gelerek, isyan çıkardıklarını, bütün hapishanenin bu isyana katıldığını söyledikten sonra, bizi de davet ediyor!.. Yasemin anında gereken cevabı veriyor.

Adli tutukluların büyük çoğunluğu isyana katılmış durumda, zaten başka şansları da yok. Hapishane koşullarında insanların idareye, devlete olan tepkileri Nuri Ergin ve çetesi tarafından bu şekilde kullanılıyor.

Biz henüz gelişmelerin boyutunu netleştirememişken, hapishanenin 1. müdürü bayanlar bölümünün kapısının önüne Vedat Ergin ve adamlarıyla gelerek bayan gardiyanlardan birini dışarı çağırıyor. Bayanlar bölümünün koridora açılan kapısının arkadan sürgüsü var. İçerden dışardan karşılıklı açılmayınca giriş çıkış olamıyor. Bayan gardiyan tedirgin olsa da amirinin isteğine uya-

rak dışarı çıkıyor. Gelişmelerin birkaç hafta öncekilerden farklı olduğu ortada olunca, biz de kendi güvenliğimizi alıyoruz. Bayan gardiyan odası ve koridora açılan kapıyı denetimimiz altına alıyoruz.

Dışarı çıkan bayan gardiyan uzun bir süre gelmiyor. Yasemin getirilmesini istiyor, getiriyorlar. Cüretimiz ve örgütlülüğümüzün gücü ifadesini buluyor. Kapıyı açıp bayan gardiyanı içeri aldıktan sonra, yine güvenliğimizi sağlamlaştırıyoruz.

“İşyan” üç gün sürüyor. İlk gün operasyon hazırlıklarını, çatılarda askerlerin mevzilendiğini görüyoruz. Biz de çeşitli önlemler alıyoruz. Gaz bombalarına karşı sular, ıslak havlular hazırlanıyor. Provokatif bir ortam var ve saldırı “*fırsat bu fırsat*” denilerek bizim bölüme de olabilir.

Polislerin operasyon hazırlığını gören çetenin yönettiği “isyancılar” da kendilerince hazırlıklarını yapıyorlar. Kalorifer boruları için açılan delikten maltadaki hareketliliği gözetliyoruz. Bir ara tüpleri bizim koğuşun altına doğru yerleştirdiklerini görüyoruz. Hemen müdahale ediyoruz. “Havaya uçuracağız” diye cevap geliyor. Yasemin’e haber iletiliyor. Yasemin geldiğinde tüm kızgınlığıyla “çekin o tüpleri” diye bağıyor. Adamları durumu Vedat Ergin’e iletiyor olmalılar ki, 5-10 dakika sonra, tüpleri başka tarafa taşımaya başlıyorlar.

Ve gaz bombaları, silah sesleri gelmeye başlıyor. Koğuşumuzda Devran bebemiz var. Bizler açlık grevindeyiz. İnsanlar hava almakta güçlük çekiyor. Gazdan en fazla etkilenenleri, daha rahat hava alınabilecek yerlere yerleştirmeye çalışıyoruz. Adli bayanların kaldığı koğuş gazdan daha fazla etkileniyor, sabah havalandırma kapıları da açılmış değil. Orada da bir bebek var.

Bayan gardiyanlar, adli bayanların kapısını açmaya yanaşmıyorlar. Kontrol edemeyiz düşüncesiyle hareket ediyorlar. Bu esnada adli bayanlar pencere parmaklıklarına dayanarak nefes almaya çalışıyor, öksürüyor, bir yandan bağıyorlar. Çocuğu olan kadın kucağında ço-

cuğunu tutmuş telaş içinde *“ölecek kapıyı açın”* diye bağıyor. Yasemin bağıyor gardiyanlara, anahtarları alıyor. Yanımıza bir bayan gardiyanı alarak kapılarını açmaya giderken bir yandan da sesleniyoruz *“ıslak havlu hazırlayın, ağzınıza burnunuza tutun!”* Kapılar açılıyor, gazdan oldukça etkilenmişler. Onları bizim tarafa alıyor, iyi bir yere yerleştiriyoruz.

Bu arada, dışarda bir gelişme daha oluyor. Operasyon atmosferi devam ettiğinden Nuri Ergin'in adamlarından biri, yanlarında bir görüşçüleri olduğunu, gaz bombasından etkilendiğini, yanımıza almamızı istiyor. Kapıda tedbirlerimizi ayarlayıp, kadını içeri alıyoruz. İçeri girer girmez düşüp bayılıyor. Kendisine geldiğinde nerdeyse bir haftadır içeride olduğunu anlıyoruz. Anlattığı hikayelerden, Nuri Ergin'in adamlarına ödül olarak getirdiği bir hayat kadını olduğu sonucu çıkıyor. Operasyon havası geçince çetecilerin arasına gitmek istiyor. Ayakkabısının topuğu kırıldığı için bizim ayakkabılardan bir çift giydiriyor ve gönderiyoruz.

Görüş kabinlerinin camlarından, mazgal deliğinden, Nuri Ergin ve adamlarının ellerindekini görme imkânımız oluyor. Elllerinde bolca telefon ve silah var. Silahlar oldukça çeşitli, lav silahına kadar.

Televizyon görüntülerinden de hatırlanacağı gibi gaz bombalarının atılmasıyla birlikte Nuri Ergin ve adamları, ellerindeki başka bir çetenin adamlarından ve idareyle işbirliği yaptıklarını iddia ettikleri kişilerden bazılarını öldürüp aşağıya attılar. Müdürleri pencereden aşağı sarkıtıp atmakla tehdit ettiler.

Bu olaylar devam ederken, Nuri Ergin'in adamları, yanlarında müdürle bizim kapıya kadar gelip, ilk yardım malzemesi istiyorlar. Yanlarında bulunan müdür yaralı. Kendileri yaralamış. Yasemin müdürün halini görünce, *“içeriye verin biz müdahale edelim, doktor arkadaşımız var”* diyor. Müdürü içeri verseler, çetecilerin elinden kurtulacak. Vermiyorlar. Yasemin bu kez *“iki kişi çıkalım, doktor arkadaşımız var, şurada biz tedavisini yap-*

lım” diye ısrar ediyor. Yasemin’in insanlığı, cüreti etkiliyor müdürü. Çıkıyorlar dışarı pansumanı yapıp içeri giriyorlar.

Zaman zaman “isyancılarla” böyle muhatap olunuyor. Adli bayanları yanımıza aldıktan sonra, operasyonun yatışmış görüldüğü bir zamanda, çeteciler adli bayanların dışarı çıkmasını istiyorlar. İzin vermiyoruz. Bayanların bombalardan duyduğu korku ve kaygıları yatıştığında, çocuk ve annesi dışında diğerlerini yine koğuşlarına gönderiyoruz. Gaz bombalarından, olanaklar ölçüsünde nasıl korunabileceklerini iyice anlatıyoruz.

Yasemin, Berrin ve Günay’ı 3. koğuş olarak adlandırdığımız yere, kalorifer boruları için açılan deliklerden alt koridoru gözetlemeleri için gönderiyor. Alt koridora atılan bombalar, deliklerden yoğun olarak yukarı çıkıyor ve ikisini de etkiliyor. Dönüşlerinde Berrin’in durumu hiç de iyi gözüküyor, gözlerinden yaşlar akıyor, yüzü kıpkırmızı. Yasemin Berrin’i bu halde görünce ne söyleyeceğini bilemiyor. Ama sonra üzüntüyle kızgınlık arası *“bu kadar yoğun gaz bombası atıldığında oradan niye çıkmadınız?”* diyor. Ama herkes biliyor ki; Berrin’e burada kal denilirse, ne pahasına olursa olsun kalır...

“İşyan” 3 gün sürüyor, ta ki devlet şımarık çocuğu Nuri Ergin’le anlaşp, silahlarıyla birlikte sevk edene kadar. Mafyacılar beş kişiyi öldürüyor, 28 personeli rehin alıyor bu süre içinde ve telefonlarıyla, tabancalarıyla sevk ediliyorlar. Hapishanenin bizim bölüm dışındaki her tarafı tahrip edilmişti. Bayanlar bölümü, iki bayan gardiyan ve adli bayanlar, bizim güvenliğimiz altında herhangi bir zarar görmediler.

Hapishanelerde, devletin beslemesi Nuri Erginlerin, Ayhan Çarkınların, Çakıcıların at koşturduğu; çıkan sorunların ise kendi aralarındaki çıkar kavgalarından meydana geldiği gerçeği bir kez daha gözler önüne serildi. Devlet ise bu it dalaşlarını, siyasi tutsaklara saldırı için kullanmaya, kamuoyuna “hapishaneler sorunu” olarak yansıtmaya çalıştı. Burada yaşanan olaylardan sonra da

burjuva basının köşe yazarları olayı çarpıtarak “tek çare F Tipi” diye yazdılar utanmadan.

F Tipi Hapishaneleri gündeme getirirken, halkı aldatmak için “mafya, organize suç örgütleri” için de yapıldığı sıkça işleniyor. Mafya, devletin desteği ya da icazeti olmadan yaşayamaz. İşte burada yaşananlar; Erginler’i F tipi ya da başka bir tip hapishaneye koymuş olmalarının ne önemi var ki?

Basına da yansıdı; Emniyet Genel Müdürlüğü, Adalet Bakanlığı ve Uşak Valiliği’ne birer yazı yazarak, *“Nuri Ergin ve adamları cezaevini ele geçirdi, burada olay çıkacak”* diye uyarıyor. Hem Adalet Bakanlığı, hem Uşak Valiliği *“endişe edecek bir durum yok”* diye cevap veriyor!..

Mafyanın hapishanelerdeki hakimiyeti, bu devlet için *“endişe verici bir durum değil”*! Bir de düşünün ki, söz konusu olan siyasi tutsaklar olsaydı? Onlarca ölünün çıkacağı kesindi. Ulucanlar’da yaşadık. Koşuş istedik, etlerimiz lime lime kesildi. On insanımız katledildi. Ve Ulucanlar’da bizi katledenler, mafyaya destek verenlerden başkası değildir.

Nuri Ergin olayı, bu devletin kime düşman, kime dost olduğunu, kime hizmet ettiğini ve nasıl bir düzen olduğunu gösteren tipik bir örnek. Yaşananların detaylarını birkaç gün sonra daha net öğreniyoruz.

Nuri Ergin’in buraya getirilmesinden sonra, sadece hapishanede değil, il içinde de bütün iş çevreleri Ergin çetesinin haracına bağlanıyor. Ergin işleri o kadar büyütüyor ki, Uşak’ta “yatırımlar” da yapıyor. Hafta sonları içeriye fahişeler alınıyor. İstedikleri zaman istedikleri miktarda esrar giriyor. Geldiklerinden beri açık görüş uygulaması var. İstedikleri insanla istedikleri süre görüşebiliyorlar. Adamları, akrabaları, dost düşman kiminle görüşmek istiyorlarsa getirtip, içeri arama yapılmadan aldırabiliyorlar.

Bunlar olurken o devlet neredeydi acaba?

Bütün bunları bilmiyor muydu?

Biliyor; Uşak'taki yetkililerden Adalet Bakanlığına, Başbakanlığa kadar, herkes bilgi sahibi! Ergin çetesinin haraca bağlamak istediği bazı tutukluların yakınları aracılığıyla durum, Başbakan'a, Cumhurbaşkanı Sezer'e dahi iletiliyor, ama hiç biri kılını kıpırdatmıyor.

Bunlara en başından itibaren Başsavcı Kürşat Kayra onay veriyor. Olay günü ise Başsavcı hapishanede yoktu ve gardiyanlar buna tepki duydular. Ergin'in kendisi de tepkiliydi, *"alçak adam bizi kandırdı"* diyor sürekli ve kendilerini kullandığını, verdiği sözleri tutmadığını, kendilerini komploya kurban ettiğini söylüyor.

Aslında 10 gündür *"geliyorum"* diyen bir olay. On gün önce mafyacı CİCİ'nin adamları Uşak'ta bir fabrikayı basıyorlar ve baskından sonra yakalanıp Uşak'a getiriliyorlar. Yine değişik hapishanelerden CİCİ ve Kürşat Yılmaz'ın adamları getiriliyor. Bu kişiler yeraltında Çakıcı çevresine daha yakınlar... Tezgah ne kadar açık. Mafyacıların birbirini kırması, *"olay çıkması"* için tüm koşullar *"titizlikle"* hazırlanıyor; **bizzat** devlet tarafından!

Olayların çıkmasından iki gün önce, idareyle yaptığımız görüşmede biz de uyardık. Hapishanenin Ergin'in çiftliğine döndüğünü, buraya uyuşturucu, kadın, silah alındığını, bütün koşullarda silah olduğunu, bunun devrimcilere dönük bir komploya dönüşebileceğini, bunun hesabını soracağımızı, bu silahların cezaevinden çıkartılmasını istediğimizi söyledik.

1. Müdür *"yok öyle bir şey"* diye cevap verdi. Son on gün boyunca savaş yerine silah sevkiyatı yapar gibi, içeri silah ve esrar giriyor.

Olay günü; Cici'nin, Çakıcı'nın adamı denilen kişilerin koşulları basılıyor, sorgulanıyorlar ve ikisi koşuğa işkence yapılarak öldürölüyor, diğlerleri ise, dışarıya asker ve çevik kuvvet yığılınca tehdit olarak yaralı durumda pencereden atılıyorlar. Olaylar sırasında mafyacaların hepsi uyuşturucu almış durumda.

1. Müdürü ve 2. müdürleri rehin aldıklarında, 1. Müdürü döverek ve küfrederek hapishanenin içinde dolaştırıyorlar ve döverken sürekli *“bizi sattılar, bize komplo kurdular, devletin tezgahına geldik, bu devletin tezgahı, bizi öldürtmeye çalışıyorlar...”* diyor Ergin. 2. müdürlerden birini kendilerine karşılık verdiği için dövüp ders olsun diye pencereden sarkıtıyorlar, dışarıdaki askere de içeri girerlerse onu camdan atacıklarını söylüyorlar.

Bütün koşulların kapısını açıp kimden yana olduklarını soruyorlar, kimse size karşınız demiyor tabii. Olaylar bir noktaya gelene kadar asker müdahale etmedi, sonra asker robocopla takviye edildi ve çekik kuvvet getirildi. Bir komisyon ve gazeteciler, kameramanlar geldi. Televizyonda *“olaylar yatıştı”* açıklamalarının yapıldığı sırada, 3 Kasım sabahı barikatlar hala duruyordu. Sadece öldürülenler ve pencereden atılanlar hastaneye ve morga götürülmüştü ve devletin çeteci Ergin’le pazarlığı sürüyordu. Sonrasında ise istedikleri yerlere sevkleri kabul edildi.

Personel ise şaşkın ve idareye kızgın. Ergin’in kendilerine bir şey yapmamasını hem müdürlerle uğraşmasına hem de bizim müdahalemize bağlıyorlar. Özellikle kadın gardiyanları ve kadın adli tutukluları mafyacılara teslim etmememiz, onları etkiledi. Kendilerinin sahipsiz olduğunu ve devletin yine faturayı onlara çıkaracağını düşünüyorlar.

Çetecilerin adli kadınların koşuşuna girmelerini engellemeseydik, bayan gardiyanı koşuşumuza almasaydık, bir sürü tutuklunun uyuşturucudan kendinden geçtiği o durumda nasıl bir ahlaksızlık yaşanacağı belirsizdi. Devlet kendi kurduğu tezgahta kendi gardiyanının namusunu korumaktan bile aciz durumdaydı.

Ergin çetesi silahlarını siyasilere bırakmış!!!

“Nuri Ergin İsyanı”ndan sonra hapishane idaresinin

tümü değişti, yeni bir idare geldi. Tek sorumlu onlarmış gibi önceki personele çeşitli soruşturmalar açılıp, tümü açığa alınmıştı. Halbuki tüm gelişmeler, hapishanede dönen dolaplar bakanlığın, devletin bilgisi dahilindeydi.

Yeni idare, kendini bir göstermeliydi. Nuri Ergin çetesinin isyanının üzerinden artık kötü yönetime *“devlet el koymuştu”*! Acısı ise yine siyasi tutsaklardan çıkarılacaktı.

Açlık grevinin ilerleyen günlerindeyiz. 30'lu günlere yaklaşıyor direnişimiz. Bir sabah saat 7.30 suları, *“arama”* diye kapıya dayandılar. Rütbeli askerler, savcılar, müdürler, onlarca gardiyan... Çevre il ve ilçelerden topladıklarını söyledikleri 50'ye yakın kadın gardiyan... Ki bunların gardiyan elbisesi giymiş polis olma ihtimalleri yüksek. Aramanın bir amacı da büyük ihtimalle 19 Aralık için koğuşa hakim olma, bilgilenme operasyonu. Bahaneleri ise hazır; *“Nuriş çetesinin siyasilere cep telefonu ve silah verdiği duyumunu aldık.”*

Utanmazlığın en uç noktası. Günlerce Nuri Ergin çetesine silah taşıyan, üzerinde silahlarıyla sevk eden onlar değilmiş gibi pişkinlik yapıyorlar.

Güvenlik nöbetçileri kapıda bir süre bekletebiliyorlar talan ekibini. Yataktan yeni kalkanlar var. Burası kadınlar koğuşu çat kapı giremezsiniz deniliyor. Bir süre sonra dalıyorlar içeriye. Koğuşu talan ediyorlar. Hepsi bir yerleri kurcalıyor, dağıtıyor. Yatakların, yastıkların, valizlerin x-ray cihazından geçmesi için dışarıya taşıyorlar. Eşyalarımız x-ray cihazından geçerken, yanlarında bir arkadaşımızın bulunmasını istiyoruz. X-ray cihazı hapishane giriş kapısında. Gözlerden irak, komplo kurmaları olmayacak birşey değil. Bir arkadaşımız gidiyor ama bunu da saatlerce tartıştırıyorlar.

Aramada görevli olmayan arkadaşlar yemekhanedeler ve üzerlerine kapı kilitli. Saatlerce süren arama tam bir işkenceye dönüşüyor. Yemekhanede tuvalet ihtiyacını karşılayamıyorlar. Tabii bu da bir süre sonra açılıyor. Yasemin'in insiyatifli tavrı ve öfkeyle tartışması sonuç

veriyor.

Kapıdan içeriye girip çıkan üst rütbeli bir asker, büyük ihtimalle alay komutanı, kapıdaki insanlarla konuşmaya çalışıyor. PKK'nin de, koğuş girişinde bir masası var. Rütbeli PKK'li arkadaşla dönüp *“bizim PKK'lılarla bir sorunumuz kalmadı artık, onlarla anlaşıyoruz”* diyor. PKK'li arkadaş bu sözlere bozulup kafasını çeviriyor. Ama biliyoruz ki hedef biziz.

Saatlerce süren talan sona eriyor ve çekip gidiyorlar. Yasemin'in öfkesi arama sonrası da yatışmıyor. Bayraklarımızın ortadan kaybolduğunu öğrenmesi bardağı taşıran son damla oluyor. Aramada bayrağımızı çalmışlar. Yüzlerce gelseler bile aldıklarını gösteremeyecek kadar korkaklar, katli bir şekilde eşyalarımızın arasında bulunan bayraklarımızı gizlice almışlar... Hemen yenilerini yapmaya koyuluyoruz.

O aramadan sonra Devran'ın kahramanı Yasemin oluyor. Kendisini ve annesini yemekhaneye kilitleyenlerin karşısında Yasemin'in tartışmaları, Devran'ın kahramanını bulmasına yetiyor.

Devran

Devran, 3-4 yaşlarındaki sevimli oğlumuz. PKK'li bir kadın tutsağın oğlu, ama tüm siyasi kadın tutsaklar için de öyle. Sevgi ablayı çok seviyor, onunla başka bir bağ var aralarında. Sevgi ablanın tüm çocuklarla ilişkisi böyle. Çocuklara kızmaz, Devran'a da asla kızmaz, ama Devran, nerede nasıl davranacağını, otoritesini hisseder.

Koğuşta çalışma yapıyoruz, ciddi bir ortam var. Tak diye gelir Devran içeriye, çalışmanın ortasına dalar. Ortamı fark ettiği anda sessizce doğru Sevgi ablanın yanına gider, ne isteyecekse ona söyler. *“Sevgi heval darbukayı alabilir miyim?”*... Herkes güler bu duruma. Darbukayı vermek mesele değil, havalandırmada saatlerce çalar, ta ki biri gidip elinden alıncaya kadar. Öyle yaptığı

için PKK'liler vermemeye çalışıyor. O da bizimkini almayla geliyor. Sevgi abla kırmaz onu, ama gürültüsü de çekilmiyor. Hem de onlar vermezken bizim vermemizin yanlış olacağını düşündüğü için önce izin almaya gönderir Devran'ı. Sonra da bizden hangi arkadaştan isteyeceğini öğretir. Devran bunu bir oyun gibi yapar ama davranışı örgütlüdür. Açlık grevine başladıktan sonra Devran, yemekhanede çay içerken geliyor, *"ben de açlık grevi yapacağım"* diyor, biz ne içiyorsak o da içiyor. *"Tamam, sen yemeklerini ye, yine açlık grevi yap"* diyoruz.

1996 direnişçilerimiz açlık grevine ara verdiğinde *"Heval sen niye yemek yiyorsun, açlık grevinde değil misin? Sen DHKP-C'li değil misin?"* diye sorguluyor adeta. Ne denir ki çocuğa. DHKP-C'liyse açlık grevinde olmalı diye düşünüyor. Örgütlerin isimlerini de öğrenmiş. PKK dışında tüm örgütlerin sonu "C" ile bitiyor. TİKB'ye de TİKB-C diyor.

Kürt çocuğu Devran, halk oyunlarına, halaylara meraklı. Korucu öldürmeli, tey tey gürültülü, naralı oyunlar en sevdikleri. Bizden de zeybek ve Kafkas oyunlarını öğrenince deymeyin keyfine. Ne zaman ilginin kendisinde odaklanmasını istese, ona göre bir oyuna başlıyor. Ardından sırayla söylenen tüm yöre türkülerinde, figürleri karıştırmadan, ritmi kaçırmadan büyük bir ustalıkla oynuyor. Yanındakilerden aldığı destekle, ortalıkta dolaşıp şakalar yapıyor. Berrin'in karşısına geçip, *"Berrin, şişko patates"* diyor, sonra da kovalasın diye kaçıyor. Yasemin'in idareyle, askerlerle tartışmalarına tanık oluyor etkileniyor. Sonra herkese anlatıyor. *"Yasemin heval geldi, düşmana bağırdı"*. Devran'ın kahramanı Yasemin. Onun yanında kendini güvende hissediyor.

Direnişle yatıyor, direnişle kalkıyoruz

Günlük yaşamımızın heyecanı, koşturması devam

ediyor. Berrin yine ilgilenen, toparlayan, konuşan, neşe saçan Berrinimiz. Bir arkadaşla voltada konuşmasında *“Parti bize gemileri yakıyoruz demedikten sonra, günlük işlere daha da sıkı sarılmalıyız”* diyor. Parlak ıslık ıslık gözleri yine yanıyor derinden.

Sonbaharın ılık geçmesini de fırsat bilerek genelde havalandırmaya atıveriyoruz kendimizi. Voltalar, sohbetler, topluca söylenen marşlar-türküler, peş peşe gidiyor. Sevgi abla da her zamanki volta yerinde. Bir yoldaşımızla saatler süren sohbeti oluyor. Yeni bitirdiği *“Alyoşanın Bayırı”* adlı kitabı anlatıyor Sevgi abla. Öncelikle insanın kendi iç disiplini üzerine alabileceğimiz çok şey olduğunu söylüyor. Sonra konu temel gündemimiz ölüm orucuna geliyor. Ölüm orucu savaşçısı olarak seçilecek miydik, yoksa sıramızı bekleyip boynumuzu mu bükeceğiz? Sevgi abla öyle ikna edici ve rahatlatıcı bir şekilde konuşuyor ki, seçilememenin dünyanın sonu olmadığını, daha önümüze çok fırsatların çıkacağını, şehitlerimize bağlılığımızı bir şekilde ifade etme olanağımızın olacağını anlatıyor.

Bir temizlik günündeyiz. Kimimiz havalandırmada, kimimiz içeride, koridorda, kimimiz banyoda. Havalandırmaya mavi bir muhabbet kuşu gelmiş. Herkes çok seviyor. Mavi olması ise ayrı bir güzellik. Tam da açlık grevinde, tam da ölüm orucuna başlayacakken, adı **boran** oluyor hemen. Herkes seviniyor ama Berrin havalara uçuyor. Yasemin eline alıyor seviyor, yem yedirmeye çalışıyor. Akşam kuş yukarıda kalıyor, koşuşta olmasa da ara koridorda. Bir arkadaş yeni bir suluk hazırlayıp götürüyor. Suyu koyacağı zaman, öldüğünü görüyor. Yasemin çok üzülüyor, gazeteye sarıp aşağıya götürüyor mavi kuşu. Boranımız öldü... Birkaç gün sonra sarı bir muhabbet kuşu geliyor, yine aynı sevinç. Bu kez yaşatmak için daha fazla gayret var.

Süresiz açlık grevi içinde sık sık sohbet toplantılarımız oluyor. Bunlardan biri de *“Neden ölüm orucu gönüllüsü olmak istiyoruz? Neden Ölüm Orucu diyoruz?”*

Temelleri neler?” üzerine yaptığımız bir toplantı.

Herkes söz alarak düşüncelerini, duygularını, nedenlerini anlatmaya çalışıyor. Berrin söz alıyor. Süreci anlatıyor, saldırıların boyutunu, ülkenin durumunu... Sonra 1996 ölüm orucu sürecini anlatıyor, Buca'da yaşananları, duygularını, fırsatı kaçırdığında nasıl yandığını. Ve ekliyor:

- Böyle bir süreçte öncü olmak, örnek olmak istiyorum. Parti bu fırsatı bize sunduğu için teşekkür ediyorum.

Açlık grevinin otuzlu günlerinde fotoğraf çekirmek istiyoruz. Ama uzun süre uğraşmak gerekiyor. İdare Nuri Erginlerin ardından “iş sıkı tutma” bahanesiyle fotoğraf çektirmemizde de sorun çıkarıyor. Hatırlanacağı gibi Nuri Erginlerin müdür koltuğunda çektiği fotoğraflar yayınlanmıştı. Mafyacılar herşeyi yapıyor, fatura bize çıkartılıyordu.

Fotoğraf çekmek, günlerce, haftalarca süren tartışmalara yol açıyor, altında niyetler aranıyor. İdare “çektirmeyeceğiz” de diyemiyor ama süründürüyor. Yakında açlık greviden ölüm orucuna dönecek direnişimiz. Topluca ve ayrı ayrı fotoğraflarımız olsun istiyoruz. Geleceğe miras kalacak o fotoğraflar. Sonunda meseleyi çözüyor ve objektifin karşısına geçiyoruz. Yasemin büyük bir özen gösteriyor fotoğraf çekiminde. Tek-tek, topluca, Bucalılar, Uşak, gerillalar... böyle uzayıp gidiyor fotoğraf kombinasyonu...

Açlık grevi içinde dışarıya yönelik çalışmalarımız da devam ediyor. Anlatmalıyız, en somut, en yalın haliyle. Kendimizi, süreci, F tiplerini, ülke gerçekliğini anlattığımız ve direnişe destek beklediğimiz tüm kesimlere yoğun bir mektup trafiği var. Bu kez mektuplarımıza el emeğimizi göz nurumuzu da katıyoruz. Mektup kağıtlarına, kartlara dantellerden köşe süsleri, renkli elişleri yapıyoruz. Hemen herkes katılıyor bu faaliyete. Berrin de ölüm orucu başlayana dek kart yapımına katılıyor, zevkle yapıyor. Kiminde beğenmiyor kendi yaptıklarını.

Beğendiklerini ise büyük bir sevinçle gösteriyor.

Birinci Ölüm Orucu ekipleri belli olduğunda Yasemin ilk defa güzel bir kart istediğini söylüyor, *“ama çok güzel olmalı”* diyor ve birini seçiyor. Heyecanı, kocaman gözlerle kartları inceleyişi hala gözlerimizin önünde. Kimbilir hangi savaşıımızın yanına uğrayacak satırlarıyla, coşkusunu paylaşacak...

Direnışe başlarken ölüm orucu olacağını bildiğimizden her türlü hazırlığı buna göre yapıyoruz. İsimler belki bilinmiyor ama ilk ekibimiz için hazırlık çoktan başlamıştı. Yataklar yorganlar yastıklar çeyizlik hepsi. Her görüşte çeyizler tamamlanıyor. Ayrıca tutsaklar konusunda duyarlı olan herkese, ailelere, avukatlara hediyeler yapıyoruz.

Bu hediyelerden biri de Sevgi ablanın önerdiği kırmızı zafer halayı mendilleri. Kenarları yıldızlı sarı oya, üzerinde kabartma boyayla zafere dair yazımız. Hediye yapımı işlemimiz tüm açlık grevi ve ölüm orucu boyunca devam ediyor. Hediyelerimiz küçük büyük, az çok ama bizden, günlümüzden, duygularımızdan bir parça.

Birinci Ekibimiz açıklanıyor

Cumartesi sabahı toplantı çağrısı yapıldı. Büyük bir heyecanla üst kata çıktık. Güvenlikte Berrin ve Vicdan kaldı. Evet bu defa açıklanacak, hani derler ya, uçarı kaçarı yok. Sevgi abla ayağa kalkıp konuşmaya başlıyor.

- *Yoldaşlar birinci ekipte yer alacak ölüm orucu savaşçılarımızı açıklamak için toplandık.*

Sevgi abla, heyecanı, merakı, yüreklerin o an nasıl attığını iyi biliyor. O nedenle hemen devam ediyor.

- *Birinci ekibimiz üç kişiden oluşuyor. Ekip sorumlusu benim,*

diyor ve aynı anda alkış patlıyor, zılgıtlar eşliğinde. Alkışlar biraz dinince devam ediyor.

- *İkinci direnişçimiz Buca'dan gelen yoldaşlarımızdan Berrin Bıçkılar...*

Ve yine bir alkış tufanı koğuşu sarıyor. Hemen ardından Sevgi abla 3. direnişçimizi açıklıyor.

- *Üçüncü yoldaşımız da Balkıca gerillalarından Vicdan Şahin.*

Ve yine alkışlar, alkışlar. Bir anda ortalık birbirine karışıyor. Güvenlikte bulunan Berrin ve Vicdan geliyor. Kendileri için olan alkışlar, zılgıtlar onlara kadar ulaşmış, heyecanla çağrılmayı beklemişler. Onlar geldiğinde kutlamalar, kucaklaşmalar, sevgi selinin böylesi... O an akıllarda ölüm yok, acılar yok, günlere, aylara yayılacak açlık yok. Sadece ve sadece böylesi bir onurun coşkusu, gururu var. Bu gururu yoldaşlarıyla paylaşmak istiyor direnişçilerimiz. Yasemin hep, *"güzel bir ekibimiz var değil mi?"* diyor. Ekibimiz çok güzel elbette, hiçbirimizi şaşırtmıyor, seçilemediği için üzülenler olsa da...

"Kadroların görevi" derdi Sevgi abla. Onca yıllık tecrübe, tanıklık, yaşanmışlıklar, onurlu yolculuğunda hep yanbaşında olacak. Gözlerinin içi gülüyor. Gözleri yaşaranlar da var, üzülenler de, sevinçten zıplayanlar da. Hepsi biziz. Berrin öyle sevinçli ki bıraksan uçacak. İlk haberi türkülerle skeçlerle kutluyoruz. 1. ekipte TKP(ML)'den bir arkadaş da var. Onun sevincini de paylaşıyoruz.

Berrin coşkusunu paylaşıyor, sahneye çıkıyor, skeçler, oyunlar ve havalandırmada devam eden halaylar.

"Dostların arasındayız, güneşin sofrasındayız"

"Mitralyöz, mitralyöz" sesleriyle uzayıp gidiyor halay. Berrin halay başı.

Sevgi abla biz halaya indiğimizde, yukarıda kalmıştı. Bir yoldaşımız halay esnasında yukarıya çıkıp Sevgi abla ile karşılaşma anını şöyle anlatıyordu:

Yukarıya çıkınca müzik eşliğinde çiçekleri suladığını gördüm. "Sevgi Abla" dedim gerisi-

ni getiremedim. İkimizin de gözleri dolmuştu. "Senden öğrendiğimiz çok şey oldu" dedim elini öptüm. Gözyaşları yanaklarına akmıştı. Aydınlık mutlu bir yüzü, sevgi dolu gözleri vardı.

Ekipler açıklandığından bu yana hazırlıklar daha bir hızlanıyor. Direnişçilerimizin yatakları dökülüp yeniden yapılıyor. Her yer köşe bucak dezenfekte ediliyor, düzenleniyor. Koğuşta düğün telaşı, sevinci var. Direnişçilerimizin örtüleri işleniyor, karanfillerle, çiçeklerle bezeniyor üzerleri... Dantel bilenler dantel, boyama bilenler boyama, resim yapabilenler resim... herkes bir ucundan tutuyor bu hazırlığın.

Dışarıdan gelen dantelli, mavi satenden süslü bir yatak var. Berrin'in yatağı oluyor bu. Gelin yatağı diyor herkes. Akşamları saçlarını açıp geliyor Berrin. Sevgi abla yatağından sesleniyor, "Gelin gibisin." Gülüyor Berrin.

TKP(ML)'den Ölüm Orucuna başlayacak arkadaşın kendi davasından başka yoldaşı yok burada. O da bizim koğuşa taşıyor direnişte... Tüm hazırlıklarda aynı özen ona da gösteriliyor.

Direnişçilerin yataklarından görebilecekleri şekilde şehitlerimizin resimlerini yerleştiriyoruz. Kimi büyük beze guaj boya ile yapılmış, kimi pano şeklinde, kimi sehparlarının masalarının üzerinde özenle çerçevelemiş. Sevgi ablanın başucunda önderimizin resmi var, sonra eşi ve yoldaşı İbrahim Komutan ve Sabo. Berrin'in yanıbaşında Uğur... daha kimler yok ki gözlerinin değdiği her yerde ve yüreklerinde. '84 Ölüm Orucu şehitlerimiz, önder kadrolarımız, kır şehir gerilla komutanlarımız, savaşçılarımız, karanfillerimiz, kahramanlarımız, bu yürüyüşte onların yanıbaşında olacaklar...

Ölüm orucu bandını kuşanacak olanlar, açlık grevinin 35. gününde eylemlerini ölüm orucuna çevirecekler. İlk grup olarak başlayan hapisanelerde 30. gün olan 19

Kasım'da ölüm orucu direnişçileri kızılıbantlarını taktılar. Bizde ise eylem, 25 Kasım'da ölüm orucuna çevrilmiş olacak. 25 Kasım'ın bizim için bir önemi daha var, Balkıca direnişinin başladığı tarih. O gün Ege'de kadın efeler de Erhan ve Mehmet komutanların omuzbaşında dağların doruklarına yol almaya başlayacaklar.

Kırmızı kazaklar hazırlanıyor. Bantlar ince ince sarı yaldızlı boyayla yıldızlanıyor. Bu işlerle uğraşan arkadaşlarda çini işleyen nakkaş hassaslığı var. Direnişçinin onurum, namusum dediği kızılıbantlar en güzeli olmalı.

Bu hazırlıklar devam ederken, ikinci ekiplerimizdeki ölüm oruçcusu yoldaşlarımız açıklanıyor. Açlık grevinin 35. günü, 1. ekip yola çıkarken diğer açlık grevciler ara verecek. İkinci ekipteki arkadaşlar ise otuzuncu günde ara verip 10 gün sonra ölüm orucuna başlayacak. Bu ekibimiz için de ayrı bir heyecan dalgası esiyor. İlk ekipte yer alamayanlar için bir umut kaynağıydı ikinci ekipte yer alabilmek. Bu nedenle yine bir öğleden sonra açıklanan 2. ekipler de bir yandan sevinç, coşku, bir yandan da üzüntü kırılganlık daha yoğun yaşanıyor. Üzüntüler yaşamın hızlanan akışı içinde çarçabuk dağılıyor.

Berrin voltalarda, her anı dolu dolu yaşayabilmeyi anlatıyor yoldaşlarına. Bu süreç, birilerinin aramızdan ayrılacağı bir süreç. Bu nedenle, gidenin ardından "keşke..." ile başlayan hayıflanmalar olmamalı, her saniyenin yoldaşça paylaşıldığı, her saniyenin eğitime dönüştüğü, geride dolu yaşanmış günlerin anısı olsun istiyor. Düzgün, tane tane konuşurken gözleri parlıyor.

Ölüm orucu ekiplerinin belli olduğu gün Bahri geldi görüşümüze. Tam adı Abdülbari Yusufoglu, ama biz ona Bahri diyoruz. Şimdi, İzmir'de TAYAD'lı Ailelerle ilgileniyor, direnişin dışarıdaki sesi oluyor.

Bahri üniversite öğrencisi. 1999-2000 eğitim dönemi için Uşak'a geldiğinde bizi ziyaret edebilmek için engellemelere karşı uğraşıyor ve birkaç kez girebiliyor görüşe. Nuri Ergin olaylarında da hapishanenin önüne kadar gelip bizleri merak eden ailelerimizle ilgileniyor. Gide-

cek yeri olmayan aileleri misafir ediyor. Sonradan ailelerimiz *"sağolsun sarışın efendi bir çocuk ilgilendi bizimle"* diyorlar. Genç, çocuk masumluluğu, saflığı var davranışlarında. Böyle bir düzende bu kadar temiz kalabilmek ve bu pırıl pırıl insanın kardeşimiz, yoldaşımız olması güzel duygular yaşıyor bizlere. Bahri'yi gördüğümüzde coşkumuz, sevincimiz daha bir artıyor. Bahri inceliyor, biraz şaşırıyor, Bergama hapishanesinde gördüğü arkadaşlarla karşılaştırıyor bizleri. *"Abla siz ne çok gülüyorsunuz"* diyor. Bergama'da yapılan sohbetlerden dolayı Yasemin'i çok merak ediyor. Yasemin'in gerilladaki anıları, Buca'da çatışmalardan anlatılanlar ilgisini çekiyor.

Biz, ölüm orucu ekiplerimizi anlatırken merakla dinliyor, en çok da Bergama'yı merak ediyor. Orada mapus kalmış, günün 24 saatini paylaşmış yoldaşlarıyla... Bergama'dan Abdullah Bozdağ der demez, yaşlar doluyor gözlerine. Hepsi için duygulanıyor ama *"Apo abi"* derken bambaşka duygular yaşıyor.

Bahri... O, hep direnişin dışarıdaki sesi oldu. Eylemden eyleme, yürüyüşten yürüyüşe koştu. Sokakta basın açıklamalarının, yürüyüşlerin yetmediği yerde ise, o da bedenini açlığa yatırdı ve Küçükarmutlu'daki ölüm orucu direnişinde şehit düştü.

Can kardeş, can yoldaş, *"sizi seviyorum, hem de ölecek kadar"* dedin, ölesiye sevdin, can verdiğin yolda ölecek kadar seviyoruz seni.

4. BÖLÜM

DÜĞÜN COŞKUSU

İşte, nicedir hazırlığı yapılan düğünün başlangıç sesi-
ni yüreğindeki heyecanı tokmağıyla davula aktaran “da-
vulcu” arkadaşımız duyuruyor... Bir taraftan da “teeey
tey teey!” diye olanca gücüyle sesleniyor ki, paslı kulak-
ların, paslı yüreklerin tozu savrulsun, uçsun gitsin, dar-
madağın olsun.. Sesleniyor:

*“Böyle bir düğünü ne gördünüz, ne işittiniz. Anadolu
toprakları nice toy düğünler gördü görmesine ya, böyle-
sini görmedi.. Davetlimizsiniz, öyle uzakta durup izleme-
yin! Siz de katılın, yüreklerin baharda akan nehirler gibi
çağlayışına. Coşkusuna daralan, gölgelenen yüreklerini-
zi koyun”...*

Kulak vermeli davulunun çağrısına... Bir davet ki, gü-

zellikleri unutmuşları, umudu ararken umutsuzluğa düşmüşleri de çağırıyor. Çünkü bu düğün, direniş ve savaş... Çünkü bu düğün karanlığa karşı aydınlığın savaşı... Duyduğunuz davulun sesi, yiğitlerin yürek atışı, bu ses faşizmin beyinleri teslim almak istemesine karşı savaşa çağrı sesi...

İşte düğün halayı kuruldu... Genç kızlar, erkekler tuştı omuz omuza, koyuldu yola... Gelin adayları, damat adayları, ülkesinin toprağını düğün çiçeğiyle bezemek için düştü yola... Çiçekleri de düğün elbiseleri gibi kan kırmızı... Düğün çiçekleri karanfil... Giyinmişler Anadolumuzun motif motif destanlarını, sevdalarını anlatan kıyafetlerini...

Bir taraftan kemençenin, tulumun, bir taraftan sazın curanın, sipsinin sesi, gençleri halaya horona, semaha çağırıyor. Duyuyor musunuz?.. Her bir sazın kabına sığmayan coşkusu kendi sesinde davetinde... Genç yaşlı vatanseverler, yatağına sığmayan nehirler gibi, ellerinde kırmızı mendiller akıyorlar halay çağrısına. Omuz omuza, yan yana, yürek yüreğe, can cana... Sazların, davulların ritmi hızlanıyor, hızlandıkça gençlerin figürleri hızlanıyor, onlar döndükçe ellerindeki mendiller dönüşüyor kızıl gelinliğe, damatlığa... Kızılbaşan halay başına geçiyor. Sazlar, tulumlar, kemençeler, davullar hiç susmuyor. Kimi zaman coşkun sel gibi akıyor türküler, kimi zaman dönüşüyor suskunluğu yırtacak bir ağıdın acısına. Gelinliğini, damatlığını giymiş olanlar yüreklere beyinlere kurşun olup saplanıyor.

25 Kasım, kızılıbantların kuşanılacağı gün. Yemekhane açılığa ölüme yürüyüş için hazırlanıyor. Önderimizin büyük boy resmi ve bayraklarımız yerleştiriliyor. Sonra ölüm orucu pankartımız, İdil'in resmi, şehitlerimiz... Tören için her şey hazır. Tüm konuşmaları kaydetmek için teybimiz de var, bu anı kaydetmeliyiz tarihe. Tören başlıyor. İlk önce sorumlu yoldaşlarımızdan biri konuşma yapıyor. İlk olarak Sevgi ablayı çağırıyor.

Sevgi abla öylesine sade... üzerinde kırmızı kazağı...

Kırmızı yüzüne yansımış, yanakları pembe pembe. Altında yeşil eteği... Alkışlar eşliğinde masaya geliyor. Masada Cephe bayrağımız ve alınbandı. Çağırın yoldaşımız özgür tutsak andını okutuyor. Sağ eller bayrak ve bandın üzerinde, sol kollar havada. Her zamanki kararlı net ses tonuyla andı okuyor Sevgi abla ve bandı takılıyor. Mutluluğu, bandı takan yoldaşımızla kucaklaşmaları görülmeye değer... alkışlar yükseliyor yine...

Ve konuşmasına başlıyor Sevgi abla. Törenlerde en can alıcı noktalara değinir. Yılların birikimi, konuşurken tüm vücuduna, sesine, duruşuna yansır... 16-17 Nisan katliamından sonra şehitlerimizin cenazesinde mezarları başında yapılan anmanın video kaseti vardı. Hava yağmurlu, kalabalık bir kitle saygı duruşunda. Beyaz montlu bir bayan hiç durmadan konuşuyor. Önderimize dair sevgi akıyor dilinden. Yüz ifadesinde öyle bir şey var ki, tarifsiz. Öfke saçılıyor gözlerinden, dilindense geleceğe umut... İşte bu Sevgi abla.

Uzun süredir tanımamıza rağmen böylesi tarifsiz bir ifadeyle görüyoruz ablamızı... Konuşuyor, her kelimesinde tarihimizin köşe taşları, İbrahim komutan, 84 Ölüm Orucu... 16-17 Nisan, 12 Temmuz.. Sürecimiz ve Önderimiz... *"Zorla ölüme gönderiyor diyerek çamur atabilirler"* diyor Sevgi abla. Her şeyi yine en ince ayrıştırısına kadar düşünmüş... *"Toprak suya hasret.. gel ey zafer...."* diye bitiriyor konuşmasını. Alkış tufanı ve gülümseyen ve ama yaşlar da süzülen dolu gözlerin bakışları altında yerine geçiyor.

Sıra Berrinimizde. Mutluluğun resmi Berrin... Nasıl anlatılır ki, havalarda uçuyor, yüzü güleç, kararlı. Bant öylesine yakışıyor ki Berrin'e... Konuşmasını yapıyor. Öyle düzgün ve akıcı konuşur ki hiç teklemesiz... Büyük heyecanına rağmen yine öyle. Konuşmasında Buca var, Uğur var, İzmir var, Ege var.. Sabolar gibi dedi Berrin, Sabolar; *"dışarıda Sibel olamadım, içerde İdil olacağım"*... Konuşmasının sonunda *"halkım, canım sana binlerce kez feda olsun"* diyor. Bu törende Berrin'den

tarihe kalan satırlar şimdi bir kez daha gözlerimizin önünden geçiyor:

Tüm Halkımı Selamlıyorum!

Ölüm Orucu savaşımızın bir neferi olmaktan onur duyuyorum. Alnımıza kuşandığımız kızıl bantlara asla leke sürdürmeyeceğiz. Partime, önderime, başkomutanıma, şehit yoldaşılarım ve sizlere söz veriyorum ki, bedenimi bomba yapıp düşmanın beyninde patlayacağım.

Ali Rıza Komutan'ların, Uğur'ların anısına, Mecit'lerin, İsmet Abi'lerin öğrettiklerine; Bakı'ların, Hamiyet'lerin, Olcay'ların mirasına **son nefesime kadar sadık kalacağım**. İdil'in yolunda mitralyözleşeceğim. Sabo'muzun önderliğinde taşıdığımız **kadın savaşçı** olma misyonu-muza son nefesimize kadar sahip çıkacağız.

Halkımız! Acıları, yoksulluğu, sefaletiyle ayakta duran bu düzenin, Susurluk Devleti'nin, tüm pislikleriyle beraber yerle bir olacağına, Anadolu topraklarında Demokratik Halk Cumhuriyeti'ni kuracağımıza ve devrimi sosyalizme le taçlandıracağımıza yürekten inanıyorum. Ölüm Orucu Direnişimizle de, bu topraklarda Devrim ve Sosyalizm umudunu büyüteceğiz. İnançsızlık ve teslimiyet rüzgarlarını tersine çevireceğiz. Zaferimizi hep birlikte kazanacağız. Hepimiz bu zaferlerin birer neferiyiz. Biliyorum böyle ölümler değil, böyle ölümlerden yoksun kalmak öldürür. Ama yine biliyoruz ki, savaşımız 30 yıllık tarihimiz, kesintisizliğinde sürecek ve devrim sosyalizme ulaşacak. Bu zafer hepimizin olacak. Ve ben **emperyalizm ve oligarşiye karşı** kazandığımız büyük zaferde şehitler kervanında yerimi almış olmaktan onur duyacağım yoldaşlar.

*Anadolu'yu bir baştan bir başa kucaklayan Türk'ü, Kürt'ü, Laz'ı, Çerkes'i, Arap'ıyla... işçisi-köylüsü, öğrencisi-ırgatıyla, çocuğu-yaşlısı-genciyle, kadını-erkeğiyle tüm halkımı selamlıyorum. Şehit yoldaşlarımızın kanlarıyla kızıllaşan bayraklarımızı selamlıyorum. Sizleri selamlıyorum. Ve tüm bunlar uğruna, **canım binlerce kez feda olsun** diyorum.*

YA ZAFER YA ÖLÜM!

YA ÖZGÜR VATAN YA ÖLÜM!

Ardından 3. Ölüm Orucu savaşçısı Vicdan Şahin ve onun bandını takmak üzere Yasemin çağırılıyor sahneye. Umutlu gözler, sevgi, gelecek dolu bakışlar. Ege'nin ilk bayan gerillası Yasemin, yerini alan üçüncü bayan tutsağa alın bandını takıyor.

Son olarak kürsüye siper dostumuz çıkıyor. Bandını kuşanıyor ve konuşmasını yapıyor.

Tören konuşmalarının ardından istek türkülerinde bulunuyoruz, Ölüm Oruçcularımızdan ilk isteğimiz "Arkadaş" türküsü. Bu türkü bizde Sevgi Abla ile bütünleşmiştir. Öyle güzel söyler ki... Gözlerini bir noktaya yerleştirir, kösele ayakkabılarıyla tıp tıp ritim tutar. Arada da kaçamak bakışlarla bakar dinleyenlerine. O gün de "Arkadaş"a başlarken "eşim için" diyor ve yine öyle güzel söylüyor... Sonra "di yarenler", sonra "özgür tutsak marşı"... Koro halinde söylüyoruz marşları türkülerini.

Kucaklaşmalarla bir ip yumağı gibi oluyoruz. Herkes direnişçilerimizden birine ulaşmaya çalışıyor. Alınlarından öpüyoruz. Sevgi ablanın elinden de öpenlerimiz oluyor. Uzun süren bu karmaşa sonucunda törenin bu kısmı da bitiyor, havalandırmaya çıkıp halay çekiyoruz.

Sevgi abla bir süre izledikten sonra içeri geçiyor. Berlinleri de kendilerini fazla yormamaları konusunda uyarıyor... Dışarıda coşkulu halayların ardından havalandırmanın bir köşesinde sigara molası verip sohbete koyu-

luyoruz. Berrin bir türkü istiyor. Bir yoldaşımız eski bir marşın sözlerini Berrin'e uyarlayarak söylemek istediğini belirtiyor. *"Berrin yoldaşımız, canımız bizim..."* şeklinde. Berrin gülümseyip *"sen olduğu haliyle söyle, şehit düşünce değiştirip söylersin"* diyor... Ve biz bugün İlyas ve Hıdır için söylenen marşı zaman zaman Berrin ve Yasemin için uyarlayıp söylüyoruz...

Berrin, Burdur operasyonu esnasında Uğur'a dair yazdığı şiiri okuyor. *"İdil olacağım"* diyor bir kez daha. Ölüme kilitli, net, kararlı.

Bu sohbetlerin ardından tekrar yemekhaneye geçiyoruz... Masanın başında içeceklerimizi yudumlayıp sohbete devam ediyoruz. Gardiyanlar sayıma geliyorlar. Ortam onları şaşırtıyor. Ölüme böyle sevinçli gitmeyi anlayamıyorlar. Merak ediyorlar. Bir süre oturup misafirimiz oluyorlar, içecek ikram ediyoruz. Sorular soruyorlar. Berrin'e *"yaşamak güzel, çok gençsin"* diyorlar. Bir diğeri *"Berrin sen hep gülüyorsun, ölüme giden insan böyle mutlu olur mu?"* derken kendilerini haklı çıkarmak için bir söz, bir davranış arayışı içerisindeler. Berrin parmağını gözlerine götürerek *"Bak"* diyor, *"sahtelik var mı?"*... Berrin'in gözleri cevap veriyor.

Sevgi ablanın bir kızı var. Gardiyanlara göre çocukları yaşama sarılmaları için en önemli neden olurken, ölüme gitmek neden? Sevgi abla ise anlatıyor, daha güzel bir gelecek bırakabilmek için... Yaşamı çok seviyoruz ama iyi bir yaşam, umut dolu bir gelecek için ölüme de hazırız, diyor.

Her şey bittikten sonra yukarı çıkıyoruz. Teybe aldığımız sesler, tüm kayıtlar nasıl olmuş merak ediyoruz... Fakat bir yerden sonra sesler çıkmamış. Sevgi ablanın konuşmasının bir bölümü yok. Sesler ara ara alınmış. Çok üzülüyoruz bu tarihi bir an ve böylesi bir anın kaydının kalmasını çok istiyorduk. Yasemin öylesine üzülüyor ki, hiçbir şey diyemiyor...

Yine de tüm gözler günün coşkusu, heyecanı, güzelliğiyle dolu parlıyor.

Düğünden Vasiyete

Ölüm orucu savaşçılarımızın çıkmasıyla, açlık grevi de şimdilik sona eriyor, yani genel kitlemiz açlık grevine ara veriyor. Ara vermek kimilerimize daha zor geliyor, duygusallığa kapılanlarımız oluyor... Ne var ki programımız böyle ve bu süreçte böylesi duygusallıklar olsa da yaşam normal seyrinde devam etmek zorunda...

Ölüm oruçcularımız yemek saatlerinde genelde yukarıda koğuştta oluyorlar ve içeceklerini içiyorlar. Şimdilik açlık grevinde alınan tüm içecekleri alabiliyorlar fakat 45. günden sonra ölüme yolculuk, sadece su, şeker, tuz ve B-1'le sürecek.

Yemeklerde iki ya da üç gruba ayrılıyor. Bir grup savaşçılarımızın yanında kalıyor, diğer grup bu arada hızlıca işini hallediyor. Yanlarında düzenli kalan refakatçilerinin dışında da hep birilerimizin olmasını sağlamaya çalışıyoruz.

Ölüm orucuna başladıkları andan itibaren savaşçılarımız, yoğun bir program içinde buluyorlar kendilerini. Bolca yazıyorlar, kendi aralarında sohbet toplantıları düzenliyorlar. Onlarla röportajlar yapıyor. Ve vasiyetlerini yazıyorlar. Birkaç gün önce, kızıl bantlarını kuşandıkları tören onların düğünüydü. Hemen arkasından vasiyetlerini düşünüyorlar.

Vasiyetini yazıyor Berrin? *“Benim kimseye bırakacak malım mülküm yok ki... Cenazem 96'da Müjdat Yanat'ın cenazesinde olduğu gibi Buca Hapishanesinin önünden geçirilsin orada kalan yoldaşlarım sesimi duysunlar istiyorum... Konvoy İzmir'de dolaştırılsın... Elif Ana'nın mezarını yaptırmak isterdim.”*

Elif Ana kim? Elif Ana Çakırcalı'nın yataklarından. Çakırcalı'nın yerini söylemesi için işkence yapıyorlar. Ser verip sır vermiyor Elif Ana. Aradan onlarca yıl geçiyor. Elif Ana'nın torunlarıyla tanışıyor Berrin. Bu anısına da

son nefesine kadar sadık kalıyor.

Sevgi abla bir yandan dosya kağıtlarına yazıyor, bir yandan koca koca ajandaları dolduruyor. *“Kim kaldı ki o günlerden... anlatmalıyım... Saboları yazmalıyım”* diyor ve her gün düzenli yazıyor.

Vasiyetini de yazıyor Sevgi abla. *“Ölürsem, İbrahim'in, eşimin mezarına gömülmek istiyorum”* diyor... Aynı mezara gömülmenin koşullarını anlatıyor bizlere. Aradan beş yıl geçince ve istenirse aynı mezara gömülme durumu varmış... İlk defa duyuyoruz. Ablamızdan yaşama ve ölüme dair çok şey öğreniyoruz...

Halkımızın geleneklerine bağlı, şehitlerimize vefalı Sevgi abla. Dışarıdayken mezarları düzenli ziyaret ettiğinden, bakımlarıyla ilgilendiğinden, bekçilerin artık onu tanıdığını anlatırdı. Mezarların fotoğraflarının istenebileceğini ilk ondan görenlerimiz var. İdil'in, Karacaahmet mezarlığındaki şehitlerimizin mezar fotoğrafları geliyor.

Ölümlerle her açıdan öyle içli dışlı olmak, yıllarca mücadele içinde yaşadıklarının bir sonucu. Sevgi abla birçok ana babaya, evladının acı haberini vermek zorunda kalmış... Morglarda en sevdiklerinin cesetlerini teşhis etmiş. Onları toprağa uğurlamış... İşte şimdi kendi törenini anlatıyor Sevgi abla. Ölümü çiftte zafere ayarlı...

Refakatçiler

Boranlarımızın düzenli olarak tansiyonları ölçülüyor, nabız kontrolleri yapılıyor, kiloları tartılıyor, idrar seviyeleri ölçülüyor... Sağlıkçılarımız bu kontrolleri günlük olarak yapıp kaydediyor ve Ölüm Oruçcularımızın sürekli yanında bulunuyorlar... Gün içinde savaşçılarımızın kendi işleri oldukça yoğun ama hepimiz düzenli olarak yanlarında kalmak, onlara elimizden geldiğince yardımcı olmak istiyoruz. Sonunda çözüm bulunuyor; her gün bir kişi sağlıkçılara ve daimi refakatçilere yardımcı ol-

mak için belirleniyor. Bir gece öncesinde söylenen refakatçiliğe, ertesi sabah başlanıyor ve tüm gün içeceklerinden, istedikleri herhangi bir şeye, tutulan günlüklerin yazılmasından, rahatsızlıklarını bir nebze olsun gidermeye dek yardımcı olunuyor. Asıl önemlisi de o günün paylaşımı, duyguların, coşkunun, öğreticiliğin paylaşımı. Refakatçi olmanın heyecanı da bir gece öncesinden başlıyor. Dönüşümlü refakatçilik için güvenlikteki arkadaşlar da heyecanla bekliyorlar. Ama herkes bir tur döndüğü halde bir türlü onlara sıra gelmiyor. Zaten nöbetten ayrılıp ziyarete de gidemiyorlar. Sonunda dayanamayıp *"İkinci tura geçtiniz bizi niye almıyorsunuz refakatçiliğe?"* diye soruyorlar. Arkadaşlar şaşırıyor, *"gece gündüz nöbettesiniz, dinlenin veya istediğiniz zaman ziyaret edin"* deniyor. Ama onlar *"misafirlik ayrı refakatçilik ayrı"* diyerek nöbete dahil ettiriyorlar kendilerini...

Bir gün yağmur yağarken boranlarımız dışarı çıkmış volta atıyorlar. Refakatçileri hasta olabileceklerini düşünerek içeri girmeyi öneriyor. Berrin *"kar yağsın kartopu bile oynayacağım"* diyor. Sonra '96 günlerinde direnişçilerin refakatçi atlatma anılarına geliyor söz. Daha sonra da henüz direnişin başında olduklarını, refakatçilerin hassasiyetinin erken başladığını belirtiyorlar... Ama refakatçiler yine de bir saniye yanlarından ayrılmıyorlar...

Berrin sigara içmek için aşağıya inerken her hızlı adım atışında *"aman Berrin"* diyor refakatçiler. O ise bazen gözlerinde muzip bir gülümseme ile merdivenleri ikişer ikişer atlayarak iniyor. Saniyeler içinde gelişen bu durumlarda refakatçilerin yüreği ağzına gelirken, Berrin kahkahalarla gülüyor.

Direniş içinde de olsak, özgür tutsak yaşamının diğer faaliyetlerini de aksatmamaya çalışıyoruz. Balkıca direnişinin anma günü yaklaşıyor. Bucalıların Uşak'a sevkinden sonra birlikte yaptığımız ilk anmaydı Balkıca. Şimdi ikincisi olacak. Balkıca destanımızın provalarına, kullanılacak resimlere, sahne düzenlemesine, tiyatroya hazırlanıyoruz. Programda ölüm orucu direnişçilerimize

de yer var. Oyunun sonunda bir tarafta ölüm oruçcularımız bir tarafta gerillalar sırayla direnişin anlamına yönelik düşüncelerini söylüyorlar... Program günü çok güzel bir görüntü ortaya çıkıyor, çünkü hepsi gerçek. Bir tarafta Balkıca direnişinden tutuklanan yoldaşlarımız, bir tarafta ölüm oruçcularımızın da olduğu bir sahne... İşte Özgür Tutsaklığın anlamı diyor bakan gözler coşkuyla alkışlarken... Program sonunda halaylar durmuyor. Berir *"di yarenler haydi toy düğün edin"* şarkısıyla Ege oyununa başlıyor. Sevgi abla "yorma kendini" dese de coşkuyla dönüyor ortada, Sevgi abla da akışa bırakıyor. Sonra direnişlerine uzuyor sohbetler, Buca, Balkıca, Ulucanlar, Ümraniye...

45. günden itibaren ölüm orucu direnişçilerinin değişik içecekleri bırakacak olması vesilesiyle bir son çay sohbeti yapıyoruz. Yasemin kaçak çay yapalım diyor. Yatakhaneye geçilen dar bölümde oturup hep beraber çayları yudumluyoruz. Ertesi gün çok daha başka oluyor şekerli su götüren refakatçiler için... 46 gündür açlar ölüm oruçcularımız, artık çay da içemeyecekler... ama bu ölüme daha da yakınlaşmanın, zafere bir adım daha atmanın ifadesi, yaşanan duygular da bu gerçeğin yoğunluğuyla yaşanıyor.

İkinci ekiplerimiz de başlıyor

Evet sıra ikinci ekiplerimizde. Onlar da bantlarını kuşanıyor, aynı güzellikte bir programla yola çıkıyorlar... Bu kez türkülerimiz, marşlarımız alkışlarımız yeni ekibimize. Her ekibimiz emperyalizme vurduğumuz bir darbe. Yeni boranlarımızla, yeni savaşçılarımızla çok daha güçlü ilerliyoruz. Yürüyüşümüz uzun soluklu. Açlık günlerinin 1996'yı aşacağını, ikinci ekiplerimizden de şehitler verebileceğimizi biliyoruz. Yeni ekiplerin de beklentisi içerisindeyiz.

İkinci ekiplerimizin de yola çıkmasıyla bir kına gecesi

düzenliyoruz... Bu arada gerek 2. ekiplerin bant töreninde, gerekse kına gecesi ve diğer boranlarımızın da olduğu tüm programlarda iki teyp birden kullanıyoruz. Yasemin bir daha aksaklık olmasın diye kendisi oturuyor teybin başına, programlar düzgünce çekiliyor... Yasemin kimseye sezdirmeden doğal ortamlarda da ses kaydı yapmak istiyor. Herkes havalandırmaya çıktığında kasetleri ayarlayıp, teybi pencere kenarına koyup, düğmeye basıyor. Ve sonrasında anlıyoruz ki, program kasetlerinin üstüne çekim yapmış Yasemin. Kendine nasıl kahrediyor ve Sevgi ablanın canı sıkılacak diye nasıl üzülüyor? Teyp ile ikinci macera böyle şekillenince bir üçüncüsü yaşanmıyor artık. Kına gecesinde ses kaydı yolunda gidiyor.

Kına gecesi için önce yemekhane hazırlanıyor. Battaniler, minderler yerlerde... Çeşit çeşit giyiniyor herkes. Elimizdeki halk oyunları kıyafetlerinden efe kıyafetlerine, Kürt giysilerine kadar. Programda bir tiyatro oyunumuz var, kız kaçıran bir çobanın oyunu... Anadolu'nun dört bir yanından türkülerimiz var. Ve manilerimiz. Ölüm orucuna, beklentilere, boranlara ilişkin pek çok mani üretiyoruz ya da var olan manilerin sözlerini direnişimize uyarlıyoruz. Sevgi abla çok gülüyor maniler söylendikçe. En çok tutulan en çok alkış alan mani, bir arkadaşımızın Ölüm Orucu savaşçısı olma isteğiyle ilgili söylenmiş olanı;

*“Mani benim ezberim
Kan ağlıyor gözlerim
Ben o bandın yolunu
Ölene dek gözlerim.”*

İstekler halkımızın gelenekleriyle böyle dile geliyor.

Üç kız bir ana türküsünü Ölüm Orucu direnişçilerimize uyarlıyoruz. Dostumuzla birlikte Uşak 1. Ölüm Orucu ekibi tam 3 kız bir ana. Türküdeki “karaları giymişler” yerine “kızıkları giymişler” diyoruz.

Ve sıra kınaların yakılmasına geliyor. Boranlarımızın başlarında kırmızı örtüleri de var. Sevgi abla kendi kına gecesinde bile kına yakmamış ellerine, ilk olarak yaka-
cak... Onlar gelinlerimiz, halkımızın gelinleri. Kına ise Murad... Muradlarına eriyor *“halkım için canım feda”* diyorlar. Kartondan kesilen küçük yıldızlar avuçlarına yerleştiriliyor ve üzeri kınalanıyor. Açıldığında kartonun bulunduğu yer boş kaldığı için yıldız izi çıkıyor. Öyle yakışıyor ki boranlarımıza... O gece hemen hepimiz gelinlerimizin kınasıyla kınalıyoruz ellerimizi...

İkinci ekiplerimizin de yola çıkmasıyla koğuşumuzda boranlarımız artıyor. Bant töreninin ertesi günü 1. ve 2. ekiplerimizle birlikte voltadayız. Sabah çaylarını içtikten sonra, herkes kendi işine dağılıncaya dek volta atıyoruz havalandırmada... Konu düğünlerden açılıyor. Yörelere göre düğün gelenekleri konuşuluyor. Herkes kendi yöresinden bildiklerini katıyor sohbete. Berrin de anlatıyor geleneklerimizi... Sonra konu ölen genç bir kız olunca tabutuna ne sarıldığına geliyor. Kiminde yemeni, kiminde duvak deniyor. Berrin *“bizler de geliniz”* diyor, *“tabutumuz kıpkırmızı olacak”*.

Yine böyle bir voltada Berrin hayallerimizi soruyor, devrimden sonra ne yapmak istediğimizi. Herkes ne yapmak, üretmek istediği üzerine bir şeyler söylüyor... Berrin de motorize birlikler kurma hayali olduğunu anlatıyor. İhtiyaç olacağını ve hızlı seri olmak gerekeceğini, her yere anında yetişmek için hazırlanmış ekipleri anlatıyor.

Çiçek kokularına karışan aseton kokusu

Görüş günleri öylesine yoğun oluyor ki... Aileler, tanıdıklar, dostlar, genç yoldaşlarımız geliyorlar. Herkes bir şeyler konuşuyor, anlatıyor. Özellikle boranlarımızı görmek için can atıyor görüşçülerimiz. Boranlarımız da onlarla konuşmak için... Herkese yetişmeye çalışıyorlar,

çok yoruldukları görüş sonrası anlaşılıyor... Pudra şekerleri, suları hep yanlarında ama yorgunluğa kar etmiyor. Sevgi abla şeker alımında zorlandığı için, inceltilmiş şeker olan pudra şekerini almaya başlamışlardı boranlarımız. Normalde toz şeker, Ölüm Orucu için daha gerekli olmasına rağmen, alımı kolaylaştırmak için pudra şekerini alınıyordu. 40 gün bal yenirse bıkalır misali.

Boranlarımız bir yandan şekerli sularını alıyor, bir yandan sorumluluk ve zevkle konuşuyor anlatıyorlar, yorgunluk kâr etmiyor...

Görüştülerden kucak kucak çiçekler geliyor. Karanfiller, güller, kır çiçekleri, papatyalar. Her birine çok seviniyor Berrin... Boranlarımızın başucundan hiç eksik olmuyor çiçeklerimiz.

Bizler ölüm orucundayken dışarıda da ölüm orucu ve açlık grevleri sürüyor. Her taraf hareketli. Uşak da hareketli. Aileler, avukatlar, yeterli olmasa da belirli bir ivme yakalamış durumdalar... Yasemin ailelerimizle sürekli konuşuyor. Ailelerimiz Uşak ÖDP il binasında üçer günlük dönüşümlü açlık grevine başlayacaklar.

Ailelerimize hediyeler gönderiyoruz, resimler, kuru-tulmuş çiçeklerden tablolar, işleme mendiller, panolar... Bu görüşlerde Bahri de ailelerimizle ilgileniyor. Aileler öylesine seviyor ki onu, "oğlumuz" diyorlar. Bahri, olgun saygılı, yaşının 19 olduğunu öğrendiğinde şaşıranlar var. Bahri boranlarımıza da sevgiyle, vefayla bakıyor. Boranlarımız günden güne eriyorlar, ailelerimiz de her görüşte biraz daha farkediyorlar bunu.

Hiç boş durmuyor boranlarımız, hep ileriye birşeyler bırakma telaşındalar. Berrin ailesine dantelden bir sepet başlıyor. Bayram hediyesi içinde neler yok ki... Berrin'in onur dolu yaşamı, pırıl pırıl gözleri, bu vatanın en güzel evlatlarından birinin duygu ve düşünceleri, idealleri uğrunda ölme kararlılığı...

Yasemin görüş günleri adeta korumaya alıyor direnişçileri. Ama tabii bunların hiçbirisi sürecin akışını dur-

durmuyor. Direnişçilerimiz günden güne eriyor. Yasemin'in deyişiyle “ölüm kokuyor koğuş”. Çiçeklerin kokusuna, aseton kokusu ölüm kokusu karışıyor. Bu ölümlerin üzerine şekillenecek yarınlar. Geleceğimiz için, güzel yarınlar için bu ölüm kokusu...

İşte, koğuşumuzun ölüm koktuğu bu günlerden birinde, mutfaktan etrafa dumanlar, kızartma kokuları yayılmaya başladı. O gün PKK'liler, her hafta sonu yaptıkları kızartmalardan yapıyorlar. Pencereleeri, mutfak kapısını sıkı sıkı kapatmışlar ama müthiş bir koku ve duman var. Yasemin bir arkadaşı uyarmaya gönderiyor. Ama daha fazla dayanamayıp Yasemin de öfkeyle giriyor mutfağa. Mutfakta koku ve duman çok daha korkunç durumda. Yasemin çığına dönüyor;

- *Yeter be yeter, yukarıda insanlar ölüyor, o insanlar bir daha yemek yiyemeyecekler, buna hakkınız var mı?.. Onlar sizin için de ölüyor, utanmıyor musunuz, diye bir yandan bağılıyor, bir yandan da ocağın altını söndürüyor. İçinde hala hamur kızartmaları bulunan tavayı alıp çöpe boşaltıyor.*

Yasemin'in öfkesi öyle içten, öyle büyük ki kimse engellemiyor. Sesi duyup gelen dostlar Yasemin'i yatıştır-maya çalışıyorlar, hak veriyorlar. O günden sonra PKK'liler yemek yapımında dikkat ediyorlar.

Koğuştta yoğunluğu gittikçe artan aseton kokusu, doktorları da daha fazla çekiyor koğuşa. Doktorlar geliyor her gün. Çeşit çeşit düşüncede olanları da var, tamamen dünya gerçeklerinden habersiz olanları da... Boranlarımız muayene ve tedavi kabul etmediklerini anlattıktan sonra, dünya gerçeklerine, direnişimize, sürece getiriyorlar konuyu... Görmeyen göz görsün, duymayan kulak duysun diye... Çoğu boranlarımızın anlattıklarına şaşıyor. Koğuşumuza da, bizlere de şaşıyorlar. Hiç beklemiyorlar böylesine kararlı, coşkulu, renkli bir ortam... Doktorlardan biri sohbetin doğallığı içinde, Ber-rin'in “keskin” olduğunu, eliyle kesip biçme hareketi yaparak ifade ediyor. Gülümseyerek “eski devrimciler gi-

bi" diyor. Oysa Berrin 21'inde.

Doktorların Ölüm Orucuna ters düşecek önerileri karşısında net ve kesin cevaplar veriyor; *"Ölüm Orucundayız. Müdahale kabul etmiyoruz. Öleceğiz!"* Doktorlar, maden suyu içilmesinden serumun ölüm orucunu bozmayacağına kadar çeşitli fikirler dile getiriyorlar. Bir çoğu "iyi niyet" ifadesi. Sevgi abla doktorların müdahaleye bakışlarını anlamaya çalışıyor ve iradeyi kırmaya dönük tavırların tıp etiğine uymayacağını anlatıyor. Zekası, bilgeliği ve sakinliğiyle şaşırtıyor ziyarete gelenleri... Tıbbi alt üst eden bir irade, bir direniş bu.

Avukatlar da sıkça geliyor ziyarete. Biraz da Uşak, küçük bir yer olduğundan MHP çevresinden ziyarete gelenler de oluyor, merak ediyorlar....

Dışarısı oldukça hareketli, eylem olmayan gün yok gibi. "Habeer!" denildiğinde, tüm işlerimizi bırakıp, koşar adım geliyoruz koridordaki veya yemekhanedeki TV'nin önüne. Bazen atlayıp-zıplıyor, bazen birbirimize sarılıyor, bazen ailelerimize kalkan ellere lanetler okuyoruz.

Akşamları yemekhanenin durumu müsait olduğunda direnişçilerimiz oturmaya geliyorlar. Kaloriferin yanında yerlerini hazırlıyoruz. Direnişçilerimiz kimi zaman mektup yazıyor kimi zaman sohbet ediyorlar bizlerle. O kalorifer peteklerini Yasemin, süreç başlamadan çoğalttırmıştı.

Bir cumartesi akşamı, yine yemekhanedeyiz. Galatasaray Lisesi önündeki analarımıza saldırıyı gösteriyor TV. Haberi seyrederken Berrin *"Ben bu analar için ölürüm"* diyor. Birkaç kez tekrarlıyor sözlerini *"ölürüm ya, ölürüm"*, öyle doğal. Berrin söylediği gibi düşünüyor, düşündüğü gibi yaşıyor.

Berrin zayıfladı, incecik kaldı yapılı vücudu. Ama öyle güleç sevecen, hala koşturuyor. Kırmızı kazağı, kızıl bandıyla koğuştta bir top ışık. Sağlıkçılar ne derse "tamam" diyor. Parti'nin ellerine bırakmış kendini. Sıvı alı-

mı ve diğer ölçümlerin hiçbirini ikiletmeden uyguluyor. Direniş hızla ilerliyor, duygular yoğun. Berrin ölüm orucuna dair hissettiklerini paylaşıyor; *“Adımız çocuklara isim olacak, bunları düşündükçe öyle seviniyorum ki”* diyor. *“Hep yaşayacağız”* diye ifade ediyor duygularını; *“bu bir görev, kim olsa yapar. Asıl görevse sizlerin, anlatacaksınız... Bütün görev sizlerin”*...

Yaşamı çok sevenlere

Bazen dışarıdan gelenler Yasemin'e *“Niye sen ölüm orucunda değilsin”* diye takılıyorlar. Yasemin bu konuda zaten aşırı derecede hassaslaşmış. Sevdikleri için yüz canı olsa yüzünü de verecek duyarlılıkta. *“Biz 96'da ölüm orucundaydık”* diye kısa cevaplar veriyor. '96'da ölüm orucunda olmak, Yasemin'in kendine telkin olarak söylediği bir söz olsa da Yasemin'in hassaslığı kabına sığmayacak ölçüdeydi. 2000'deki ölüm orucunda yer almasa bile *“kimin önce öleceği belli olmaz”* sözünü söylemeye devam etti.

45. günden itibaren Sevgi ablanın sağlık durumunda belirgin bir kötüleşme yaşandı. Su alamadıkça zaten zayıf olan vücudu iyice zayıfladı, ayağa kalkmakta zorlanmaya başladı. Bu günler için kendisi de operasyon sonrası revirde tuttuğu günlükte, *“45 yaşındaki Ölüm Orucu savaçısı kadının parmağını kırırdacak hali bile yoktu”* diyecekti.

Sevgi abla 35 gün boyunca hep ayakta olmaya zorladı kendini. Vücudunun direncine ve önceki kısa süreli açlık grevlerine göre örnek bir irade gösteriyor. Ama 45'lerden sonra çok zor sıvı alıyor. Sağlıkçılarımız suyu pamukla vermeye çalışıyorlar... Ya da çeşitli yöntemler uyguluyorlar. Buz kalıbı şeklinde küçük ilaç drajelerinde dondurarak. Ama Sevgi abla çoğunlukla aldığını geri çıkarıyor. Suyun kokusu midesini bulandırıyor. Yatağının etrafına bol bol kolonya dökülüyor, aseton kokusunu

bastırmak için. Bazen Sevgi abla sohbet etmek için ortadaki bir yatağa oturuyor. Gülümsüyor, *"Hep konuşun, anlatın, dinleyeyim sizi, bilincim açık olur"* diyor.

Direnışin 46. veya 47. gününde Sevgi abla yatağına uzanmışken, yine yüklüce bir posta geliyor. Mektupları Sevgi ablaya okumaya başlıyoruz. İçlerinde bir kart var Ümraniye'den. Beyaz kapaklı, siyah çizgili, üzeri kurutulmuş çiçeklerle bezeli. Üstünde *"Yaşamayı çok sevenlere"* yazılı. Bu cümleyi okuyunca Sevgi ablanın gözlerinden yaşlar sözülmeye başlıyor. Önce anlamıyoruz ne olduğunu. Ama kartın üstündeki yazı gözyaşlarının nede-nini anlatıyor. Kart, 1984 yılını bugüne taşıyor. 84 Ölüm Orucunda hastanedeki direnişçilerimize *"yaşamı çok sevenlere"* yazılı bir notla karanfil götürüyor ablamız... İşte o günün anıları 2000 direnişinde böylesi bir güzellikle canlanıyor. Hatırlanmasının, hatırlatılmasının verdiği duygu yükü, sevinç, özlem... hepsi gözyaşı olup süzülüyor Sevgi Abla'nın yanaklarından...

19 Aralık operasyonundan birkaç gün önce Sevgi ablanın kızı Şirvan'ın görüşe geldiğini öğreniyoruz. Sevgi ablanın durumu ağır, bunu gardiyanlar da, idare de biliyor. Önce görüştürmek istemiyorlar. Sevgi ablanın kapalı görüş yerinde duracak hali yok. Yasemin, yüzyüze görüşme konusunda ısrar ediyor. Sevgi abla görüşecek! Başka alternatif yok. O da çok heyecanlı, belki de kızıyla son görüşleri olacak. Kavga-döğüş 5-10 dakikalığına da olsa, Sevgi abla görüşüyor, sarılabiliyor. Abla, yanında tutunduğu refakatçilerle içeri geldiğinde biraz kızgın ama yüzünde mutluluk, rahatlama var... Bu hareketlilik direncini artırıyor, biraz olsun vücudunun kendine gelmesini de sağlıyor.

Sevgi ablaya işlerimizin dışında ziyarete gidiyoruz. Çok yormak istemiyoruz. O ise memnun, tüm acılara rağmen. PKK ve diğer sol da ziyarete geliyorlar. Hayran gözlerle bakıyorlar direnişçilerimize.

Hediyeler yapıyoruz direnişçilerimize. Kimimiz kartlar hazırlıyor yazsınlar diye, en güzel çiçeklerden, kimi-

miz kalemlik, defter, pano, çanta, şapka... her şey... Sanki hep burada olacaklar, sanki bayram hediyesi... Biliyoruz ki, bir daha görememe ihtimali de büyük. Ama hediyelerimiz bağlılığımızın ifadesi. Son ana kadar hediyeleri yetiştirmeye, mutlu gülen gözlerini görmeye çalışıyoruz... Sevgi abla her aldığı hediye ile mutluluğunu ifade ediyor. Kısa da olsa sohbetlerle rahatlatmaya çalışıyor bizi. Üzüntümüzü gözlerimizden anlıyor. Herkese göre, ileriye dönük anlatacakları, öğretecekleri var ablamızın... *“Acı tatlı bir çok şeyi yaşadık. Parti-Cephemize bağlıyız. Tek de kalsam Parti-Cepheli gibi yaşadım. Seçilmemek güvensizlik değil, sizin görevleriniz var... Herkes aynı anda savaşa giremez, siz taşıyacaksınız direnişi insanlara, yarınlara...”* diyor. Devletin af, şartlı tahliye tartışmalarını yoğunlaştırdığı zamanda ise tahliye durumu olan ölüm oruçcusu siper dostumuzla süreç üzerine konuşuyor; *“dışarı çıkınca da ölüm orucuna devam etmek gerekir”* diyor.

Yol zorlu, yolcular dalga dalga...

Ve 3. ekiplerimiz de yola çıkıyor. Boranlar sırası geldikçe gökyüzünün maviliklerine doğru kanat çırpmaya başlıyorlar işte. Bu kez iki direnişçimiz var. Biri Turan abimizin (Buca hapishanesi katliamında şehit düşen Turan Kılıç'ın) kızkardeşi. Başından itibaren Ölüm Orucunda olmayı çok istiyor. Ölüm Orucu ekiplerine dahil edilmediği konuşmalarda alınıyor. Mutlaka olmalıyım diye bakıyor. Öyle kararlı ki, 19 Aralık operasyonunda kendisini tereddütsüzce tutuşturanlardan, ağır yaralananlardan biri oluyor.

Direnişçilerimizin bant takma törenlerini yapıyoruz, güzel mesajlarıyla karşımızdalar. Sevgi ablanın durumu pek iyi olmamasına rağmen, o da katılıyor törene. Kısa bir konuşma yapıyor. 3. ekiplerimize başarılar diliyor. O anın ifadesini *“mutluluğun resmi”* diyerek özetliyor.

Herkes etkileniyor. Halaylarımız yeri göğü sarsıyor. Bant töreninin ardından ikinci kez fotoğraf çektirebileceğiz. Bu güzel anları, Sevgi ablanın deyişiyile “mutluluğun resmi”ni geleceğe miras olarak fotoğraf karelerine kayıt düşünüyoruz.

Biz üçüncü ekiplerin törenini yaparken TV'lerde bitti, bitecek havası estiriliyor, heyetlerle bakanlık arasındaki görüşme haberleri yer alıyor sık sık. H. Sami Türk, sura-tında anormal bir gülümseme ifadesiyle görüşmelerden bahsediyor. Bu sahtekarlığın altında bir şeylerin yattığı yüzüne yansıyor. Kim ne derse desin kilitlendiğimiz tek nokta temsilci yoldaşlarımızın faksı diyor Yasemin. Bunun dışında hiçbir haber ve sözün hükmü yok.

5. BÖLÜM

19 ARALIK OPERASYONU

19 Aralık 2000... Hava olabildiğince soğuk. Rüzgar gecekondlu evlerinin arasında ısıklık çalıyor. Soğuk kapıdan pencereden istenmeyen bir konuk gibi dalıveriyor evlere. Soğuk, yoksul için düşman. Kaskatı kesilmiş bedenler ertesi gün haberlerde *“falanca yerde tek başına yaşayan şu yaştaki kişi donarak öldü...”* diye geçiyor. Açlıkla savaşa, kışın bir de soğuk eklenir. Ama bu kış çok sıcak geçecek.

18 Aralık dışarıdakiler için sıradan bir gün. Kimi iş bulmayı hayal etti, kimi borçlarını nasıl ödeyeceğini düşündü gözlerini yere dikerek. Kimi pazarda filesini dolduramadan eve döndüğü için, akşam yemeğinde çocuğun yüzüne nasıl bakacağını düşündü gözlerindeki yaşı

silerek. Kahvehaneler işsiz güçsüzlerle dolu yine. Acılarla çizgilenmiş yüzleriyle hayata gülümsemeye çalıştılar. Sigara içmek bile lüks oldu diye konuştular ve zamlardan şikayet etmeye devam ettiler. Çocuk Esirgeme Kurumu'na bırakılan çocuklara o gün yenileri eklendi. Okuldan dağılan liseliler, hararetle müzikten, öğretmenlerden bir şeyler tartıştılar. Tutuklu yakınlarına saldırıldı yine. 5-6 kadın kaçamak bakışlarla acıyarak baktı onlara. *"Mapusta çocuğunun olması zor"* diye düşündüler. Dayak yiyen ailelerin kimisinin kafasından kan akıyordu. İçlerinden biri okkalı bir küfür salladı kendini döven polise. Bir başkası üzerine kapanan gençlere dualar edip övgüler yağdırdı. Herkesin başında bin türlü bela vardı ve hayat o gün de kendi olağanlığında akıp gidiyordu. Akşam olunca; *"gündoğmadan neler doğar"* sözü kimbilir kaç evde umutla söylenmişti. İnsan bu umudu yitirdi mi yaşayamaz. Gelen günden, doğacak güneşten umut kesilmezdi. Bir gün hayatın kendi yüzüne de güleceğine inanmak istiyordu milyonlarcası.

O milyonların yüzünü güldürmek için dört duvar arasında yüzlerce kadın ve erkek zulme direniyordu. İnsanlık adına gelecek için ölüme yatmışlardı. 18 Aralık günü, diğer günlerden daha farklıydı tutsaklar için. Haberi alan alını kızılbantlılar, bambaşka bir duyguyla heyecanlandılar. Kavga bu kez çok daha zorluydu. Çok daha büyük fedakarlıklar bekliyordu halkın davası.

Evet, o gün Uşak Hapishanesi'ndeki kadın tutsaklar için farklı bir gündü. Farklıydı çünkü, sevdiklerini, uğruna ölebilecekleri yoldaşlarını alevler içinde düşünmek yeni bir şeydi. Direnişçilerin zafer için ölümü kucaklamadaki kararlılıklarını bilmesine biliyorlardı ama, **yanmak!**.. İşte bu kendileri için bir ilkti. Ölüm Orucu direnişçilerine müdahale olursa, *"kendimizi yakarız"* diyordu tutsaklar örgütlenmesi. Hikmet Sami Türk yüzündeki anormal ifade ile *"hücrelere geçilmeyecek"* diye açıklama yapsa da, yalanların ardındaki gerçek gizlenemiyordu ve "kendini yakma" kararlılığı, bu niyet karşısında bir

savunma tavrıydı. Allanıp pullanıp reklamlarla sunulan yalanlar o gün de medyadan akmaya devam etti. *“Lüt-fen ölmeyin çocuklar...”* çağrısını rutin aralıklarla tekrarlayanlar da o gün görevlerini unutmadılar.

Feda eylemi üzerine açıklamadan sonra Berrin, Yasemin ve dört-beş tutsak daha alt kata sigara içmeye indiler. Berrin alnına kızıl bandı taktığından itibaren hep yaptığı gibi merdivenleri coşkuyla indi yine. Havalandırmaya açılan kapının önündeki kaloriferin etrafında sigaralarını içerken sohbet ettiler. Sohbetin konusu, az önceki açıklamaydı. Sohbet bir saldırı olduğunda kimin meşale olacağı, ölüm oruçcularından mı yoksa ölüm oruçcuları dışından da olabilir mi şekline dönüştü. Buna neden olan Yasemin'in sözleriydi. Yasemin bir saldırı anında kendisinin meşale olacağına ısrar ediyor, Berrin de *“hayır”* diyordu. *“Ölüm orucu savaşçılarımızdan olacak, yani benim olmam lazım, doğrusu ölüm oruçcularından biri olmalı, buna da ben gönüllüyüm”* diye karşı çıkıyordu. Kalorifer başındaki sohbet, feda eyleminin nasıl olacağı, bu konuda daha önce yaşanmış örneklerle sürdü. Bir ilki yaratacak olmanın tarihsel sorumluluğu vardı her cümlede. Berrin, akşama kınaları yenilemek istediğini söyledi yoldaşlarına. Normal koşullarda kına kokusunu sevmeyen Berrin direniş boyunca kınadan vazgeçmedi. Umudunu kınayla avucuna işlemek, dünyada murat almışların sevincini yaşatıyordu ona. Haklıydı da bunda. O, çok istediği bir göreve talip olmuş ve o görevi üstlenmişti.

Duyanın içini rahatlatan bir gelişme oldu o gün. Sevgi abla su almaya başladı. Günlerdir yürekler gerilmiş bir yay gibi ölümü bekliyordu, ölüm Sevgi ablanın etrafında dolaşıyordu, 45 yaşında incecik kalmış bedeninin her yanından kemikleri fırlamıştı. Güçlülük konuşsa da kara gözleri aynı parlaklıkta. Sevgi ablanın iyice incelmış bedenini gören her tutsak ölümü yanı başında hissediyordu. 1984 ve 96'da yaşanan iki deneyimde de ölümlerin 60'lı günlerde başladığı biliniyordu, günler

60'a doğru ilerlerken *"ilk Sevgi abla olacak"* düşüncesi sözlü ifade edilmeye başlandı. Bir yandan bedel ödemenin gerekliliği öte yandan sevdikleri birinin ölmesini istememek ama öleceğini bilmenin duyguları sarmıştı herkesi. İdeallerini yaşatmak için hepsi ölüme gönüllüydü, gerekirse hepsi ölebilirdi. Ama bu gözlerinin önünde gün gün eriyip giden yoldaşları karşısında duyulan çaresizliği engelleyemiyordu.

Direnişçilerin yolculukları boyunca, onlara sık sık çeşit çeşit hediyeler verildi. Bir hafta ya da on gün sonra ölümünü beklediğin birine hediye vermek ne ifade ederdi ki... Herhangi birine verilen, alınan hediyeler değil bunlar. Hayatını halkına, yoldaşlarına adayan birine elindeki en değerli şeyleri sunma isteği, ölüm ve yaşamın paylaşımıydı. Sözle söylenmeyen duygular birşeylere aktarılıp somutlanıyordu.

O gün yani 18 Aralık günü bu hengame içinde kızı Şirvan'la görüştü. Bu son görüş olabilirdi. Nice acılardan geçip bu günlere gelmişti. Ama bu görüşmenin yarattığı etki pembeleşen yanaklarından anlaşılabilirdi. Bir anneydi o. Kızı yıllar içinde büyümüş serpilmiş, boyu kadar olmuştu. Kızı büyürken o hep uzaklarda olmak zorunda kaldı. Kızını sevdiği gibi severdi karın doyurmayan sofralara oturan çocukları. 45 yıllık ömründe öyle şeyler yaşadı ki onu dinleyen yüzüne olmasa da içinden muhakkak ki *"helal olsun"* derdi. Eşini ve 11 yoldaşını kurşunladıklarını duyduğunda, yanında iki yoldaşı katledildiğinde yüreğine söz geçirmeyi başarmıştı. Neleri neleri başarmadı ki, İstanbul şehrinin, Anadolu köy yollarının, işkencehanelerin, mapus duvarlarının dili olsaydı anlatırdı. Adı gibi sevgiydi, sanki böyle olacağını bilmiş de ondan vermişler bu ismi ona. Baktığı, konuştuğu, dokunduğu herkese bir parça gözlerinin ışığından, yüreğindeki sevgisinden, mücadeledeki kararlılığından bulaştırır, aktarır, paylaşır. Yıllar yılı eşinin, yoldaşının taşıdığı o büyük sevdayı taşıdı. Ve şimdi aynı sevda için gün gün eriyen hücreleriyle zulme karşı direniyordu. Silah

bedeniydi artık. Bütün ülke çocukları için, köylüleri, işçileri için, Türk Kürt tüm Anadolu halkları için, canını ölümüne yatırmış gidiyor. Mutluydu Sevgi. Görüş sonrası yorgunlukla bıraktı kendini yoldaşlarının eline.

Koşuşturma içinde akşam oldu. O günün refakatçileri direnişçilerin yatağına tek tek sıcak su torbalarını yerleştirdi. Bu işler yapılırken bir yandan da koğuşun içindeki dar ara bölümde kınalar yakılıyordu. Berrin pijamalarını giydi, dişlerini fırçaladı, geldi kına yakacak olan yoldaşının yanına. Özenle avucuna yıldız yerleştirildi, kınası yakıldı ve tüm direnişçiler yataklarına çekildiler...

18 Aralık günü, herhangi bir saldırıya karşı, fedanın en üst biçimi olan yakma kararlılığı dosta düşmana ilan edilmişti.

Yasemin gece nöbetçisiydi. 03:00'de Yasemin'i ve diğer nöbetçileri kaldıran ilk nöbetçiler 3. koğuşa yatmaya gittiler. Nöbetçiler direnişçilerin kaldığı koğuşta değil, ortak kullanılan bölümde kalıyordu. Meydana gelebilecek gürültüden direnişçilerin özellikle de sık sık uyanan Sevgi ablanın rahatsız olmasını istemiyorlardı. İlk nöbetçiler anormal bir ses duymamıştı dışarıda. Nöbeti sakin geçirdiler. Ve Yasemin'e devrettiler. Yasemin, yeğeni İdil'e mektup yazmak için gündüzden kağıdını hazırlamıştı. İdil'in isim anasıydı. Ondan başka da yeğeni yoktu. Mektup kağıdına iki tane kedi resmi yapıştırdı. Biri sarı biri siyah, sarıyı Berrin seçmişti. Yazmaya başlamadan önce yanındaki yoldaşını Sevgi'nin son durumunu öğrenmek için sağlıkçıların yanına gönderdi. Yoldaşı hızla gidip iyi olduğu haberini getirince rahatladı. Bu arada PKK'nin halk ilişkilerinden bir ana her gün sahura kalktığı saatte yine kalktı. Ramazan ayıydı. Ana, o gece çay koymak isterken tüpün kesik olduğunu farketti. Bunun üzerine Yasemin, kapıyı çalıp durumu anlatıp tüpü açmalarını söyledi. Kapıdaki gardiyan önce açmayacaklarını söylese de sonra bir kez daha gelip açacaklarını belirtti. Tüpü bir ara açıp tekrar kapadılar, bir kez daha tartıştı Yasemin. Sonra diğer nöbetçiye üçüncü koğuşta

yatanları kaldırması ve kalkmalarını istediği birkaç yoldaşın daha ismini söyledi.

İkinci nöbetçi kalkması gerekenleri tek tek uyandırdı. Bu arada üçüncü koğuştaki bulunan diğer tutsaklar da kalkıp aceleyle üzerlerine birşey giyip aşağıya indiler... Karanlıkta olağanüstü bir hareketlilik vardı. Yasemin yoldaşları gelince durumu anlatıp normal olmayan şeylerin olduğunu ama yine de çok telaş etmemelerini söyledi. Ardından kapıyı çalıp *"müdürle görüşmek istiyorum"* dedi. Gardiyan gitti, Yasemin güvenlikçilerden birine kapıyı dinlemesini, birkaç kişiye de haberleri dinlemelerini, bir kişiye de yukarıya çıkıp su doldurmasını söyledi. Herkes söyleneni anında hayata geçirmeye başladı.

Haberlerde olağandışı herhangi birşey yoktu. Ayakta olanlar, uyuyanları rahatsız etmemeye özen göstererek yapabileceklerini yapmaya çalıştılar.

Güvenlikçi, gardiyan odasına açılan dış kapının sesini duyar duymaz sessizce *"Yasemin"* deyip kapıyı işaret etti. Müdürün geldiğini zannettiler. Saat sabahın beşiydi. Ve tutsakların çoğu uyuyordu.

Kapı açıldı... Güvenlikçi yoldaş, birden 3 namluyla burun buruna geldi. Birkaç saniyelik bakışma, saatlerce sürmüş gibi uzun bir andı sanki. İçeride yoldaşlarından birinin *"asker... operasyon..."* dediğini duydu. Arkaya baktığında yoldaşının hızla yukarıya koştuğunu gördü. Bir kaç saniyede oldu hepsi. Namluların ardında silahlı, coplu, kalkanlı askerler hınca hınçtı. En önde silahlı askerlerden biri şaşkın ve fıldır fıldır dönen gözleriyle içeriye bakıyordu. Silahlarıyla tam teçhizat kapıdaydı düşman. Tam teçhizat kapıdaydı üç tutsak, inançlarını kuşanmış olarak. Silahlara, bombalara karşı inanç konuşacaktı. Saniyelik bakışmaların ardından 3 tutsağı saldırdılar. Yasemin askerlerle boğuşuyordu. 3 ayrı yerde slogan attılar. Tek düşünceleri sesleriyle uyuyanları uyandırmak, askerlerin girişini olabildiğince geciktirmektir. Ama hiç durmadan robocoplar içeriye giriyordu. Yasemin'i

kelepçelediler boğuşma sırasında, güvenlikçi yoldaş yere düştü ve onlarca robocop üzerine basa basa geçip yukarıya koşuşlara doğru koşmaya başladılar. Robocopların birkaç adım önünde koşan tutsak önce yemekhanedekileri uyardı. İki tutsak ve robocoplar aynı zamanda yukarı koşmaya başladılar.

Sabahın beşinde, daha gün doğmadan, insanlar uykudayken, nereye koşuyordu bu robocoplar? Kasklı kalıkanlı coplu, bir yeri kurtarmaya mı koşuyorlardı böyle canhıraş? Ne için, kim için “kaçınılmaz”dı bu operasyon? Anadolu halklarının, vatanın bir çıkarı olmadığını bilmek için ne kahin, ne de alim olmaya gerek yoktu. Vatanı ABD'ye satanlar adına koşuyorlardı. On yıllardır bu toprakların her karışını kana boğanlar şimdi yine kan dökmek için koşuyorlardı. Bağımsızlık, özgürlük, vatanım, halkım diyen tutsakların kanını akıtmak için. Koşuyorlardı esaret zincirini kırmak için emperyalizme karşı direnenleri efendileri adına katletmeye... Ve koşuyordu iki tutsak yoldaşlarını uyarabilmek için, gerekirse bedenlerini direnişçilere barikat yapmak için, katil sürüsünü içeriye sokmamak için koşuyordu iki yoldaş arka arkaya. Robocoplardan önce yoldaşlarına ulaşmak için adeta uçuyorlardı. İki tutsak merdivenleri nasıl çıktıklarını anlayamadılar.

Ayşe Utanç yoldaşımız, koşuşa ilk ulaştı. “Arkadaşlar operasyon” diye seslenip uyananları uyandırdı. Diğer yoldaşı geldiğinde dolaplar devrilmeye başlanmıştı. Onlar da yatakhaneye varmadan önceki kapının önünde devrilecek herşeyi devirerek girmişlerdi içeri. Seri bir şekilde barikatın temelini attılar. Hala yataklarından inen tutsaklar vardı. Pijamalı, çıplak ayakla barikata eşya taşıyanlar, dolabın, ranzanın ucundan tutanlar, korunması gereken eşyaları arkaya taşıyanlar... Herkes hızla hareket ediyor. Barikata dayanak olsun diye bir ranza daha taşındı. Barikat kurulmaya çalışılırken bir yandan da Ölüm Orucu koşuşuna gelen diğer tutsaklar içeri alınıyordu. Son tutsak da alındıktan sonra barikata sağlam-

laştırmaya devam ettiler.

Koğuşun arka tarafından *“Yakıyoruz arkadaşlar”, “içeri girerseniz ateşe vereceğiz, kendimizi yakacağız”* sesleri, *“Yaşasın Ölüm Orucu direnişimiz”* sloganları birbirine karıştı.

Aşağıda kapı ağzında yere düşen güvenlikçi yoldaş bir boşluk anında yeniden ayağa kalkmayı başardı. Güvenlikçilerin her zaman kullandığı masayı ayaklarından tutup kapıya yapıştırdı yanlamasına. “Ne kadarını geri letirsem kardır.” diye düşündü. Ama çok kalamadı o durumda. Durmadan yeni askerler giriyordu içeriye. Masayla birlikte yere düştü tekrar. Robocoplardan biri kaldırıp kelepçeledi ve ayakları havada koğuş dışına götürüldü. Etrafta askerden başka birşey yoktu. Avukat görüş yerinde bir köşede Yasemin ve başında robocoplar vardı. Güvenlikçi yoldaşı da Yasemin'in yanına götürdüler. Sonra askerler ne yapacaklarını şaşırmış vaziyette *“bunları ne yapacağız, nereye götüreceğiz?”* diye birbirlerine sordular. Komutanlarına sormaya karar verdiler. Rütbelilerden biri seslenerek *“getirin onları”* dedi. *“Nereye götürüleceklerdi acaba, içeridekiler ne yaptı acaba”* diye düşünürken aynı rütbeli *“içeri götürün”* talimatını verdi. İlginç bir durumdu. Zaten içeriye saldırıp dışarı çıkarmaya çalışmıyorlar mıydı? Öyleyse neden çıkardıklarını tekrar içeri atıyorlardı? İri yarı robocoplardan biri Yasemin ve yoldaşını aynı anda kaldırıp koltuklarının altına alarak içeriye taşıdı koşarak. İkisinin de elleri kelepçeliydi. Koğuş kapısında bir asker durmuş *“hepsi havalandırmaya hepsi havalandırmaya”* diye yönlendiriyordu. Havalandırma kapısından ikisini de dışarıya fırlattılar. Havalandırma ve içerisi asker kaynıyordu. İğne atsan yere düşmez misali. Kürt milliyetçilerinin hepsi oradaydı. Koğuştan dumanlar yükseliyordu gökyüzüne. Yasemin ve güvenlikçi kelepçeli elleriyle banyonun camlarını kırıp içerideki askerlere atmaya çalışsalar da fazla uzağa atamadılar.

Nerden bulduysa bir çakmak bulmuştu Yasemin. Bel-

ki de hep zulasındaydı. Kendini tutuşturmaya çalışıyordu büyük bir çabayla. Bir türlü yakamıyor, tutuşan yerler anında sönüyordu. Pencereden bakmakta olan yoldaşını çağırıp yardım istedi. Buldukları bir parça naylon da işlerini görmedi. Öte taraftan bir yoldaşı da kendini yakmaya çalışıyordu. Seslenip onun çakmağını istedi, getirmeyince herkesin kendini yakmayacağını sadece kendisinin yakacağını bir talimat kesinliğiyle belirtti Yasemin.

Hafiften rüzgar çıkmıştı. İdare binasının çatısından koğuşa su sıkılıyordu. Suyun bir kısmı havalandırmada bulunanları ıslattı. Vazgeçmedi Yasemin. Tekrar çakmakla uğraştı. Israrlıydı ve böyle bir şehitliğe çoktan karar vermişti. Operasyon öncesinde sık sık direnişçilere *“kimin ilk öleceği belli olmaz”* diyordu. Ve şimdi koğuştaki kalan yoldaşlarına neler yapıldığını düşündükçe, dumanların pencereden yükseldiğini gördükçe yerinde duramıyordu. Her ne şekilde olursa olsun operasyonu durdurmalı düşüncesi dönüp duruyordu beyninde. Tutuşmadıkça öfkelenildi, tutuşmadıkça dışlerinin arasından ısıklık gibi çıkan *“kahretsin”*ler arttı. O böyle uğraşınca Kürt milliyetçilerinden birkaç kişi ve onların halk ilişkisi bir ana Yasemin’i engellemek istediler. *“Ne olur Yasemin yapma, ne olur yapma”* diye yalvarıyorlardı. Çakmağı almak için parmaklarını tek tek açmak istediler. Her biri bir taraftan tutarak hareketsiz bıraktılar onu. Yasemin öfkeden kıpkırmızı oldu yine. Zorla almışlardı çakmağı. Sırılsıklamdı hepsi, rüzgar daha hızlı esmeye başladı.

“Bana bir çakmak verin!”

Havalandırmada bunlar olurken, yukarıda, zulmün koğuştaki alıkoyduğu ölüm orucu direnişçileri de katliamlarla yüzyüzeydi. Karanlıkta koğuşun içi. Bir anlık boşlukta pek sağlam olmayan bir barikat kurulmuştu. Zul-

mün askerleri, buldukları her delikten barikatın üzerindeki coplayarak "açın" diyorlar utanmazca.

Bir anda onca gürültü ve slogan sesini bastıran bir ses duyuldu karanlıkta:

- "*Bana bir çakmak verin*", "*Ateş yok mu ateş!*"

Susamışta su istiyor sanki, sarı saçları dökülmüş omuzlarına. O tarafa, bu tarafa dönüp "ateş..." diyor.

Cephede savaşırken mermisi bitmiş bir gerillanın yoldaşlarından mermi isteşi gibi... Ateş istiyor Berrin zulmü yakıp kavurmak için. Ateş istiyor karanlıkları aydınlatmak için.

Ve işte tutuşturuyor kendini Berrin. Aynı anda askerler de görüyorlar onu. Barikatın ardından yüklenmeye, girmeye çalışıyorlar. Savaş alanı gibiydi koğuşun içi. İçeride ne varsa kapının önündeydi. Ama artık askerin girmesi an meselesiydi. Geri çekilme zamanıydı.

Çok sevdiği saçlarından başlamıştı Berrin. Birden alev alıp söndü saçları. Tekrar tutuşturdu. Yoldaşları ona doğru geriye çekiliyordu. Gözlerinde keskin delici bir ifadeyle baktı o yöne, saçları sönmeden alevleri avuçlayıp boynuna, vücuduna doğru yaymaya başladı. Susuzluğunu gidermek için su alır gibi, avuç avuç serpiti ateşi yüzüne, vücuduna. Kana kana alevleri içti. "*Ben o omuzlarda çıkacağım, Sibel olamadım İdil olacağım*" demişti yoldaşlarına. Çok sevdiği birine sarılır gibi sarılıyordu ateşe.

Ortada Berrin ve diğer ölüm orucu direnişçileri, etrafında yoldaşları, iç içe geçen daireler halindeydiler. Önce direnişçiler aldı ateşi Berrin'den, saçlarından saçlarını tutuşturdular, sonra diğer yoldaşları. Birbirine sarılmış, kenetlenmiş, iç içe geçmiş bir top sevgi yumağı, birlikte teslim olmamayı, ölümsüzlüğü haykırıyor, ateşi bedenleriyle harlıyorlardı.

Sevgi ilk olarak kendi yakınında olan, yakılması gereken defterleri tutuşturmuştu. Koğuş aleve sarmışken başında kırmızı yazması, incelmış bedeniyle yatağında

oturuyordu. Koğuş yanıyordu artık. Tüm tutsaklar direnişçilerin önünde etten, ateşten bir barikattı. Hava henüz tam aydınlanmamıştı. Ama koğuşun içi ısıtılıyordu. Berrin'den, tutsaklardan yükselen alevler gündüz eylemişti ortalığı. Tüm bunlar olurken 3. ekipten Yeliz Kılıç hiç kimseye sezdirmeden, gazeteleri içine doldurup yataklardan birine uzanarak kendini tutuşturdu. Pijamalıydı. Ve için için yattığı yerde bir müddet yandı. En arkada tüm gözlerden uzaktı.

Gecenin bir vaktinde uykularından gözlerini “asker, operasyon” sesiyle açan tutsaklar, ölümüne direniyorlardı. Teslim almaya gelenlere; “*yana yana öleceğiz ama asla teslim olmayacağız*” cevabını veriyorlardı.

İğrenç küfürlerle bu yoldaşlık çemberine saldırdılar. Kafa kol neresi denk gelirse, hırıltılar içinde vurmaya, çemberden insan koparmaya başladılar. Bir robocop yatakların üstüne çıkıp elindeki battaniyeyle alevleri söndürmeye çalıştı. Bir yandan da itfaiye pencereden su sıkıyordu. Bir anda koğuşun içinde dumandan göz gözü görmez oldu. Çemberden koparılanlar arttıkça ve içerde sayı azaldıkça direnişçiler iyice koğuşun dip taraflarına çekildiler. Ve Sevgi'nin etrafında kenetlendiler. 3 kişi kaldı Sevgi'yle kenetlenen. Azgınca dövdüler üçünü ayırmak için. Coplar indi kalktı, ayıramadılar birbirlerinden. İçerisi dumandan durulacak gibi değil. Askerlerde gaz maskesi olmasına rağmen, ara ara dışarı çıkanlar var. 3 tutsak ve Sevgi, ortada oluşan su gölcüklerinin içinde dumanları yuta yuta birbirine sarılı halde bir müddet daha kaldılar. Sonra Sevgi'yi kapıya doğru taşımaya çalıştılar. Bu arada arkadan bir ses geldi; “**burada kelepçeliyiz**”! İki arkadaşı ranzaya kelepçeleyip ateşler, dumanların ortasında öylece bırakmışlardı.

Hemen o tarafa yöneldiler. Boğulurcasına öksürmeler birbirine karıştı. Kelepçeleri açmayı denediler, olmadı. Koğuş kapısının önünde Sevgi'yi almak için askerler saldırınca, birbirlerine sarıldılar yeniden. Onlarca asker onları birbirlerinden koparıp ite kaka döverek merdiven-

lerden aşığıya sürükledi. Sevgi'nin bir deri bir kemik kalmış incecik bedenine tekmeler, coplar iniyordu durmadan. Böyle "hayat kurtarıyorlardı". Ölüm Orucunun kaçınıcı günündeydi direnişçiler, hele ki Sevgi ölüme en önde koşarken ve sadece kemikleri kalmışken... öldürsiye dövüyorlardı. "Hayat kurtarıyorlardı" ya!

Sevgi'yi ve yanındaki yoldaşlarını döve döve götürüp havalandırmaya attılar. Sevgi'nin kalkıp yürüyecek hali kalmamıştı. Öyle atıldığı yerde kaldı. Diğer direnişçileri de havalandırmanın çeşitli köşelerine topladıkları tutsakların yanına sürüklediler. Askerler tarafından etkisizleştirilmiş diğer tutsaklar, havalandırmaya atılan Sevgi için birşey yapamamanın çaresizliğiyle, yüreklerinde öfkeyi büyütüyorlardı. Havalandırma kapısında idareden biri duruyordu. Askerlere Sevgi'yi göstererek "*Bu Sevgi*" dedi. Apar topar Sevgi'yi alıp hastaneye götördüler.

Zeliha Koyupınar ve Ayşe Utanç hala koğuşun içinde kelepçeliydi. Askerlerin bir anlık boşluğundan yararlanan bir yoldaşımız hızla koğuşa çıktı. Koğuşta Zeliha ve Ayşe'nin dışında biri daha vardı. Zeliha, Kevser'in yerde yattığını, ses vermediğini söyledi. Giden yoldaş Zeliha'nın ve Ayşe'nin kelepçelerini açmaya çalıştı ama mümkün olmadı. Bu defa yerde yatan arkadaşına yöneldi, karanlıkta el yordamıyla bulup seslendi, ses yoktu. Birkaç defa daha seslendi, ses çıkmıyordu ondan. "*Şehit mi düştü acaba*" diye düşündü. Yine de omuzlarından tutup sürükleyerek koğuştan çıkardı. Tam koğuşun ön bölümüne çıkarken orada gördüğü askerlere arkadaşlarının içerde kelepçeli bırakıldıklarını söyledi. Asker omzunda taşıdığı arkadaşını almak için hamle yapınca "Dokunmayın ona" diye bağırdı. Öyle bağırıyordu ki askerler geri çekildi. Yavaş yavaş ve sürüye sürüye merdivenlerden aşığı indirmeye devam etti. Nedense askerlerin hiçbir müdahale etmiyordu. Ta ki alt merdivene varınca dek. Tam son merdivene gelmişken askerlerden biri, diğerlerine "*nereye götürüyor, tutun şunun ayaklarından*" dedi ve çekip zorla aldılar Kevser'i elinden.

O'nun da kollarından tutup havalandırmaya sürüklediler. O anda Sevgi'nin de havalandırmadan içeri taşındığını gördü, şehit düşmüş olabileceğini düşündü. Olanca kiniyle, yüreğindeki acıyla “öldürdünüz O'nu” diye haykırdı.

Tek tek saldırarak, döverek tutsaklar havalandırmaya atılmış, sadece iki tutsak Zeliha ve Ayşe yukarıda dumanın içindeki koğuştta bırakılmıştı.

Havalandırmada direniş halayı

70'e yakın tutsak ve bu sayıdan çok daha fazla robocop, özel tim havalandırmadaydı. Adım atacak yer yoktu adeta. Direnişçilerin kendini yaktığı koğuşun çatısı delinip içeriye itfaiye ile su sıkılıyor, oradan da tutsakların üzerine tutuluyordu hortum. Tutsaklar sırlıslıklamıdı. Hava buz gibiydi ama soğuğu kimse hissetmiyordu. Bir çoğunun üzerinde incecik kıyafetler olsa da, soğğun farkında değillerdi. Yara bere içinde olmayan tutsak yoktu. Ama bütün bunlara rağmen bir tek hava hakimdi o an. Psikolojik üstünlük ve coşku... Marşlar, sloganlar kesilmiyordu. Tutsaklar öbek öbekti. Kürt milliyetçileri bir köşede, diğer tutsaklar bir köşede. Arada robocopların barikadı vardı. Kamerayla çekim yapmayı da ihmal etmiyorlardı. Saldırıya rağmen teslim olmayanlar vardı karşılarında. Direnişi, ölümü göze alan kararlılığı çekiyorlardı, çeksinlerdi. Kendi yenilgilerini, çaresizliklerini çekiyorlardı, çeksinlerdi.

“Kahramanlar Ölmez Halk Yenilmez!” sloganı, bu direnişin sloganıydı. Dakikalarca kesintisiz aynı sloganı atıldılar. Tilililer alaca karanlıkta gökyüzüne yükseldi. Berrin yanıklarıyla yine yoldaşlarının ortasındaydı. Hiçbir yeri acıımıyormuş gibi öyle rahat ayakta duruyordu. Ayakkabısının olmadığını fark eden yoldaşları ne yapıp edip bir çift ayakkabı bulup giydirdiler ayağına. Yasemin'in gözleri alev saçıyordu sanki. Az sonra 1. ekip direnişçilerin-

den biriyle köşeye iyice çekilip kendini yakmayı yeniden denedi. Askerler farketmiş olmalı ki grubun üzerine yüklendiler. Yine tutuşturamadı kendini.

En öndeki tutsaklar her fırsatta askerlere sesleniyorlardı:

- *Ramazandayız... Siz de oruç tutuyorsunuz. Bu copladığınız insanlar 53 gündür iftarsız oruç tutuyorlar.*

Evet Ramazan'dı. Anadolu'nun dört bir yanında binlerce aile o gece sahura evlatlarının acı haberleriyle uyandı. Canlarından çok sevdikleri kızlarının, oğullarının kanı bulaştı o gece sahura. Saldıranlar arasında oruç tutanlar vardıysa da, ertesi gün iftarlarını tutsakların kanıyla açtılar. İki ayaklı olmaları insan olmalarının kanıtı olamazdı.

Tutsaklar askerlere seslenmeye devam ettiler.

- *Sizin ananız bacınız yok mu? Gecenin yarısında dört duvar arasındakilere saldırıyorsunuz. Kadınları yerlerde sürüklüyorsunuz, böyle mi vatan kurtarıyorsunuz?*

Gür sesli bir yoldaş haykırıyordu:

- *Halkımız için, IMF'ye karşı olduğumuz için direniyoruz... Hepiniz halkımızın çocuklarısınız, dedeleriniz bu vatan için kan döktü. Ama iktidardakiler bu vatani ABD'ye satıyor, uşaklık ediyor...*

Aralıksız neden, niçin direndiklerini, bu saldırının kim hizmet ettiğini, buna alet olmamalarını anlattılar, sloganlardan marşlardan sesler kısıldı, ama hiç susmadılar.

Direnışteki tutsakların bu coşkusu PKK'lı tutsakları da etkilemişti. Her ne kadar askerin "çıkın" demesi üzerine havalandırmaya direniş göstermeden çıkmış ve operasyonun başında sessizce köşelerinde durmuşlarsa da, sonradan sloganlara katılmaları bu etkilenmenin sonucuydu.

Yasemin, bayılacak duruma gelen bir direnişçinin boynundan kelepçeli ellerini geçirip sımsıkı kucakladı.

"Hadi" diyordu *"Hadi, dağlara git artık..."* Dağlara olan sevgisi öyle büyüktü ki. Ege dağlarının ilk kadın gerillasıydı Yasemin. O dağları birlikte adımladığı yoldaşlarından üçü daha önce şehit düşmüştü... Gördüğü direnişçilere *"dik durun, bayılmayın"* diyordu. Çünkü askerler durmadan Ölüm Orucu direnişçilerini soruyor, onları tespit etmeye çalışıyordu.

Sevgi'nin durumunun bilinmezliği, yukarıda kalan yoldaşlarına ne olduğunun bilinmezliği yüreklerinin acıyla burkulmasına neden oluyordu. Biraz sonra yukarıda kelepçelenmiş kalanlardan Ayşe'yi getirdiler. Ayşe, kolundan kelepçeyi sıyrabilmiş, Zeliha için bir şey yapamamış. Zeliha *"sen git"* demiş ona. Ayşe öksürmekten zaman buldukça *"Zeliha yukarıda kaldı, ölecek"* diye tekrar ediyordu. Yasemin dişlerini sıkarak kinle düşmana seslendi *"yukarıda kalan yoldaşlarımız var, kollarına zarar gelirse..."* Ne vakit kızsı böyle dişlerini sıkarak, kelimelerin üzerine basa basa konuşurdu. Yukarısı duman... her şey olabilir... Yangın söndürülmüş olsa da pencereden hala katran karası bir duman çıkmaya devam ediyordu.

Yukarısı duman. Dumandan göz gözü görmüyor. Zeliha ranzada kelepçeli. Bilinci gittikçe bulanıyor. Bayılmak üzere. Koğuşun girişinde askerlerin konuşma sesleri geliyor. *"Kimse var mı içeride?"* diye soruyordu asker. Zeliha orada öyle daha fazla kalsa ölebileceğinin farkında. Ama ölse de onlardan yardım istemeyecekti. Saldıran, yangının dumanının içinde kelepçeleyip giden onlar değil miydi?

"Kimse var mı içeride?" diye soran ses tekrar duyuldu.

Ses gelmedi koğuştan.

Zeliha biraz sonra kendinden geçti...

Sürekli konuşup direnişin haklılığını anlatan tutsaklara, kirpi saçlı rütbelilerden biri başını sallayarak konuşun, konuşun der gibi bakıp sırtıyordu. Bu iğrenç sırt-

ma bir çok tutsağın dikkatinden kaçmadı ve uygun cevaplar verdiler. Ardından bir başka rütbeli, gruba yaklaşılarak *"burada çıkmak mı var hemen verin"* diye bağırdı. Marşlarına, solganlarına devam etti tutsaklar. Ama askerler hiç boş durmuyordu. Biraz sonra yine gelip *"Ayrılın"* dediler. Ayrılmak mı? Nereye, niçin ayrılacaklardı? Sanki tutsaklar bu emre uyacakmış gibi, çok sıradan bir işini yapar gibi *"ayrılın"* diyordu. *"Hayır"* dedi Yasemin ve aynı anda direnişçileri ortaya alıp sıkıca kenetlendiler. Buraya nasıl atıldılarsa, ayıracaklarsa yine öyle ayırsınlardı. Dakikalarca uğraştılar, saldırdılar ve dört parçaya ayırdılar tutsakları. Her grubun etrafını robocoplar sardı.

Yasemin başından beri bulundukları yerdeydi. Berrin onların hemen solundaki küçük gruptaydı. Yasemin yanlarındaki grupla birleşmek için *"asker barikatına yüklenelim"* dedi ve yüklendiler. Askerler gruplardakilerin her hareketine saldırmaya devam ettiler. Yasemin'i yere yatırıp hınçlarını almaya çalıştılar. Tekmelediler, üzerine bastılar, diğerlerinin sahiplenmesiyle bırakmak zorunda kaldılar.

Uşak hapishanesi ilginç bir yerdi. Saldırı zamanlarının dışında herkesin demokrat kesildiği, iyi niyetinden dem vurduğu bir hapishane. Bunlardan biri de karakol komutanıydı. Yasemin operasyon boyunca idari personelden, savcı, müdür... kimi gördüyse isimleriyle seslenip onları teşhir eden konuşmalar yapmıştı. Karakol komutanı da bunlardan nasibini aldı. *"Ne oldu, demokrat ayakları... operasyon olunca nasıl saldırıyorsunuz?"* Yasemin, saldırının hesabının sorulacağını da eklemeyi ihmal etmiyordu.

Yoldaşlarına karşı sevgi dolu Yasemin. Onlardan biri hastalansa başından ayrılmayan, düşman saldırılarında kendini her zaman yoldaşları için fedaya hazır olan Yasemin, şimdi tüm yoldaşlarının acısını yüreğinde duyuyordu. Acısı arttıkça kını büyüyüp gözlerine oturuyor, sözlere akıyordu.

İstanbul'da muhasebecilik yaptığı yıllarda sömürüyü, halkın acısını görmüş, tanımıştı. Bir devrimci olarak gecekondlu mahallelerini adımladığında yaşadıklarının kat be kat fazlasına tanık olmuş, sonsuz bir sevgiyle kaynaşmıştı halkıyla. Sevmişti Yasemin evine konuk olduğu yoksul insanları. Onlar da Yasemin'i... Yasemin için soğukta kalmasın diye odun kömür çalacak kadar çok sevmişlerdi. Bu fedakar halk için silah kuşanıp dağlara yürümüştü. Yıllar sonra hapishanenin bu daracık havalandırmasında, aynı duygularla, tüm yaşananların hesabını sorma arzusuyla yanıp tutuşuyordu. Gözleriyle tüm yoldaşlarına sevgisini akıtıyordu.

Her gruptan ardı ardına karşılıklı *"Yoldaşlar sizi seviyoruz"* sloganı yankılandı. Buca barikatlarında sloganlaşan bu söz haykırılırken hüznle birlikte gurur duygusu kapladı yüreklerini. 5 yıl öncesi, 21 Eylül'ün gücü akıyordu damarlarına. O gün karanlık "3 yürekle" yarılmıştı, sevginin ve bağlılığın simgeleştiği bu söz, düşman kuşatmasında dalga dalga Uşak semalarında yayıldı. Sadece Eylül'de baharda değil, direnişin olduğu her ayda toprak doğurgan olurdu. Hangi toprak yüz çevirebilirdi, böyle yiğitçe dökülen kana.

Berrin üzerinden gözlerini ayırmayan yoldaşlarına duruşuyla, sesiyle güç-moral taşıyordu. *"Arkadaşlar canavar gibiyiz"* sözünü operasyon boyunca hiç dilinden düşürmedi. Hangi yoldaşıyla göz göze gelse zafer işareti yapıp *"canavar gibiyiz"* diyordu. 53 günün açlığı ve biraz önceki alevlerin yanıklarıyla, sırtını duvara yaslamış, yoldaşlarına bakıyordu. Sanki yanan o değil... Güzel güneşli bir günde güneşi içmek ister gibi öyle rahat yaslanıp başını yukarı kaldırmış. Hiçbir zaman düşman karşısında eğilmemişti başı. Kısacık devrimci yaşamının her anında tereddütsüzdü, şimdi olduğu gibi. Görene *"bir insanın yüzü bu kadar mı aydınlık olur"* dedirtecek kadar ıslık ıslık gözleri. Yüreğinin duruluğu insanın bakmaktan hiç bıkmayacağı güzel yüzünü daha bir aydınlatmıştı. Açlıkla birlikte iyice irileşen bir çift yeşil pırıltılı

göz, şimdi karanlıkta çelikten iki bilye gibiydi.

Havalandırmanın banyo penceresinin önüne gelen kısmındaki grupta 4 direnişçi vardı. 3. Ekipten bir direnişçinin ayakkabısı yoktu. Oradaki çoğu tutsağın da ayakkabısı yoktu, ama hiçbiri kendini düşünecek halde değildi. Hele ki o, direnişçilerin yaşı en küçük olanıydı. Direnişçinin ayaklarını yoldaşlarından biri kendi ayağının üstüne aldı. Betonla bağı kesilince daha az üşüyeceğini düşünmüştü. Sonra bunu oradaki tutsaklar sırayla tekrarladı. Bazı direnişçiler bayılmak üzereydi. Herhangi bir düşme belirtisini gören askerler derhal düşeni almak için müdahale ediyordu. Yoldaşları, duvara yaslanan direnişçilere bedenleriyle destek oldular ayakta kalabilmeleri için.

Koğuşta sessiz sedasız kendini yakan direnişçi de oradaydı. Vücudundaki yanıkları hala kimseye sezdirmemişti. Zorlukla ayakta duruyordu ama ne duvara yaslanmıştı, ne de yoldaşlarına. Gücünün yettiği yere kadar öyle dik durmaya çalıştı. Hayli bir zaman sonra tutsaklar halay çekerken bayılacak, askerler bunu fırsat bilerek alacaklardı...

Bir köşede çamaşır leğenleri duruyordu. Askerlerden biri komutanlarına göstermeden bir leğeni tutsaklara doğru itmeye başladı. Aslında leğenleri daha öncesinden istemişti tutsaklar, ama verilmemişti. Tutsaklar askerinin ittiği leğenleri alıp direnişçilerin ayaklarının altına koydu.

Havalandırmadaki direnişten insan olanın etkilenmemesi mümkün değildi. PKK'lilerden biri **"Sevgi heval için"** deyip Zılan'ın türküsünü söylemeye başlayınca tilililer tilililere karıştı.

Gün doğuyordu. Öbek öbek halaylar kuruldu. Yasemin'in sesi tüm gürültüyü bastırarak havalandırmayı doldurdu. "Haydi" diyordu PKK'lilere seslenerek, "Serhıldanı söyleyin..."

- "Serhilda sere..." "berxudan novasından..."

İnsanca yaşama isteğinin, inanç ve değerlerin teslim edilmemesinin, fedayı büyütmenin direnişiydi bu. Emperyalizm ve onun uşaklarına asla boyun eğilmeyecekti. Tüm vatan zindana çevrilmesin diye, Aralığın 19'unda, soğğun koynunda sımsıcak bir direnişti bu. Yüzyılların sömürüsüne, zulmüne, vahşetine karşı başkaldırının haykırışıydı.

Gün doğuyor. Halaylar hızlandı, elleri öfkeyle, kararlılıkla kenetlenmiş tutsakların söylediği marşın "Bize ölüm yok" dizeleri, düşmanın yüzünde patlıyor adeta.

Gün doğuyor. İşçiler fabrika yollarında, öğrenciler okul önlerinde, işsizler amele pazarlarında. Hayat kıpır kıpır. Çocuk ağlamalarıyla doluyor evlerin içi. Yavru kuş ağzını açmış annesini bekliyor. Yapraksız dallar sallanıyor rüzgarda. Sıra sıra dükkanların kepenkleri açılıyor. Ve bu ülkenin hapishanelerinde, bu ülkeyi ve hayatı çok sevenler, yarınlara güç verecek bir destan yazarak karşılıyorlardı günü.

Hayatı değiştirmeye uğraşmayan, ona kendini katmayan sevebilir miydi gerçek anlamda yaşamı? Sorunun cevabını çoktan bulmuşlardı; onlar kanını canını kattıkça güzelleşecekti yaşam. O günlerin inancı, coşkusuyla omuz omuza halaydaydılar.

Gün doğuyor. *"Reber dibe pir paverbe jibo millete şervanbe..."* Direnişçiler, sabahın seherinde girdikleri bu ölüm kalım savaşında önderlerini selamlıyorlar.

Halay halay doğdu gün. Çıplak ayaklar mosmor olmuş bir vaziyette ileri geri gidip geliyordu. İki adımlık daracık bir alan. Tutsaklar dört gruba parçalanıp her grubun etrafına da asker barikatları oluşturulunca, havalandırmada boş yer kalmamıştı, halayı adeta yerlerinde çekiyorlardı.

Üst rütbeli komutanlar şimdi daha sık görülür olmuşlardı. Tokalaşarak birbirlerini tebrik ediyorlardı. Neyin sevinciydi? Operasyonu başarılı mı bulmuşlardı?! Yüzlerinde kanlı bir gülümseme, zafer kazanmış komutan

edasıyla havalandırmaya gidip geliyorlardı. Orada gerçekten bir zafer havası vardı ama bu saldıranların değil, direnenlerin teslim olmamasının zaferiydi. “Yaşasın Uşak direnişimiz” sloganıyla, halaylarla, tilililerle ilan ediliyordu.

Suçlarına bayan gardiyanları da ortak etmek istediler. Havalandırmaya getirip, tek tek tutsakları gösterip ölüm orucu direnişçilerini teşhis etmelerini istediler. Kimi yaptı, kimi yapmadı. Tutsaklar ilk Berrin’in içinde bulunduğu grubu alacaklarını düşündüler. Direnişçilerden orada olanlar vardı. Yasemin’in de içinde bulunduğu grup asker barikatına yüklenip Berrinler’in grubuyla birleşmeye çalıştı. Birleşebilirlerse, koparıp almaları daha zor olacaktı. Ama yüklenmeye fırsat olmadan saldırı yeniden başladı. Ve ilk Yasemin’i aldılar.

Tek tek aldıklarını nereye götüreceklerdi? Megafondan *“direnmeyin, sizi koğuşlarınıza alacağız”* demişlerdi. Bu mümkün olabilir miydi hiç? F tiplerini açmak, tutsakları hücrelere atmak için bu operasyonu yapmamışlar mıydı? Bu saatten sonra *“koğuşlarına alınacakları”* sözüne inanmaları için bir neden yoktu. Amaçları, öncelikle Ölüm Orucu direnişçilerini ayırmaktı, sonra?.. Sonrasını birazdan göreceklerdi.

Yasemin’i sürükleyerek götürmeye çalıştılar, zaptedemiyorlardı. Sloganlar atılıyordu *“İnsanlık Onuru İşkenceyi Yenecek!”* Yasemin de susmamıştı. Sesi koridordan sonra gardiyan odasından duyuldu. Gardiyan odasına vardığında sloganlar birden kesildi. Herkes orada neler olduğunu anlamaya çalışarak tuttu nefesini. Yasemin’in sesi duyuldu... *“Ne araması, böyle aramamı olur. Bana anlatmayın... Şerefsizler... Bu yaptığınız ah-laksızlıktır...”*

Artık tek tek almaları serileşmişti. Her gidenle önce sloganlar patladı, ardından gardiyan odasında arama ve aramaya direniş sesleri... Böylece neler oluyor sorusu havalandırmadakiler için de netleşmiş oldu. Seri biçimde tutsakları sürükleyerek içeri almaya devam ettiler. Bi-

rinin araması yapılırken diğer biri gardiyan odasına yakın yerde tutularak olan biteni görmesi sağlanıyor. 15-20 kadın polis, ellerine ameliyat eldiveni geçirmiş, arsız gülüşleriyle bekliyordu gelenleri. Kadın polislerin dışında müdür, asker de var orada. Burada üst araması yapılıyor, onursuzca soyarak, kişiyi rencide etmeyi amaçlayan bir saldırı bu. Hayvanlar gibi saldırıyor kadın polisler. Bir tutsak içeri alınır alınmaz hepsi birden tutsağın üzerine atlayıp yere yatırıyor, hareket etmesin, slogan atmasın diye de copla ağzına, gözüne bastırıyor ve dövüyorlardı. Bu manzarayı müdür ve askerler de izliyordu. İstisnasız tüm kadın tutsaklar bu odadan üstleri başları yırtık, kısmen soyunuk atıldı ana maltaya. Maltanın sonundaki kapı dışarıya açılan kapıydı. Bundan sonra nereye götüreceklerdi? Bunun cevabını öğrenmek de fazla uzun zaman almadı. Dış kapıya varmadan sağdan bir koridora daha geçiliyordu. Buradan geçirilen tutsaklar B bloktaki hücrelere götürülüyordu. Hücrelere... 19 Aralık'ın amacı bu değil miydi zaten! B blokun girişinde müdürlerden, rütbelilerden ve sivillerden oluşan bir kalabalık, kendi aralarında konuşuyor, bazı görevliler de çekim yapıyorlardı. Çekim yapıldığını farkedene kimi tutsaklar sürüklenirken yaptıklarının hesabını soracaklarını söyleyip, zafer işaretleriyle cevapladılar oradakileri.

Kimi nereye koyacaklarını önceden belirlemişti düşün. *"Şunu buraya, bunu karşıya, şunu da öbür tarafa"* diye tutsakları getiren robocoplar yönlendiriliyordu.

Artık hücrelerdeydiler.

Karanfiller açmadı daha Ama açacaklar... Ateş renginde

Tutsakların atıldıkları yerler köhne, pislik içinde ve 10 kişilik yerlerdi. Hastanedekiler dışında Parti-Cepheli tutsakları 2 gruba ayırmışlardı. İlk atılanlardan biri pence-releri parçaladı, lavaboyu söktü yerinden, dolapları de-

viridi. Önüne gelen her şeyi parçalamaya, yıkmaya çalıştı. Hücreleri yıkmaktan başka bir şey düşünmüyordu o an. Geceyi orada geçireceklerini ve camları kırdıkları için üşüyeceklerini, yerlerdeki cam kırıklarından dolayı çıplak ayaklı olanların zorluk çekeceklerini bile düşünmüyordu o an. Kapıda 5 santim büyüklüğünde bir mazgal yeri açıldı. Oradan maltayı kontrol edebiliyorlardı. Birden kapı açıldı ve Berrin atıldı içeri. Herkes onun hastaneye kaldırıldığını düşünüyordu. Karşılarında görünce sevindiler. Hemen onu alıp kaloriferlerin yanına götürüp, yan devrilmiş dolabın üstüne oturtular, soğuktan, ıslaklıktan titriyorlardı hepsi. Kuru kalan kıyafetlerini Berrin'e giydirip, ıslakları kalorifer borularına serdiler. Hemşire olan bir tutsak Berrin'in yanıklarıyla ilgilendi. Boynundan kulaklarına doğru bir bölümü 2. derece, bir bölümü de 1. dereceden yanıklardı. Ama sanki bu yanıklar Berrin'in vücudunda değildi. Ne bir yakınma, ne sızlanma. Berrin'in aklı diğer hapishanelerdeki yoldaşlarındaydı. Oralarda ne oldu acaba sorusu herkesin ortak merakıydı.

Berrin, bir kaç kez üst üste çok önemli fırsatları kaçırmışların yakınmasıyla **"beceremedik"** dedi. Çakmağa geç ulaşmasına, kolonya gibi yanıcı maddelerin olmasına, geç tutuşmasına kızıyordu. Yoldaşının verdiği lastik bir tokayla yanık saçlarını yukarıdan topladı boynuna değmesin diye.

Dolaplarla nasıl bir barikat kuracaklarını konuşuyorlardı ki robocoplar içeri doluştular. Kapiya en yakın olan tutsak engellemeye çalıştı onları. *"Elinizdeki kalkana, copa mı güveniyorsunuz alçaklar..."* diye bağırınca, köşeye sıkıştırıp önce ona saldırdılar. Berrin ve arkadaki diğer Ölüm Orucu direnişçisi birbirlerine sarıldılar. Yoldaşları da onlara kenetlendi. Ön taraftakiler dolap kapaklarıyla, ellerine geçirdikleri herşeyle askerlere saldırıp direnişçileri korumaya çalıştı. Fakat Berrinler'i çekip götürmelerini engelleyemediler. Askerler Berrin ve diğer Ölüm Orucucu direnişçisini çıkardıktan sonra içeride

varolan birkaç parça eşyayı, dolapları, lavabo kırığını, hatta tutsakların kurutmak için astıkları çamaşırları da alıp götürdüler. Artık içeride barikatlık hiçbir malzeme kalmamıştı.

Biraz sonra bir yerden açılan televizyon sesini duydular. Erkek adli tutukluların yakınlarındaydı atıldıkları hücreler. Adlilere seslendiler, ilkin cevap gelmedi, televizyonun sesinden duyan olmamıştı. Televizyonun sesi bir ara hafifleyince tekrar seslendiler. Nihayet duyurabilmişlerdi seslerini. Adlilerden biri *“20 cezaevinde operasyon olmuş, birkaç yerde hala direniş sürüyormuş, çoğunda bitmiş, çok ölü-yaralı varmış...”* dedi. Adliler ara ara haberleri aktarmaya devam ettiler.

20 hapisanede!.. Kimbilir kaç şehit vardı. Direniş üzerine sohbetle geçti saatler. Akşam üzeri gelen gardiyanlar, müdürler, ihtiyaçlarını sordular, sanki biraz önce bir operasyon olmamış gibi, sanki sıradan bir günmüş gibi davranmaya çalışıyorlardı. Birçoğu *“Biz ne yapabiliriz, yukarının emri, bizi aşan bir durum”* der gibiydiler. Önce ne yapalım emir böyle deyip yapılanlara ortak oldular, sonra yatak, battaniye vs. ihtiyaçları getirdiler.

Atıldıkları bu yerde ne kadar kalacakları belli olmasa da ilk anda oradaki direnişçilerin dinlenmesi için yatakları düzenleyip biraz temizlediler. Malta sessizliğe gömülmüştü. Hücrede 9 kişiydiler.

Öteki hücrede, Yasemin yoldaşlarıyla saat başı atılacak sloganları konuştu ve hangi sloganları atacaklarını belirlediler. Sonra da havalandırmada söyledikleri gibi, **susuz Ölüm Orucuna** başladıklarına dair idareye dilekçe yazdılar. Tüm bunları diğer hücrede kalan yoldaşlarına da bildirdiler.

Yasemin duvarlara bakıyor ve sesli düşünüyordu. Şuraları delsek deyip kalktı yerinden. Duvarda delinebilecek bir kaç yer tespit etti. Yan taraflarında diğer siyasetlerden kalanlar vardı, konuşma sesleri geliyordu. Buldukları bir kapak ve demir parçasıyla duvarı delmeye başladılar. Delme işi iyi gitti. Çok sonra savcı ailelere

“aç-susuz duvarları nasıl da delmişler” diye durumu ifade edecekti.

Akşama doğru hastanedekilerin getirildiklerini duyular. Küçük mazgal deliğinden görmek, duymak için uğraştılar. Aylar yıllar boyu ayrı kalmışlar gibi hasrettiler yüzlerine. Dikkatle bakıyorlardı ses gelen tarafa. İlk Sevgi görüldü. Sevgi’nin üzerinde bitkinlikten eser yoktu, adeta canlanmıştı. Hastaneden gelenleri karşılarındaki hücreye koydular. Yasemin, müdürü, savcıyı çağırıp direnişçilerin kendi yanlarına verilmesini istediysede o gece verilmedi. Bunun üzerine, diğer hücrede kalan hemşire yoldaşımızın direnişçilere bakması için Sevgilerin yanına verilmesini istedik. Kabul edildi.

Hemşire arkadaşımız sevinçle gitti yanlarına. Berrin, Sevgi, Yeliz, Zeliha, Kevser birlikteydiler. İlk Berrin’in coşkusu, Sevgi’nin canlılığı çarptı gözüne. Berrin ortada dolaşıyor, kendisi yanıklar içinde olmasına rağmen, yaralı yoldaşlarına refakatçilik yapıyordu. Berrin hastanede de refakatçilik yapmıştı, diğer yoldaşlarına. Zeliha’nın ve Yeliz’in durumu daha kötü görünüyordu. Zeliha öksürdükçe kapkara balgamlar çıkıyordu, ölümden dönmüştü. Yeliz yine sessizce uzanmıştı ranzaya. Sol tarafı neredeyse boydan boya yanıktı. Kolunun üst kısmı, koltuk altı, göğsü, karnı, bacağının üst kısmı üçüncü derecede yanıktı. Sevgi hemşire yoldaşına “yat artık” dedi. Saat geç olmuştu ve hemşire arkadaş da tek gözünü kullanabiliyordu yalnızca, diğeri sabahki saldırılarda kapanmıştı, yatmak istemedi. Zeliha’nın durumu onu endişelendiriyordu. Gece boyunca sağlığının uyuduğu zamanlarda Berrin kalkıp Zeliha’ya yardım etti.

Sabah malta hareketlendi, savcı-müdür dolaşmaya çıkmışlardı yine. Yasemin ihtiyaçları olduğu için hastaneden gelen yoldaşlarını yanlarına alma isteğini yineledi. Görevliler oradan ayrılıp Berrin ve Sevgi’nin kaldıkları yere gittiler. Onlar da geçme isteklerini belirttiler ve sonunda kabul edildi. Yasemin’lerin yanına verileceklerdi.

Ve işte kapı açıldı. 2 günün ayrılığının ve direnişin yarattığı duyguların etkisiyle girdiler içeri. Karşılarında kucaklamaya hazır yoldaşları... Berrin'in üzerinde kırmızı V yaka tişört vardı. Botları bağciksız ve gözlükleri yoktu. Yanakları al al olmuştu ve her yanında yanıkları vardı. Sarıldılar. Berrin tek tek yoldaşlarını kucakladı uzunca. Önce gözleri kızardı, sonra gözyaşları yuvarlandı yanaklarından.

Ve Sevgi... Başında yine yazması vardı. İncitmeden kucakladılar Sevgi'yi ve hücrenin en havadar yerine yattırdılar.

20 Aralık gününün öğleninde gazeteleri de alabildiler. Hemen hızla taradılar. Ahmet İbili alnında umudun yıldızıyla gülümsüyordu onlara. Murat Özdemir ismini duyunca Yasemin *"en sevdiklerimizdendi, en yakınımızdı, en kızdığımızdı da"* deyip birkaç adım volta attı. Gözleri doluydu, neredeyse boşalacaktı. Gazete manşetlerinden kan damlıyordu. Yaşananlardan *"örgüt yöneticilerini"* sorumlu tutuyorlardı. *"Örgüt yöneticilerinin emri üzerine kendini yakmıştı ölenler!"*, *"Neden ölenlerin içinde örgüt yöneticileri yoktu"* vs. vs...

Katliamcılara alkış tutan gazetelerdeki karalamaları, yalanları öfkeyle okuyordu Yasemin. Göreceksiniz yöneticiler ölüyor mu ölmüyor mu dercesine bıraktı gazeteyi.

Ahmet İbili'nin şehit düşmesiyle ilgili haber okunurken Berrin'in gözleri doldu. Oysa kolay ağlamazdı. Tuttardı, sıkardı kendini. Ama şimdi yüreği yangın yeriymiş. Gazetedeki Ahmet İbili'nin resmini işaret ederek **"bece-remedik"** diye tekrarladı yine. Oysa 19 Aralık sabahı o koğuşun içinde nasıl da ateşi avuçlayıp bedenine yaymaya çalışmıştı.

O gün sabahtan Yasemin, ihtiyaçları olan eşyaları alabilmek için, koğuşa gitmek istediklerini söyledi. Tartışmalar sonucu ancak akşam saatlerinde koğuşa gidebildiler. Yasemin yanına bir yoldaşını daha alarak çıkmaya hazırlanırken *"gelemezsek..."* dedi ve ekledi. *"En fazla şu kadar sürer işimiz"*. Gözleriyle vedalaşıp çıktılar.

O koridorlardan 19 Aralık sonrası ilk kez geçiyorlardı. Koğuşta neyle karşılaşacaklarını merak ediyorlardı. Geçtikleri koridora hem çok bildik, hem de ilk kez geçiyorlarmış gibi baktılar. Üzerinden iki gün geçmiş olsa da artık her şey çok farklıydı. Bu duvarlar bir dönüm noktasına tanıklık etmişlerdi.

Yaseminler'e iki bayan ve yaklaşık 10 erkek gardiyan eşlik ediyordu. Koğuş kapısının önüne gelince açtılar kapıyı. Koğuşta hala PKK'liler kalıyordu. Kapı açılınca PKK'liler yerlerinden fırlayıp onlarla kucaklaştılar. Sarılıyor, öpüyor, içlerinden bazıları da ağlıyordu. Her biri tek tek konuşmaya çalıştığında, zamanlarının çok az olduğunu, koğuştan birkaç eşya alacaklarını söyledi Yasemin. Halk ilişkisi olan ana sarıldığında Yasemin güldü. *"Seninle sonra hesaplaşacağız"* dedi anaya. *"Tutmamalıydın, tuttun, sen biliyorsun oysa."* Ana ağlıyor, gülüyor sevincinden. Türkçe-Kürtçe birşeyler söyleyip durmadan öpüyor Yasemin'i. *"Olmaz Yasemin, Yasemin Olmaz... Olur da... ama olmazdı..."* Heyecandan ne söylediğinin farkında bile değil... *"Sizin koğuş karanlık, bizim koğuştan mum ve çakmak alın"* dedi biri. Mum-çakmak aldılar. Ön taraftaki girişten itibaren yatakhane zifiri karanlıktı. Güç bela ilerleyebildiler. Yasemin birkaç gardiyan eşliğinde yatakhane tarafına girdi. Eşyalar, dolaplar, ranzalar, yataklar her şey birbirine geçmiş durumda. Adım atmak imkansız neredeyse. Çakmak ve mum ışığıyla çevreyi görmeye çalışıyorlardı, ama yetmiyordu. Yine de yan devrilmiş bir dolapta sigara ve kibriti görüp aldı.

Yasemin, gardiyanlarla birlikte çıktı yataktan. Gardiyanlara *"çok karanlık, ya bize ışık verin ya da yarın sabah koğuşa tekrar gelelim"* dedi. Koğuştan çıktılar. PKK'lilerin kapısının önüne geldiklerinde, PKK'lileri ellerinde Sevgi'nin süslenmiş bastonuyla kendilerini bekler buldular. Sevgi'nin şehit düştüğünü düşünmüşler ve bu yüzden kırmızı bir kurdelayı bastonuna bağlamışlardı. Yasemin alırken teşekkür edip, Sevgi'nin şehit düşmedi-

ğini söyledi, vedalaşıp ayrıldılar.

Başgardıyanlığa vardıklarında *“üst araması yapacağız”* dayatmasıyla karşılaştılar.

- *“Zaten eşya almaya gittik. Bir şey almadan da geldik. Niye arama?”*

Yasemin aramaya karşı çıkıyor, tartışıyordu. Başgardıyan geldi, müdür geldi, tartışma uzadıkça uzadı. Bir süre sonra asıl dertleri anlaşıldı: *“Ya çakmak, kibrit alıyorsanız?”* Korkuları buydu. Yasemin ısrarla almadım diyordu. Üst aramasını yaptırmadıkları için de yoldaşlarının yanına gidemiyorlardı. Geciktikleri için hücredeki yoldaşları sık aralıklarla kapıya vurup Yasemin’i, arkadaşlarını sormaya başlamışlardı ki, uzun tartışmaların ardından arama yapıldı. Yasemin’in yanındaki yoldaşının üzerindeki sigaralar bulundu. Ama kurtardıkları da vardı. Hızla hücreye yoldaşlarının yanına gittiler. Ellerindeki birkaç parça eşyayı bırakıp koğuşun haraplığını anlattılar. Birkaç paket sigara getirebilmişlerdi. Kaç gündür ilk sigaralı sohbetlerini yaptılar.

Akşamın hayli geç bir saatinde gardıyanlar gelip koğuştan eşya getirdiklerini, iki kişinin çıkıp alabileceğini söyledi. Yasemin ve bir kişi daha çıkıp eşyaları hücrelere dağıttılar. Yeni gelen eşyalarla ıslak elbiselerini değiştirdikten sonra hemen ilk iş uygun kumaşlardan alınbantı yapıp taktılar alınlarına. Berrin alında bandıyla uzandı yatağına. Bir yoldaşı *“ağrın var mı?”* diye sorunca *“yok”* dedi gülümseyerek. Yoldaşı kırmızı bir atkıyı göstererek *“bunu da örtelim mi üzerine?”* dedi. Berrin alında kızıl bantı, üzerinde kırmızı atkıyla çocuklar gibi kıvrılarak, yüzünde gülümsemesiyle uyumaya çalıştı.

Yasemin hücredekileri tek tek yanına çağırıp konuşmaya başladı. Sanki vedalaşıyor gibiydi. Yoldaşlarıyla geleceğe dair konuşuyor ama o gelecekte hiçbir şeye kendini katmıyor, gözlerinde ayrılık ve sevginin harmanlaşmış ifadesiyle bakıyordu yoldaşlarına.

Çok uzak bir yerdeymiş gibi derinlere dalmıştı. *“İçim*

yanıyor” dedi. *“Berdan ve ihtiyar şehit düştüğünde de içim yanmıştı ama bu defa farklı”... Yüreği yanıyordu Yasemin’in.*

Sevgi gece boyunca hemen hiç uyumadı. Susuzluktan ağzı kurduğundan, sık sık elini yüzünü yıkadı.

Yasemin gece boyunca bir yoldaşıyla birlikte nöbetçiydi. Yoldaşı barikatın başında beklerken o, rahatsız olan yoldaşlarıyla ilgileniyordu. Zeliha kapkara balgam çıkarıyordu hala, hırıltılı nefes alıyordu. Biraz hareket etmesi yuttuğu dumanları çıkarmada işe yarar düşünceyle Zeliha’nın koluna girip volta attılar. Küçücük mekanda Yasemin Zeliha ile konuşmaya, onu canlı tutmaya çalışıyordu...

Sabahın ilk saatlerinde nöbeti değiştirip dinlenmek için iç kısma geçtiler. Henüz dinlenmeye çekileli kısa bir süre olmuştu. Nöbetçinin *“asker!”* sesiyle fırladılar. Direniş hazır vaziyet aldılar.

Malta yine hınç hınç robokop doluydu. Alay komutanı uzaktan seslendi:

- *Kapıyı açın hemen! Sizi buradan alıp başka yerlere koyacağız.*

Ses buyurgandı. Kapı aralığından malta görölüyordu. Alay komutanı bas bas bağırarak ve sarkmış yanaklarını oraya buraya savurarak,

- *Ben askerim, pazarlık yapmam... Burada emirleri ben veririm, hemen çıkacaksınız, deyip askerlere “açın oğlum açın kapıyı” emrini verdi.*

Yasemin böyle geldikleri taktirde kendilerini yakacaklarını söyledi. Alay komutanı *“ben askerim, bana karşı gelemesiniz, barikatı kaldırın”* diye bağırıp duruyordu.

Asker saldırdı. Ön taraftaki tutsaklar, hemen kurdukları barikatın boşluklarından elindekileri askerlere atmaya çalışırken, Yasemin çakmağı tutuştu.

- *“Bunu mu istiyorsunuz”* diye öfkeyle bağırırdı. *“Kendimizi yakıyoruz, çekin askeri!”*

Yasemin'in saçlarından alevler yükseliyordu. Alevler konuşuyordu şimdi düşmana karşı. Ön taraftaki askerler kapıdan çekildi. Müdürler, gardiyanlar maltada belirdi. Duvardaki mazgal demirini patlattılar. Yasemin'in yanan giysisi üzerine yapışmıştı. Öfke taşıyordu saçının her telinden. Ateş harlanmamış sönmüştü ama, Yasemin öfkeden ateşti şimdi.

Yasemin yanan saçlarını göstererek *"Bakın buradan başladı, bu iş ayaklara kadar gider... Biz koğuşumuza gitmek istiyoruz. Hücrelerinize girmeyeceğiz. Savcı gel-sin, konuşalım"* dedi.

Duvardaki pencereden bu öfkeye ve cürete tanık olan 1. Müdür *"tamam, yakmayın siz... Savcı gelecek.. Hücrelere koymayacağız, buralar pis o yüzden koğuşunuzu değiştiriyoruz, asker yok, asker çekildi maltadan"* diyordu.

Bu olağanüstülük içinde sakinleşti ortalık. *"Savcı gelecek"* deyip çekildiler.

Tutsaklar başbaşa kaldığında Yasemin *"yine gelecekler... Askeri çekmeyecekler.. Ben kendimi yakacağım"* deyip ne iyi yanar diye çevrede uygun bir şey aramaya başladı. Berrin *"Ben de"* diye atılmıştı çoktan. Diğer tutsaklar kapıdaki barikatı sağlamlaştırmaya çalışıyordu. Yasemin bir kibrit çaktı, işini tamamlamak istedi. Yoldaşlarından biri söndürünce *"ne yaptın?"* diye kızdı Yasemin: *"Ateş az, bir daha yapma!"*

Yoldaşları *"Yasemin sen yakma"* dediler, *"yakacağım"* deyip hazırlığını sürdürürken kimse engel olamadı. Yasemin ölüm orucu direnişçisi değildi. Ama başından itibaren kendini yakma kararında ısrarcı oldu. Medyanın sürekli yöneticilere yönelik *"başkalarını öne sürüyorlar, öldürtüyorlar"* karalamalarına kendi inisiyatifliyle cevap vermek istedi. Berrin'in ve Yasemin'in kararlılıkları ortadaydı. Bu kararlılığın gücüne ayak uydurdu yoldaşları. Berrin ve Yasemin, en çabuk yanabilecek giysileri giydiler, ayrıca üzerlerine gazeteleri yerleştirdiler. Olası bir su sıkma durumuna karşı, bir dolabın kap-

aklarını açıp, siper alarak hazırlandılar. Bir düğüne yetişmek için koşturuyorlarmış gibi, hızla yapıyorlardı hazırlıklarını. Berrin ve Yasemin'e sarılıp **"Biz de"** diyenler oldu. **"Sadece iki kişi"** dedi Yasemin, tartışma kabul etmeyen bir tavırla.

Yasemin ve Berrin ateşten gelinliği giymek için hazırlanırken, yoldaşlarının gözlerinden yaşlar süzülüyordu. Hiçbiri ağlamıyordu ama, soğuşun gözleri yakması gibi yakmıştı gözlerini yaşanan anlar.

Kiminin bir yıl, kiminin beş-altı yıldır birlikte oldukları yoldaşlarıydı Berrin ve Yasemin. Acıyı, sevinci, daha da ötesi kaç kez barikatlarda ölümü paylaşmış, gidenlerin ardından birlikte yanmıştı yürekleri. Yasemin geceden beri operasyonu konuştukça "içim yanıyor" diye bitiriyordu sözlerini. Berrin meşale olamadığına hayıflanıyordu. Şimdi yoldaşlarını korumaktan, yürek yangınlarını ateşte dindirmekten başka bir şey düşünmüyorlardı. Berrin'le Yasemin yan yana uzunlu kısalı olgunlaşmış başakları andırıyorlardı. Az sonra tanelerini toprağa dökmeye hazır sarı başaklar gibi...

Ayakkabılarını çıkardılar, dolapların arkasına geçtiler. Çok sıradan bir işi yapmaya gider gibiydiler.

Sessizdi hücre. Belki zaman durmuştu. Belki varolan herşey görünmez olmuştu. Birazdan çakacak iki kıvılcıma kenetlenmişti zaman ve mekan. Ne gidenler ayaklarını sürüyecek, ne kalanlar yoldaşlarının ayaklarına sarılıp "yapmayın" diyeceklerdi. İki kıvılcım tutuşturacaktı yoldaşlarını. Yasemin'in, Berrin'in teninde, etinde acı olacaktı. Ve o kıvılcımlar barikat olacaktı günlerdir ülkemiz hapishanelerini yakıp yıkan zulme.

İki kıvılcım çaktı peşpeşe hücrenin bir köşesinde. İki yoldaş el ele alevden bir ormana dalar gibiydiler. Ateşte karanfiller açıyordu işte. Alevler yükselmeye, dumanlar çıkmaya başladı. Berrin ayaklarından başladı yanmaya. En duru sesiyle Fidan'a Murat'a sesleniyor **"Tut elimden Fidan, Murat yanınıza geliyoruz"** diyordu. Özenle seçiyordu sözlerini, yanarken düşünüyordu.

“Haklısınız devrimcilik zor iş” dedi, misyonunun, ideallerinin bilincinde olarak, sanki bir toplantıda, seminerde konuşur gibiydi. Alevler artık gürleşmişti. Ayakları iyice yanınca, yere düştü.

Yasemin dimdik ayakta, kolları yukarıda yanmaya ve konuşmaya devam ediyordu hala. *“Ağlamayın” dedi yoldaşlarına. “Ağlamıyoruz Yasemin” dediler yanaklarından süzülen yaşlara rağmen. Alevlerin arasından “yoldaşlar sizi seviyoruz, şehitlerimiz kadar...” sözleri duyuldu.*

Alevler, dumanlar yükseldikçe, koğuştaki durulmaz olmuştuk. 2. ve 3. ekipteki direnişçileri, 19 Aralık’taki saldırıdan yaralı olanları, banyo bölümüne taşıdılar. Asker girdiğinde kapının arkasında kolkola barikat olacaktı.

Yasemin ve Berrin yanarken, Sevgi hala ranzada oturuyordu. Kendisini taşımak isteyen yoldaşlarına *“Yaseminlerle vedalaşmak istediğini” söyleyip banyo bölümüne geçmek istemedi. Günay (Öğrener) gidip kucakladı, “çıkalım Sevgi abla, vedalaşma durumu yok”. Sevgi gözleriyle vedalaştı. Herkes banyo bölümüne toplandı. Daha sonra 6 Ocak 2000’de Sevgi onlar için “96 Ölüm Orucu direnişçisi Yasemin, Ege Kır Birliği’nin ilk kadın gerillası Yasemin, yanına Berrin’i alarak ateş dansını başlattı ve şehit düştüler... Bu eylemlilik sürecinde şehit olmayı Yasemin çok istedi ve bana çelme takmış oldu. Coşkulu ve yürekliydi. Kararlılığını konuşmalarına da yansıttı” diye yazacaktı. Yine 3-4 Şubat 2000’deki bir başka yazısında şöyle anlatacaktı o anı: “... son sözleri, kararlılıkları ateş dansının içinde çok güzeldi. Hele Yasemin son ana kadar ayakta kaldı, seslendi. Bu yürek karşısında ateşin içinde de olsa vedalaşmak istedim. Hiç birimizle vedalaşmadan sözleriyle sevgi ve saygılarını ifade ettiler. Çıra gibi yanıp meşalelenirken zafer işaretleriyle karşıladım onları...”*

Hücre dumandan göz gözü görmez durumdaydı. Diğer hücredekiler merak eder diye, arada bir gidip sesleniyorlar *“sadece Berrin ve Yasemin yaktı”* diyorlardı.

Diğer hücredeki ölüm orucu direnişçilerinin de ateşi görüp kendilerini yakmaması için “sadece”ye vurgu yapıyorlardı.

Yasemin ve Berrin’in sloganları birbirine karışıp ortaklaşıyordu. Yasemin zorlukla da olsa alevleri peşinde sürükleyerek pencereye kadar gidip maltaya doğru da “*Yoldaşlar sizi seviyoruz*” diye seslendi. Önderlerini, Partilerini selamlıyorlardı ateşler içinde. “Yaşasın Önderimiz...”, “Yaşasın DHKP-C...” Sloganları aralıksız devam etti. Bir ara Yasemin dumanlar içinde, banyo kapısına doğru ilerleyip diğer yoldaşlarına sordu “*Yanıyor muyum?*” diye. “*Yanıyorsun...*” dedi yoldaşları. Hiç mi acısını hissetmiyordu için için yanarken...

“Berrin’in Türküsü”nü söylüyordu gökyüzü. Berrin’e ve Yasemin’e türkü yakıyordu Ege dağları.

Bir gelin bir gelin bir gelin ki
Gökyüzü sevdası yüreğinde
Zeytinin yeşili gözlerinde
Güneşin sarısı saçlarında

Koşuyor oynuyor
Kahkahayla gülüyor
Beyaz karlar üstünde

Bir gelin bir gelin ki
Kıpır kıpırdı
Cıvıl cıvıldı
Körpecik hayat dolu

Bir gelin bir gelin ki
Güneş duvaklı
Boran kanatlı
Alevden saçlarıyla

Bir gelin bir gelin bir gelin ki
Bahar dalları güzelliğinde
Boran kanatlı gelinliğiyle
Eritip zemheri karlarını
Gülerek koşarak kahkahayla gülerek
Çıra olmuş gidiyor

O bir Sibel
O bir İdil
O bir çıra
O bir kadın efe... O bir Gelin Efe'ydi

Yarende güme dağlarının
Kara da çamların altında
Kaya da kınası avucunda
Yasemin
Omzunda cepken
Alnında yıldız
Ayağında da
Kürklü potin
Efe gelinin

Efelerin de diyarında
Acıpayam da pınarında
Balkıca'nın sırtlarında Yasemin

Dağlar çiçeği
Dağlar kokusu
Dağlar gelini
Yasemin gelin

Dağlar ateşi
Dağlar yangını
Dağlar güneşi
Yasemin gelin

Koğuştan dumanlar çıkmaya başladığında, dışarıda da koğuşturmaca başlamıştı. Bir süre sonra askerler koğuşturmadaki barikatı aşip içeri girdiler. Panik halinde bağırıp çağırıyorlardı. İtfaiye hortumuyla Yasemin ve Berrin'e yöneldiler. *"Söndürmeyin, söndürmeyin"* dedi Berrin ve Yasemin. Askerler havalandırma kapısını açtı, bir yandan da su sıkıyorlardı. Biri *"battaniye battaniye getirin, battaniyeye koyun"* diyordu. Alıp götürdüler Berrin ve Yasemin'i...

Banyo kapısına yüklendiler. Tazyikli su ve copla saldırmaya başladılar. Direnişçileri korumaya alarak kenetlenmişlerdi. Askerler sadece kafalara vuruyorlardı. Robocoplardan biri yangın hortumunun demiriyle vurmaya başladı. Gittikçe hızlandı, gittikçe hızlandı. Çıldırması gibi vuruyordu. Yanındaki askerlerden birkaçı *"yeter, vurma artık, kendine gel, kendine gel..."* diyerek müdahale ediyorlardı ama durmuyordu asker. Sonunda elindeki demiri aldılar. Yoldaşlarının kafalarını korumak için her biri ellerini siper etmişti yanındakilere. Direnişçileri döverek koparıp ringe götürdüler.

Sevgi'yi Günay'ın yanına koydular. İki birbirine sarıldılar. Günay, Sevgi'yi ringin uzun arka koltuğuna yatırıp başını koluna aldı. Ring öyle bir sarsıntıyla gidiyordu ki böyle yaparak kısmen Sevgi'nin sarsılmasını engellemiş olacağını düşünmüştü. Nereye götürdükleri belli değildi. Ringde ikisi yalnızdı. 10-15 dakika sonra ring durdu. Hastaneye getirilmişlerdi. Sevgi'yi hemen çekip aldılar; sedyeyle götürdüler. Ama Günay bırakmadı Sevgi'yi, birlikte girdiler Acil Servis'in kapısından.

Acilin tek giriş odasında Berrin ve Yasemin de vardı.

Karşılıklı sedyelerde yatıyorlardı. Berrin “Yasemin”, Yasemin “Berrin” diyordu. Kendilerinden geçmiş sayıklar durumdaydılar. Yasemin’in yüzü al aldı. Yüzü dışında açık yeri yoktu. Gözleri açık ve gözlerinin etrafı isli bir siyahılıktaydı. Berrin’in yüzü hiç yanmamış gibiydi, saçları da sağlamdı. Kolu sedyeden sarkmıştı. İkisinin yüzünde de acı ifadesi yoktu, huzurlu yatıyorlardı.

Günay bir hemşireyle tartıştı; Sevgi’nin bilincinin yerinde olduğunu, müdahale istemediğini söyledi. Yasemin ve Berrin bu konuşmaları duyunca, kendileri için müdahaleden bahsedildiğini sandılar. Kendi iradeleriyle kendilerini yaktıklarını, kimsenin sorumlu olmadığını söyleyip müdahale istemediklerini de eklediler.

Kevser de acildeydi ve baygındı. Bir hemşire giysilerini kesiyordu. Sevgi’yi mahkum koğuşunda bulunan yoldaşlarının yanına koydular. Hapishanede saldırıp koparıp ringe koyduklarını hastanenin mahkum koğuşuna getirmişlerdi. Sevgi’nin ayakları morarmıştı, masaj yaparak ısıtmaya çalıştılar. Ara ara askerlerle tartışmalar oluyordu. *“Bunların hesabını vereceksiniz”* dedi tutsaklardan biri. Bir asker *“Doğu’da bunu bana söyleyen gerillanın beynine sıkmıştım en son”* dedi. Operasyona katılanlar böyle eğitilmişlerdi.

Aradan çok zaman geçmeden Sevgi’nin ve durumu ağır olanlardan Zeliha’nın hastanede kalacağını, geriye kalanların hapishaneye götürüleceği söylendi. Tutsaklar *“hep beraber gideceğiz, arkadaşlarımızı bırakmayacağız”* deyince askerler saldırıp tek tek kopardılar yine. Sevgi ve Zeliha dışında herkes birer birer ringe konuldu.

Ringden indirilip hapishanenin maltasına girdiklerinde duvarlarda Yasemin ve Berrin’i selamlayan sesleri yankılandı. *“Selam olsun meşale olan şehitlerimize!”* *“Selam olsun kendini feda edenlere”*, *“Yasemin’e Berrin’e selam olsun!”*

Tutsaklar tek tek müşahadiye hücrelerine atıldı. Kafes gibi yerlerdi. Üst kattaki hücrelerde kalanlar, hücrenin bir tarafında eğilmek zorundaydılar. Çünkü tavan

düz değil, eğimliydi. Soğuktu. Hücrelerin tam karşısındaki pencereler açıktı, cereyan yapıyordu ve tüm tutsaklar yine ıslaktı. Aralık ayının 21'inde susuz ölüm orucuna devam ediyorlardı. Hücreler yavaş yavaş doldu. Soğukta yoldaş seslerinin sıcaklığıyla ısındılar.

Hastaneden iki ring aracı ayrılmıştı o gün. Biri, Uşak hapishanesine, diğeri İzmir'e gidiyordu. Berrin ve Yasemin İzmir yolundaydılar. Bacakları tamamen, vücutlarının değişik bölgeleri de büyük ölçüde yanmıştı ikisinin de. İzmir'e, doğup büyüdüğü şehre gidiyordu Berrin. Kavgaya girdiği, halkına adalet dağıttığı, umut olduğu güzel İzmir'ine...

Bir görüşte, ailelerden biri Berrin'in temmuz ayında çıkacağını duyunca *"çıkınca bol bol gezeriz İzmir'de"* demişti. Berrin eliyle omuzlarını gösterip gülümseyince, görüşçü anlayamadı. Berrin **"omuzlarda çıkacağım"** diyordu. Az kalmıştı tahliyesine ama o İdil olup omuzlarda çıkacaktı. Şimdi bu kavganın en önünde vuruşup İdil olmanın gururuyla gidiyordu İzmir'e. Bedeninin tamamı yansa ne gam, kavgada ölümün nasıl geleceğini kim bilebilirdi ki!

İzmir ah İzmir... Gecekondu mahalleleriyle, okulları, caddeleriyle... Karşıyaka Bornovasıyla, Konak Girne Bulvarıyla gönlünün biricik şehri. Uğur'un yüzünün yansıdığı semtler, ayak izinin kaldığı, kanının aktığı Buca hapishanesi... Berrin işte bu şehirde çocuk denecek yaşta, vatanın, halkın geleceğini omuzlamış, bir gün bile yüksünmeden ideallerini büyütmüştü. İdeallerinin büyüklüğüne göre yaşadı, zorluklara, işkenceye, hapisliğe, ölümüne kendini hazırlamıştı. Partisinin doğrularını bulunduğu her yerde savundu, korudu. Partisi halkın öncüsü, yol göstericisiydi, öncülerden biri de oydu. Bunun getirdiği sorumlulukla yoldaşlarına halkına, bugünün ve yarının genç kuşaklarına örnek olması gerektiğini düşünürdü. Onyıllardır yaratılan değerlere bir yenisini de kendisi katmak istemişti. Ve şimdi tüm yapmak istediklerini yapmış olarak gidiyordu İzmir'in yiğit kızı...

Bir gün olsun dağları dilinden düşürmedi Yasemin. Dağlarda olduğu gibi hapishanede de bir gerilla gibi yaşadı. Zorluklarla boğuşa boğuşa engelleri aşmanın ustası olmuştu. İlk komutanı İ. Yalçın Arkan'a, Berdan'a, İhtiyar diye sevdikleri Bülent Pak'a, fedanın en güzeli, en görkemlisiyle gidiyordu. Dağların doruğundan vatanını sonsuza dek aydınlatacak bir meşale, bir top ateş olmaya gidiyordu.

Üçbuçuk-dört saat sonra bitti yolculuk. İzmir'de, hastanedeler artık. Berrin'e yolculuk sırasında sonda takmak istemişlerdi, kabul etmedi, "böyle gideceğim" dedi. "Senin iyiliğin için" dediler, ama yine kabul etmedi. Şimdi yatağının başucunda annesi-babasıyla konuşuyordu. Annesi metanetli davranmaya çalışıyor, son anda kızlarını kırmak istemiyorlardı. Berrin ailenin tek kızıydı. Ailesine her zaman haklılıklarını anlatırdı. Ölüm Orucuna başladığında da uzun uzun anlatmış ve sonunda ailesinden *"kararına saygı duyuyoruz"* sözünü alabilmişti. Yarı yarıya yanmış haliyle anlatmaya devam ediyordu; *"Ben kendi kararımla yaktım, yoldaşlarımı suçlamayın, kendim yaktım, kimse sorumlu değil"...*

Berrin'in ailesinin ekonomik durumu iyiydi. Kızlarını rahat yaşatabilecek imkanları vardı, Berrin ise mücadeleyi seçmişti. Üzerine titredikleri kızları şimdi karşılarında yanıklar içinde duruyordu. Yüreklerinde acı vardı ama onun yanında ağlamıyorlardı.

- Kızım hiç mi bir yerin ağrımıyor?

diye sordu annesi. Biliyordu sorunun cevabını. Berrin bir ah bile demiyordu. Annesi acılarına merhem olmasa da öğrenmek istiyordu kızının ağzından. "Yok" dedi Berrin her zamanki gibi gülümseyerek. Berrin tedavi kabul etmek bir yana, kendini tutuşturmuşken bile susuz ölüm orucu kararını uygulamaya devam edip su bile içmiyordu. Dudakları çatlamıştı susuzluktan. *"Bari bir yudum su iç kızım"* dedi annesi yeniden. "Susuz Ölüm Orucundayız" denmişti ya bir kere, mümkün değildi tersini yaptırmak Berrin'e. Annesinin bu isteğini de geri çe-

viridi. “Hayır” dedi, susuzluktan kavrulsa da içmedi bir yudum suyu... Onların yüreklerindeki yangına su neyleyecekti ki! Yangın yeri bedenlerinde karanfiller patladı patlayacaktı...

22 Aralık'ta Uşak hapisane savcısı, müşahadiye hücrelerini dolaşmaya çıkmıştı. Uzaktan uzağa bakıyor, bazı hücrelerin önünde durarak sorular soruyordu. Defol git cevabını aldı hücrelerden. O gün Yasemin şehit düşmüştü. Kendince nabız yoklamaya çıkmış olmalıydı.

Tutsaklar ancak ertesi gün Yasemin'in şehit düştüğünü öğrenebildiler. Slogan ve marşlarla uğurladılar onu. Yasemin'i son kez göremeyenler, yanışını görenler... Her biri yüreğinden son sözlerini söyledi ona. Boğazları düğüm düğüm olsa da tutmaya çalıştılar...

Uşak elinde kuşak alında
Sarı saçları dökmüş omuzda
Demir de parmaklar ardında
Ne de yaman hey yaman hey

Zemheride çiçek açmaz demeyin
Aman hey aman hey
Demir de beton çiçek açtı
Yaman hey yaman hey

Annesine haber saldı
Gelinliğim aldan olsun
Telli de duvaklı anam hey
Zulüm geldi kapıya
Dayandı zalim hey zalim hey

Yasemin'e, Berrin'e
Ölüm tez geldi canım hey

Ölüm tez geldi
Alevleri kuşandı canım yandı
Canım hey canım hey

Kar yağıyordu. Berrin ne çok severdi karı. Çalışmada bile olsa gördüğü an bakın kar yağıyor derdi çocuklar gibi sevinerek. Kar yağıyordu usul usul. İzmir’de de yağdı mı acaba diye düşündü yoldaşları.

Savcı dolaşıyordu yine. Günlerden 25 Aralık’tı. Bu defa da tek tek ihtiyaç sorma girişimlerinin ötesinde Ölüm orucu direnişçilerine “bırak” demeye gelmişti. Gereken cevabı yine aldı ve ardından “Berrin Bıçkılar Yoldaş Ölümsüzdür!” sloganı açık pencerelerden dışarı yayıldı.

“Atıldık kavgaya yürüyoruz...” dizeleri izledi onu ve her dizesi top gibi patlayan “Bize Ölüm Yok!” marşı... Böyle fedaya ölüm yok.

Güle güle dağların asi kızı Yasemin.

Güle güle güneşin kızı Berrin.

Kar yağıyordu hala... Yasemin ve Berrin düşmüştü toprağa. İşten evine dönen işçilerin üzerine düşüyordu kar taneleri. Yakacak odun kömür bulamayan yoksullar titreşiyordu pencerelerin sımsıkı kapalı olduğu evlerinde. Aşevi kuyruğunda bir kap sıcak yemek için, karla kaplı kaldırıma düştü bir emekçi, oracıkta gözünü yumdu hayata... İş bulma umuduyla evinden çıkanlar boynu bükük döndüler evlerine. Çocuğuna süt almak için bakkala giden kadına “*veresiye yok artık*” dedi bakkal. Operasyondan dönen bir asker hapishaneleri teröristlerin elinden kurtardık, vatanın güvenliğini sağladık diye düşündü sevinerek. Bir başkasının gördükleri kafasının içinde dönüp durdu. “*Böyle mi hayat kurtaracaktık*” dedi kendi kendine... Haberleri hiç kaçırmayan bir dede yıllardır yaşadıklarından ve o sabah tanık olduklarından sonra gözyaşları içinde sigarasını yakıp “*ana-babaları ağlatan devlet baki olmaz*” dedi. Tutam tutam saçlarını

yolup kızının yanmış cesedinin üzerine koydu bir ana. Bir kızkardeşin *“oy zulüm yıkılasın... oy, kardeşimi yakmaları yakmaz mıyım”* feryatlarını duyan ağladı, duyan toplandı başına, duyan dehşete düştü. Yüreğinin bir yanı korktu, bir yanı saygıya durdu direnenlere...

Büyümüş gözlerle milyonlar *“diri diri yaktılar”* diyen kadın tutsağın sözlerini duydu. Yakılmış yüzünü gördü. Yıkıntılar arasından sürüklenip çıkarılan kanlar içindeki tutsakların görüntüsü ekranlardan evlere doldu. Ekranlardan yansıyan gerçek anlamda neydi? Vahşet zulüm ve tüm bunlara rağmen boyun eğmeyenler.

Vahşet ve kahramanlık görüntüsü birlikte kazanıyordu beyinlere... Evet yanmış yakılmışlardı ama teslim olmamışlardı. İbretlik diye, korku hakim olsun diye çektikleri o görüntülerde tüm dünya gerçekleri gördü. Devletin gerçek yüzünü döne döne izledi. Bir tek gerçek vardı o görüntülerde, devletin zulmü ve tutsakların direnişi. Onca yalana demagojiye, sansüre, baskıya rağmen gerçeğin hükmüydü tarihe kalan.

Kar yağıyordu... Karın üzerinde kan damlaları... Karın üstünde alevlerin yansımaları... Karın bir yüzü vahşetse, diğer yüzü fedayla yazılan onurlu bir destandı.

6. BÖLÜM

Başucumuzda 28'lerin Resimleri **DİRENİŞ DEVAM EDİYOR**

21 Aralık operasyonunun ardından durumu biraz daha ağır olan arkadaşlar hastanede kaldı, bizleri ise hapishaneye geri getirerek müşahade hücrelerine koydular. Hepimizin üzerinden sular akıyordu hala. Operasyonda tazyikli sularla ıslatılmıştık. İliklerimize kadar üşümüştük, öyle ki, hücredeki beton zemin üzerine oturduğumuzda, beton sıcakmış gibi hissediliyordu.

Yaralıydık ve 19 Aralık gecesinde ilan ettiğimizden bu yana su içmiyor, susuz ölüm orucu yapıyorduk.

Berrin'i, Yasemin'i, hastanede kalan yoldaşlarımızı, diğer hapishaneleri... ve yanibaşımızdaki hücrede kalan yoldaşlarımızı merak ediyorduk. Aileler de çocuklarını,

yakınlarını...

Görüşçüsü gelenleri tek tek çıkarıp görüştürüyorlar. Ailelerimiz solmuş bir çiçeğe bakar gibi bakıyorlar bizlerle. Susuzluk insanı böyle yapıyor olmalı. Aileler için görmek de mesele, görmemek de. Her ikisi de kaygılarını artırıyor. Üzerimizde ıslak kıyafetler olduğunu görünce, üzerlerindeki çıkarıp vermeye çalışıyorlar.

İdare ise üzerimizdekiler kurumak üzereyken koğuştaki giysilerimizin bir bölümünü dağıttı. Aynı akşam birer battaniye verildi.

22 Aralık akşamı ise, idare acele olarak bizi avukatlarımızla görüştürdü. Su içmemiz için ısrar ediyorlardı. İdare de su için diyordu ama bardak vermiyordu. Bu karmaşa anında bile, cam bardak-plastik bardak tartışması yapılıyordu. En sonunda, 4 günlük susuzluğun ardından su içmeye başladık.

Yaralı arkadaşlarımıza, revirde pansuman yapılabilceği söylenince, hücrede nefes almakta güçlük çeken hemşire arkadaşımız Yurdağül Işık revire çıktı. Diğer siyasetlerden yaralı arkadaşlardan da revire çıkanlar oldu. İdare revire çıkanları bir daha geri getirmedi.

Yasemin'in, Berrin'in şehit düştükleri haberini hücrelerde aldık. Şehitlerimizi yüreklerimizin diliyle, sloganlarımızla, marşlarımızla uğurladık. Hapishane savcısı Mustafa Yeniyurt iki kez müşahade hücrelerini gezdi. İkisinde de *"niye açlık grevi, ölüm orucu yapıyorsunuz, bırakın"* demek için. Dolaşırken gereken cevapları da aldı. Savcı 22 ve 25 Aralık günleri tura çıkmıştı. 22'si Yasemin'i, 25'i Berrin'i şehit verdiğimiz günlerdi. Ne var ki, bu insanlıktan nasibini almamış kişi dolaştığında biz henüz şehitlik haberlerini almamıştık.

Yaşadığımız yer dört duvar arası küçük bir mekandı ama 4-5 gün içinde o kadar çok şey yaşadık ki... 2 şehidimizin ardından üç arkadaşımızı dışarı uğurladık hücrelerden. Tahliye sonucu dışarı uğurladıklarımızdan biri 3. ekip ölüm orucu savaşçımızdı. Ciddi yanık yaraları var-

dı. Hücrede kalanlar olarak 25 Aralık akşamı 6-8 kişilik “oda”lara yerleştik. Revirdeki arkadaşlar orada kalmaya devam ettiler. Biz hapishanenin bir ucundaydık. Onlar öteki ucunda...

Revir

Diğer siyasetlerden iki arkadaşla birlikte revire gittiğimde henüz kimse yoktu. Hastanedeki arkadaşları merak ediyordum. Özellikle Berrin ve Yasemin’in yaşayıp yaşamadıklarını bilmediğimden, düşüncelerimde hep onlar vardı.

Arkadaşlardan ayrılıp revire gittiğimde, içimi bir hü-zün kapladı. Çünkü tekli hücrelerle revir mekan olarak çok farklıydı. Hücrede betonda yatıyorduk, kapılar parmaklıktı ve kırık pencereden kar-soğuk giriyordu içeriye. Ama revirde, bu hapishanede olabileceğini hiç düşünemeyeceğim derecede kaliteli sünger yataklar vardı. Dört kalorifer peteği içerisini bir hayli ısıtıyordu. Çok sayıda ki pencereleriyle revir ferah ve sıcaktı. Arkadaşlar o koşullardayken revirin bu rahat ortamından rahatsızlık duydum.

Ertesi gün gardiyan; “*hastaneden arkadaşlarınız geldi*” dedi. Heyecanla kapıya gittim. Direnişçilerimizi bataniyelerle taşıyarak getirdiler. Onları gördüğümde sevincimi anlatamam. Belki bir kaç gün ayrı kalmıştık ama bu bir kaç gün, yıl gibi uzun sürmüştü sanki.

Sevgi ablayı, Vicdan’ı ve ikinci ölüm orucu ekibinden Özgür Güdenoğlu’nu ardı ardına getirdiler. Hemen onları alıp incitmeden yataklarına yerleştirdik. Sevgi ablayı düşündüğümünden de iyi gördüm. Vicdan ve Özgür de genel olarak iyi görünüyorlardı. Vicdan’ın boynunda, kulağında 1. ve 2. dereceden yanıklar vardı. Düzenli pansumanını yapsak da Ölüm Orucundan dolayı yaraları hemen iyileşmedi. Özgür’ün de kolunda 10-12 santim kadar 1. dereceden yanığı vardı. Sonradan yanığıyla fazla-

ca ilgilenecek, yara kabuklarını soyarken derin düşüncelere dalacaktı.

Bir süre sonra battaniyeyle Zeliha'yı da getirdiler. Gardiyanın biri *"amma da ağırmış ha..."* deyip bıraktı.

Yerleşme işi bitince başladık sohbete. Birbirimize anlatacağımız o kadar çok şeyimiz vardı ki. Ben onlara hücreleri anlatıyorum, onlar hastaneyi... Hastanede gerek doktorlar, gerekse hemşireler direnişçi ve yaralılarla oldukça ilgilenmişler. Arkadaşlara ıslak giysilerini değiştirmeleri için yeni pijama ve terlik almışlar. Bu duyarlılık üzerine bir süre konuşuyoruz. Nitekim, Uşak içinden de destek amaçlı bir çok eşya gönderilmiş hapishaneye. Sonraki günlerde avukat görüşüne çıktığımızda da merdiven altlarının bize gönderilen eşyalarla dolu olduğunu gördük.

"Benim yüreğim şimdi bir de ana olarak yanıyor"

Berrin'in şehit düştüğü haberini alınca revirde bir anma yaptık. Sevgi abla yatağından doğrulup bir konuşma yaptı: *"Biz üç kişi yola çıkmıştık. Bir ana, bir kardeş, bir de kızdı... Berrin bizim gelinimizdi. Hepimizden öne geçti, feda etti kendini halkına. Benim yüreğim şimdi bir de ana olarak yanıyor..."* Tam hatırlayamasam da bu içerikteydi konuşması. Sevgi ablanın konuşmasından sonra hiçbirimiz gözyaşlarımızı tutmaya çalışmadık. Ben Yasemin'i hastanede duymuştum. Orada Yasemin için dökemediğim gözyaşlarım da eklendi. Öyle taze, öyle yakıcı ve öyle inanılmaz ki bu acı... Sanki az sonra bir yerlerden çıkıp geleceklermiş gibi. Oysa biliyorum. Onlar aramızda fiziki olarak yoklar, olmayacaklar da... Ama bilmek yüreğin acısını engellemiyor. Kolay değil ki, yılları birlikte geçirmişiz. Geceler boyu sohbetler edip birlikte güldüğümüz, dertlerimizi paylaştığımız, güç alıp güç verdiğimiz Yasemin ve Berrin için artık *"yok"* deyip de

acı duymamak mümkün mü?

Birkaç gün sonra gazetede operasyonda şehit düşen 28'lerin toplu bir resmi çıktı. Kırmızı bir çerçeveye alıp resmi televizyonun üstüne koyduk. Sabah akşam gelen doktorlar şehitlerimizin resimlerini birbirlerine gösteriyorlardı. Her gelen doktora ölüm orucunu, operasyonu anlatıyorduk. Bazıları duyarlı, bazıları da hiç duymamış gibi ilgisizce bakıyordu.

Sevgi abla hızlı bir şekilde toparlanmaya başladı. 40'lı günlerde su alamadığından ve geceleri başında nöbet tuttuğumuzdan, kısa sürede böyle toparlanmasına şaşırdık. Kendisi de şaşıırıyordu.

- *Operasyon hepimizin direncini artırdı, diyor.*

Suyu normal almaya başladı. Ama kulakları ağır işitiyor ve gözleri de iyi görmüyordu. Fakat hafızası zehir gibiydi. Unuttuğumuz şeyleri hala o hatırlatıyordu.

Kendi içinde çok programlıydı. Her sabah içtima saatinde kalkıp ya mektup ya da günlüğünü yazıyordu...

O günlerde Cumhuriyet gazetesinde F tiplerinde olan arkadaşların listesi çıkmıştı. Sevgi abla, o listeden hemen tanıdığı isimleri işaretledi. Sonra da hem arkadaşlara, hem adreslerini bildiğimiz Demokratik Kitle Örgütleri'ne (DKÖ) yazmaya başladı. Mektuplarını koğuştan nasıl aksatmıyorduydu, revirde de aksatmadı. F tipindeki arkadaşlara göndereceği mektuplara, gazetelerden kestiği çeşitli resimleri özenle yapıştırıyor, renksiz hücreleri renklendirsin diyordu.

Sevgi abla, Ölüm Orucu günlerinde de hukuki yollardan mücadele etmekten geri durmadı. 19 Aralık operasyonuna dair hukuki başvuruları dikkatle takip etti. Tutuklandığı davanın hukuki işlemleriyle de ilgilenmeye devam ediyordu. Bu operasyonda Ahmet Öztürk ve Zeynep Gültekin katledilmişti. Ve bunun katliam olduğu AİHM'de de belgelenmek üzereydi. Davanın dosyası koğuştan kalmıştı, onu buldurmak için çok uğraştı.

Günlük yaşamımızı programladık, gece nöbetlerini

ayarladık, idare bazı ihtiyaçlarımızı karşılamada sorun çıkarmazken bazılarını ise çok saçma-komik gerekçelerle reddediyordu. Mesela bir kibrit, bir iğne için günlerce tartışmak zorunda kaldık. Sigara veriyorlar ama ateş vermiyorlardı. Nedenini sorduğumuzda “kendinizi yakarsınız, biz böyle bir sorumluluğu alamayız” diyorlardı. Bir iki beş aynı şeyler tekrarlanınca sabrımız taşıtı artık.

- *Bizi ne zannediyorsunuz, her ateş gördüğümüzde kendimizi mi yakacağız? Neden kendimizi yaktığımız belli. Operasyondan önce Ölüm Orucu direnişçilerimiz eğer zorla müdahale olursa kendilerini yakacaklarını söylemişlerdi. Müdahale oldu, operasyonu durdurmak için onlar da kendilerini yaktılar. Biz durduk yere yakmıyoruz kendimizi...*

Bayram günü bu konuşmalar sürerken ikinci müdürler ateş verdi. Sigaralarımızı yaktık. Baktık bu defa gitmiyorlar, konuşma sırasında anlıyoruz ki meğer sigaralarımızın bitmesini bekliyorlarmış...

Bir iğne tartışmamız var ki tam evlere şenlik bir durum. Dikiş iğnesi istiyoruz. “Olmaz” diyorlar. “Neden” diyoruz. “Sonra bize karşı kullanırsınız” diyor ikinci müdürlerden biri. Hayretle bakıyoruz:

- Nasıl yani?
- Yani bize batırırsınız.
- İğneyi mi?
- Evet iğneyi...

Bunu da tartışıyoruz. Sonunda müdür;

- Aslında bana kalsa ne olacak bir iğne ama bize vermeyin diyorlar.. diyerek işin içinden sıyrılıyor.

Bunlar sadece bir iki örnek, benzer onlarcasını yaşadık. O'na “vermeyin” demişler bir kere, zinhar vermeyecek. Mantık yok, Emirler yukarıdan! Trajikomik bir durum. Sonunda iğne tartışması bitti ve iğne iplik alabildik.

Aileler

Ölüm orucu günlerinde direnişçilerimizin ailelerinin ziyaretleri de sıklaştı. Vicdan ve Özgür'ün de aileleri her men her hafta geliyor. Vicdan'ın ailesiyle bağı eskisinden daha güçlenmişti sanki. Kızkardeşi de ziyaret dışındasık sık mektup-kart yazıyordu. Ama yazdığı her mektup ya da kart sadece Vicdan'a hitap ediyordu. Sevgi abla birgün bu durumu eleştirdi.

- *Kardeşin her hafta yazıyor ama burada bizler de varız, aynı eylemdeyiz. Bir kere bile bize selam yazmıyor.*

- *Düşünememiştir Sevgi abla.*

- *Küçük bir kız değil ki. Mektuplarında eyleme yönelik tek kelime yok. Hiçbir yerden haber alamıyoruz, insan dergiden, dışarıdan iki satır yazar...*

- *Haklısın abla, biraz korkaktır, korkuyor da ondan.*

Oysa biraz da Vicdan'ın kendisiyle ilgili bir durumdu. Kardeşiyle paylaşımları da bu sınırdaydı.

Özgür'ün de özellikle annesi sıkça geliyordu ziyaretlere. Hatta Uşak'ta kalmaya başlamıştı. Kimsenin sesini çıkarmadığı bir zamanda bu durum Sevgi ablanın hoşuna da gitti. Ama gerek Özgür'ün annesini önceden tanıyor olmasından gerekse aileler konusundaki deneyimlerinden dolayı endişeleri de vardı.

- *Kızını direnişten çıkartmak için yapamayacağı şey yoktur, diyordu.*

Özgür, ölüm orucunda olmasına rağmen annesi sanki yarın eylemi bitirecekmiş gibi, yiyecekleri hazır ettiğini, kimin üzerine yatırması gerektiğini soruyordu Özgür'e. Hem bir şeyler yapıyor gözüküyor hem de operasyondan sonra çıkan şartlı salıverme yasasından yararlanabilmesi için avukatlarla görüşüyordu. Özgür'ün annesi konusunda, Sevgi abla haklı çıktı.

Ablayla sıkça aileler üzerine sohbet ediyoruz. Bazen

kızıyor ailelere, yirmibeş yıllık bir tecrübeyle kızıyor.

- Aileler şimdi parçalanmıştır. Her biri bir yerde çocuklarını arıyordur. İlk günlerin telaşının, paniğinin bitmesi gerekir artık. Operasyon olalı kaç zaman oldu. Kitile örgütleri kadar aileler de etkilendi doğru ama, sessiz durmamalılar... Biz 12 Eylül'ün baskılarına rağmen, bir gün bile boş durmamaya çalışıyorduk. O zaman ailelere, yaptıklarını yetersiz görüp kızıyorduk. Bugün düşünüyorum da, haksızlık etmişiz. O zaman onlar neleri başarmadılar ki... Ankara'da meclisin önünden ayrılmaz, mutlaka milletvekillerine ulaşırlardı... Bugün de meclise gitsinler. Her hafta buraya gelip ağlamanın dışında ne yapıyor aileler anlamıyorum.

Sevgi ablanın günlük yaşamda da kızdığı şeyler var ama bunların hepsi sahiplenmesinden kaynaklı. Çevresine, direnişi ilgilendiren her şeye olabildiğince duyarlı.

Onun da kızı, daha önce hiç gelmediği kadar sık geliyor görüşe. Kolay değil, yılların hasreti var aralarında. Şirvan artık üniversiteye giden genç bir kız. Kızının yaşadığı, etkilendiği olumsuz olayları anladığını söylüyordu Sevgi abla. O'na babasını anlatıyor, gözlerinin bozulmasına rağmen kızına da son bir şeyler bırakmak için çalışıyordu. Gazetelerin artık yalnızca büyük harflerini okuduğu o günlerde kızına bir bohça ile yastık işledi. Çok güzel olmuştu yaptıkları... Çocuklara karşı büyük bir sevgisi vardı. Sağlık durumunun iyi olmamasına aldırmadan, ablasının depremde ailesiz kalan bir çocuğu evlat edindiğini öğrenince o çocuğa da bir yastık işledi.

“Tecrit ölümlerle aşılacak”

Bir gün oturmuş haberleri izliyorduk. Birden dikkat kesildik. Şadi Özpolat ile Ercan Kartal'ın direnişi bıraktığı söyleniyordu. Yine çarpıtma yalan haberlerden biriydi. Aslında operasyon sonrası başlanan açlık grevine ara verilmişti. Her zamanki gibi gerçekler çarpıtılmıştı.

Haberin üzerinden henüz birkaç saat geçmişti ki, 1. Müdür gülerek geldi.

- *Sevgi, Şadi Özpolat'la Ercan Kartal bırakmış, sen de bırakıyorsun değil mi?*

- *Hayır, o haber yalan.*

- *Nereden biliyorsun?*

- *Bizde işler öyle yürümez. Ölüm Orucu eylemi bitirilecekse faksla bildirilir.*

- *İyi ben sana Şadi'yle, Ercan'ın ağzından bir faks getireyim, deyip gülüyor müdür.*

- *Ben onların yazısını, imzasını iyi tanırım, öyle oyunlarla bu eylem bitmez müdür bey, tecrit var.*

- *Ne tecriti canım, bak burada kaç kişi kalıyorsunuz.*

- *Ama aşağıdaki arkadaşlarımızı göremiyoruz. Hadi onlarla bir arada olalım. Hem iş burayla da sınırlı değil. F tiplerinde arkadaşlarımız, tek kişilik hücrelerde tutuluyorlar.*

Müdür bu yalan haberle bir şey elde edemeyeceğini anlayıp gidiyor.

Günler ilerliyordu. Direnişçiler yazmaya devam ediyor ve gayet iyi görünüyordular. Bu durum gelen doktorları da şaşırtıyordu. Doktor kontrollerinden önce, Sevgi abla iyi görünmek için saçlarını salıyor, dik duracak şekilde oturuşunu ayarlıyordu. Daha önceden hapishane-nin doktoru olan kişi geldi bir gün. Sevgi ablanın önceki rahatsızlıklarını bildiği için onun üzerinden konuşmaya başladı.

- *Sevgi, senin miden, bağırsakların iyi değildi. Her gün daha da kötüleşiyor. Hastaneye gidelim. Muayene ol. Hem bağırsağın için verilecek ilacın besleyici yanı yok. Sonra çok ağrıların olur...*

- *Ağrılarım olmadığını söylemiyorum ki. Ama biz ne muayene oluruz ne de o ilacı alabilirim. Taleplerimiz kabul edilip, sorunlar çözülsün, tamam...*

Sevgi ablaya yönelik bu tür yaklaşımlar artmaya baş-

ladı. Hastaneye götürmek istiyorlar Sevgi ablayı.

Bu arada dışarıdan gelen mektuplar da çoğaldı. Yazanlardan, ailelerden kimisi sevgilerini dile getiriyor, kimisi de "ölmeyin" diye yazıyorlardı. Bunlardan biri de '80 öncesi faşistler tarafından katledilen bir devrimcinin ailesiydi. Bu aile her yıl çocuklarının şehit düştüğü gün gazeteye ilan veriyor, katilleri hala bulunamadı diye not düşüyorlardı. Sevgi abla aileye bu ilan üzerinden mektup yazmaya başlamıştı. Ailenin vefalı yaklaşımlarından etkilendiğini, şehit düşen çocukları için neler yapabileceklerini anlatıyordu bu mektuplarda. İlk başlarda cevap alamasa da ısrarla yazmış, çabaları sonuç vermiş ve mektuplaşmaya başlamışlardı. Ölüm Orucu'nda iken bu aileden mektup geldiğinde çok etkilendi Sevgi abla. Mektubu okuyup bitirdikten sonra *"Biz de ölmek istemiyoruz ama bu tecrit ölümlerle aşılacak"* dedi.

Bu günlerde bol bol elişi yapıyorduk. Elbette yapılabildi ama bir süre sonra hepimiz elişlerine daldık ve sohbetlerimiz azaldı. Sigara içenler içeride içemedikleri için koridora çıkıp orda içiyorlardı, sigara içimlerinde daha çok sohbet oluyordu. Tabii bu kez içmeyenler sohbetin dışında kalıyordu. Sevgi abla bu durumdan rahatsızlığını hissettiriyordu. Aslında ben fazla şikayetçi değildim; niye denilirse, bu sigara molalarında Sevgi ablayla tutukluluğum boyunca hiç yakınlaşmadığımız kadar yakın olduk. Zaman zaman ikimiz sohbet ediyorduk. Ama tabii meseleye sadece benim açımdan bakılamazdı. Bir gün hepimizin birlikte oturduğu bir sırada Sevgi abla, herkesin bir ölüm orucu direnişçisiymişcesine düşünüp yaşamasını belirterek şöyle dedi:

- Bu direniş kişiler üzerinden, sadece onlara bağlılık üzerinden yürümez. Kahramanlarımız güç verir ama eylemin nedenini niçinini içselleştirmek gerekiyor. Yarın bu görevler hepinizin önüne çıkacak. Niye yola çıktığımızı bilip ideolojimizden, Partimizden, Önderimizden güç almamız gerekiyor.

“Sanki kurumuştuk... Yeşerdik”

Artık Mart ayındayız. Günler değil aylar geçti ama henüz ölüm orucu eyleminde şehit yok. Eyleme dair yaptığımız tahminlerin hiçbiri tutmadı. Ama kulağımız haberlerde. Bekliyoruz. Acaba ilk şehidi nereden vereceğiz?

Mart ayı bizim için hep dolu dolu geçen bir ay olmuştur. Direnişin içinde önce 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü’nü kutladık. O gün Berrin ve Yasemin’in sevdiği türkülerini söyledik. Ölüm Orucu dışında olanlarımız bir araya gelip, bundan sonraki anma ve kutlamalar için neler yapabiliriz diye konuşup, küçük de olsa programlar hazırladık. 8 Mart günü için kartlar yapmıştık, dostlarımızdan da el ürünü bir hediye geldi.

21 Mart günü için de Sevgi abla, bütün hücrelere el ürünü Newroz’u simgeleyen, duvara asılabilecek süsler yaptı. Biz de direnişçilerimize küçük bir sürpriz hazırlamıştık. Newroz demek ateş demek. Kültablası olarak kullandığımız bir konserve kutusunun içinde ateş yakıp halaylar çektik. Bu Sevgi ablanın hoşuna gitti. Tabii o saatlerde Cengiz Soydaş’ın şehit düştüğünden habersiziz. Revirde tecrit içinde tecrit yaşadığımız için haberi de geç saatte bir gardiyanın ağzından kaçırması sonucu öğrendik.

Gardiyan laf arasında, “Anlamıyorum, arkadaşları ölmüş, onlar zılgıt çekip halay çekiyorlar” diyordu. “Niye öyle söylüyorsun?” diye sorunca devamını söylemek istemedi. Ama biz öğreneceğimizi öğrenmiş olduk.

Sonunda beklenen şehit haberi Sincan’dan geldi. F Tiplerinde ilk ölüm orucu şehidi. Yalanları parçalayan ölüm! Belirsizlik ortadan kalktı, bekleyiş bitti. Sanki rayından çıkmış bir tren rayına girdi. Artık devletin ölmüyorlar, öldürtmeyeceğim lafları para etmeyecekti. Cengiz, her şeyi yeniden düzene koydu. Bizimkiler “sanki kurumuştuk, ölmüyorduk, yeşerdik yeniden” dediler...

Ve ertesi gün 30 Mart Partimizin Kuruluşu ve Kızılde-
re kartları postaya verildi. Yeni cümleler, yeni vurgular
eklenmişti önceden hazırlanan kartlara. Sevgi abla, *"ilk
şehit verildi, devamı geleceği için bizi burada tutmazlar
artık"* diyordu. Ve dediği gibi de iki gün sonra Sevgi Ab-
layı bizden ayırdılar.

Hastane için "ikna" turları çok önceden başlamıştı.
Cengiz'den sonra idare iyice panikledi. Sevgi ablayı al-
maya kalabalık bir gardiyan grubu geldi.

- Sevgi'yi hastaneye götüreceğiz, tamam tedaviyi ka-
bul etmiyorum desin, geri gelsin, dediler.

Saatlerce konuştuk, tartıştık. Sonunda da gardiyan
sayısını daha da artırıp zorla koparttılar Sevgi ablayı. 23
Mart günü sedyeye koyup götürdüler. Arbede içinde
son kez sarılamadığımıza yandık. Ama diğerlerini götü-
rürlerken böyle olmayacak dedik. 4-5 gün sonra da aynı
manzarayı Vicdan'la, Özgür'ü götürürlerken yaşadık.
Ama bu defa bir taraftan gardiyanlarla itişip kakışırken
bir taraftan da direnişçilerimize sarılıyoruz. Bu manzara
karşısında ilk başta şaşırdılar. Biz sarılırken herkes bek-
liyor. Hatta kimi gardiyanlar duygulanıyor. Arbede için-
de biz direnişçilere ulaşmaya çalışırken bir gardiyan ba-
ğırdı farkında olmadan; *"Bırakın, arkadaşlarını öpecek-
ler"*. Bunun üzerine herkes olduğu yerde durdu. Sarılma
bitince yeniden başladılar ve onları da alıp götürdüler.

Revirde 3 direnişçimiz vardı. Sevgi abla, Vicdan ve
Özgür.

Sevgi abla, önce koğuştta, sonra revirde, sonra Yeşil-
yurt Devlet Hastanesinde, tahliye edilmesinden sonra
da Küçükarmutlu'da... Sonuna kadar her yaptığıyla bize
öğretmen oldu. Biz O'nu çok sevdik, O da bizi sevdi. Di-
ğer ikisi, Vicdan ve Özgür ise tercihlerini ihanetten yana
yaptılar. Çirkinleştiler. Bataklığa gömüldüler. Yaşıyor-
ken ölümlerine karar verdiler...

7. BÖLÜM

SEVGİ ERDOĞAN'IN GÜNLÜĞÜ'NDEN

6 Ocak 2001, Uşak Hapishanesi/Revir

73. günümüz. Grup Yorum, 'kömür gözlü kız'ı söylüyor. Bitkinlik, yorgunluk, bulantı ne istiyorsan hepsi şu an bedenimde... İrade ise baştacılığını koruyor. Düşünsenize yeni yılın ilk haftasını kapatıyoruz neredeyse. Önderimizin, eşimin, Tayfun'un anılarını, 84 günlerini yaşar gibiyim.

Ama hepsinden önce hala 19 Aralık var beynimizde, yüreğimizde. F Tipleri ve hücrelere alındı tüm direnişçiler. Anlattıkları masallara o denli inanmışlar ki ölüm oruçlarının biteceğini düşündüler. Zafer kazandık dedikleri her anda irade ve gönüllülüğümüzle tavrımızı koyarak gerçek zaferin bizlerde olduğunu gös-

terdik, gösteriyoruz da.

Yaşam sürüyor; şeker, tuz ve su ile. Yaşam sürüyor; umut ve zaferin beklenen top ateşiyle. Ölümle oynamamız ise hız kazandı. Biz 73'üncü gündeyken, 76 ve 79. günlerinde olanlarımızla ölümsüzlük yarışı sürüyor. Oysa maratonun önlerindeydim. Atak yapmıştım. 4 gün de su almayınca bunu daha da yakından hissedebiliyorsun.

Sıvı almaya başlamamla biraz daha iyice görünsem de iskeletleşen bir bedenle sürüyor artık bu savaş. Sürdüreceğiz de. Operasyon canlılık ve öfke kattı. 32 şehidimiz var. Kendini yakan da, Bayrampaşa'da yaktıkları da...

Tatil süreci biraz sessiz geçti gibi. Kendini yakma eylemimizi anlatmamıza fırsat olmadı. Ama anlayacaklar. Şu an Zeliha'nın çerçeveleyip getirdiği, ilk feda şehidimiz Gültekin Koç bana bakıyor sanki.

Evet ... çok yönlü bir eylem. Ne depremler, heyelanlar yaratacak. TKİP'in süresize dönüştüğü söyleniyor. Türkiye Devrimci Hareketi güçlü bir hesaplaşma yapmak zorunda kalacak. Başından beri Ölüm Orucu sürecinin zorlu geçeceği söyleniyordu.

Yasemin ve Berrin...

Yazılacak çok şey var...

Ama şimdilik duygu ve düşüncelerimi kağıda aktarmakta zorlanıyorum. 96 Ölüm Orucu Direnişçisi Yasemin, Ege Kır Birliğinin ilk kadın gerillası Yasemin, yanına Berrin'i alarak ateş dansını başlattı ve şehit düştüler. Bu eylemlilik sürecinde şehit olmayı Yasemin çok istedi ve bana çelme takmış oldu. Coşkulu ve yürekliydi. Kararlılığını konuşmalarında da yansıttı.

Önderlik açıklamasını, DHKP-C Tutsaklar Örgütlenmesinin açıklamasını okuduk. Herşey çok net.

7 Ocak Pazar.

Gece çok halsiz ve hassastım. Arkadaşlar bir de saat 02.00'ye kadar TV seyredince artık dayanamayıp müdahale ettim... Doğal ki bazen gergin ve tepkisel olabiliyorum. Ama bu daha çok düşüncemi izah edemediğimi görmemden kaynaklanıyor. 74. gündeyiz. Ben hepimizin Parti-Cephe kültürünü aldığı oranda yaşamdaki yerini güçlendirmesini istiyorum. Şu an gayretimiz de bu olmalı. Süreç bizden güçlülük, inanç ve geleceğe duyulan bağlılığı istiyor. Ama bireyin de kendi istemlerine uyumlu olacak bir tercih tabii ki.

Tartışılacak, değerlendirilecek çok şey var. Ömrüm yeter mi bilmiyorum ama bir şekilde düşüncelerim bilinsin isterim ancak bunun koşulları da şu aşamada pek yok.

Zaferin sadece ilan tarihi belli değil. Ama gün 80'de artık. Dün Adalet Bakanlığı bir mektup yayınladı. Aciz bir yan. Güya bir tutuklu ailesinden gelmiş. Oysa ona daha farklı mektup yazan babalar, analar da var. Polis veya asker kökenli olduğu belli. Ve hangi yüzle kızkardeşinin kanını soruyor bilemiyorum. Ziyaretine gitti mi? İhtiyaçlarını giderdi mi? Ne yaptı? Bir de F Tiplerine devam demesi. Cesaretli biri olsa basının karşısına çıkar... Bunu biz zaten bulacağız. Evet doğru, bu ülkede sınıflara göre bir katil tanımlaması var. Ezen ve ezilenlerin bakışına göre.

Acılı bir ağabey de olsa kızkardeşinin ne denli üzüleceğini, kızacağını bilmeliydi. Tahmin etmiyor değilim. Zamanla çözeceğimizi düşünüyorum. Karalamalarını nereye kadar sürdürebilirler? Bunu zaman zaman önderliğimize de yöneltmeye çalışıyorlar. Ancak süreç haklılığımızı gösteriyor. Biraz sabır gerekiyor. Sabır sürecinde de kayıplarımız olabilir. Bu ben de olabilirim. 1. gruptaki herhangi bir yoldaşımız da.

Operasyonda zor kullanıldığı açık ve jandarmanın kaç günlük hakimiyeti olduğunu, neden hapishanenin iç güvenliğinin onlara verildiğini Adalet Bakanlığı açıklamalıdır. Ama bu ülkede hukuk olsaydı zaten, ül-

kedeki en boyutlu katliam, aleni bir hapishane zülmü yaşandı. Bunun yanlarına kalmaması gerekiyor.

Bugün halsizliğim fazla. Hücre (F) hapishanesindekilere mektup-kart yazmayı düşündüm, gönderip göndermemede kararsızım...

8 Ocak Pazartesi.

Geceleri bir bardak su içecek ya da sıcak su isteyecek gayreti bulamıyorum kendimde. Oysa sıvı alamadığım zamanlar damak ve boğazım kurduğunda bir yudum da olsa almak için hemen fırlayıp kalkıyorum. Üşümem çok fazla. Bu da ne bulursak giymemden kaynaklı. İnce ama yünlü, hafif giysilerle dolaşırdım. Şimdi eski yeni, sıcak tutar, tutmaz giyiyorum. Ağırılık da veriyor artık.

75. gün. Sevgili İbrahim, bugün sizin 84 Haziran'ında Ölüm Orucunu sonladığınız gün. Devlet henüz somut adımlarını atmadı. Ama bizlerin muhatablarının da değişmediğini gördü. Birtakım zayıf unsurlar çıkacaktır. Ama şu bir gerçek, tutsak kitlesi tek bir yürek, tek bir yumruk olduğunu gösterdi.

Zulümler, işkenceler, katliamlar faşizmin hapishanelerinin vazgeçemediği yöntemler. Üstelik Ali Suat Ertosun gibi Tredman uygulamaya azimli!!!

Ama görecekler, devrimci irade ve örgütlü halkı yenecek hiçbir güç olmadığını. Ölümü göze almak, küreselleşen(!) dünyada tabii ki bu kadar çok tartışılacak, yadsınacak. Çünkü devrimler için ölen milyonlarca şehidi unutmışlar. Stalingrad'da faşizme direnen Kızıl Ordu'yu, Partizanları ve Moskova halkını unutmışlar.

Bunlar vah vah denilecek insanlık ayıbı değil ki. Bunlar inançları için ölümü göze alanların tarihi...

Evet, zorlu, güçlü olunması gereken günler.

9 Ocak Salı.

76. gün. Hadi bakalım... Bakanlık dün hiçbir taviz yok diye açıklama yaptı. Kamuoyu tavrının zayıflığını değerlendiriyor. Zaman geçtikçe kitlelerin kafalarında F tiplerinin meşrulaştığını düşünüyorum. Tutuklama ve gözaltılar fazla da olsa 2-3 kişilik her gün eylem izleyebildik diye düşünüyorum. Dün Avukat Ali Dizdar'ın eşofmanla hapishaneye gelmesi gibi.

Kamuoyunu tutsakların direnişi bir müddet sonra canlandıracak. Daha doğrusu Ölüm... Ama mevsimin sonbahar ve kışa devrilmesi su kaybını da azalttığından yaşam sürüyor hala.

Ölüm çığlığının gerçekliğini anlayamıyorlar. Bu dünyada emperyalizmin uşakları arasındaki, ülkemizdeki devrim dinamizmini yok etme iddialarını anlamıyorlar.

Ama motor gücü gene biz olmalıyız. Dışarıyla ilgili bilgilendirmelerim yetersiz ama yazılara yanıt vermeli, anlatabilmeliyiz. Eylem neden devam ediyor? Tecrit nedir? Evet, gerekirse herşeye yeniden başlanacak. Bayrampaşa, Ümraniye'deki katliamcı yüzü biliniyor. Silah kullanılması vs. Tabibler Birliği'nin baskısı da yeterli değil. Ama öğretim üyelerinin "İnsan Hücreye Sığmaz" adlı imza ilanlarını takdir ettim. Oral Çalışlar'a bile umut verdi bu ilan. İşte böyle. Üstüne yürünecek bir gerçeklik. Evet... Her ne kadar *"örgüt yandaşlarını gözden çıkarmış"* dense de. İçerdekileri öyle kolay kolay teslim alamayacaklarını anladılar.

Günler birbirine benzer geçiyor. Ölüm nerede ve nasıl gelecek... Beklemedeyiz. Yaşam direnişle sürüyor. Direniş parça parça ama tüm hapishanelerde sürüyor. Bu hafta çözücü kitlesellikler olabilmeli gerçekten.

Kitap okuyamıyorum. Böbrek, mide ve bağırsakta rahatsızlıklar devam ediyor. Dün doktor İsmail Bey geldi. Eski hapishane doktoru. Daha önceki rahatsızlıklarımı da bildiğinden böbreklerim için hastaneye gitmem gerektiğini söyledi. Ben de tedavi kabul etmedi-

ğim için gitmemin bir anlamı olmayacağını...

Sonra bir günlük kontrol çeken doktorlar da öyle. Ama bilincimizi açık gördükleri için de yapacak fazla şeyleri yok. Hızır Acilciler devletin maşası... Yeni mezunlar genellikle. Kendilerini ispatlama ve ne olduğunu anlamadan müdahaleyi kendi çıkarları açısından yararlı görüyorlar. Devlet de bu psikolojiyi kullanıyor genelde. Müdahale ettiriyor.

İzmir Tabib Odası ve avukatların Uşak'a hiç gelmemesi garip. Oysa gelmeliydiler. Kütahya ve Manisa'dakiler gelişmeleri az da olsa izliyorlar.

Dün ağabeyime mektup yazdım. Ve bugün de Yasemin ve Berrin'in anısına bir şiir; başlığını "ZAFER İÇİN ATEŞ" koydum.

Bugün 10 Ocak.

İlhan, Hamdi ve Esmâ'ya mektup yazdım. Yoruldum. Sesler çok rahatsız ediyor. Gazete hışırtıları, poşet hışırtıları.

Saat 10. Flash TV'de Türkü Kervanı var. Gece 21.00-21.30'a dek uyanık kalmaya gayret ediyorum. Uyumak yarı hafıza kaybı da demek oluyor çünkü. Arkadaşlar kitap okumaya daldılar. Ben okuyamıyorum. O yüzden NTV haber bültenleriyle geçiyor günler.

11 Ocak.

Şadi ve Ercan'a kısaca yazdım. 78. günümüz. Soluk alıyoruz hala... Sayım vermemeye devam ediyormuş arkadaşlar.

12 Ocak.

10'a yakın kart yazdım bugün F Tiplerine. Ağzımdan kan gelmesi sürekli olmaya başladı. Biraz daha yorgun ve zayıf hissediyorum kendimi.

13 Ocak.

80. gün. Ölüm-Yaşam-Direnış içiçe sürüyor. Eylemimizin saygınlık uyandırdığı bir gerçek. Aynı saygınlığı görüşmelere de taşımaliyiz, nerede olursa olsun. Bakanlık istediğı kadar "görüşmüyorum" desin hapis-hanelerdeki böylesi bir kitlesel katliamı yok sayamaz. Ölüme hazır olan bir o kadar daha var. 32 şehidin hesabını soran bir öncü kitle bu.

Güvenlik anlamında kendi askerini kendi vuran ve bunu açıklamakta dahi cüretkar olmayan bir ideoloji. Otopsilere gizlilik vs. Hep şaibeli bırakmak istiyor. Ama buz çözüldü. Gerçekler ortada, bizi F Tiplerine, hücrelere kapatmaktan başka bir kazanımı olmadı. Esas amacı beynimizi teslim almaktı. Onu hiç yapamadı zaten. Temsilcilere bağılı bir çözüm olacak. Hep birlikte göreceğiz. Bu dönem de 12 Eylül gibi meyvelerini sonra verecek. Apo demişti ya, **"Tohumlarımız kara toprakta filizlenecek."** Biz büyüyeceğiz, devrim büyüyecek. Bir kısmımız göremeyebiliriz de...

Filistin halkı nasıl ki sopasıyla, bedeniyle direniyor, tarihte kurşunların üzerine yürüyen cüretkar kitleler var. Bugün biz de o misyonu yerine getiriyoruz. Süreç zorlu geçecekti. Ve öyle. Ölümlü hep istiyorsun, gözlerine sokmak için, hem de yaşamak, yaşatmak istiyorsun. Mektuplarda da yazıyordum ya. **Bugün ölecekmiş gibi hazır, yarın yaşayacakmış gibi umutluyuz.** Ve Önderimiz, yoldaşlarımız, Partimiz sımsıcak kucaklıyor bizi.

Bugün 14 Ocak.

81. gün. Biraz daha halsizliğim artmış gibi. Bir çorap yıkamak dahi öylesine yoruyor ki. Bugün başım çok ağrıyor. Vicdan kendine dikkat etmiyor. Bütün gece öksürdü. O da, ben de uyuyamadım. Onlar sonradan uyuyarak telafi ediyorlar uykularını. Ben uyuyamı-

yorum. Zaten açlık grevi boyunca en fazla 2-3 saatlik uykum oluyor... Diğer yoldaşlar 84 ve 87. gündeler. Önümüzü açıyor onlar. Ama 20 yılı aşkın işkence, açlık ve sağlıksız beslenmeye göre bünyem çok iyi. Dün Avukat Zeki Rüzgar'a gelişmeleri aktaran mektubu yazdım.

15 Ocak.

Kızıma bir bohça işlemek istedim. Emeğim ve sürecin bir armağanı olarak. Ancak kenarını yaparken iğne kırıldı. İğne bulana kadar yarım kalacak. Bu akşam biraz uyuyabildim. Dün uykusuzluk bayağı etkilemişti beni.

Bağırsaklarım oldukça kötü. Ağrım ve sancım var. 94'te olduğu gibi. 94'te ayağım kırıldığında 15 günlük işkence, gözaltı ve katliamı protesto ettiğim açlık grevinde de tahribatlar yaratmıştı. Bugün de çok ağrılı...

16 Ocak Salı.

Mektuplara 15 Ocak diye yazmışım. Ağrılarım etken oldu. Sabah biraz kötüydüm. Şimdi biraz daha iyiyim. Bir kaç mısra karalayacak gücüm de var şimdi:

Dünya Dönüyor

Emperyalizm halkları sömürüyor

Dünya dönüyor

Sosyalizm için ölüm orucunda yiğitler

Açlıkla halkların kurtuluş türküsünü söylüyor.

Özgürlük, eşitlik, kardeşlik ve adalet

Kavgaya ediyor davet

Hadi kalk ayağa, silkelen yürek

Hadi kalk ayağa, kükreyerek
Ya Özgür Vatan! Ya Ölüm derken yiğitler
Halaya halaylar katmak gerek
Durmayın, çalsın davullar, zurnalar
Çocuklara mutlu bir dünya vermek gerek
Halklara sömürsüz emek gerek

Kırmızı allaştırırken yüzleri
Tüm ülkede bayrağımız dalgalandı
Coşkuya coşku katmak gerek.

83. gün, saat 18. 00
16 Ocak 2001, Uşak Hapishanesi Reviri

17 Ocak.

84. gün. Dün eski hapishane doktoru geldi. Tedavi kabul etmiyorsunuz biliyorum ama rahatsızlıklarınızı hafifletebilirim dedi. Böbrek ve bağırsaklarım için masaj önerdi. Ama ben 94'de 15 günlük açlık grevinden biliyorum ki bu rahatsızlık öyle değil. Gene bağırsakları parçalayıp çıkacak. Bir halk deyimi vardır ya. Anamı ağlattı diye. Gerçekten de öyle. 24 saat avazım çıktığı kadar bağırarak geldi içimden.

Direnişte 87. ve 90. günde olan 1. grubu ve 2. grubu (İlk ekipleri) merak ediyorum. Ne durumdalar? Herkes bu kadar yaşadığımıza şaşıyor da, ölümleri engelleyelim diyen yok. Önderimizi, İbrahimi, 84'ü... *"gel artık ölüm"* diyen haykırıışlarını hatırlıyorum. Şimdi aynı duygu, aynı heyecandayım. Ölüm... bu denli bir şaibe yaratamayacaksın daha. Şaibeler sadece bize yönelik değil. Kendi iç çatışmaları da oldukça büyük. Kamuoyuna sızdırılan bilgilerden belli.

Bizler mi? Vicdan yine öksürüyor. Ama şu an özen gösteriyor. Özgür yatıyor, genelde zayıflamasıyla ilgi-

li olabilir. Benimse pek sohbetim olmuyor. Ya gazete ya televizyon... Kitap okuyamıyorum. Ağzımda genelde tuz tadı var. Ayrıca hep mutfak kokuyor. Sade su alınca içimdeki kokunun bana yansıyan yanıyla biraz hafiflediğini düşünüyorum.

Yarım yamalak hatırlıyorum. Değişik rüyalar gördüm. Sabo, İbrahim, Önderimiz, Yasemin, Berrin... Bugün gece de, Bakırköy'de Nevin teyze ve torunu Kenan ve ismini hatırlamadığım kızını gördüm. Nevin teyze selam vermedi. Oysa benim onlarla dostluğum sadece Bedri'yle ilgili değildi. Zaman zaman merak ettiğimden olsa gerek rüyama girdi.

Yazgülü'nü (Yazgülü Güder Öztürk) eşi Ahmet'in yanına gömmüşler. Yılların ayrılığı gene ölümün, kahpe devlet pençesini açığa çıkaran vahşetiyle son buldu. Ahmet de Mersin'de Arpaçbahşış'de silahsız olarak öldürülmüştü. Yazgülü de alev saçan makinelerde yandı. Direnirken kucakladılar ölümü. Güzel, onurlu bir buluşma. Toprak ve ölümsüzlük buluşturacak onları.

Eğer olur da yaşarsam, bir arzum da çıkınca ülkenin her tarafını dolaşmak, görmek, şehitlikleri ziyaret etmek. Kızım da yanımda olursa daha mutlu olurum tabii ki. Ama artık onun da kendi irade ve yönelimleri var.

Sevgili Ahmet İbili. Zeynep'e yakın şimdi. O Ölüm Orucu'nun kahramanlaşan meşalesi. Silifke'ye gömüldü. Fidan Dersim'e, benim arzum onun aleve dönüşen bedeninde gerçekleşti. Daha önce 30 can ölümüne hazır, iradelere saldırının boyutu da büyüktü. Ama DİRENİŞİ KIRAMADILAR. Eylem sürüyor.

Bugün kendimi iyi hissettiğim an İsveç Konsoloslukuna da bir yazı yazacağım... Duygu ve ifade edişim zayıfladı. Nice yazılacak destanlar beyinlerde üretim bekliyor. Dışarıyı, içeriği, yaşamda soluk aldığımız herşeyi merak ediyorum doğrusu.

17 Ocak 2001, Saat:10.27

YA ZAFER, YA ÖLÜM!

YA ÖZGÜR VATAN, YA ÖLÜM !

18 Ocak.

85. gün. Sabah biraz daha yorgun kalksam da kartlarımı yazdım. Asuman'dan gelen mektup hepimizin duygularını anlatıyordu. Yazılacak, anlatılacak çok şey var. Ama en çok *"örgüt yaktırıyor, Şadi-Ercan..."* söylemleri hepimizi öfkeliendirmişti. Çünkü bizlerin iradelerini ve gönüllülüğünü yok sayıyordu. Yasemin de şehitlik arzusunu böylesi bir ortamda değerlendirdi. Berrin'le beraber. Berrin'e kızıl gelinliği giydin diyor-du. Gerçekten nazlı ve gönüllü giden bir gelindi o. Her anını, açlık grevi öncesi veya sonrasının her dakikasını sindire sindire yaşadı. Yatağından kınasına dek. Yani mutlu bir genç gelinimizdi. Ailesine de anlatabilmesine çok sevindi. Yasemin'in ailesini hala merak ediyorum.

Ege'nin yiğitlerine bak
Açlığı ateşte kavurup
Balkıca'daki Haydar Ateşine
Kozalak olup
harlandılar...
Murat, Yasemin ve Berrin
Zaferden emin
Zaferi kutsadılar.

Erhan, Mehmet, Bülent
Ali Rıza, Tevfik, Olcay
Ercan, Hamiyet, Ömer

Baki, İrfan, Fuat
Turan, Uğur, Yusuf...
Şimdi Ege
kadın-erkek efeleriyle
Doruklara çıkıp
Türküleriyle kavgayı
Büyütüyor.

18 Ocak 2001 , Uşak Hapishanesi reviri

Bugün 19 Ocak.

Biraz baş ağrısı var. Havasızlık, izmaritten kaynaklı... İsveç konsolosluğuna, Uşak Jandarma, Dışişleri Bakanlığına, AİHM'le ilgili daire başkanlığına, İçişleri Bakanlığına olmak üzere 5 dilekçe yazdım.

Biraz mendil kenarı yapmak istedim. Yoğunlaşmam için gözlerimdeki mesafe daha daraldı. 2-2,5 m. sonrasını bugün bulanık görüyorum. Ziyaret günü de aynı zamanda. Ben pek ziyaret beklemiyorum. Ama mektup ve yayınımlar gelmeli. Bunlar doğal ve şu süreçte devrimci ihtiyaç. F Tiplerinden Tuncay'dan telgraf geldi.

20 Ocak Cumartesi, 87. Gün.

Dün ziyaret günümüzdü. Kızım geldi ziyarete. Sesle duyma ile ilgili zorluk çeksem de biraz sohbet edebildik. Pazartesi izin alabilirsem gelirim dedi. Aileden, babasından konuştuk biraz, iyiydi.

Bugün biraz daha yorgun hissediyorum. Eklem, kas ağrıları var bu sefer. Baş ağrısı sabit, zamanla alışıyorsa ağrısına. Bir de kokular yeniden başladı. Bir kez daha fiziken çürüdüğümü hissediyorum. Suyu alabildiğimiz kadar alıyoruz. Bu da vücuttaki dengeyi tutuyor.

Dün Orhan Şık'tan da mektup geldi. Niğde'den Ayşe'ye yazdı. Ayşe yanıtlıyordu. Sinop'ta Tayfun'la birlikte yatmış bir dönem. (Tek Tip Elbise direniş süreci). Metris'e gidermiş. Dini eğilimli birisi ama insan olarak çok güzel. Ondan mektup aldım. Çok sevindim. Pazartesi hemen yanıtlayacağım. 45. günlerden sonra kötü olduğum için herkes her an ölümümü bekler vaziyette. Ama o vakit suyu alamıyordum. Şimdi alıyorum. Bunda da Önderimin ve yoldaşlarımın payı büyük. Operasyon savunma ve saldırı mekanizmamızı geliştirdi. Ölüm Orucuna kilitlenmişken, devrim meşalesi olma ve direnişin kalleşçe sonuçlarına, devlete hakettiği yanıtı verme, eylemi gün gün tartıştırdı. Şu an ölüm hemen yanıbaşımızda, teğet de geçebilir. Ama moralimiz çok iyi, kararlılığımız, zafere olan inancımız tam. O ilk günlerin belirsizliği bizce netleşti. Ama aileler bitsin artık duygu ve düşüncesindeler... Dün yoldaşlarıma da yazdığım gibi yenilgilerini öyle veya böyle kabul etmeden zafer yok bize. O anlar da yaklaşıyor gibi, artık sohbetlere tedavi şekilleri, yemeğe dönüşüm vs. giriyor. Bakalım.

Tahliye olanlardan kart almadık. Sadece Uğur'un Mersin'de açlık grevinde olduğunu öğrendik.

Kızım dün ehliyet aldığını söyledi. Biraz özlem, biraz umut, biraz geleceği de konuştuk. Bunu ailelerde çok gördük. Umuda, geleceğe, güzelliklere yer vermezsen şaşırıp kalıyorlar. Ölüm onlara zor geliyor. Böylece bizim 84'deki duygularımızı daha iyi anlarlar.

Bugün hava esiyor ama temiz bir havası var. Dün ziyarette PKK'lilerle de karşılaştık, iyilerdi. İnsanlar gene gülerek, sohbet ettiğimi görünce iyisin, iyisin diyorlar. Oysa ben organlarımın iflas ettiğini biliyorum. Ama diyorum ya, moralim yerli yerinde.

12 saat su almıyor, 12 saat alıyorum. B-1'i de öyle. Aileler, dışardan bazı tanıdıkların Ölüm Orucunda olduğum için bana kızgın olduklarını söylüyorlar. Öyleki şu saatten sonra ölürse diyorlarmış mezarının başında

"Bir gün daha dayanmasını bilemedin mi!" deriz diyenler var. Dün genel anlamda mutlu bir gündü. Hücredeki yoldaşlara da yazdık bir kaç satır.

Doktorlar da, idare de gelip görünce tamam diyorlar, iyi gözüküyorlar! Çok komik. Ben tuvalet ve ziyaret dışında yataktan kalkmıyorum. Sadece yüzümü ve kollarımı görüyorlar. Ama moral ve güvenli konuşmamıza bakıp bugün sizi daha iyi gördük diyorlar. Tabii ki herkesin tecritte olup su, tuz, şeker ve B1'den başka birşey almamasına tanık olmaları da eylemin kararlılığını, netliğini yurdun her yanına taşıdı.

21 Ocak Pazar, 87. gün.

Eşimi gördüm rüyamda, açık görüş için bekliyordu 85'teki kıyafetiyle. Ona kucağımdaki çocuğu verdim. 3 aylık bir bebek; yani ölüm, yaşam, direniş III. Uykularım çok az ve anlık, artık dinlendirici de olmuyor.

Dün şehitlerimizle tanıştık, 28 canımızla. TKP(ML), TKEP/L ve PKK/DÇS'den de var. Yasemin, Berrin ve tüm şehitlerimizin resmini görmek bambaşka bir duygu. Bu onur ve gurur tablosunda ben de olmalıydım, olabilirdim diye bakıyorum. 19-22 Aralık direnişinin kahramanları bunlar, devrime bağlılığın yüce yeni insanları. Evet ölüme ölümle halay durdu onlar. Buca, Ümraniye, Ulucanlar, Diyarbakır ve ölüm orucu şehitleri, bu şehitlerimizle gurur duydum. Destanın binbir çeşidi yazıldı. Ahmet'in gülen gözleri, cana yakınlığı, sohbetleri kaldı. Nilüfer gene öyle pırıl pırıl bakıyor. Murat da öyle. Öylesine güzellikler, öylesine kahramanlıklar, evet baka baka doyamıyorsun. Nerelere nerelere götürüyor herbiri, tarihimizin içine gömülüyor sun.

İşkence ve direniş sürüyor. Çok ilginç, biz de niye ölmedik diye şaşırırken, ne çok ölmemizi bekleyen varmış. Hala bizim ölüme ne denli hazır olduğumuzu anlamamışlar. Anlatmak gerek ölmekten korkan kim,

ama ölüm gelip de yüreğimizin kapısını çalmıyorsa biz ne yapalım.

Artık kitlemiz girmiş Ölüm Orucuna. Bu anlamda bu direniş her kesimde çok tartışılacak, çok yazılacak.

Şimdi şehitlerimizin resmi tam karşımızda. Artık güne onları selamlayarak kalkıyorum. Direniş boyunca içtima saatlerimizi hiç değiştirmedim. Saçıma taradım, giyindim, oturdum, yazı yazdım. Günlüklerime çok üzüldüm. (19 Aralık öncesi yazdığı ve 19 aralık katliam saldırısında kaybolan günlüklerini kastediyor -bn-) Bir daha yazmak zor olur. Çünkü o duygular, yaşanan o an kaleme alınanlardı. Güzellikleri yaşamak ve yaşatmak için de gerekli. 88. gündeyim. 94 ve 91. günde diğer yoldaşlar. Hiç mektupları da gelmedi. Ağabeyim ve ablamdan da öyle. Belli ki kızgınlar. Ne yapalım, ilerde koşullar uygun olursa anlatırız.

30-32 şehit diye düşünürken sayının netleşmesi iyi oldu. 28 şehit. Ölüm Orucu sonrası bu şeyler daha da açığa çıkacak. Ayrıca anayasa mahkemesinin havaya ateş açmayı dahi eylem bulduğu bir noktada 12 Temmuz, 26 Ekim gibi ve de korsanlardaki gelişmelere göre polisiye nedenlerle dava açılabilir herhalde.

Bugün 22 Ocak Pazartesi.

Ölüm Orucunun 95, 92 ve 89. günleri. Bizim 89. günümüz, yoldaşlarımızın halsizliklerinin ne olduğunu her geçen gün daha iyi anlıyorum. Bu gece hiç uyuyamadım, karışık, sıkıntılı, aralıklı rüyalarla 5-10 dakika da bir kalktım. Sadece bir yarım saat uyumuş hissediyorum kendimi. Sabah tabii ki ne olursa olsun vaktinde kalktım. Selamlar direnişçilere, şehitlerimize...

23 Ocak Salı.

90. günümüz. Dün Adalet Bakanı F Tipleriyle ilgili düzenlemeyi en kısa zamanda yapacağını, dünyanın gözünün F Tiplerinde olduğunu söyledi. Diğer kanal-

larda izleyemedik. Akşam Vicdan sabaha kadar öksürdü. Nedeni sigara değiştirmesiymiş. Benim zaten uykularım gitmişti. Ama böylesi bir uykusuzluk bitkin düşürüyor açıkçası. Ve bu akşam çok etkilendim.

Yeliz'in ameliyat olduğunu söyledi arkadaşlar.

Merhaba, bugün 24 Ocak.

Uğur Mumcu'nun kontrgerilla tarafından öldürülüşünün yıldönümü. Bizim de 91. günümüz. Ayaklarımda sızlamalı bir ağrı ve baş ağrısı var. Kısa da olsa bugün uyudum. Sabah yine şehitlerimizi, direnişçilerimizi selamlayarak kalktım.

Bugün birkaç yere daha yazdım kısa satırlarımdan. Öncelikle gelen her mektubu yanıtlama ihtiyacı duyuyorum. Ölümle yaşamın içiçeliği sürüyor. Ölüm daha yakın artık. Gelişmeleri bilmiyoruz.

25 Ocak Perşembe.

92. Gün. Hiçbir gelişme yok. Ermeni soykırımıyla ilgili protestolarla şovenizmi ayaklandırırken Fransa'nın halka yaptığı zulümleri anlatıyor devlet. Cezayir, Vietnam vs. Bunlar demogoji. Oysa hapishanelerde sadece şu son 1 ayda 28 kişiyi katletmiş, gönüllü ölüm koşanlar da dahil. Ve bir o kadar da kitlesel ölüm kapıda. Yaşamla ölüm arasındaki yolculuk devam ediyor.

Diyarbakır'daki 6 polisin ölümü gündemde. Ekonomik krizdeki belirsizlik gibi siyasi kriz de zikzaklar içinde. Ülkede hiçbir şey istikrar içinde değil.

Sadece DHKP-C iktidar kararlılığındaki yürüyüşünü sürdürüyor. Ve hapistekilerin eylem kararlılıkları sürüyor. 92. gün bugün. 100'ü aşınca Tabibler Odası artık ölüm diyor. Bize göre de her an her kesimden ölüm olabilir.

Sevklere 50-55'leri kaale alıyordu. Şimdi sessiz. Bitirin tartışalım diyor. Depremzedelere karşı bile bu

denli kepezelik sergileyen devlet, bizlere neler hissetmez ve duymaz. Evet! 28 cana doymadı. Katliamlarını kutlarcasına ölüm ve sakatlık istiyor. Ama kazandığımızı da biliyor. Çünkü teslim bayrağını o çekecek biz değil. Devletin yoğun medya bombardımanı ve yasaklamalarıyla istediği kadar gündemi her dakika değiştirebilirsin başaramayacak. Hep birlikte göreceğiz. Ölelim veya yaşayalım biz hep mücadelenin içinde olmalıyız.

20'yi aşkın hapisanede 19-22 Aralık operasyonunda kalem-defter, kitap, giysi, bir o kadar çeşitli kırtasiye, dava dosyalarımız, ayakkabılar, yani aklınıza ne gelirse milyarları aşkın bir zararımız oldu. Devlet bunların hesabını niye yapmıyor? Kasetler, teyp, volkmen, piller, kumaşlar, neler neler... Hele ki Ölüm Orucu dolayısıyla yoldaşlarımızın el emeği ürünler, yeni yeni nevresim ve süslemeleri, hediyeleri, mektupları, ajandada yazdığımız günlük ve şiir, kitap özeti gibi her şeyimiz yandı. Çamaşırlarımız, her şey nerede belli değil. Benim altın bileziğim de vardı. Bu kalmış.

Ümraniye, Çanakkale'de tünel de dediler. Devrimciler her daim özgürlüklerin kendi ellerinde olduğunun bilincindedir. Ama tünelden bahsedip de devam eden Ölüm Oruçlarından bahsetmemesi ilginçtir.

Günler geçiyor. Değerlendirmeye çalışıyorum. Dalmamak için bayağı zorluyorum kendimi. Sadece geceleri yatağa uzanıyorum. Yatakta olmaktan sıkıldım. Etek istedim ama belimden düşüyor. Gene eşofmana kaldım.

26 Ocak Cuma.

99. gününde 1. grubumuz. Biraz daha halsizliğim arttı gibi. Avukat Ali Taş'ın beni görmek istemesine rağmen görüştürülmediğimi öğrendim.

27 Ocak 2001.

100. gün. Artık vücudun hemen her işlevinden, or-

ganından sinyaller geliyor; mide bulantısı, göz karar-ması, gözünde beyinde şimşekler çakması, bağırsak-ların çalışmaması, böbrek yetersizliği, herşeyi tuz ola-rak algılama, bayatlamış balık kokusu olarak alma, anormal bir üşüme, geceleri de beyinde bomba pat-lamış gibi bir sesle uyanma, uykusuzluk, aşırı zayıfla-ma ve yorgunluk, artık ayakta duramama, deri dökün-tüsü, sese aşırı hassasiyet, ışığa hassasiyet...

Yaşam kendi diyalektiğiyle sürüyor. Dün Yusuf'tan güzel bir mektup aldık. Mesut'un duygu ve düşünceler-i de vardı içinde. Güzel ifade edilmişti. Bense kafamı duygu ve akılla yoğurup satırlara dökmekte zorlanıyo-rum. Öylesine bir kilitlenme var ki, duyguları ertelemiş gibiyim. Önce "Ya Zafer! Ya Ölüm!" Ayrıca daha ön-ceki yazdıklarımı yitirmiş olmam da çok etkiledi beni.

Ocak da bitiyor neredeyse. Ailelerimizin Ankara'da olduğunu, avukatın tüm ısrarına rağmen görüştürül-mediyimi öğrendim. Oysa son günlerimiz belki de bunlar. Pazartesi başsavcıya dilekçe yazacağım. Bilezi-ği arattırıyorum. Altın olduğu için erimesi, yangından etkilenmesi mümkün değil. Manevi önemi var benim için. 81'de şubede İbrahim'in, sevgili eşimin bilezik için yaptığı tartışmayı hatırlıyorum. Bugün farklı bir şekilde aynısı yaşanıyor gibi... Şehitlerimizi, yaşayan-larımızı, ailemizi nasıl da özledim.

28 Ocak Pazar.

Genelde 101. günümüz. Huzursuz, uykusuz bir ge-ceydi. Günler sıradan geçiyor. 2-3 saatlik uykuma artık her şey bahane oluyor. Gündüz duymam ne kadar ağırısa gece de seslere aşırı duyarlıyım. Ben gönüllü ve içselleşmiş bir disiplinle yaşamayı seviyorum. İn-sanların sayıma, doktora, yataktan bakıp gözlerini uy-kulu uykulu açmaları benim bir insana, hele de dev-rimcilere yakıştırdığım bir şey değil. Nerede olursak olalım buna özen göstermeliyiz derim doğrusu.

Yeni insan bu anlamda Che'nin tarifinde belirttiği bireyin özgürlüğünü, iradesini kazanmışlığıdır. Yani coşkusu, bağlılığı, özverisiyle, her şeyiyle, gönüllü, içten yapan, kolektiften haz almasını öğrenmiş ve öğreten kişiliklerdir. Che'nin Bolivya'ya gidişi, Mahir'in Denizler için kendilerini feda edişi ve bizim kuşaklarımızın bunu en onurlu bir şekilde sürdürüşü çok anlamlı artık.

Dün vücudun verdiği sinyallere, hıçkırıkları, eklem ağrıları, krampları eklemeyi unuttum.

Şimdi bu 100'lü günleri aşan Ölüm Orucunda devleti ve halkı ayaklandıracak nokta, ölüm olacak. Dört bir yandan gelecek ölüm... Devlet bizim pes etmediğimizi anlasa da tahammül edemiyor.

Cuma günü savcı suç duyurularımıza yönelik ifadelerimizi aldı. Bırakmamı da istedi. **"Hep beraber başladık, hep beraber bitireceğiz"** dedim.

Hayat ve ölüm içiçe devam ediyor. Artık günlüğüme içimden gelen herşeyi yazmıyorum. Çünkü bizce yoldaşlarımıza, partimize düşüncelerimizi, duygularımızı, değerlendirmelerimizi açmak, tartışmak çok doğalken devlet bunu farklı kullanıyor. Buna izin veremeyeceğim. Gönüllülüğümüz ve devrime bağlılığımız ortada, işte 28 kahramanımız. İşte Hüsamettin, Gültekin ve nice şehitlerimiz.

Bugün 29 Ocak Pazartesi.

Bizim 95., yoldaşların 98-102. günleri. Hıçkırık var, hafif baş ağrısı, önce sol kolumda sonra da sağda karıncalanma ve uyuşma belirtileri. Su almama isteği, tadı alamama, ağızda yaralar, dilimdeki yara hafifledi. Halsizlik var doğallığında. Deri döküntüleri, ayrıca elimde görebildiğim kadarıyla lekeler arttı. Kitap, gazete, detay okuyamıyorum epeydir zaten. Başlıklara bakıyorum. Bir iki yazı, haber okuyabiliyorsam okuyorum. Daha çok TV seyrederek algılama ve bilinç topar-

lamamı sağlayabiliyorum. Şimdi tüm yoldaşlarımı merak ediyorum. Nasıllar kimbilir?

Bugün 30 Ocak Salı.

Günler artık birbirine benziyor. Bir yandan ölümü bekliyor ve yaklaştığını hissediyorsun, diğer yandan zaferi... Ölümse, o noktayı, son noktayı koyacak ölümse esirgiyor sanki bizleri. Oysa suskun dillere en iyi yanıt ölüm şimdi... Şundan uzamış, bundan uzamış bir ömür değil, kararlılığın kaçınıcı günündeyiz, bu açık. 28 şehidimiz var. Ve bu, ölümlere ne denli hazırlıklı olduğumuzu gösteriyor. Kaldı ki kendini yakma ve eylemimizle ilgili olarak çevremizi, aydınları, bize sahip çıkan geniş kitleleri aydınlatmak gereği var. En çok takıldıkları konu. Düşmana meydan okuyan, cüretkar yönünden çok yanma, yakılma noktasına takılmış kafalar.

Bir yılın yarısına yakın bir bölümünü açlık greviyle ölüm orucuyla geçirmiş olacağız.

Gelelim günlük sağlık durumuma... Havalara biraz ısındı gibi geldiği için 1 kazak çıkardım. 2 kazakla otuyorum. Gece biraz üşüsem de doğal. Çünkü yanıpışımındaki cam açık. Ağız ve vücut kokularımızın ağırlığı beni daha çok rahatsız ediyor.

Şehitlerimizle ilgili güzel şeyler yazmak, yapmak, yaratmak istiyorum ama kafamı, duygularımı yazıya dökecek denli toparlayamıyorum gerçekten. Sağırılığım arttı. Koku alma nadirleşti. Su almak istemiyorum artık. Nitekim 1 bardak daha az içiyorum, midem bulanıyor çünkü... Dün de eklemlerimde ağrı ve uyuşukluk vardı. Hıçkırık aralıklı devam etti. İç organlarımız ne durumda kimbilir?...

Geçen avukata çıktığımızda Vicdan'ın hepimiz aynı durumdayız demesi beni şaşırttı. Umarım bu süreci daha önceki olumsuzlukları ile birlikte düşünüp iyi değerlendirir. Şımarmaz.

Dün Aydın Engin'in 100. günde Adalet Bakanlığına

yazdığı açık mektubu yayınlandı Cumhuriyet'te. Ailelerin aylık grevi ne aşamada, bilgimiz yok henüz?

Koşuş kalabalığı yerine daha az sayıda kişiyle 24 saat birliktelikte, herkesi daha iyi tanıma şansın oluyor. Bunu da olumluya çeviririz biz. Güzelliklere ulaşmak, yeni insan olmak o denli kolay değil. Geçen Işıl Özgentürk'ün yazısında geçen "bağışlamasını da bil-meliyiz" yazısı beni düşündürdü. Bağışlayabilir misiniz? Kime, neyi, neye göre, değişir tabi ki.

31 Ocak Çarşamba.

98. gün. Sabah adresi gelen 9 şehit ailemize kısa birer kart yazdım. Bugün hava biraz serinledi.

1 Şubat Perşembe.

Kritik durumdayız artık. Bence nerede iyi, nerede kötü olduğumuz belli değil ama irade çözüyor her şeyi. Bu çok açık ve güzel. Evet, çok değişik bir dönem yaşadık. Dile kolay bir mevsimi devirdik. Ayrıca dün Ercan ve Şadi'nin bıraktığı söylendi. Daha neler uydu-racaklar bakalım.

Sabah biraz daha iyiyim. Banyo rahatlatıyor. Su fazla olmasa da iyi geldi. Dünden beri mide bulantılarımda artış var. Her an kusabilirmişim gibi geliyor. Daha önce her şeyi tuz olarak algılamam yerini ekşiliğe bıraktı. Dün çamaşırlarımı da kendim yıkadım. Biraz yorulsam da birşey yapabiliyor olmak iyi geliyor.

Her vakit objektif ve doğru haber vermek bizi güçlendirir ve kazandırır. Bu diplomaside ve kurumlaşma-da oldukça önemlidir. Devlet zaten medyayı yönlendirme ve baskı içinde.

Şayet eylem biterse yaşama nasıl döneceğiz, ben de merak ediyorum doğrusu. Ailelere bireysel bakılıyor. Geliştirmek gerek.

Bugün 100. Günümüz, 2 Şubat 2001 Cuma.

Ziyaret günü. Akgün Ana bugün gelinini getirecek. Ben de hepimiz adına bir yastık yaptım ama çok yorul-
dum. Ayrıca Özgür'ün kardeşi Erdem 100. gün için bir
kart atmış. Tesadüf ya bugün geldi. Bugün daha fazla
bir yorgunluk ve baş ağrısı hissediyorum. Belki de
yastığa yoğunlaştığımdan olacak.

3 Şubat Cumartesi.

Dün kızım Şirvan geldi görüşe. Oldukça üzgündü.
Sadece o değil. Ailelerin çoğunda bir belirsizlik vardı.
Karışık duygular içindeydiler. Ne yapalım, ne istersiniz
beklentisi değil, umutsuzlaşanlar var.

Kızım da çok gergindi. Genelden sohbet ederek gir-
dim. Aslında ona babasını anlatmak istiyorum. Kızkar-
deşimin kendi havasında olduğunu öğrendim. Yurtdı-
şındaki çağırıyormuş, ne durumdalar bilmiyorum ama
bana bir kart atmayan, kızımı nasıl kollar oralarda. O
yüzden çok istekli değilim. Kızımın da bazı gerçekleri
kendi gözüyle görmesini isterim.

Yoldaşlarımızdan gelen mektubu okuduk. Hepsi de
içten sevgi dolu yazmışlardı. Gelişmelerdeki tıkanıklık
devam ediyor. Neler oluyor çok da bildiğimiz yok açık-
çası.

101. gün.

Yoldaşlarımızın 102-107. günü. Devlet ölüm istiyor.
28 ölüye... Buca, Ümraniye, Diyarbakır, Ulucanlar,
Ölüm Orucu '96'daki ölümlere doymadım diyor sanki.
Doyuracağız! Ölüm kararlılığımızı çok iyi biliyorlar. Öf-
keleniyorsun, yazacağım bir dilekçe *"Ölüm mü istiyor-
sun, suyu, şekeri, tuzu, B1'i keseceğim. Çözümüne git ar-
tık. Bu seferki ölümleri kaldıramazsın"* diye yazarak.
Kaldıramayacağını bildiği için de tedaviyi zorla müda-
haleye çevirip sakat bırakmak istiyor... 12 Eylül'ünkin-
den daha farklı bir iktidar. Çünkü emperyalizm *"Türki-*

ye fırsatlar ülkesi” diyor, fırsatlar ülkesi!

Bu dans 2 damla yapıldı

23 kişilik bir şölende 8 kişiydiler ölüme koşanlar. Biri 22, biri 31, biri de 45 yaşındaydı ilk bandı kuşanan. 45 yaşındaki hayalleri, düşleri bir kenara bırakıp ölüme yatmıştı. 2000'in ilk ölüm orucu şehidi olma onurunu bu sefer kaptırmak istemiyordu. Tüm hapishanelerdeki genç yoldaşları ise *"Sana yol vermeyeceğiz, sen büyüğümüzsün"* diyerek yoluna dostça, yoldaşça engeller koymak istiyorlardı. O da kararlıydı ama eşi-yoldaşı İbrahim Komutan'ın '84'te alınanda onurla taşıdığı kızıl bandı taşımak ve dünyada ve Türkiye'de fırtınalar yaratmak istiyordu. Fırtınalar ki dindiğinde güzel, iyi ve doğru olan her şey kalsın. Zulüm ve karanlıklar, dalgaların hırçınlaşan ivmesiyle kayalara çarpıp dağılması gibi dağılsın gitsin.

45'indeki Ölüm Orucu Savaşçısı 45 günden sonra bu maratону ilk tamamlamaya adaylığını göstermeye başladı. Kusmaları, ağrıları, baygınlıkları, sıvı alamamasıyla da süreci hızlandı. Parmağını oynatamaz hale geldi. Ölüm orucunda ölüme kilitlenmenin ilk adımını atmıştı, ama genç yoldaşları ısrar ediyordu. 18 Aralık'ta kızıyla kısa, gürültülü bir konuşma yaptı daha doğrusu adına görüşme dendi.

19 Aralık sabah 5'te ise ülkemizin her yerinde olduğu gibi özel tim, asker ve polislerle girdiler direnişiminin orta yerine.

18 Aralık'ta Adalet Bakanlığı'na zorla müdahale olursa *"kendilerini yakacaklarını"* söylemişlerdi. O vakit neden, niçin sorusunu sormadan 60. günün kritik gün olduğunu belirterek, tam sırası deyip bombalarıyla, kurşunlarıyla, copları, kameraları ve Bayrampasha'da alevli tüfekleriyle girdiler. Öyle ya; vatan işgal edenlerdi onlar, IMF'ye, emperyalizme kulluk, kölelik edenler, vatanımızın ve halkımızın özgürlüğünü bir al-

tın tepside uşaklığın en kepazesiyle sunanlar, "vatan sevgisine" oynuyorlardı.

Ulucanlar gözler önündeydi, gerçekler asla gizli, karanlık kuytulara daima kalamazdı; yaşananlar tüm özgünlüğünce anlatılacak bir gün.

Evet! Biz ölüme gönüllü yatanları *"örgütten kurtarmak için"* yapılan askeri, merkezi operasyonda ne ölüm oruçlarını, ne de direnişi susturabildiler. Tutsaklar, darmadağın dörtbir tarafa dağıldılar, hallaç pamuğu misali. Ama her hücrede kararlılık, inanç haykırıyordu tutsaklar ve Ölüm Orucu Ekipleri kitleselleşti. Öyle ki gelişen uygulamalara göre su, şeker ve tuzu, B1'i de kestiler günlerce.

Tedavi kabul edilmediği için hastane ve hapisane arasında gel-gitler yaşandı med ceziri misali. Yoldaşlarıyla aynı havayı solumak istiyorlardı.

4 Şubat Pazar.

102. günümüz. Akşam gene üşüme geldi ancak bu böyle doğal bir üşüme, iç titremesi değil, sanki organların soğuyup, gerilip, titremesine benzer. ... Dünden kaldığım yerden devam etmek istiyorum.

O iki gün, ölüme karşı meydan okundu. Bizi, ölüm orucu direnişçilerini ayırmışlardı. Sonra 21 Aralık'ın sabahında biz de diğer arkadaşların yanlarına geçmiştik. Öylesine bitkin ve yorgundum ki, dokunsunlar, oynatsınlar istemiyordum, yatağımda ölüme yatmışken öyle bitireyim istedim. Berrin çok istedi. Arkadaşların yanına geçtik. 21 Aralık sayım dahi gelmeden önce asker direkt gelip hücreye alacağını söyledi. Bir müddet sonra idare geldi. Yasemin "kendimizi yakarız" deyince, müdür "tamam, çıktık" dedi. İçeride Yasemin ve Berrin kendilerini yakma kararını bize ilettiler. Ve hazırlandık, yaktılar!!! Barikat vardı. Son sözleri kararlılık, ateş dansının içinde çok güzeldiler. Hele Yasemin son ana kadar ayakta kaldı. Seslendi. Bu yücelik karşı-

sında ateşin içinde de olsa vedalaşmak istedim. Gülten tuttu. Sevgi ve selamlarını söylediler alevlerin arasından.. Çıra gibi yanıp meşalenirken zafer işaretiyle karşıladım onları. Kahramanlarımızın önünde saygıyla eğiliyorum.

Fedakarlıklarının, kahramanlıklarının yarına bıraktığı miras çok farklı, çok güçlü olacak. B. Rahmi Eyüboğlu'nun dizelerini onlara yakıştırdım; **"İçimde renkler uçuşur / Al yanar, yeşil tutuşur."**

Dün Ahmet'in de yeni öğrendiğini belirten faksını aldım. Yarın ona da yazacağım. Akgün ananın gelini çorap göndermiş. Ben de onlara yastık işlemiştim. Bugün hava bayağı serinledi. İki kazak ve bir hırka var üzerimde. Baş ağrım da devam ediyor. Ortalık sessiz, uyuyor arkadaşlar... Eylemle ilgili B1 kesildi haberleri geliyor. Ben B1'in ömrü uzattığına inanmıyorum. 45 günden sonra halimi biliyorum. Semra'nın durumu ortada.

Mektuplar geldikçe Fidan'ın ve İlker'in, Murat'ın şehadetlerini öğreniyoruz. Çok görkemli olmuş. İşte ben de böyle düşünmüştüm. Kısmet olmadı ne yapalım. Bakalım önümüzdeki günler ne getirecek?

5 Şubat Pazartesi.

103. günümüz. Bugün çocuk açık görüşü adlilerin, siyasilerin de. 12 yaşına kadar olanların.

6 Şubat 2001 Salı.

Uykusuz ve rahatsız bir gece geçirdim. Keyfim yok.

8 Şubat, 106. günümüz.

Uykusuzluk ağır basıyor. Ciğerlerimde de ağrı, sancı var bugün. B1'i de bıraktık. Dilekçemizi de yazdık. Arkadaşlar da yani ölüm orucunun dışındakiler de 10 gün ara verdiler. Revirden de 3 kişi bıraktı doğallığın-

da... Ümit'e, İlhan'a mektup yazdım.

Bugün 9 Şubat Cuma.

107. gün. Geceleri artık huzursuz geçiyor. Doğal herhalde. Sabah karın bölgemdeki ve başımdaki ağrı ve ağırlık kendini hissettirdi.

10 Şubat Cumartesi.

108. gün. Bir iki kez dengemi yitirdim. Ayaklarım ağrıyor. Dün yoldaşlarımızdan çok güzel, sıcacık mektuplar aldık. Bu aralar ilaç gibi geliyor. Evet, o duyguları, sarıp sarmalayan sevgileri bilsek de, satırlarda okumak, duymak çok farklı. Ödediğimiz bedel, omuzlarımıza binen sorumluluğun bilincindeyiz. Ve sevgimizin bir ifade şekli de bu olsa gerekir.

11 Şubat Pazar.

109. gün. Sabah mektup yazdım. Kılcal damarlarımda çatlama oluyor. Hatice Hanım göreve başlamış. Henüz görmedim. Nuri Erginler çetesinin olayından ve 19 Aralık'tan dolayı psikolojik travma geçirdi. Kocası deyim yerindeyse eşek gibi çalışıyordu. Açığa aldılar.

12 Şubat Pazartesi.

110. gün. Sabah biraz zorlanarak kalktım. Enerjim tükenmiş gibiydi. Mektup yazmak da yoruyor artık. Ama yazmaya ve almaya ihtiyaç duyuyorsun. Yaşam sürüyor, mücadele sürüyor. B1'i kesmiştik. Ama ben ideolojik donanımımızın ve önhazırlığımızın güzelliğine inanıyorum daha çok. F Tipleri konusunda her şeye hazırlıklı olduk biz. İbrahimlerin 84'te yazdıkları yaşamımızda daha çok biçimlendi. Bugün aileler Bakanlık'la görüşecek. Ancak bizim muhataplarımız Edirne'de. Eyleme devam veya dur diyecek güç. Dün tecriti protesto için Ergül Acer kendini yakmış. Ağır diyor-

lar. Bu gelişmeler üzerine sohbet ettik.

13 Şubat 2001 Salı.

111 gün. Aileler Ankara'da. Bizler de ya zafer ya ölüm diyoruz. Dün Hüseyin, Şemsettin ve Erdal'dan mektup aldım, çok sevindim. Bugün biraz iyiceyim galiba. Ama artık 2 satır yazınca yoruluveriyorum.

14 Şubat 2001 Çarşamba.

Yürüyoruz, koşar adım ölüme ama henüz bulamadık. Zaman zaman bedenimizle dövüşüyoruz. Ama henüz bizi yenemedi. Direnişe gün ekleyip duruyoruz. Gelen her satırı anında yanıtlıyorum. Ölüm her an kapımızda da olabilir diyerek. Bir şeyimiz kalmadı, satırlarımız kalsın hiç değilse!

15 Şubat 2001.

Uşak 113. Gün. Gelişmelerden bilgimiz yok. Ama bir takım çözümler üzerine görüşülüyor herhalde. Ölüm böyle yapayalnız koyarmış adamı demek ki. Vicdan'da şımarıklık hissediyorum. Eylemin güzelliğiyle uyumlu bir şey değil. Kendini ne kadar yenilediğini yaşarsak birlikte görebiliriz... Diğeri ise annesini zimmetlemiş durumda. Bizim için kalmıyor, kızı için kalıyor.

Diğer taraftakilerin neler çektiklerini gelen mektuplardan öğreniyoruz. Doğrusu ölümse ölüm diyerek gerekirse tuz, şeker, suyu kesmenin sonuçlarını biliriz de. Ölmeye de yaşamaya da hazırız. Gel ölüm, gel ölüm diyoruz! Kapıyı çalan yok!

Ailelerimiz kanlı, yaşlı bir bayram daha geçirecekler. İster eylem bitsin, isterse bitmesin.

Arkadaşlarla ara ara eylem üzerine sohbetlerimiz oluyor. Biz burada 100. gün vs. etkinlikleri yapmadık, bizimkiler hantal kaldı biraz. Ama örgüte, önder yol-

daşlarıma, halka, vatana sevgi ve bağlılık hiç birimiz için tartışılmaz. Aile olmamız burada işte. Her türlü özellik ve şekillenmeyi kollayıp kucaklayabilmekte değiştirmekte.

Artık Uşak özelinde Yasemin ve Berrin'in bize devrettikleri sorumluluklar da var, öncelikle Yasemin'in. Onun yokluğunu hissettirmeyecek olumlu yanlarını estiren bir güç olmalı. Bu eylem herkesi büyüttü, kendini tanıttı. Devrime katkıları büyük bir eylem olacak. Yazmalı çizmeli aslında. Biz tarihin onurlu yazıları olmaya devam ediyoruz. Ve böyle bir eylemin içinde yer almak onur ve mutluluk veriyor bana.

Öğlene doğru sanki vücudum dondu zannettim. Üşüme değil kemikle bedenle ilgili. Isınmaya çalışsam da fayda etmedi. Sağ böbreğimde sürekli bir ağrı öne geçti bugün.

16 Şubat 2001.

114. gün. Dün ağrılarım ve uyuşukluğum vardı. Gece iki battaniye aldım, bugün biraz iyiceyim.

17 Şubat 2001, Cumartesi.

Dün Uşak barosu ve İbrahim'in bir akrabası geldi. Nihayet kayıinvalidemden haber alabildim. Zeynel'in yanındaymış. Hasta olsa bile gene elinden çorap şişleri eksik değilmiş. Dün Aslı bana bir atkı göndermiş mutlu oldum.

Havalar biraz serinledi. Buzdolabı gibi hissediyorum kendimi, kan dolaşımının zayıflamasından olsa gerek.

Ağrılarım sızılarım olsa da ziyaret beynimi açıyor ve beni mutlu kılıyor. Yorgun düşsem de çok önemli değil. Biraz ortam değişikliği belki de. Özel ihtiyaçlarımda dışında ayağa kalkamıyorum. Pek çok şey yazmak istiyorum ama bir türlü girişimde bulunamadım. Ken-

dimizi sınırlandırma da var. Bugün 10 gün ara verenlerin son günü.

Yaşam sürüyor, biz yolculuğumuzda hala denizin ortasında ama kayıktayız. Ne dalgalar var savuran, ne de kayıkta su alacak delik. Bedenin artık çürümekte olduğu bilinse de suda kalmayı başarıyor. Dokularım döküle döküle bir hal oldu. Ama iradem sapasağlam. Bunu bilince çeviriyorum sürekli, son nefesime dek bana politik olgunluğu taşıyın diye. Dost selamları mektuplarda geliyor. Dün Manisa'dan geldi ilk kez. Di-renişçilerden 3'ünü İzmir'e götürmüşler, burası daha soğukkanlı galiba. Biz de hastaneye gitgel yapmak istemiyoruz. Tedavi olup olmadığımız burada da sorulabilir ve nasıl olsa bizim cevabımız belli.

ÖDP'liler bizim kendileriyle ilgili yazdığımız yazıdan dolayı çok alınmışlar, buradaki avukatlar sorumluluğumuzu etkilemeyecek diyorlar.

Dün Aslı, Ayşe ve genelde yoldaşlara kısaca mektup yazdım. Mehmet Doğan ve Hamide'ye de fax gönderdim. Yine dün Konak meydanında Berrin'in resimlerinin taşındığı bir fotoğraf geldi. Çok güzeldi, liselilerin ellerinde, tam da Berrin'in hayal ettiği gibi. Yase-min'in net resimlerini bulamıyorlarmış. Ailelerde vardır, çok resim çektirmişti onlar. Biz de şu an fotoğraf çektirmek istiyoruz. Yeni savcı da geldi geçenlerde, tanışmak için. Bir de genelge geldi yeni sınırlamalar içeren. Tekirdağ F tipine çeteleri taşıyacaklarmış. Tekirdağ Teksas'a dönecek herhalde.

Bu hafta çözümleme konusunda birşeyler olmalı artık diyorum. Ya biz su şeker herşeyi kesmeliyiz, ya da yaptırım güçlerimiz artmalı. Oportünizmin gene ayakbağı olma yanı devam ediyor. Bakanlık görüşmelerine dek yansıtılmış artık, oysa 121. günde olan ölüm oruçcuları var. Şaşırtıyorlar çok. Ne biçim sosyalizm bu, ama kişiliklerdeki sosyalizmin yeni insana dönüşmemesinin sonuçları. Kağıt üstünde herkes, barlarda ki sarhoşlar bile Marksist-Leninist olabiliyor.

Şehitlerimizin destanı için bir kurgu düşüneneğim. Vatan'da kadın savaşçılarımız diye bir yazı dizisi çıkıyormuş ve Fidan almış yerini. Sorulmuş ölüm oruçcularına, ilk kim kendini yakmak ister diye. Herkes parmağını kaldırmış, Fidan almış görevi, ve çakmağı istediğinde ver benim silahımı demiş. Evet can yoldaşım, Kürdistanın gelini olmayı hakettin, seninle gurur duyuyorum ve inan tüm milliyetlerden halkımız özgür olacak bu ülkede.

Dün ölürsem mezarlık üzerine de konuştuk. Karacaahmet'te yer yok deniliyormuş. Seni biz İbrahim'in koynuna koyarız diyor analar. Vasiyetinde var mı diye sordular. Ben de yazdığımı söyledim.

Güzelliklerimiz öylesine dolu ki, kültürel zenginliklerimiz herşeyimiz ne güzel, ve ne güzel bu vatanın halkın çocuğu olmak ve uğruna ölesiye fedakarlıklarda bulunmak. Ama bu fedakarlıkları sürecin doğallığında abartısız karşılıyorum ben. Yapılması, olması gereken şeyler, gurur duyuyorum ailemizden, yoldaşlarımızdan, kadrolarımızdan. Önderimiz tartışmasız zaten, çok şanslıyız, öngörüsü ve yanılmazlığıyla bugüne geldik. Herşeyi bedelsiz ölümsüz düşünenler yanılıyor. Emperyalizm ve uşaklarını tanımıyorlar. İşte dün akşam ABD ve İngiltere Irak'a yeniden saldırdı. Protestoların olması gerek.

Bizim açlığımız 10 yıldır gıda ambargosunda açlıktan ölen Iraklı çocukların açlığına destek.

18 Şubat 2001, Pazar.

Dün akşam rahatsızdım, bu nedenle sabah yorgun ve halsizim. Ama her zamanki saatimde kalktım. Şehitlerimizi, önderimizi, günü selamladım içten. Şimdi de bir iki satır da olsa yazmaya başlayacağım... Üşüme değil, donma da değil. Ama beni uykudan ediyor.

19 Şubat 2001, Pazartesi.

117. günümüz. Bugün Ulaş Bardakçı'nın da ölüm yıldönümü. Yıllar geçse de Ulaş Bardakçı'nın biz Cep-helilerde ifadesi farklı. Apayrı bir yeri var...

Halsizliğim devam ediyor, zaman zaman yüreğim sancılanmaya başladı. Bu yeni bir gelişme. Gelen mektuplarda F tiplerinde yaşamın kollektif organizasyonunun yavaş yavaş oturtulduğu yazıyor.

Umut devam ediyor. Zafere olan koşumuz devam ediyor. Bugün Sevgi Ana'ya da yazdım. Bilmem ulaşabilecek mi? Gelişmeleri merak ediyoruz doğrusu. B1 çoktan kesildi. Diğer hapishanelerdeki direnişçilerin sağlığını merak ediyoruz.

TV'de bazen kültürel değerlerimizi yüzeysel de olsa veren programlar oluyor. Ama ilginç olan, kültür, gelenek deyince ağırlıkta yemek tanıtımına yönelik oluyor. Halkın gelenekleri, yerel adetler deyince başka şey akıllarına gelmiyor...

Bugün hem yazmak istiyorum hem de kafamı toparlamakta zorlanıyorum. Sabah 2-3 mektup yazmak yordu beni anlaşılan...

20 Şubat 2001.

Halsizliğim, hıçkırığım, mide bulantım üst boyuttaydı. Dün avukat Ali geldi, çok üzgündü... Bayrağı taşıyorum yoldaşlar, depara kalkıyoruz ve de bayrağımızda tüm şehitlerimizi taşıyorum. Onun dalgalanan rüzgarlaşan alnında finiş belli artık. Mektuplar gelince biraz açıldım. İki satır yazayım dedim.

22 Şubat 2001.

Bugün bizim 120. günümüz. Gelişmeler hızlanacak diye yazıyor yoldaşlar. F tiplerinde öyle gözüküyor. Yoldaşlarımızdan güzel mektuplar alıyoruz. Yanıt yazıyorum hemen, ne olur ne olmaz diye.

23 Şubat 2001.

İlhan'dan nihayet mektup geldi. Ağrılarım aynı, ayaklarımda hissizlik sürüyor. Baş ağrısı da sürekli. Bunları yazmak istemiyorum, doğal sonuçlar çünkü.

24 Şubat 2001, Cumartesi.

122. günümüz. Dün sürpriz olarak eşimin Enver Dayısı geldi. Ben de sevindim, arkadaşlar da. Sonra da yıllardır görmediğim avukat Sevilay geldi. Güzel bir gündü. Kızımı bir ihtimal bekledim. Ancak ya bayrama gelecek ya da eylemin öyle ya da böyle sonuçlanmasını bekliyor. Ya da para konusunda sıkıntısı var. Başım akşamları da ağrımaya başladı. Erken yatmak istemesem de bünyem zorluyor.

Dün ziyarette yoldaşlarımızı ve siper yoldaşlarımızı gördüm. Yoldaşlarımı ne denli sevdiğimi bir kez daha anladım. Biz 122. günümüzdeyken 125 ve 128. gününde olan yoldaşlarımız hızla ilerliyor.

Berrin'in 40'ına gidilmediğini öğrendiğimde tüyletim diken diken oldu. Affedilecek, hoşgörülecek birşey değil. Üstelik kültürümüzde aile kovsa da, küfür etse de, kafamıza saksı da atsa, yani aklımıza gelecek en kötü şeyler de olsa biz gene de gideriz. Gitmeliyiz yoldaşlarımızın ailesine. Bunu telafi etmek lazım.

Moralim iyi. Gelecek güzel günlere, P-C ve yoldaşlarıma güveniyorum.

25 Şubat 2001.

Bizim 123. günümüz. 1. gruptakileri bazı yerlerde hastaneye kaldırmışlar. Ben de çok iyi hissetmiyorum kendimi. Bugün karnımda kasılma, sancı daha belirgin. Güzellikleri yaratmanın bedeli ve emperyalizmin bize kini çok açık. Ama bizi tüketemeyecek.

27 Şubat 2001.

Geceyi uykusuz geçirdim ve bu yüzden 15 dakika geç kalktım, direniş boyunca ilk kez saat 7’de uyan-
dım. Anma ile ilgili düşüncelerimi belirttiğim bir tar-
tışma yaşamamın etkisi oldu. Beynimi yorunca daha
rahat uyuyorum galiba. Ağrılarım olsa da pazar günkü
gibi değil. Güzel haberler geliyor, Zeynep’in teyzesin-
den aldığım gibi.

28 Şubat 2001.

126. gün. Sıkıntıları devam etse de sabahları
dinçliğim idare ediyor yazmam için. Ama duygularımı
yoğunlaştırmakta zorlanıyorum tabii ki. Ailelerimize,
şehit ailelerine kart atmaya kalkınca parmağımı oyna-
tacak halim kalmadı. Çok iyi tanıdığım bir aileyi rü-
yamda gördüm ama şu an ismini hatırlamakta zorlanı-
yorum.

Bugün 2 Mart.

128. günümüz. Çözüm noktasında bir adım yok.
Halsizliğim, hıçkırık ve ağrılarım arttı. Morali-
m iyi.

3 Mart 2001.

Bayram geliyor. 10 günlük bir tatil girecek araya.
Devletin bedel istediği ölümleri bekliyoruz. Çözüm bu-
rada. Bazı sevklerin yapıldığı duyumunu aldık. Sonuç
ne olacak bakalım.

Temmuz 93’ten Aralık 93’e kadar yattığım süreyi in-
faza saydıırırsam iki seneden az bir sürem kalmış olu-
yor. Bakalım, hele bir ömrümüzün ne olacağı, zaferi
görüp göremeyeceğimiz belli olsun. Dışarıda baskı
unsuru olmanın zayıf olduğu bir süreci yaşıyoruz. Bu-
nun etkisi de olsa, tıpkı 12 Eylül dönemlerindeki gibi
muhalafetin yok edilmek istendiği bir dönemdeyiz ve
yük omzumuzun üzerinde. Değerlerimiz, vatan ve halk
sevgisi, partinin ve önderimizin bizi donattığı perspek-

tif meyvelerini veriyor. Alevleşen kahramanlar, kitlemiz, 19 Aralık sonrası gelişen devrimci kararlılık en iyi göstergesi. Ama bunu kitlemizden kadromuza politik bir bilince çevirmeliyiz. Ve en büyük sınav da F tiplerinde aslında.

Doğrulukları güzellikleri malededeğimiz, buna inanıyorum. Şehitlerimizi, ekiplerdeki yoldaşlarımızı, kitlemizi saran devrimci onur ve kimliği koruma iddiası büyük bir gayretle sürecektir. Kazanan her zaman biz olduk, gene biziz.

Yaşam devam ediyor, yorgunum. Şu aralar gelen mektuplara yanıt yazmanın dışında birşey yapmıyorum. Bir de bilincimi koruma gayreti. Tv izleyip duruyorum. Programları öğrendik.

Aslında yeniden bir günlük tutmak istesem de ne olacağımız belli değil. O yüzden biraz bundan, biraz da duygu ve düşüncelerimi tam olarak ifade edemediğim gerçeğiyle şu sıra yazamıyorum. Ama parti kuruluşu için kart hazırlamayı düşünüyorum. Bakalım.

Yoldaşlarımızın güzellikleri de vardı, onaylamadıklarımız da... olduğu gibi anlatmalıyız. Onlar bu gerçeklikle kahramandılar çünkü.

4 Mart 2001.

130. gün. Eklem ağrılarım havanın nemiyle birlikte arttı. Bazen deri altında özellikle ellerimdeki kılcal damarların çatlayıp kanama yaptığı belli oluyor. Karın bölgemde lekeler çıktı. Boynumdaki kaşıntı da kan topluyor. Bıraktım. Su almakta zorlanmam var.

Şehitlerimize ilişkin yeni bilgiler alıyoruz. Şu açık; Ahmet ibili ve Fidan'ın öncülüğünde yürüyen bir kahramanlık bu. Onların yolunda yürüyen onlarca yoldaşımız. Dün de yazdığım gibi, herşeyiyle dört dörtlük değil de eksikliklerine rağmen güzellikleri yakalayabilen, kahramanlığın doruk noktasına ulaşanlar olarak anlatabilmeliyiz onları.

Bugün arife günü. Ailelerimiz üzgündü. Bir direniş içinde daha bayram geçiriyorlar. Baskı unsuru olabilmenin tek yolu ölümler oldu. Ama açıkça zorla müdahaleyi getiriyorlar. Üstelik kelepçelenince birşey yapılamıyor. Mersin ve Uşak'ta öyle oldu. Hortumu kırmıştım ama bu sefer daha dikkatli olacakları kesin. Beni sürekli kontrol altında tutuyorlar. Ayakta kaldığımda ne çok zayıflamışsın demişlerdi. Ben de biliyorum zaten iskeletimin kaldığını. Yarından itibaren mektuplara yanıt vereceğim. Bugün kendimi iyi hissedersen par-ti kartı üzerine çalışacağım.

5 Mart 2001.

Bugün kurban bayramı. Halkımızın geleneksel bayramını kutluyorum yürekten. Şehitlerimizin sevdiklerimizin ailemizin bu bayram süresince mezarı ziyaret edilecek, anılar üzüntüler gurur iç içe olacak.

Yorgunluk, mide ağrısı, hıçkırık, kahverengi lekeler, baş ağrısı, eklem ağrısı, değişik bir buz kesilmesi, derialtı kılcal damarlarda çatlama ve kanama, bağırsakların aylardır çalışmamasının verdiği rahatsızlık, güçsüzlük, sinirlilik, sağırlık, algılama ve görmede problem... Ne yok ki demek daha doğru.

Ölüm orucu şehidi haberi henüz gelmedi. Önde gidenlerden yani bizden de ilk etabı alan yok. Zaferi öyle ya da böyle istiyoruz. Aylardır sürüyor direniş. Mevsimleri hızla devirdik... Eylemin görkemliliği tartışılmaz. Ailemizi, vatanımızı, halkımızı sevmenin içselliğini daha da büyüttük. Zafer günü çok görkemli olur. Nice bayramlara diyorum. Toprağın altında da üstünde de olsak nice bayramlara. Açlığı yoksulluğu zulmü biz yeneceğiz ve o gün bayramları daha güzel kutlayacağız.

Herşeyi seviyorum ihanetin dışında. Herkesi seviyorum halk düşmanları dışında. Canımız sevdiklerimiz için fedaya hazır derim.

İzmir Tabip Odası'nın Uşak'a gelmemesi ilginç.

6 Mart 2001.

Bayramın ikinci günü. Adı üstünde **kurban** bayramı. Devlet de bizden kurban bekliyor. Dün idare bayramımızı kutlamaya geldi. Şeker vs. yemediğimizden sigara getirmişler.

Aramızda da bayramı kutladık. Bayramlaştık, bayram ve 8 Mart nedeniyle dokuma işi bir armağan verdiler. Yanı başıma astım.

Bugün başım ağrır gibi. Arkadaşlar çok zayıfladığını söylüyor. Ben de farkındayım. Bugün aynada yüzümü daha bir zayıflamış gördüm. Şirvanla 1 aydır görüşemedik. Ona ithaf ettiğim yazıları okuyabilseydi, hayatımı öğrenebilseydi, babasıyla olan ilişkilerimizi tanımlayabilseydi ne güzel olacaktı.

Şehit ve tutsak ailelerini ziyaret etmişlerdir umuyoruz. Eylem tüm hızıyla devam ediyor. 138. gününde arkadaşlarımız. Ölümün koynuna açıktan da öte bir hırsla girseler de sarıp sarmalamadı hala. Beklemekteyiz. Devlet de kurbanlarını bekliyor.

Havalar iyi gidiyor. Baharı hissediyorsun. Onu, Yasemin'i, yoldaşlarımı daha da çok sevmeyi hissettim. Uşak'ta ortak bir direnişi kucaklamak herkesi daha da güzelleştirdi. Berrin ve Yasemin'in anıları Uşak halkına da anlatılacak. Unutmayacak, unutturmayacağız.

7 Mart 2001.

133. gün. Kafamda ağrı da olsa bilincim açık. Bugün benim için özel bir gün. Hem paylaşmak istediğim, hem de duygu ve düşüncelerime yöneldiğim bir gün, mutluyuz işte. Onuru, gururu, bağlılığı yaşıyoruz. Zaferi de öyle veya böyle yaşamalıyız. Gelen mektuplardaki coşkuları anlayabiliyorum ama tek başına yetmez gerçekten. Kalıcı politik olgunluk ve sorgulamala-

ra, hesaplaşmalara dönüştürmek gerek.

Devrimcilik en karanlık günlerde, o bilinmeyen vira-
raja ilk yürüyen olmaktadır esas. Bunun için de bu süreç-
teki bir eylemlilikte yer almaktan mutluyum. Devrim
meşalesi olmakta ilk olamadığımdan üzülsem de Fi-
dan ve Ahmet'in açtığı yoldan giden 28 kahramanın
destanı teselli etti biraz. Ölüm Orucu şehidi olayım
derken yaşıyoruz hala.

Duygularımı, yaşadıklarımı, anılarımı tekrar gözden
geçiriyorum. Daha çok sevecek şey buluyorum, payla-
şıp da o an göremediğimiz.

Evet! Tarihe bir destan daha yazdık. Ve nice kaha-
manlarla yazılmaya da devam edecek. Hem kadın sa-
vaşçılar, hem de devrimci evlilik, ahlak açısından
olumlu örnekler olacağımıza inanıyorum.

Bayramı buruk geçirse de aileler, ölüm kaygısıyla
dolu olsalar da, çocuklarının güneşi sayesinde teselli
bulacaklardır.

8 Mart 2001, Perşembe.

134. gün. 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü! He-
pimize kutlu olsun. Eskiden daha bir coşkuyla kutlanı-
rdı. Yeni yeni sahiplenmeler başladı gene. Bu sene
analar ve hapishanedeki kadınlar üzerine gelişmeli.
Baskı unsuru olma noktası çok zayıf kalıyor. Yoğunla-
şılsa başka biçimler bulunabilir diye düşünüyorum.

Vücudumda deri döküntüsü ve pullanma oldu. Dün
ağrılarım doruklardaydı. Sabah biraz toparlanmış
kalktım. Ağrılar hafiflemişti. Seslere karşı hassasiye-
tim devam ediyor. Ne ölüyoruz, ne yaşıyoruz misali...
Müdür bayram sonrası hastaneye götüreceklerini söy-
lemiş. Zannediyorum 1. ölüm orucu ekibi için düşünü-
yorlar. Günlerimiz zaferi getirecek artık. Zorla müda-
hale ile nereye kadar dikiş tutturalar daha? Moral-
men çok coşkuluyum.

9 Mart 2001, Cuma.

135. Günümüz: Parti kutlama ve devrim şehitlerini anma günleri ile ilgili kartları yapmaya devam ediyorum. Oldukça yoruldum aslında, ama bir miktarı kendi ürünüm olsun istiyorum. Akşam yanlış anlama sonucu türkü programını izletemedim. Sonradan üzıldüm gerçekten. Moraliyim iyi. Günler beklenti ve umutla geçiyor. Rüyamda iki güzel insanı gördüm. Özlemişim.

10 Mart 2001.

Dün ziyaretime kayınvalidem geldi. Soyadı tutmayınca Ali Rıza amca'yı almamışlar. Oysa savcı ve idareye defalarca söyledim. Bir askere izah edemedik. Görüş sonrası durumum ağırlaştı. Kendimi zor tuttum. Çünkü bıraksam bütün düzenim bozulabilirdi. Akşama doğru toparladım. Bu hafta benim bünyem açısından zorlu geçtiyse de iyiyim. Yaşıma ve vücuduma göre...

Aylar süren açlık bazı ailelerde bireyciliği de öne çıkarmış. Süre uzayınca yaşama umudunu arttırdı gelişmeler. İkna etsen de duyguları ön planda. Dün bunlardan biri *"artık bitsin"*, hatta *"bir manevra yap bırak"* türünden yaklaşımlar gösterdi. Özünde kendi çocuklarını düşünüp benim bıraktığım taktirde onların da bırakacağını düşündüklerinden bana yöneliyorlar. Moral vermeye, süreci anlatmaya çalıştık.

Kayınvalidemin gelmesi iyi oldu. Eşi-dostu, akrabaları öğrenmiş oldum. Gene Karacaahmet mezarlığındaki fotoğrafları çıkarmışlar. Mezarlarımızı hiç rahat bırakmadılar ki.

11 Mart 2001, Pazar.

Dün yine uyku düzensizliği ve sinirlilik vardı üzerimde. Kendimi gevşeterek rahatlatmaya çalışsam da pek olmadı. Vicdan ve Özgür'ün ziyaretçileri geldi. Bu haftayı da tamamladık. Bugün Gazi anması yapılacak. Bakalım Cemevlerinin, alevi derneklerinin ve bizim ka-

tılımımız nasıl? Dün Galatasaray'da F tipleriyle ilgili protesto engellenmiş yine. Sevkler olsa da manevra diye bakılıyor. Evet inanç ve irade gücümüzü bir kez daha kanıtladık nasıl olsa. Hava güzel. Baharı hissetmek ayrıca güzel. Biz revirde olduğumuzdan havalandırma yok. Ama camın açık olması bile yetiyor. Bayram sonrası hastaneye götürüleceğime dair söylemler var genel emir üzerine. Aslında rahatsız ediyor ama durumumuz da öyle yabana atılacak cinsten değil. Buradaki doktorları da etkileyebilir bu yüzden.

İşte artık finale götüren günler bu günler. Hülya'nın ayağa kalkmadığını ve refakatçi olarak annesinin kaldığını öğrendik. Olabilir mi? Açıklama bizim çevremizden gelmeyince tereddütle de bakıyorsun... 15 parti kutlama ve devrim şehitlerini anma kartı yaptım. Diğerlerini arkadaşlar yapacaklar. Başımda ağrı da var. Mektupları yazmayı düşünüyorum. Faxlar gelmeyince yazamıyorum. Bu da beni biraz kızdırdı doğrusu.

12 Mart 2001 Pazartesi.

Uzun bayram tatili bitti. Bugün bizim 138. günümüz. Yorgunum fazla yazamayacağım.

13 Mart 2001, Salı.

139. gün. Eylem süresinde 2 ve 3. ekipler de ölüm orucunda oldukça uzun bir mesafe katetmiş oldular. Şu ana kadar kendini kısmen dışarda gören, size bakırım diyen bir mantık vardı. Şimdi kendilerini asli unsur olarak görmek durumundalar.

Bana gelince moralim iyi. Dışarının bilebildiğim kadarıyla hareketsizliğine kızıyorum. Meşru zemini dayatma anlamında da olsa yapılacak şeyler olduğuna inanıyorum. Ailelerin bir kısmı sadece yakının oldular. Hani kocasından dayak yiyen, mutsuz olan bir kadının söylenese de evini terkedememesi gibi, ailelerin bu söylenmesini ona benzetiyorum. Devlete söyleni-

yorlar ama devletle barışıklar.

Dün bu konularda da sohbet ettik. Bazen duygularımın kabardığını hissediyorum. Dün öyleydim mesela. Sağlığım gelince akşamüstüne kadar parmağımı oynatamayacak denli halsizdim. Akşamüstü biraz açıldım.

Bugün 14 Mart 2001.

140. gün. Algılama ve idrakta sağırlaşma, görmede bozukluk. Doğal sonuçlar bunlar artık. Dün bayram kartlarımız geldi. Ailemden de mektup.

15 Mart 2001.

141. günümüz, diğerleri 144 ve 147. gündeler. Ekiplerin çoğu hastaneye kaldırılmış. Yazıştığım bazıları da sevk olmuş. Bakalım. Süreç ilerliyor. Sorumluluklarımızı yerine getiriyoruz...

Banyo ne kadar yoruyor artık. Sağ yanımda çok ağrıydı dün. Midem sıvı ve şekeri aldıkça kasılma ağrısı ve yanması güçlü oluyor. Kısa da olsa gelen mektupları yanıtlamak rahatlatmış. Ne olur ne olmaz değil mi? Bugün yağmur havası var. Ben böyle rüzgarlı havaları severim. Cam açık olduğu için rüzgarı hissediyorum.

16 Mart 2001.

142. günümüz. Bugün ölüm orucu savaşçılarına ve ekiplerine seslenmek istiyorum. Bu yüzden mektupları Pazartesiye bıraktım.

ÖLÜM ORUCU SAVAŞÇILARIMIZA, EKİPLERİMİZE

F Tiplerinde somutlanan ama sosyalist insanı yokermeyi hedefleyen emperyalist politikaya karşı hapis-hanelerde Ekim sonlarından itibaren açlık grevi başlattık. Program netti. Ölüm orucuna gireceğiz. Yalnız başımıza da kalsak zulmün her türlü politikasına karşı duracak öncülerimizi seçtik. Herbirimiz gurur duyduk,

herbirimizden gurur duyduk. Yarışımızı öylesine bir coşku ve hırsla sürdürüyorduk ki, bu rekabet özgürlük ve fedakarlık için olunca kimse de birşey diyemiyordu. Alınlarımıza 1. ekip olarak kuşandığımız bantlarımız zaferin bir madalyasıydı ve zafer daha baştan kazanılmıştı bizim cephede. Zulmün kabullenmesi gerekiyordu.

19 Aralıkta öyle bir direnişle saldırıya yanıt verdik ki fedayı gönüllülüğü bağlılığı tanıdı her bir yürek. Hepimizi bir tarafa dağıtsa da, büyüyen iradeyi gördü.

Devrim meşalesi olma onuruna erişenlerimiz ilk olmanın gururuyla kahramanca ölümsüzleşirken bizde de olamamanın burukluğu yaşandı. Kışkandık adeta bu güzelliği, görkemi.

Ve zulüm Bayrampaşa'da yoldaşlarımızı kendisi yaktı. Bizim ona çevirdiğimiz silahı sözde bize çevirerek yanıt oldu. Yanıldığını çok çabuk gördü. Bir tek cümle, "bizi diri diri yaktılar" yetiyordu gerçek için.

Eylemin tarihsel anlamı, görkemliliği çok önemli. Tabii ki bunu yaşayan ve yaşatan olmaktan gurur duyacağız, paylaşacağız. Benim bu satırlarda paylaşmak istediklerim eylemin bu politik üstünlük yanı değil.

Kitlemizle sürdürdüğümüz bir direniş içindeyiz. Eylemin bugünlere ulaşabileceği konusunda bilgimiz ve tecrübemiz yoktu. Ama bugün ikinci ve üçüncü ekipler de ateş hattında bir ölüm orucu ekibi oldular.

İşte bu noktada, daha çokta gelen mektuplarda ekiplerde gördüğüm o güzel ruh halini paylaştım da, bu sürecin kalıcı politik olgunluklarını da edinmeliyiz. Evet doğrudur, bir kahramanız ama bu süreci kişiliklerde, kendimizde, ailemizde, halkta, dünyada kalıcılaştırmamız önemli.

Küçük burjuva bir ülkede yaşıyoruz. Bu noktada ek-sikler ve zaaflar karşısında savaş içinde olmalıyız. Hoşunuza gitmeyecek belki, bu da nereden çıktı diyeceksiniz! Hayır yoldaşlar! Hayır...

Ölüme meydan okuyupta sonra er meydanını terkedenleri hiç mi görmedik duymadık. Hep onlar mı inançsızdı. Hayır, bizlerin çevremizdekilerin de uyanık olması, gözlemci ve tartışan tartıştıran olması gerekiyor. Eleştiri ve özeleştiri konusunda en sağlıklı noktalara gelmiş bir partinin neferleriyiz ve bu bize sorumluluklarımızı hatırlatıyor.

Bir tür şımarıklık, kendinden, geçmişinden uzaklaşma hissediyorum. Böyle olunca da mütevazî gelmiyor satırlarda yazılanlar. Kendini aşma ve aşırtma sürecinin de bir parçasıdır bu dönem, ama asla kendi gerçekliklerimizi gözardı etmeden. Yoksa şehitlerimizin de eksikleri zaafı vardı. Ama devrime olan inançları, partiye yoldaşlarına olan bağlılıkları, bu zaafaların ayakbağı olmasını engelledi. Kimse pürüzsüz değildir. Devrimi ilerleten, devrimciyi geliştiren yol da bu yolların çözümlemesi olacaktır.

Evet kendimizle hesaplaşmasını da bilmeliyiz. Yeri geldiğinde doğal bir nefer, yeri geldiğinde bir kurmay olduğumuz sorumluluğunun bilincinde olarak.

Sadece şiirler destanlar övgüler belirlemeyecek yaşamı. Direnişi başından beri izlediğimizde, aileler, aydınlar, kurumlar, Türkiye solu, PKK ve dünyadakileriyle sorgulayacağız.

İşte bu güzellikleri paylaşırken kısa da olsa böyle bir düşüncem var. Doğallığında 142. günde tam toparlayamasam da duygu ve düşüncelerimin genel hatları bunlar.

Yaşam ölüm direnişi sürüyor ve biz birinci ekipler olarak bu sorumluluğu yerine getirmeyi sürdürüyoruz. Ölüm nerede hangimizi bulacak belli değil. Ama şu bir gerçeklik, zaferi sağlayacak tek sonuç da bu.

17 Mart 2001, Cumartesi.

143. günümüz. Dün ziyaret günümüz olsa da gelişmelerden pek haber alamadık. Ancak tüm yükün

omuzlarımızda olduğunu biliyoruz. Ölümün aşıldığı bir süreçteyiz. Evet bugün belli etmese de devlet hapishanelerdeki ölüme kararlı yürüyüşü görmüştür. Çünkü ölüm orucuna başlandığında ne olursa olsun herkes 70-80 gün bir süre vermiştir. 100'ler aşıldığında ölüm her an kapıyı çalabilir gerçekliği de yaşanmıştır. Ve verilen bu ölümlere rağmen yenilgiyi hazmedemeyenler yarın bunların hesabını verecek. Dün ziyaretime kızım geldi. Üzgün ve kızgındı. Saatlerce bekletilmiş. Ona iyi görünmeye çalışarak rahatlatmaya çalıştım. Yurt dışındaki kız kardeşim hangi akla hizmet ediyorsa gelip iltica etmesini istemiş. Hayır dedim. Bu arada güzel yemekler yaptığını öğrendim. Kimbilir belki birgün yeriz vs. dedim.

Dün 16 Marttı, gençlik anmasını yapmış. 25 yıl önce Sabo'yla birlikte ben de Aydın Çine'ye Hatice Özen'in (16 Mart 1978 katliamında katledilen Dev-Gençli -bn) cenazesine gitmiştim.

18 Mart 2001, Pazar.

Bugün 144. günümüzdeyiz. Gecem pek iyi geçmedi, uyuyamadım. Sol tarafımda ağrı midem ve göğüs boşluğumda sancılar vardı. Ayrıca damarlarımda zannedirim yağ kesecikleri oluşuyor. Bugün Çanakkale'nin kurtuluş günü... Şovenist amaçlarla da kutlasalar, vatanımız için şehit düşenleri selamlıyorum. Bizler de emperyalist işgal için, bugün açlık ve ölüm silahıyla, aynı ruhla karşılarındayız satılmışların.

Merhaba, bugün 19 Mart 2001.

Moralim iyi. Newroz kartlarımı biraz yorulsam da gönderdim. Ayrıca tüm hücrelere 21 Mart Newroz kutlaması gönderiyorum. Hayat güzel ve güzelliği tüm halkımıza yaşatmanın sorumluluğu da güzel.

Bugün 21 Mart 2001. Newroz kutlu olsun. Rahatsız-

İlklerim sürüyor. Moralim iyi.

Sevgi Erdoğan bu satırları yazdıktan bir kaç gün sonra İzmir Yeşilyurt Devlet Hastanesi'ne kaldırıldı. Günlüğüne devam edemedi. 31 Mayıs 2001'de devletin ölüm oruçlarını tahliyelerle kırma planı sonucunda tahliye edildi. Ama bu planın karşısında Sevgi Erdoğan gibi, Gökhan Özocak gibi direnişçiler vardı. İlk tahliye edilen tutsaklardan Sevgi ve Gökhan daha hastaneden çıkarıldıkları an, direnişe dışarıda da devam edeceklerini açıkladılar. Gökhan Özocak, İzmir'de bir direniş evinde direnişini sürdürürken, Sevgi Erdoğan, mücadele yıllarının büyük bölümünü geçirdiği İstanbul'da, Küçükarmutlu'da sürdürdü direnişini. Bir deri bir kemik kalmış bedeninde kor gibi parlayan gözleriyle, dupduru bilinciyle yattığı yataktan direniş rüzgarları estirmeye devam etti. Ömür boyu devrimciliği öğretti. Uşak hapishanesinde başladığı ölüm orucunu İstanbul Küçükarmutlu'da tamamladı. 25 yıllık devrimci yaşamının bu son büyük görevinde de bir an bile tereddüt etmeksizin ölümsüzleşti.

8. BÖLÜM

YASEMİNLERİN ATEŞİ, SEVGİLERİN BAYRAĞI GÜNAY'DA

Yasemin ve Berrin şehit düştükten, Sevgi ve diğer birinci ölüm orucu ekibi direnişçileri hastanelere sevk edildikten sonra da direniş sürdü Uşak'ta.

Uşaktaki kadın tutsaklar, yeni oluşturulan ölüm orucu ekiplerinde de yerlerini aldılar.

Hücrelerde üretmeye, yaptırımlara direnmeye, örgütlülüğümüzü sürdürmeye kesintisiz devam ettik. Bu arada Kütahya'dan, Manisa'dan, Ulucanlar'dan, Bakırköy Kadın ve Çocuk Tutukevi'nden yeni sevkler yapıldı buraya. Farklı hücrelerdekilere, yeni yoldaşlarının geldiklerini duydular ama yeni yoldaşlarını göremediler. Seslerle kucaklaşıp, seslerle tanıştılar.

Yasemin ve Berrin'den üç yıl üç ay sonra Uşak hapishanesinde bir şehit daha verdik. Yasemin ve Berrin gibi alevlere karıştı o da.

Günay Öğrener yoldaşımız, 20 Ekim 2003'de, direnişin üçüncü yılını bitirip dördüncü yılına girdiği gün, alnına kızıl bantını kuşandı. 10. Ölüm Orucu ekibinde bir savaşıydı artık. Ekiplerinin adı Gültekin Koç Ölüm Orucu Ekibi'ydi.

19 Aralık'tan beri hücrelerdeydik. Bazen üç, bazen dört kişiydik hücrelerde. Günay'ın ablası da Uşak Hapishanesi'nde tutsaktı. Ama ayrı hücrelerdeydiler. Birbirlerinin seslerini duyabiliyorlardı ancak.

Hücrelerde yaşamın kendisi tecrite karşı bir direnişti. Her sabah erkenden kalkıyoruz. Yarım saat spor saatimiz var. Düzenli olarak okuyor, okuduklarımızı paylaşıyoruz. Gültekin Koç Ölüm Orucu Ekibi'nin başlama günü yaklaştıkça, düşüncelerimiz, hazırlıklarımız tümüyle buna yoğunlaşıyor.

O gün geliyor. Biliyoruz ki, şimdi F Tiplerinin hücrelerinde aynı heyecan, aynı duygular yaşanıyor. Gültekin Koç ekibinde sekiz direnişçi var. Bugün bizimle aynı anda, Tekirdağ F Tipi'nde, Kandıra F Tipi'nde, Sincan F Tipi'nde, Bakırköy Kadın ve Çocuk Tutukevi'nde, Kütahya Kapalı Hapishanesi'nde tören var.

Bu ekipte Uşak'tan da bir savaşçının yer alması hepimizin onuru ve gururu.

Şimdi bayrak Günay'da. Şimdi söz Günay'da. Bir yoldaşımızın Günay'ı kucaklayıp alnına kızıl bantını takmasından sonra, Günay konuşmaya başlıyor:

Dostlar Yoldaşlar,

20 Ekim 2000'de F tipi politikası ve tecrite karşı başladığımız Ölüm Orucu direnişimizin yıldönümünde yola çıkmaktan ve Gültekin Koç Ölüm Orucu ekibinin bir neferi olmaktan gurur duyuyorum.

Direnşimiz bugün 4. yılına evriliyor ve bizler 10. ekibimizle kararlılığımızı bir kez daha haykırıyoruz. Bu aynı zamanda zafer inancımızın bir göstergesidir. Ve her şehidimiz zaferin somutluğudur. Dünya devrim tarihleri göstermiştir ki zafer ölme-öldürme kararlılığındadır. Gültekin Koç da bedenini zulmün beyninde patlatabilmenin, bomba olabilmenin, hesap sorabilmenin adıdır. 107 canımızla bugüne kadar katettiğimiz yolda tecrit politikası ilk günden itibaren iflas etmiştir. Bundan sonrasında ise kazanılacak zafer ve sorulacak hesabımız kalmıştır. Artık verdiğimiz her can, ölmek kadar öldürücü gücü de içinde barındırır. Ve artık bugünden itibaren ödediğimiz bedellerin hesabı için de ilerleyeceğiz. Bedel ödetecek olmanın mutluluğuyla çıkıyorum yola.

Yoldaşlar,

Sizleri, Parti-Cephemizi seviyorum. Devrimcilik dünyanın en güzel işi. Ama DHKP-C'li olmaksa bambaşka. İdeolojik olduğu kadar kuşkusuz can bedeli yaratılan tarihi ve kültürüyle daima saygı ve hayranlık duyduğum bu ailede hele de böyle bir zaferde verilecek can ufaktır. Bu yine de omuzlarımdaki sorumluluğu hafifletmez. Bu sorumluluğun ağırlığının Ölüm Orucu zaferimizin ülkemiz devrimindeki yerinden geldiğinin bilincindeyim. Bu bilinçle Partimin, yoldaşlarımin ve halkımın sorumluluğunu Gültekince patlayarak somutlaştıracığımı bir kez daha söz veriyorum.

Yaşasın DHKP-C

Ya Zafer Ya Ölüm!

"Canlı güzel ne varsa bizimledir!"

"Canlı, güzel ne varsa bizimledir"; bu başlık, Günay'ın direniş içinde yazdığı bir yazıya aitti. Kendisinin de içinde yer aldığı Gültekin Koç Ölüm Orucu Ekibi'nin direnişe başladığı koşulları anlatıyordu.

Büyük direnişin Uşak cephesini anlatırken, sürecin bu aşamasını yine onun yazdığı bu yazıyla anlatmayı tercih ettik. "Canlı, güzel ne varsa bizimledir" başlığı altındaki bu bölüm, Günay yoldaşımızın yazısı esas alınarak yazılmıştır.

Dünyada hiçbir şey tek ve bir başına yani öncesi ve sonrası olmadan var olamaz. Yarın olanlarsa yaşayan, yaşamı temsil edenlerdir.

Canlı veya cansız, soyut veya somut hemen her şey bu kıstasta ayrılır. Örneğin dil bunlardan biridir. "Ölü diller" deriz kimine, zamanı geçmiş, bugün kullanılmayan veya yeni kelimeler eklenmeyenlerdir. Yaşayanlarsa öyle veya böyle günlük yaşamda yeri vardır. Yeni kelimeler yeni kullanım şekilleri eklenerek günlük ihtiyaca cevap verirler.

Yaşayan veya ölü... sıfatı eklenir başına. "Ölü diller" deriz kimine, zamanı geçtiğini, bugün kullanılmadığını ifade ederiz. "Yaşayan bir gelenek" deriz kimine, uygulanmaya devam ediyordur, ordan da ötede yeni nesillere aktarılıyordu.

20 Ekim 2000'de başlayan direnişimiz de yaşayan bir direniştir. Üstelik oldukça aktif dinamik bir şekilde, capcanlı yolunda ilerleyen bir direniş eylemi. Ölüm üzerine kurulu olması bir çelişki gibi gözükse de bu gerçeği değiştirmez. Lenin, bir taktiğin, eylemin, politikanın değişebilmesi için onu oluşturan nedenlerin ortadan kalkmış olması gerektiğini söylüyor. Ki dünya

devrim tarihlerine baktığımızda da kazanma pratiğinin buna ne kadar bağlı olduğunu gösteren pek çok örnek vardır. Öyleyse 20 Ekim 2003'te 107 şehit ve 400'e yakın gazi vermişken 10. ekiplerle yola devam edişimizi anlamayanlarla 20 Ekim 2000 öncesine gidelim. O günden bugüne ülkemiz koşullarında direnişi belirleyen etkenlere bakalım.

20 Ekim 2000 öncesi ABD emperyalizmi yaşadığı ekonomik krizin varacağı noktayı görmüş ve Ortadoğu üzerine planlarını kurmuş durumdaydı. (Ki bugün ABD stratejistlerinin 11 Eylül'den yıllar önce bugün uygulananların yapılmasını önerdiği ortaya çıkmıştır.) ABD ekonomik açlığını en iyi doyurabileceği yer olarak Ortadoğu petrollerini görüyordu. Oraya varışında ise Türkiye'yi gerekirse askeri üs veya paralı asker veya müslümanlığı olmadı, en iyi işbirlikçisi vb. olarak kullanmayı hedefliyordu. Bu yalnız Ortadoğu değil, Kafkas ve Balkanlar için de geçerliydi.

Avrupa emperyalizmi ise ABD gibi tıkanık bir ekonomiye sahip değildi ama yeni pazarları ABD'ye kaptırsa onun da sonu ondan farklı değildi. ABD karşı-sındaki ekonomik üstünlüğü siyasi üstünlüğü de getirecekti. Ve bu üç yıl boyunca Avrupa emperyalizmi de -euro dışında- fazla risk almadan bu doğrultuda hareket etti.

Velhasıl emperyalizmin içinde bulunduğu bunalımı aşmak ve politikalarını hayata geçirebilmek için halkları susturması gerekiyordu. Varlık koşulu emperyalizmin politikaları içinde yer almasına bağlı olan ülkemiz işbirlikçileri kolları sıvadı.

Hapishanelerden başlamalıydılar, çünkü bizler hem ellerinde olmamız nedeniyle kolay hedeftik, hem de ideolojimizi, inançlarımızı her yerde koruyor olmamız nedeniyle "teslim alınmalıydık." Hapishanede de olsak ideolojik, politik güç bizdeydi ve bu gücün ele geçirilmesi gerekiyordu. Bu gücü ele geçirme politikası devlet için "olmazsa olmaz" önemdeydi ve inceden in-

ceye hesaplar yapıldı. Öncelikle bu politikanın hassas propagandalarla beslenmesi, amacın iyi gizlenmesi ve "kabul görmesi" gerekiyordu. *"Cezaevlerinde teröristlerin hakimiyetine son vermek, devletin denetimini sağlamak"*, "kabul edilebilir" bir gerekçe olurdu. Önce bir kaç prova yapmalıydılar. Gerçi Buca ve Ümraniye hapishanelerinden katliam tecrübeleri vardı. Bu kez 26 Eylül '99'da Ulacınlar'da büyük saldırının provasını yaptılar. 10 devrimci tutsak vahşice katledildi. Bu kanlı provayla birlikte F tipi propagandasına hız verildi. F tipleri mutlaka açılacaktı. Ancak F tipini olumlayan süslü yalanlar 20 Ekim 2000'de başladığımız ölüm orucu direnişine çarptı. Direnişimizi bitirmeli, ideolojik, politik üstünlüğü ele geçirmeliydiler. Ve bu çarpışma 19 Aralık'ta 20 hapisanede 10 bin kişilik bir ordu sürdüler üzerimize...

Zafer yine bizim oldu. Teslim alamadılar. 3 yıldır sürüyor direnişimiz...

F tipi politikası emperyalizmin dünya politikasının işbirlikçi oligarşisi aracılığıyla ülkemizdeki yansımasıdır. Ülkemizdeki ana cephe F tipleridir. Bu aydınından soluna herkesin gördüğü bir gerçektir. Sorun ana cephe de çarpışıp çarpışmamada, işbirliğine ortak olup olmamada somutlanıyor.

Biz en doğal olanını bir Marksist-Leninist gibi, bir devrimci, bir vatansever gibi, insan gibi çarpışmayı seçtik.

Ölüm orucu eylemimiz canlılığıyla sürüyor. Canlılık nedenleri niçinleriyle bütünleştiği gibi her gelişmeye ayak uydurabilmesi, her şart altında ihtiyaca cevap vermesiyle de ölçülür. Yaşama cevap veremeyen ölür.

3 yıldır direnişimizi bitirmek için saldırıyor, yeni taktikler geliştiriyorlar. Zorla müdahale işkencesini denediler. Ölüm orucu eylemine yenik düştü bu müdahaleler, ölmek zordu ama başarılmaz da değildi. Yüzlerce ölüm oruçumuzla yüklendik bu saldırıya. 107 şehit 600 gazimizle 1/6 oranında bir delik açtık zorla

müdahale cephelerine.

Ardından tahliyeler geldi. Bu yalnızca rüşvet değil safdışı bırakma manevrasıydı. Ama Armutlu'da direniş devam etti. Aya bile gönderse direnişin ve çatışmanın süreceği, kararlılığı görüldü. Bizim ölüm orucu silahımız değil onların tahliye silahı safdışı oldu. Ve karşı cephe bir darbe daha aldı.

Bugünse en güçlü silah olarak sansürü devreye soktular. Mezarlıklarımıza saldırıları bile bunun bir parçasıdır. İşte idealist düşmanın idealist silahı! Teferuatına bile girmeye gerek yok. Böyle silahlar sonuçta hep bize hizmet eder. Çünkü doğanın kanunu bu.

3 yılda dünyada eşi benzeri olmayan saldırılardan alınımızın akıyla eğilip bükülmeden, ilk günkü rotamızdan hiç şaşmadan geçip ilerledik. Kurduğumuz direniş mevzisinde yaşandı her şey, kayıplarımız oldu ve yaralarımızı bu çatışmanın ortasında sardık. Yeni ve canlıydık. İnsan genç ve dinamikken çabuk iyileştirmiş yaralarını.

Şimdi 3 yılın birikimi, tecrübesiyle 20 Ekim'de 4. yıla giriyoruz. Çarpışma hala devam ediyor. Yeni saldırılar olmayacak mı? Evet olacak. Tek Tip Elbise veya zorla müdahalenin yasallaşması veya başka bir şey... Bizim cephe deyse hala savaşıacak askerimiz ve en güçlü ölüm orucu silahımız var. Manevralara cevabımız gelişmelere göre tek tek karşılırlarına çıkacaktır.

Ve önemli bir nokta; bizim cephemiz yeni gelişmelere ayak uydurup her geçen gün güç toplarken, karşı cephe telefisi mümkün olmayan darbeler almıştır ve almaya da devam edecek.

İşte tekrar 20 Ekim derken yeni bir etaba girdiğimizi düşünüyorum. Artık safdışı kalan silahlarının boşluğunu kullanma zamanı. Şimdi bugüne kadar açtığımız deliklerden taarruza geçme zamanı. Belki çok daha fazla şehitler vereceğiz. Ama zafer taarruzdadır. Bu yüzden artık 10. ekip derken, çift haneli rakamlarla

başlarken, 20 Ekim'de adımız Gültekin Koç...

Gültekin Koç, fedanın adı ama nasıl bir feda? Ölüren öldüren bir feda, hasmının boşluklarından yararlanabilen bir feda, ölüm bedeli olsa da hasmına zarar verebilen bir feda, iktidarı dinamitleyebilen bir feda... Dönüm noktası burasıdır. Şimdi bedenlerimizin, şehitlerimizin açtığı boşluklardan girerek patlama zamanı. Dün tecrit duvarlarının delinmesi vardı. Bugün hedef, yıkmadır.

Kendisine devrimci, sosyalist diyenler bile emperyalizm karşısında biat ederken, ordusu, iktidarı olan ülkeler biat ederken, insanın böyle bir hedefle yola çıkması kuşkusuz hayalperestlik gibi gözükebilir. Ama değil.

Bizim inancımız bunun bilimsel olarak mümkün olduğunu kanıtlıyor. Ve bunu söyleten güç sırtımızı dayadığımız P-C'mizdir. Elbette ideolojik olarak da örgütlülük olarak da ana dayanağımız budur.

Fedaya 72 saat kala...

Günay açlığın koynunda büyük bir dirençle yürüyordu. Hep ayaktaydı. Günler, haftalar, aylar geçti, koyvermedi kendini. Direnişçiler için konulan günlük iki saatlik zorunlu dinlenme saati bile adeta zul geliyordu Günay'a. Yoldaşlarıyla sohbetler bu günlerinde en sevdiği şeydi. Elişi yapıyordu. Benden herkesi bir hatıra kalsın diye. 120'li günlerinde hayatında ilk kez kazak örüyordu mesela. Ama asıl hatırası, eylemiydi.

Ne sansür, ne diğer baskılar, onun eyleminin tarihi rolünü oynamasını engelleyemeyecekti. 20 Ekim 2003 günü bandını kuşandığı andan itibaren düşüncesi buydu.

Hedefine varacaktı. Hiç bir gücün ve hiç bir yöntemin bunu engelleyemeyeceğini söylüyordu her ko-

nuşmasında. "Gültekin gibi" olmak onun için Gültekin Koç'un adını taşıyan bir ekibin üyesi olmanın ötesinde bir anlama sahipti. Mecazi anlamda değil, gerçek anlamda Gültekin olacaktı. Şu sözleri onun ifadesiydi örneğin:

- *Bandımı kuşanırken, andımızı içerken zangır zangır titrerken bile bütün soruları tek tek aklımdan geçirip yeniden yeniden cevaplıyordum. Belki Gültekin de üzerine bombayı yerleştirirken aynı heyecanı yaşamıştır. Şimdi hedefe doğru ilerliyoruz. Onunki ne kadar sürdü, benimki ne kadar sürer bilmiyorum. Sadece yerinde ve en fazla zararı verecek şekilde olacak. Gene de beni rahatlatan şey devrime ve öncelikle zafere olan inancım. Ok yaydan çıktı. Bu ikinci etap, üçüncüsü zafer olacak. Bir bütünün parçası hepsi. Bir insanın çocukluk, gençlik, olgunluk dönemleri gibi... Direniş yaşıyor ve büyüyor. Bizse onu oluşturan yüzlerce hücreden biri olarak yol alıyoruz. Kendimi yalnızca eyleme giden bir savaşçı gibi görüyorum. Bu elbette sıradan bir iş değildir. Günlük sigara almak için bakkala gitmeye benzemese de yürüyorsun, yine ayakkabılarını bağlıyorsun, belki yine sigara yakıyor, gazete okuyorsun ama nereye ne için gittiğini bilerek. Hesap sorma eylemine gidiyorsun, gidiyorum, gidiyoruz. Sadece tetiğe değil de pime dokunacağız. Gültekin gibi.*

"Üretmek direnmektir" sözünü çok severdi.

Veda saatine dek üretti. Duygularını, düşüncelerini yazdı. Kendini anlatıyordu evet, ama aynı zamanda öğretiyordu... "Vedasının" veda olmadığı öylesine açıktı ki sözlerinde umudumuzun adı, dilinde türkülerimiz vardı.

Sevgi dolu Günay'ımız... Anadolu'ya hayrandır.

Uğrunda mücadele ettiği düzene, ideallerimize hayrandır... Denizi çok sever, konuşmayı, üretmeyi çok sever. Ve ablasını, yoldaşını.

"Canım Nuraycığım, bir tanem, kumrum. Seni canımın ta içinde götürüyorum. Hep seni düşünüyordum günlerdir. Hep sana hayran oldum, örnek aldım, öğrendim... Senin kardeşin olmaktan gurur duyuyorum. Sana şiir yazacaktım. Daha başlayalı 3 gün oldu şiir yazmaya, yetişmedi. Ne diyeyim seni seviyorum. Hem de çok. Yoldaşım, kardeşim, her şeyim. Acele etmeliyim, seni seviyorum"

Umutumuzu çok seviyordu, umudumuzun önderliği altında yürümekten gurur duyuyordu...

"Sevgili umudum, bir 'aile ferdiniz' olmaktan, sizi yolumun önderi bilmekten gurur duyuyorum. En zor zamanımda 'onlar bizim çocuklarımız' sözünüzden güç aldım. Sizin çocuğunuz olarak büyüdüm 12 yaşımdan beri. Ve şimdi evin has evladı gibi gideceğim. Siz de gurur duyun isterim. Asla toz kondurmayacağım tek şey umudumdur. Şimdi görev beni bekliyor. 'Bu anı' özlemle bekledim. Şimdi talimat yüreğimdeki sestten geliyor. Çünkü artık tek bir bütünüzs. Zafer bizim ona inanıyorum."

Şiiri çok sever ama kendisi yazmazdı. Şehitlerin ardından okunacak şiirleri derliyorduk. Bu faaliyetin en faal katılımcısı oldu. Ve biraz da o şiirlerin etkisiyle Ölüm orucunun 130. gününde kendisi de bir şiir yazdı: "Fedaya 72 saat". 4 ayı geçmişti açlığın koynundaki yürüyüşü. Bu dört ayı dolu dolu geçirmişti. Artık finale yaklaşıyordu. Kararı baştan itibaren kesindi, şimdi gününü de netleştirmişti. Feda ateşini yakmadan 72 saat önce yazıldı işte bu şiir.

FEDAYA 72 SAAT

30 yaşımı doldurduğum gün

aldım bu defteri
Ölüm orucunda 30. günüm.

*“Ölüme giderken
yaşgünü kutlanır mı”
türünde*

- olabildiğince saçma bulduğum
yumurta-tavuk misali tartışmaları
'çenesindeki bir tutam kıl'dan aldığı
güçle tartışanlara bırakıp
'yüreğinde bir damla nur' taşıyanlarla
sohbete geçeceğim
İlla merak edenler içinse
kısaca
“evet kutlanır” diyeceğim

Kutlanır!
Hem de nasıl kutlanır
Asıl şimdi
Düğün bayram gibi
Tüm yaşayanları kışkandıracak denli
kutlanır!

'Jübile için'
Teşekkür için
Hiçbir şey olmazsa
Yaşam için!
Yalan değil, çok sevdim yaşamı
- Aşkta sınır yok ya-
öyle kutluyorum aşkımı

30 yaşıımı doldurduğum gün
aldım bu defteri
daha doğrusu
arkadaşların hediyesi
Bayağı da süslü ha!
Süs gibi durdu zaten
uzun zaman masada
ne yapacağımı bilemedim onunla
beni bilemedi sanırım o da
Velhasıl
100 gün sürdü tanışmamız

Bugün 130. günümdeyim
Önce epey bir bakıştık
yani ben ve defterim
Sonra
- ayıplamayın ama-
defterime bir güzel geçirdim
bana yazılan şiirleri
benimle ilgili olanları yani

Şanslı bir ölüm benim ki
zor bulabilir kimi
Çünkü uzun süreli
Belki
bir nefeste verilen can ister kimi
Kansız
ağrısız
bir ölüm belki
Sorarsanız bana
memnunum ölümümünden

Hiç olmazsa
aşkımla vedalaşmaya
fırsat tanıdığı için

Belki benden sonra denebilecekleri
duyabildiğim için
Hatta cenazemi dahi
hazırlama olanağı tanıdığı için
Anlayacağınız
Yaşam bana karşı hala bonkör
Sanırım o da beni seviyor!

Dedim ya
Şanslı bir ölüm benimki
oturup okuyorum
arkamdan okunacak şiirleri
inceliyorum.

Yoldaşlarım;
yüreğindeki ışıkla aydınlandıklarım
İşinize karışmak oluyor belki
ama ne yapayım
"gören göz hakkı" derler hani
ben de gördüm yazdığınız şiirleri
hepsine olduğu gibi
katılamadım ne yazık ki

Ukalalıktan değil tabii
biraz -fazla- gerçeklikten belki
elbise alır gibi
denedim onları da üzerimde

Kimi büyük geldi
kimi ufak rötuşlar istedi
yapmadım yine de
Kızıyorum bu konuda kendime
kızdıysanız siz de
haklısınız elbette

Öyle ya, “bu ukalalık da ne!”
Ama satırlarınıza bir Şey yapmadım
Dedim, sık diőini kızım
her Şeye karışmak zorunda mısın
Üstelik yarınkileri hiç duymayacaksın

Dedim ya bunlar
130. günde yazmaya baőladığım
defterimle tanıőma fasıllarım
Ama fazla oyalanmayayım
Çok iş var yapacağım
Yeni dergi hazırlanacak
sohbetler kurulacak
bir çift laf edemedim daha.
Nasıl oldu ben de bilemedim
bu gece ilham geldi
bu ilk geliő
tam da gider ayak
a lığın130. gecesi
kovamadım kendisini.

Ateşin tutuştuğu vakit

O anı anlatmak zor elbette. Ama Günay'ın o anı yaşayışını gördükten sonra o zorluk kalkıyor sanki ve bir tek cümleyle ifade edebiliyorsunuz o anı: ***Tüm engelleri aşmış, az sonra denize ulaşacak olmanın huzuruyla akan bir nehir gibi telaşsızdı.***

Aslında, tecrit politikası birçok yanıyla iflas etmiş durumda. Örgütlülüğümüzü yok etmeyi hedefliyordu; tek tek hücrelere attı bizi bunun için. Bizse değil beynimizle yüreğimizle, tüm hücrelerimizle örgütlendik zulmün karşısında. Teslim almayı planlıyordu; bizse direnişimizi büyüttük gün gün... Gazi olduk, gençliğimizi, çocukluğumuzu unuttuk ama direnişimizi asla unutmadık. Ateşlerimizle aydınlattık her yeri ve bugün tarihimizde görüşümüz en koyu sansüre rağmen cezazelerimizi taşıyan binler, başaracağımızın garantisi.

Ateşle örülen bu iradenin gücü karşısında hangi zulüm politikası sonuna dek kalabilir ki... İdeolojik sağlamlılığımızla, inancımızla, güvenimizle, şehitlerimizin mirasıyla, sevgimizle... büyüttük irade gücümüzü ve gün gün eriyen hücrelerimizle, feda ateşlerimizle çelikleştirdik... Günay'ımız da bu değerlerimizle donanmıştı. Feda ateşini yakmadan önce bu değerlerin temsilcisi olarak tarihe konuşuyordu:

“Umudumuza ve yoldaşlarıma... Hepiniz biliyorsunuz ki yola çıktığım gün Gültekin'in hedefine yürüyüşü ne kadar sürdü, benimki ne kadar sürer şu an bilemem demiştim. Bugün 133. günümdeyim. 133 günmüş. 1. Ekipler gibi, ilk feda grubunda olacağımızı, zaferi asıl bizim şehitliklerimizin getireceğini biliyordum. Ve Ölüm Orucu eyleminin zaferi taarruzla gelecektir demiştim. Şimdi taarruz zamanı. Bunun için mutluyum. Saldıran ve eninde sonunda kazanacak tarafta olmanın mutluluğu. Hiç unutmayın umudunuzun iradesi arınmadır, bu düzenden sıyrılmazdır. Her koşulda

*o iradenin onurunu yaşayın, her uyarıda, her eleştiri-
de umudunuz olmasının mutluluğunu, huzurunu ta-
dın. Bilin ki bu temizliktir.*

*Hayran olduğum bir toplum için mücadele ettim.
Devrim için, sosyalizm için ve nihayetinde komünizm
için. Ve bütün bu güzellikleri, özgürlüğü ve gerçek in-
san olmanın hazzını ise umudumuzun için tattım. İnsa-
nın beyin ve kol emeğinin ilk birleştiği yer devrimcilik-
tir derler. Ve beynin ve yüreğin birlikte attığı yer de
burası. Sizleri seviyorum. Çok sevdim."*

29 Şubat 2004... Saat 14.25. Türkülü alevler yükseli-
yor gökyüzüne. Alevlerin içinde bir güzel... Hayran ol-
duğu Anadolu'nun güzeli... Karadeniz'in, Ege'nin gü-
zeli. Kadın efelerin güzeli. Fedanın güzeli.... Fedayı
gördük o gün. Bütün duyu organlarımızla tanıklık etti-
ğimiz fedayı, feda hazırlığını yüreğimize, beynimize iş-
leyen birer makine gibiydi... Günay Ölüm Orucu ban-
dını kuşandığı zaman; *"Her ne kadar heyecanlı olsam
da; asıl neden niçinlerin köklerinden ayrı bir duygu se-
li olmasını istemiyorum"* diyordu.

Günay'ın düşündüğü gibi, Günay'ın istediği gibi ol-
maktı tüm çabamız. Günay'ın gözüyle görmek, Gü-
nay'ın hissettiği gibi hissetmek, Günay'ın ateşinde bir
kez daha çelikleşen irademizle güç kazanmaktı... Ta-
nıklığımızın bize kattığı her şeyi ona borçluyuz. Her
hareketi, her davranışı, her sözü hem tanıklık ettiğimiz
tarihi bir kesit, hem de bize kattıklarıyla değiştirdi bizi.

Günay'ımızın feda hazırlığı 2-3 saat sürdü. Hazırlığı-
nın her anında su içer gibi rahattı. Bu bir sonuçtu el-
bette. Mücadele içinde gün gün çelikleşerek gelmişti o
güne. Ve fedaya çoktan hazırды. Son saatlerindeki sa-
kinliği nasıl açıklanabilir başka. Hareketler çevik, özen-
li, seri ve becerikliydi. Tüm engelleri aşmış, az sonra
denize ulaşacak olmanın huzuruyla akan bir nehir gibi
telaşsızdı. Ne yaptığını, ne yapacağını bilen bir kendi-
ne güven içindeydi. *"Zulmü çözümlerdim... Bilmedi-*

ğim bir ölüm var. Onun da alternatifi yok; ne yaptığımı, neden yaptığımı biliyorum ve başaracağım” diyordu Ölüm Orucunun ilerleyen günlerinde. İşte son dakikalarında başaracağım diyordu yine. Dikkatle yazılar yazmasıyla, özenle hediyeler seçmesiyle, kahve içişiyle başaracağım diyordu.

Önce yazılarını yazdı. Satırlarıyla "vedalaştı" sevdikleriyle, yoldaşlarımızla, umudumuzla. Bu arada rezene ve kahve içiyordu. Mektup yazmayı çok sever ve çok yazardı. Özellikle Ölüm Orucuna başladığından bu yana çok daha fazla yazıyordu. Yurt içi, yurt dışı, diğer hapishaneler... birçok yerden mektup alıyor ve hepsini cevaplamaya çalışıyordu. O sevilesi konuşkanlığını mektuplara döküyor, kalem kayıp gidiyordu sayfalar üzerinde. Özellikle gece oturuyor, sabahın erken saatlerine dek yazıyor, yazıyordu...

Feda ateşini yakmadan sadece dakikalar önce yine aynı rahatlıkla günlük mektuplarını yazar gibiydi. Sonra küçük bir deftere tek tek hepimizin adını yazdı. Daha önce hazırladığı hediyelerini paylaştırdı bize... Tek tek hangimize hangi hediye bıraktığını yazdı deftere. Öyle seri ve hiçbirimizi unutmadan yapıyordu ki bu işi... Gören daha önce defalarca içinden tekrarlayıp ezberlediğini sanırdı. Ege'nin yiğidi, Ege'nin güzeli, Ege'nin efesi Günay. Fedaya giderken yaptıkların nasıl da yaşamın içinde, nasıl da yaşama dair. Yaşamın mutlu bir anını paylaşır gibi...

Hazırlığının son aşamasında tarak istedi. Saçını tarayıp ördü ve kesmemizi istedi... Kestik... Kırmızı kurdela ve renk renk tokaları vardı. "Bunlarla bağlayalım" dedi. Kestiğimiz saçlarını kurdela ve tokalarla bağladık; Ege'ye kavuşturmak üzere... Denizi çok seviyor ve saçlarının Ege'de olmasını istiyordu. Kısacık kalmıştı saçları...

- Nasıl oldum?

- Çok güzelsin Günay... Hangi aynaya sığar, hangi ayna anlatabilir senin güzelliğini.

Direnişimizin gücünü, sarsılmaz iradesini, en güzel yarınlarmızın resmini kondurmuşsun yüzüne. Durup seyretme vakti değil bu güzelliği, nakış nakış yüreklerle işleme vakti... Ve vakit geldi. Feda vakti...

Havalandırmaya çıktık. Tek tek vedalaştık. Yüreğinin sıcaklığını yüreğimize kattık. *"Mektup yazdığınız her yere benden selam söyleyin..."* Tabii ki söyleyeceğiz. Selamların sınır, mekan, tel örgü, duvar tanımayacak Günay. Gücsüze güç olacak, düşeni ayağa kaldıracak, güce güç katacak... Gözlüğünü, saatini, bilekliğini çıkardı sonra. Su istedi, bir iki yudum içti. Bardağı almak için beklememizi istemedi; *"Hadi gidin artık"* dedi. İçeri girdik, kapıyı kapattık. Su sıkma ihtimaline karşı battaniyeyi camın önüne gelen iplere mandalladı. Ayakkabılarını vermek için kapıyı tekrar hafifçe araladı. Üzerindeki kırmızı kazağı da çıkardı. İki kaban uzattık Günay'a... Birini aldı. Giydi üzerine.... *"Saçlarım Ege'ye tamam mı, unutmasınlar..."*

Tamam Günay. Ege'nin coşkusu olacak saçların. Gözlerinin içi gülüyordu. Öyle sakindi ki hareketleri... Önce yanındaki sıvıları döktü üzerine. Malzemelerden bir öbek hazırladı tutuşturmak için. Becerikli ve seriydi hareketleri, herşeyi tek tek düşündüğü belliydi. Öbeği tutuşturdu. Alev eline değince gayri ihtiyari elini çekti. Tuhaf gelebilir ama belki de böylesi bir eylemin en doğal halleri bunlar. Beden kendini tetikte tutarken, sen kendi iradenle bedenine ne yapması gerektiğini söylüyorsun. *"Hahlac-ı Mansur gibi... önce kendi beninden çıkmak, onun yerine ideolojik kaynağını koyabilmek gerekir"* diyordu Günay. İşte şimdi de gösteriyor nasıl olacağını. O kaynağın gücüydü, o iradeydi şimdi bedenini feda ateşiyle saran. Öbek tutuşunca ortasını açtı ve çoraplarını çıkardı. Açtığı boşluğa çömelir durumda oturdu. Kafasını da ateşin içine soktu. Dertop olmuştu...

Tutuşunca sloganlarına başladı. Kararlı, güçlü haykırıyor, alevlerin arasından zaferi işaret eden parmak-

ları sloganlarına eşlik ediyordu. Alevler bedenini sarıp sarmalıyor ama ateşe o hükmediyordu. Sloganlarımız birleşti. Direnişimizin sesi Günay'la daha güçlüydü şimdi ve kaldığımız üç hücrede tek yürek olarak yankılanıyordu. Bir ara birbirimizi duymak için sloganlara ara verdik. Saniyeler sürdü yalnızca. "*Sloganları kesmeyin! slogan atın!*" diyordu Günay. "Kahramanlar Ölmez Halk Yenilmez!" Hep birlikte devam ettik. Eylem başladıktan bir süre sonra (belki beş dakika) belden aşağısı yanmıştı. Belden yukarısının da yaridan fazlası yanıktı. Kolları çıplaktı. Üstüne giydiği kabanın sadece küçük bir bölümü kalmıştı. Saçlarının ve yüzünün bir bölümü yanıktı... Pencereye doğru dönüp gülümsedi ve zafer işareti yaptı. "Sizi çok seviyorum" dedi. "Biz de seni çok seviyoruz."

Gülümsedi yine... Bundan yaklaşık beş dakika sonra yan dönmüştü. Elleriyle zafer işareti yapmaya çalışıyordu. Bir elini yapabiliyor, diğeri bir türlü olmuyordu. Bir eliyle diğer eline yardım ediyordu. Kısa bir süre sonra iki elinin de işaret parmakları açık ve kenetliydi artık... Elleri zafer işareti yapar vaziyette kenetlenmişti. Saat üçte eylem idare tarafından farkedilmiş ve koğuşa girilmişti. K3'teki arkadaşları sürükleyerek boş bir hücreye attılar. Artık tamamen baygın durumdaki Günay'ımızı sedyeye koyup götürdüler.

Acılı ve onurlu bir gidişti. Gözyaşı akıtmadık. Gözyaşlarımızı öfkemize, inancımıza, feda ruhumuza kattık... Onurlu bir gidişti... Yiğitçe, kahramanca gidişti... Gözlerden uzak, sessiz, kimsesiz, duygudan düşünceden, insandan, mekandan, zamandan tecrit edilmiş gün gün öldürmelere karşı ateşten bir direnişti. Direnişin ateşten sesiydi; insanlığımızdan çıkarıp boş bir çuval gibi ölüme terkedemeyeceksiniz, yok edemeyeceksiniz, teslim alamayacaksınız bizi! Ateşten bir bariyat oldum saldırılarınıza, yalanlarınıza, uyduruk masallarınıza karşı! Cesaretiniz varsa gelin, dokunun ateşime! Yürek ister! Elleriniz, dizleriniz titrer; ipini kopar-

mış kabuslara boğulur uykularınız. Yürek ister benimle yüzyüze gelmek. İtfaiye hortumlarınızın ucundan, gaz bombalarınızın sisleri ardından, silahlarınızın arpacığınan bakmak istersiniz bize sadece... Tecrit ve sansür duvarlarının ardında çürütmek, yok etmek istersiniz. Ama başaramayacaksınız!

Ateşten bir manifestoydu; başaramayacaksınız!

Çünkü ateşimle koruduğum insanlığımız, düşüncelerimiz, ideallerimiz, yarınlarımızdır; onlara el süremeyeceksiniz! Ve nefesimiz tecriti de, sansürü de parçalayana dek ateşlerimizi harlamaya yeter.

Ve ateşten bir çağrıydı; beyninizdeki parçalayın; direnişin onurunu paylaşın. Fedayı gördük o gün. Fedayı yaşadık, fedayı hissettik. Umudumuzu, irademizi büyüttük; fedayı içimize işledik...

“Mutluyum”

29 Şubat öğleden sonra, tüm tutsakların yüreği Günay'la atmaya başladı.

Hiç susmadı Uşak hapisanesindeki tutsaklar. Umutlarını, kararlılıklarını, öfkelerini ve coşkularını haykırdılar. Ki Günay da bunu isterdi onlardan.

Durmaksızın slogan sesleri yükseliyordu Uşak hapisanesinin semalarına. Ama aslında konuşan Günay'dı. Gültekin gibi, Muharrem gibi konuşuyordu Günay. Uşaktaki tutsaklar, onun tercümanıydılar o an.

Dört yılda bir gelen 29 Şubat'ı seçmişti Günay.

Durumu ağırdı. Yüzde 50 yanık vardı vücudunda.

Günay'ı panik ve telaş içinde İzmir'e, Yeşilyurt Devlet Hastanesi'ne sevkettiler.

Direnişinin son dört gününde, hedefe kilitlenmiş iradesiyle Mengelelere karşı savaştı. Hastane yatağında bilinci açtı.

Tedavi teklifini ve girişimlerini reddetti.

Buna rağmen zorla müdahaleden vazgeçmedi Mengeleler. Ağızdan beslenmeyi başaramayınca, serum bağladılar. Serumı çıkarıp atmasın diye de, iğnenin girişini omuzunun tam arkasından yaptılar. O haldeki bir tutsak nereye gidebilir, nasıl kaçabilirse artık, “güvenlik” diye de yanına bir asker diktiler.

Avukat’ı Mart’ın 4’ünde Yeşilyurt devlet hastanesinde ziyaret etti Günay’ı. Bilinci açıktı. Doktorlar hayatı tehlikenin sürdüğünü, akciğer krizi geçirdiğini, bu tür yanıklarda bunun olacağını söyledi.

Doktorlardan biri avukata Günay’ın müdahaleye karşı çıktığını, tedavi kabul etmediğini söyledi.

- Peki öyleyse neden müdahale ettiniz? diye sordu avukat.

Bölüm şefi, Mengele artığı doktor “Tokyo sözleşmesi” diye adeta alay edercesine cevap verdi.

Günay konuşmakta güçlük çekiyor, ağır yanıklarından dolayı yatakta hareket edemiyordu. Arkadaşlar nasıl, dışarıda neler yapılıyor diye sordu. Kendisiyle ilgili ne bir şey istedi, ne bir şey sordu; tüm kaygısı, kafasındaki sorular, o anda bile yine yoldaşlarına ve mücadeleye dairdi. Aynı günlerde kendini feda eden Muharrem’i sordu. Başka feda eylemi olup olmadığını sordu. Çok ağır durarak, nefes boşaltarak aralıklı konuşabiliyordu. Son sözlerini söyledi. **“İyiyim”, “mutluyum”** dedi. Avukatla görüştükten üç saat sonra şehit düştü. Yüzde elli yanık bir vücutta, eksiksiz, sınırsız kararlılıkla kucaklanan bir ölümsüzlüktü onunki.

Günay’ın vasiyeti

Denize bakmaya dayanamam. Özellikle de tam tepeden diklemesine. Öyle bakınca derinliği görülüyor. Öyle bakınca hayran olurdum. Ve güzelliğinden öle-

sim gelirdi.

Biliyor musunuz ben öldüğümde direk denize atılmak isterdim. Çocukluğumdan beri çok sevdiğim denizde ölmek istedim en çok. Ama büyük ailemizle deniz dışında bir ölüm tercihim oldu elbette. Bu defa da beni denize atsınlar istedim. Bilmiyorum neden denizi kendime yakın buluyorum. Suyu çok seviyorum. Su bana çok anlamlı geliyor. Su hayattır derler ya, su yaşamın ilk başladığı yer. Toprak bile susuz yapamaz, hiç bir tohum susuz çiçek vermez. Ve bütün suların kavuştuğu yer denizdir. Ayrıca su anlatamayacağım ölçüde farklı bir şey. Gerçekten, kimyasını (H₂O) ve bunların birbiriyle bağını ve birçok maddeyle etkileşimini, fazlarını da inceledim. Suyu ilişkin her öğrendiğim şey beni hayran bıraktı. Çok farklı bir bileşik. Ama hepsinden önce, su hayattır. O yüzden toprağa değil suya gömülmek isterdim. Öyle bir güzellik ki herkesin görmesini istiyorum.

Bazen düşünürdüm, nereye gömülmeli insan... Nereye gelecek ziyaretçilerim? Onları harika bir yerde karşılamak isterim. Bakmaya doymasınlar, onlar da görünce kendinden geçsin. Güzel bir orman mı, bir dağ başı mı... Müthiş bir manzarası olmalı. Bence buna en uygun yer de deniz. Çünkü ben bir görünce gözümü alamıyorum. Denizi her gördüğümde yaptığım işi, gittiğim yeri bile unutturacak kadar büyülemiştir beni. Çoğu rüyamın ana fonu olmuştur. Örneğin dünyayı seviyorum ve bakıyorum dörtte üçü su; Anadolu'ya hayranım, dört yanının üçü deniz; insanı seviyorum, dörtte üçü gene su... Su müthiş bir şey. Sevdiğim her şey suda var, ve sevdiğim her şeyde su var. Niye sonsuza kadar suda kalmayayım! Niye suya karışmayayım yeniden. Büyük bir vuslat olurdu. 19 Aralık sonrası ölüm orucundaki bazı arkadaşlarla da konuştuk. Hayaller kurardık... Mitolojiyi de severim. Ben ölünce denize atılmak isterim derdim. Balıklara konuşmayı öğretirim. Konuşmak önemli bir şey, o güzel var-

lıklar da bunu öğrensin. Deniz kızlarına kahve falı bakmayı, dedikodu yapmayı öğretirim... Sonra da deniz tanrısı Poseidon çok konuşuyor ve gülüyorsunuz diye ilk dalgada bizi karaya fırlatır, bizi denizden afaret ederdi...

Hayallerim hep deniz üzerineydi. Ölünce yakılmayı da bu nedenle istedim. Oysa olduğum gibi taşa bağlayıp atsalar, balıklar yerdı beni. Bu beni daha çok mutlu ederdi. Balıklarda, suda yaşama devam etmek... Yapmazlar diye bari küllerim savrulsun istedim. Eğer bu olmazsa, bu defa da en kalabalık olduğumuz mezarlık olmalı demiştim. O da İstanbul'da. Burdur'da aile mezarlığımız var. Onlar da, ailem de ister yanlarında olmamı. Bari kemiklerim yanlarında olsun. Bunca yıl hasretleri var onların da. Son istekleri olabilir. Hem Burdur'da hiç şehitlerimizden kimse de yok. Tuhaf olacak, Baba da orada. (Ama onun yeri ayrı, aile mezarlığında değil) Belki ikimizi bir görmek insanlara adaleti ve gerçeği daha çarpıcı gösterebilir. (Günay Öğrener'in babası polisti, 1980 Ağustos'unda devrimciler tarafından cezalandırılmıştı -bn) Hiçbir bağ adaletten daha güçlü olamaz insanlık için. Burdur mezarlığı da çok güzel bir yer. Gördüğüm en güzel mezarlıklardandır.

Tabii bizim geleneklerimize uygun, umuda sarılı gömülmek isterim. (Tabii gömüleceksem-yasal zorunluluk böyleyse) ve Burdur'a olsun son yerim. Mezar taşımı düşünüyorum daha ne yazılsın tam bilemiyorum. Öğretici bir şey arıyorum. Mekanla uyumlu olmalı tabii ki. Ama toprak mezarlık olursa bile, saçlarımın kazınmasını isterim ve saçlarımı denize atsinlar. Önce Ege Denizi demiştim. Şimdi ise, Akdeniz'de doğdum, Ege'de çalıştım, bir Karadeniz kaldı, saçlarım Karadeniz'e atılsın istiyorum. Anadolu'yu dolaşmış olurum böylece. Başka şehidimizin toprağından istemem. Yani zahmet çıkarmayayım fazla. Çünkü hepsini seviyorum ve ayırd edemem ayrıca. Ama yalnız Sa-

bo'dan bir avuç toprak olursa, bir de A. Rıza Komutanının üzerinde güller olmalı, onun güllerinden bir avuç gül yaprağı serpilirse üstüme sevinirim. Olmazsa o vakitte A. Rıza Komutanının mezarında gül, yine de herhangi bir gülden, mesela kırmızı, yine de olsa iyi olur. Mesela denize atılacak bile olsaydım ardından bir avuç gül yaprağı isterdim. Biraz su yüzeyinde kalır onlar. Başıma limon veya mimoza ağacı olsun isterim. Yağmurda harika görünürler, ve çiçekleri, kokuları da öyle... Deniz deniz derken, nerelere gittik. Ben Ege'ye, saçlarım Karadeniz'e... Ne harika olurdu değil mi.. Berrin'i düşünüyorum. Sarı gülü çok severdi. Onu üzerimde taşımak isterim. Nimet ve benim içinse tercihim kırmızı olurdu. Şöyle toprağımda bir sarı bir kırmızı gül olsa çok güzel olur. Berrin için sarısından...

SEN ORADAYDIN

09 Eylül 2004... Günay'ın feda eylemiyle şehit düşmesinden 7 ay sonra.

Sabah mazgaldan mahkemeye gideceğimizi söylüyor görevli gardiyan. Sebep malum; yavuz hırsızın ev sahibini bastırması meselesi!

19-22 Aralık 2000'de tüm hapishaneleri bombalarla, iş makineleriyle yıkıp da maddi zararı bize yükledikleri gibi;

Ölüm orucu direnişçilerimizin, zorla tıbbi müdahale durumunda kendilerini yakacaklarını bildikleri halde; adına "Hayata Dönüş" diye diye uzun namlulu silahlarla, kimyasal gazlarla duvarlardan, çatılardan höykürerek girmeleri ve "kendini yakma" eylemlerine sebep oldukları halde "arkadaşlarınızı yaktınız" diyerek bizi sorumlu tuttukları gibi;

"Örgüt yönlendiriyor" propagandası altında her birimizi alıp derin mezarlıklara diri diri gömerek o meçhul baskıdan kurtarmalarına(!) rağmen direnişi bitiremememe-

leri; mektupları, kitapları, kırmızıları, yazılı sohbetleri, anlık gözgöze gelişleri, merhabaları, gülüşleri “yönetici” ilan edişleri gibi... yine “suçlu” ilan ediliyoruz. Mahkemedeki yerimiz onların belirlemesine göre sanık sandalyesi olacak!

Davacı kim? “Kamu Hukuku”! Yani devlet!

Bizim isimlerimizse “sanıklar” bölümünde alt alta dizili...

Günay’ın yoldaşları, Günay’ın feda anının tanığı olan Uşak hapishanesinin kadın tutsakları, *“intihara teşvik ve yardım”*dan yargılanacaklar bu davada.

Hazırlanıyoruz.

Söyleyeceklerimiz belli. Söyleyeceklerimiz dört yıldır zaten ölümlerimizle söylediklerimizin bizzat kendisi. Söyleyeceklerimiz burada, Sincan’da, Tekirdağ’da, Edirne’de, Kırıklar’da, Elbistan’da, Kandıra’da, Gebze’de, Ulucanlar’da, hastane odalarında, zulmün olduğu her yerde yaşadıklarımız, yaşatmaya devam ettikleri gerçekler; unutturulmaya, yok sayılmaya, görmezden duymazdan gelinmeye çalışılan ama bulduğumuz en ufak gedikten yüzlerine haykırdığımız gerçekler... Cemil Çiçek’in suratına pankartlarla haykırılan gerçekler!

Mahkeme yolundayız. Ring sarsıla sarsıla ilerliyor. Ringin, camı çıkarılmış küçük penceresinden etrafa bakıyoruz. İnsandan, doğadan ayrı kalışımızın izleri hemen çıkıyor ortaya... Kimimiz topraktan fıskırıp renk cümbüşü çiçeklere bakıyor, sabırsızca yanındakini haberdar ediyor; kimimiz havalandırmada küçücük bir parçasını gördüğümüz uçsuz bucaksız gökyüzüne dalıyor; *“Gördüğümüz, koca gökyüzünün ne kadar küçük bir parçası!”* diyor bir arkadaşımız... Doğa hala canlıysa, çiçek hala açıyor, kırmızısıyla, sarısıyla, pembesi, moru, mavisiyle gülüyorsa hayata, o topraktaki verimi, bereketi tüketemedikleri için değil midir! Toprağın altında ona can katanlar olduğu için değil midir bu güzellikler! Fatma gelinciklere, Özlem top kadifelere, Gülnihal hercailere,

Günay mimozalara can suyu olduğu içindir.

Ring ilerliyor. Hepimiz ayaktayız, pencerelerden dışarıyı izliyoruz. Bir arkadaşımız tarlalardaki ekinlerin ne olduğunu, ağaçları tanıtıyor: *“Bak, bu şeker pancarı, bu da mısır, ama hayvanlar için ekilmiş olanı... Şu ağaç söğüt. (Hınzırca gülerek) Şu gördüğün de kavak oluyor”* diyor... Gülüyor, birbirimize takılıyor. Biz böyleyiz, “yargılanmaya” gidiyoruz ama ne gam! Haklı olan kim, dava ne, kim ne diyor; önemli olan bu... Ringte yedi kişi yol alıyoruz. Ama bir kişi hiç konuşmuyor!

Yargılama nedenlerimiz dizilmiş yol boyunca... Asfaltsız yolların, sıvasız evlerin, bakımsız bahçelerin önünden geçiyoruz. Evlerin içinde yokluk, evlerin içinde açlık, hastalık, çaresizliğe mahkumiyet. Evlerin herbirinde binbir dert, binbir çile... Evlerin; o evin insanların belki bizden haberi de yok. Ama olacak! Şimdilik ama şimdilik o “habersizler” aslında bizi umar diye, çare diye, derman diye içlerinde taşıyorlar; yalnızca adımızı bilmiyorlar. Varsın böyle olsun! Bu da değişecek nasılsa...

Şehrin merkezine yaklaştıkça binaların görüntüsü değişiyor. Katları çoğalıyor, derme çatma görüntüleri kayboluyor evlerin. Adliyeye yaklaştıkça ringin sürati de düşüyor. Adliye önünde askerler diğer ringten inip hemen çevre güvenliğini alıyorlar. Kim kimi, kimden ve neden “koruyor” acaba? Bunun adı korku olmasın, yalnızca korku!

Adliyenin etrafı kalabalık. Bir arkadaş pencereden, el sallayan insanlara zafer işareti yapıyor. Zafer işaretimize karşılık verildiğini düşünüyor. Oysa onlar arkamızdaki ringte bulunan adli dava tutuklularının yakınları. Bize değil onlara el sallıyor olmalı. *“Olsun yine de zafer işaretimizi görmüşlerdir belki”* diyor arkadaşımız.

Nezarethaneye girmeden önce kelepçelerimizi açtırmak istiyoruz. Öyle de yaptırıyoruz. Oysa adlilerin kelepçelerini mahkeme dışında hiç açmıyorlar. Biz hepimiz; yedimiz birden aynı nezarethanedeyiz. Herkes bir şeyler söylüyor. İkimizden biri ise yine hiç konuşmuyor.

Öylece dinliyor konuşulanları.

Kimimiz volta atıyor, kimimiz oturuyor.

“Türkü söyleyelim” diyor bir arkadaşımız. Evet! Türkü, marş söylemeliyiz. Buraya neden getirildiğimizi, neden demir parmaklıklar ardında olduğumuzu, neden başığımızın eğik olmadığını, neden “uslanmış” bakmadığımızı, bu memleketin ahvalini, direnişimizi, türkülerimiz marşlarımız anlatmalı. Ama öncelik verdiğimiz parça, “*Şu İzmir’den amman / Çekikdeksiz efem de nar gelir...*” Hepimiz söylüyoruz, içimizden biri dinliyor yalnızca.

“*Yürü bildiğin yolda / ölümden öte ne var*” diyoruz, “*Sorun eğilmeyen başa*” diyoruz. Yurdumuz “*düşman çizmesi altında*” diyoruz. “*Aç çocuklar doysun diye*” savastığımızı, “*onur denen erdemın zerresini almaya ser-vetler yetmeyeceği*”ni, “*altı kadını diri diri yaktıkları*”nı, kara toprağın, ölümü yere çalanı üşütmeyeceğini... marşlarımız, türkülerimiz dilimiz bizim; yüreğimiz, bey-nimiz, orada düşmanı caneviden vuran silahımız bi-zim. İncancımızı, nedenlerimizi, o koşullarda ezgilerimiz anlatıyor.

Durumdan hoşnut olmayanların sinirli tavırları göze çarpıyor ama ne gam... Sandalyesini ters çevirip sırtını bize dönerek oturuyor bir uzman çavuş. Anlaşıyor rahatsızlığı. Oh olsun! Onun belindeki silahın bir hükmü yok. Türkülerimiz hükmü vererek mahkum ediyor orada suçluları.

Yandaki nezarete kalan adli dava tutukluları “yüreği-nize sağlık” diyorlar. “Gerekli” müdahale gecikmiyor, hemen susturuyorlar. Biz söylüyoruz ya, onların yürek-lerinden geçenleri de anlıyoruz ya, dillerine kilit vursalar ne olur vurmasalar ne olur...

Mahkemeye çıkıyoruz... Bize layık görülen sanık san-dalyelerine arkalı önlü oturuyoruz.

Şimdi burada, bu yerde, yol boyu ringte bizimle olan, nezarete türkülerini dinleyen, ama hiç konuşmayan, her

birimizin içini yoklayan; ağaçtaki yeşile, çiçeğin rengine, havanın mavisine canını katan o ölümsüz konuşacak. Mahkeme heyeti O'nu göremeyecek; bunun için dünyaya başka türlü bakan göz gerek. O'nun sesini bizim sesimiz zannedecekler; oysa bizi konuşturan O olacak. Orada **Günay** konuşacak! Direnişimiz konuşacak.

O, herbirimizin adıyla ayağa kalkıyor ve sözleriyle yargılayan oluyor:

- *"Gerek 'ölüm orucu', gerekse 'kendini yakma' siyasal eylem biçimleridir ve gönüllülük temelinde şekillenir. Bu, kimsenin zorlamasıyla olabilecek bir şey değildir. Bugün F Tipi Hapishanelerde tek başına kaldığı halde bu eylemi gerçekleştiren insanları nasıl değerlendireceksiniz? Hastane odalarında zorla müdahale işkencesine karşı insanlar tek başlarına yapmışlardır bu eylemi. 19-22 Aralık operasyonunda Yasemin ve Berrin arkadaşlarımız askerin gözü önünde yapmıştır."*

- *"Günay Öğrener'in feda eylemine saygı duyuyorum. Söylenecek çok şey yok. Daha önceki ön soruşturmada söyleyeceklerimizi söylemiştik."*

- *"Güney şehit düştüğünde şehit sayısı 109'du. Şimdi 117 oldu. Direnişimiz dördüncü yılını doldurmak üzere. Feda eylemi tecrit ve sansür gerçeğine karşı yapılmıştır. Bu bir intihar değildir. Neden bunların yaşandığının sorulması gerekmez mi? 117 insan neden öldü?"*

- *"Evet burada bir suçlu var. Bir ölüm olayı var. Ama bu ölümün adı basit bir adli vaka değerlendirilmesine tabi tutulamaz. Bu bir intihar değil, kendini yakarak feda etmedir. Siyasal bir eylem biçimidir. Bunun muhatabı da devlettir. Bu sanık sandalyelerinde oturacak olan da devletin kurumlarıdır, devlettir."*

- “Devrimci tutsakların, Günay’ın canı bu denli kıymetli ise, neden 19-22 Aralık 2000’de yapılan operasyonda 28 tutsak katledilip yüz- lercesi yaralandı, neden insanlar zorla müda- halelerle sakat bırakıldı? Neden tecrit devam ettiriliyor?.. Hapishaneler nasıl yerlerdir ki, 117 ölüm çıkabiliyor buralardan? Bu soruyu siz de kendinize sormak zorundasınız. Olay, iddiana- mede geçtiği gibi **“intihar”** ve **“intihara teşvik ve yardım”** ise bunu yaratan devletin bu sanık sandalyesinde oturuyor olması gerekir.”

- “Ben de Günay’ın eylemine saygı duyuyo- rum. Bu bir gönüllülük işidir. Kimsenin zoruyla olabilecek bir şey değildir. Devlet bu tür dava- lar açıp bizi bunlara maruz bırakarak kendini aklamaya çalışıyor. Oysa her şey çok açıktır. Tecrite karşı direniş vardır. Direnişimizin du- yulmaması için sansür uygulanmakta ve zorla müdahalelerle direnişçiler sakat bırakılmakta- dır. Günay’ın fedası zorla müdahalelere, sansü- re ve tecrite karşıdır. Yan tarafımızdaki hücrede kalan arkadaşlarımızdan Sergül Albayrak şu an Ölüm Orucu direnişinde. Ve tecrit kalkana ka- dar da bu direniş bitmez.”

- “Günay’ın eylemi yenilmez bir düşüncenin ifadesidir. O’nun eylemi zulmün olduğu yerde direnişin de bitmeyeceğinin göstergesidir. Irak’ta, Filistin’de de böyledir. Bu direnişte an- neler, kardeşler, erkekler, kadınlar, gencecik in- sanlar şehit düştü. İnsanların tek tipleştirilmesi, düşünmeyen, sorgulamayan, robot haline geti- rilmesi politikasına karşı sürüyor bu direniş. Amerika’nın ipini tuttuğu bir ülke yönetiminin uygulamasıdır tecrit. Ve önümüzdeki süreçte tek tip elbise dayatmasıyla daha da boyutlandı- rılacak. Günay’ın feda eylemine saygı duyuyo- rum. Bugün de direniş bayrağı Sergül Albay-

rak'ın elindedir."

"Adalet mülkün temelidir" yazılı o duvara; sağırlaşmış kulaklara, körleşmiş gözlere, taşlaşmış yüreklere ve dumura uğramış beyinlere haykırıyoruz inancımızı. Günay biziz, biz Günay'ı öpüp kucaklıyoruz. İşte bizim zafirimiz bu... Ödülümüz cezalar olsun.

Mahkeme bitiyor.

Ring hareket etmek üzereyken patlatıyoruz sloganlarımızı: *"Günay Öğrener Yoldaş Ölümsüzdür!", "Yaşasın Ölüm Orucu Direnişimiz!", "Yaşasın Feda Eylemimiz!"...*

Sana, ölümsüzleşenlere ölüm yok Günay. Sen Sergül'de, Vedat'ta, Fehim'de, M. Kemal'de, İnan'da; sen yolunda yürüyenlerde, içten gülüşlerde, zalime duyulan öfkede, sen direnişte yaşıyorsun...

9. BÖLÜM

BAYRAK YERE DÜŞMÜYOR Sevgi Erdoğan'ın alın bandını kuşandığı yerde, Sevgi Erdoğan Ölüm Orucu Ekibi direnişe başlıyor

20 Ekim 2003'de alın bandını kuşanmıştı Günayımız. 25 Temmuz 2004'te Uşak hapishanesinin hücrelerinde yine bant takma törenimiz var.

Yine bir Temmuz'un umut ve sevgi sıcaklığında koyulduk yola... Koca çınarımızın gölgesinde zafere yolculuktayız.

Dört yıl oldu biz zafere and içeli.

Ve dört yılda direnişimizi kırmak için her yol denendi. Zulüm, kendini boğan hesaplarına rağmen bitiremediği direnişimizi bu gün için gözlerden gizliyor belki, ama tarihten asla gizleyemeyecek! Gözlere çektiği o görünmez mile hiç güvenmesin; çünkü tarih, dünya kurulalı beri hiç bir zulmün kalıcı olduğunu yazmamış-

tır!

Bizler bir günün- iki günün hesabında değiliz. Günü kurtarma telaşını zulmun acizliğine bırakıyoruz. Biz geçici ve sahte başarıların değil, kalıcı zaferlerin umut yolcularıyız.

Bizler can derdinde değiliz. Tek derdi kendi canı olanlar tükenir, yok olur birgün. Can feda diyenler ise çoğalır yeni canlara. Çağlayan biziz, tarihin zafer hanesine yazılan da biz olacağız!

Yine bir Temmuz sıcaklığında, Sevgi Erdoğan'ımızın, koca çınarımızın adıyla Uşak'tan da bir kez daha haykırıyoruz ki, direnişimiz tecrit duvarlarını parçalayana dek sürecek.

Sevgi ablamızın, her şafak vakti havalandırma yürüyüşünde bastonundan çıkan "tak tak tak" sesleri zafer türkümüz şimdi. Devrime adanmış ömrünün saçlarının akına vuran acısı, sevgisi, öfkesi, bağlılığı, 11. kez zafer andımız.

Sevgi abla sevgimiz, bağlılığımız, zafer iddiamız bizim. Kökleri tarihten gelen koca çınarımız ülkemizde yaprağın kımıldamadığı dönemlerde, önder kadrolarımızın zulmun zindanlarında, işkenceler altında büyüttüğü umudu, bir sevda çiçeği misali taşıdı dört bir yana... Devrimcilik bir yaşam biçimiydi Sevgi abla için. Ve bu yaşam, koşullara, zorluklara teslim edilemeyecek kadar, uğruna ölünecek kadar değerliydi. *"Yaşamayı çok sevenlere"* diye notlar ilıştirdiği çiçekler yolcu etti zulmun zindanlarında ölüme kafa tutan yoldaşlarına... Kaç zemheri mevsimi söndüremedi içindeki ateşi. Ve yine bir Temmuz sıcaklığında, feda yürüyüşünü hedefte noktalarken, sevda ateşini yüreklerimize bıraktı.

Biz de şimdi Sevgi Erdoğanlarımızla daha da güçleneceğiz direnişte. 117 canımızla büyüttüğümüz direniş mevzimiz, 10. ekiplerimizin feda ateşiyle daha da çelikleşen irademiz, Sevgi Erdoğanlarımızla daha da bü-

yüyecek şimdi. Ve biz, 117 canımızla güçlendirdiğimiz bu görkemli direniş mevsisini terketmeyeceğiz. Zaferi bu mevsizde kucaklayacağız!

Duvarlar ardında düğün hazırlığı

20 Ekim 2000'di büyük yolculuğa başladığımız tarih... Ayları, mevsimleri, yılları devirerek hücrelerde geçen ömürlerimizin dördüncü yılındayız.

Gidenlerimizin yeri hiç boş kalmadı. Her ölümdе çoğalıp, ölümlerden yeniden doğduk. Ne zaman bir boran katarı havalansa yüreklerimizde hep aynı coşku, aynı sevinçle uğurladık yeni yolcularımızı.

Ve işte sarı sıcak Temmuz günlerinde hücrelerimizde kıpır kıpır bir heyecan, hareketlilik var yine. 11. ekimimiz yolculuğuna başlayacak.

Düğünümüz var... Heyecanımız, telaşımız hiç bir şeyin eksik olmaması için. Boranımızla aynı hücrede değiliz. Duvar ardından heyecanını, sevincini paylaşıyoruz. Koşullarımız içinde herşeyin en güzelini yapmak istiyoruz. Yaptığımız hediyelere baktıkça *"daha neler vermek istemezdik ki"* demeden edemiyoruz.

Önce kına gecemiz. Avuçlar kınalanacak. Kına kokusu dolduracak hücrelerimizi. Boranlarımıza kırmızı kına keseleri diktik, uçlarında sarı çiçekler.

Her hücre kına gecesinde vereceği hediyesini ayrı hazırlıyor. Zamanla yarışıyoruz. Bu hazırlığın telaşı, heyecanı çok güzel. Her şey titizlikle hazırlanıyor. İnce ince ölçüyor, biçiyor, saatlerce düşünüyoruz. Tekrar tekrar söküp yeniden yapıyoruz beğenmediyse. Renkler, uyumu hepsi güzel olmalı. Kullanırken, bakarken, eline her aldığında sevgimizi, hasretimizi bulacak. Yüreklerimizle her daim yanında olacağız.

Hediyelerimizden biri ilmek ilmek dokuduğumuz bir heybe. Her ilmiğinde güneşe uğurladığımız canla-

rımızın sevgisi, her ilmiğinde özlemlerimizi, umutlarımızı dokuduğumuz, her karışını kanımızla suladığımız Anadolumuzu anlatan kilim desenli bir heybe.. Umutumuzu, özlemlerimizi, sevgimizi koyduk içine.. Yolun açık olsun... Ve bir de halaylarımızda coşkuyla salladığımız cıvıl cıvıl renkli, Anadolu kadınının simgesi bir yazma..

*Anadoluyum ben
Sevgi gibi bilge
Sevgi gibi emekçi
kökleri derinlerde
ve çınarın gölgesinde
büyüyen çocuklarıyla anadolu
Hep birlikte halay kuralım yarınlara
halayın, halayımız kutlu olsun!*

Kına gecemiz 21.00'de başlayacak. Program öncesi tüm hücreler hediyelerini gönderiyor. Yüksek duvarları aşip yerine ulaşıyor hediyelerimiz. Hediyeleri aldığı anı merak ediyoruz. Her zaman gürültücü, konuşkan olan boranımız sessizleşiyor, biraz da utangaç: *"Sizi çok seviyorum, çok teşekkür ederim."*

Akşam 21.00. Sloganlarımızla başlıyor kına türküsü. Hüznü coşkuyu sevinci özlemi anlatan türkülerimizi peşpeşe söylüyoruz. Diyar diyar dolaşıyoruz anadolumuzu. Zılgıtlar, alkışlar eksilmiyor.

Umut işlendi avuç içine. Murad alındı. Artık onur, namus bandını kuşanma vakti.

25 Temmuz 2004'de Sevgi Erdoğan 11. ölüm orucu ekibimiz yola çıkıyor. Sabah saat 9.00'da bant takma törenimiz başlayacak. Havalandırmamızı düzenleyip tören için bekliyoruz. Güneşe uğurladığımız şehitlerimiz geliyor gözümüzün önüne. Fidan, Ayşe, Ersoy, İl-

ker, Berrin... Kürsüye doğru ilerleyişleri, konuşmaları, heyecanları.. O günleri tekrar tekrar yaşıyoruz. Bir duvar ötemizde direnişçimizin heyecanını, sevincini görüyor, hissediyoruz. Gür sesi yükseliyor havalandırmadan. Alkışlar, zılgıtlar arasında kuşanıyor kızılbandını. Yanında olup sevgimizin tüm sıcaklığıyla kucaklayıp alnından öpmeyi ne çok istiyoruz.

Her hücre boranımız için hazırladığı programı sunuyor. 19 Aralık 2000'de ayrılmıştık. Dört yıl sonra aynı hapisshanede ayrı hücrelerde bir boranımızı yolculuğuna hazırlıyoruz. Ayrı hücrelerdeyiz ama yüreklerimiz bir. Aynı duygular içindeyiz biliyoruz. Heyecanla bekliyoruz sıramızı..

Ve sıra bizim hücrenin programında. Önce mesajımızı okuyoruz. Hemen arkasından Sevgi ablamız şiiriyle katılıyor boranımızı yolcu etmeye. Gözlerinde sıcacık bir gülümseme... Gülnihal ve Fatmamızın ardından giden üç fidanımızdan Özlem... Üç yıl önce yazdığı şiiriyle Sevgi ablamızı anlatıyor. Bugün yaşadığımız tüm duygular, söylemek istediğimiz herşey var dizelelerinde.

"(...)

Şimdi Sevgi

Sevdadır yüreklerde

kor gibi yanan

Sevginin yanına ulaşmanın

Sevginin sevdasını büyütmenin

Sevginin kınasından yakıp

Sevginin alın bandını kuşanmanın sevdası."

Yüreklerimizde kor gibi yanan Berrin, Yasemin, Günayımızın küle dönen bedenlerinin kokusu var her yanda. Sevginin aylar süren açlığının kokusu var. Duygularımızı söylemek istediklerimizi şehitlerimiz anlatı-

yor. Ve son olarak Günayımızın sevdiği bir türküyü bitiriyoruz: *"Eğilmez başın gibi / gökler bulutlu efem / dağlar yoldaşın gibi / sana ne mutlu efem..."*

Sana ne mutlu can yoldaşımız. Bize ne mutlu, Sevgi ablamızın alın bandını kuşanmanın sevdasını, coşkusunu yaşıyoruz bir kez daha. Yolun açık olsun can yoldaşımız, yolun açık olsun...

Tik tak tik tak...

Zaman işliyor yine..

Ve biz zamanın iki vuruşu arasında sorular soruyoruz hayata. Ve hayata sorulan her soruya verdiğimiz cevaplar, hayatın anlamını da belirliyor.

"Sevgi nedir?" desek mesela bir genç kıza. Gönül verdiği bir delikanlı...

Bir anaya sorsak; emzirip bağrına bastığı bebe...

Bir aydın; imgelere boğulur sevginin yalınlığı...

Bir paragöze sorsak sevgi nedir; kabarık banka hesapları, şirket evlilikleri...

Sevgi nedir desek, her türlü değerini yitirmiş hilkat garibesi bir asalağa; demode bir kelime...

Sevgiyi yozlaştıranları bir kenara bırakırsak kiminde evlat, anne, baba, kardeş, eş veya gönül verdiğiyle sınırlıdır.

Sevgi gerçek anlamını devrimcilerde bulur, ömrünü umuda feda edenlerde... Devrimciler sevgiyi ömürlerini adadıkları inançla ete kemiğe büründürürler... Tıpkı Sevgi Erdoğan gibi.

Temmuzun 14'ünde kocaman güzel gözlerini dünyaya sonsuzcasına kapıyordu bir kadın. 19 kiloluk bir bedende dünyadan ağır sevgisiyle "merhaba" diyordu yaşama... Her son yeni bir başlangıçtır. Sevgi Erdoğan'dı o kadının adı. 19 kiloya düşene kadar hücre hücre damıtmıştı sevgisini halkına yoldaşlarına.

Sevgi kara gözlerinden taşan coşkuyla dikildi Anadolu'da sevgiyi bitirmek isteyenlerin karşısına... Yüre-

ğinin çelik halatlarını attı hayata. Sınırsız sevgisiyle sarıldı kavgaya.

Açlık etini dağılıyordu Anadolu'nun, yoksulluk belini büküyordu. Zulüm kol geziyordu halkın üzerine. Acı, açlık, zulümle kuşatılmıştı yaşam.

Yaprağın kımıldamadığı zamanlardı ve bu zamanlarda umudumuzu büyütendi. Zorlu dönemlerin eğilmez bükülmez Sevgisiydi. Kavga zorludur, bedelleri büyüktür. Koca bir yürek ama ille de dünyanın bütün sevgilerini içinde taşıyan bir yürek gerekir kavgada.

Tıpkı Sevgi Erdoğan gibi.

Ne zaman umut yok edilmek istense, ne zaman saldırsa düşman Sevgi hep tetikteydi. Tereddütsüzce dikildi karşılarına. Bakışları ufka kilitli 30 yıl boyunca hep yürüdü. Toprağın derinlerine kök salmış koca bir çınar gibi, fırtınalar boranlar, en acımasız kavgalar hiçbir şey söküp atamadı onu toprağından.

Umudun bayrağını göklerde dalgalandırmak için nakış nakış örmüştü yıllarını kavgada. O nakışın her ilmeği, inançtı, bağlılıktı, güvendi. Acı, öfke, fedaydı.

Hücre hücre eridi teslim etmedi umudun bayrağını zulme. 19 kiloluk bedeni ile kapadı gözlerini... Yoldaşları, halkı omuzladı Sevgiyi. Milyonlarca yüreğe sevgisini dağıttı. Ve yine Temmuz'da onun sevgisini, inancını, güvenini yüklenip omuzlarına, yollara düştü başka Sevgiler. Sevgi Erdoğan adıyla 11. kez sarsmak için zulmü... Sevgi Erdoğan Ölüm Orucu Ekibi oldu adları.

*"Şimdi Sevgi
sevdadır yüreklerde
kor gibi yanan..."*

Dört yıl önce Ekim'in 20'sinde Uşak hapisanesinde kuşanmıştı bandını Sevgi Erdoğan. 2004 Temmuzunun 25'inde 4 ayrı meyvada 4 ayrı hücredeydik bu

sefer.

Dört ayrı hücrede 23 tutsak, duvarları aşan sesimizle, umudumuzu taşıyan yüreklerimizle kilitlenmiştik bir noktaya. Günlerin heyecanlı bekleyişi alkışlar ve tili lilerle doruğa ulaşıyor. Ve bir ses;

"Dostlar, yoldaşlar, 11. Sevgi Erdoğan Ölüm Orucu Ekibi savaşıcımız Sergül Albayrak'ı andını içmesi için çağırıyoruz" seslenişiyle başlatıyor törenimizi.

*Bu yürüyüş senin için Anadolu
biliyoruz
onur diyen
namus diyen
vatan diyen her sözünde
yiğitlerin kanı var
yine yiğitlerimiz çıktı yola
vuruşa vuruşa
zulmü birkez daha dize getirmek için
umudu yazacaklar tarihin ak sayfalarına*

*Bu yürüyüş senin için Anadolu
Açlığa verirken ömrümüzü
alevlerle biliyoruz öfkemizi
ve seni özgür, şen kılabilmek için
zincirsiz, prangasız
yarasız ve acısız
pırıl pırıl sokaklarda
mutluluğa doyurabilmek için
son soluğumuzu sana veriyoruz
Sevgi sevgi çoğalarak
Bu yürüyüş senin için Anadolu...*

Sevgi ablamızın, 30 yıllık koca çınarımızın 26 yaşındaki gencecik yoldaşı onun mevzisinde onun sevgisiyle kuşanıyor bandını... Gözleri gökyüzünde sevginin gözlerinde, alnı alev alev yanıyor Günayımızın bandıyla...

Tik tak tik tak... Zaman işliyordu, ve hayatın nabızı alın bandını kuşanan ölüm orucu savaşıımızın nabzında atıyordu. Ve o nabzın attığı her beden tüm hücreleriyle haykırıyordu: "*Kızıl bandım onurum.*"

O onurunu kuşanırken durdu zaman. Ve tarih toplanıp kızılbandın yıldızında alnına bıraktı kendini...

*Tik tak tik tak
durdu zaman
sustu dünya
ne alkışları duydu
ne zılgıtları
o anda*

*Uşak diyarında
Sevginin parıltılı gözleriyle
Günay'ın ateşten elleri
tarihin yeni sayfasına uzanıp
çevirdi
ve
bulutsuz mavi gözleriyle
baktı Günay alev alev
bandını kuşanan alna dayadı alnını
Sesini sesine verdi
ve ölüm orucu savaşıısının sesinde
fedayı yazdı tarihin
açılan ilk sayfasının ilk satırına*

Tik tik tik tak... zaman işliyor ve tarih bugün Anadolu'da günün adını koyuyor; SEVGİ'NİN GÜNÜ...

Kuşandı bandını Sevginin yoldaşı... Gözleri gökyüzünde Sevgi ablamızın o kocaman, o umut dolu gözlerinde... Baktı, baktı ve iki damla yaş süzüldü gözlerinden... Sevginin, mutluluğun yürekte durmayıp taşan damlalarıydı bunlar...

Zaman işliyor ve biz dinsic diye acının gözyaşı, sevinci süzuyoruz yanaklarımızda.

Sevgilerimizle yürüyoruz zulmün üstüne.

Tik tik tik tak... zamana hükmeden direnişimiz bugün Sevgilerimizle büyüyor...

Çağlıyoruz Efeler diyarında... Bir coşkun kabına sığmaz, bir hüznü ağır ağır, kabarıp akıyoruz umudun yatağında. Zılgıtlar isyan ılgılları olup yükseliyor Uşak Hapishanesinden dört bir yana. Duymayan kalmasın; bu Temmuz sabahında Sevgimizin onur bandını kuşanan beş çocuğu olacak, hepsi birbirinden güzel, hepsi birbirinden yiğit... bundan böyle onların peşinden akacak yüreklerimizde büyüyen zafer coşkusu.

Ya biz, alın bandını kuşananların yoldaşları... Yıllardır sevgiyi, öfkeyi, acıyı, neşeyi... yaşamın her anını doyasıya paylaştığımız canımızla, hücre hücre ölüm yürüyüşünün her anını paylaşacağız. Fakat niye ağlamaktan kurumuyor gözpınarlarımız, niye içimizdeki acı, haykırışlarına dönüşmüyor, niye öfkeyle yumruklamıyoruz dizlerimizi niye? Niye isyan zılgıtlarımız bir o kadar coşkun, niye neşeli gülüşler süslüyor yüzümüzü, niye?

Oysa ölüm yürüyüşüne çıkan yoldaşımızın hücrelerimizi dolduran o şen, o kocaman kahkahalarını bir daha duyamayacağız. Kızdırıp "dayağını" yiyemeyeceğiz. Halayda bir yarımız, türküde bir sesimiz eksik olacak. Sohbetlerimizde sıcaklığını arayacağız. Niye niye böyle coşkuluyuz?

Coşkuluyuz çünkü zaten, tüm bunlar kesintisiz sürsün diye bedenini yatırmıyor mu açlığa?

Ölüm hücrelerinde yaşamı, tüm varlığıyla savunmak için "canım feda" demiyor mu? Bir büyük dava uğruna kızıl gelinliğe bürünmüyor mu yüzünde güller açarak?...

Bildiğimizden, inandığımızdan, imrendiğimizdendir ki yüzündeki sevgi gülücüklerine karşılık büyüyor yüzümüzdeki gülüşler...

Bu kaçınıcı kezdir böyle hem... '96'da her biri bir maviş kuş olup yükselirken göğşe, yine aynı duygularla doluyduk. '84'de ülkemiz kuşatma altındayken, dört canımızı uğurlarken yoldaşlarımızın duygularını okuyorduk tarihe düşen notlardan. Bir geleneğin yaratılışının, halkların direnme geleneğinin can pahasına büyütülüşünün kahramanlarıydı onlar.

Ve işte '96'nın Temmuz günleri, onların göremeyen fakat ışıltısı asla söndürülemeyen gözlerini anlatacaktı. Tutmayan kollarının nasıl yumruk olup göğşe yükseldiğini yazacaktı. Ufalan bedenlerde büyüyen sevgiyi, bağlılığı, mütevaziliği... yazacaktı. Yazdı Temmuz... Zaferlerini de yazdı. 12 canın kuruyan-çatlayan dudaklarından dökülen herbir satırını atlamaksızın yazdı Temmuz. Temmuz buram buram Sevgi kokuyordu o yaz. Buram buram feda...

Bedreddinlerden Pir Sultanlardan, Kurtuluş savaşında Elif Ana, Nazife bacılardan, Mahirlerden, Niyazi ve Sabolardan gelen bir direnme geleneği dünya halklarının mücadele gelenekleriyle harmanlanarak zafer oluyor, halklara armağan ediliyordu o gün; İstanbul'dan Çanakkale'ye, Ankara'ya... Buram buram sevgiyle...

2000'lerde vatanımız tecritle kuşatılmış, sıkıştırılıyor da sıkıştırılıyor... Tüm insani erdemler; onur, namus, vefa... herşey ama herşey yokedilmeye çalışılıyor. Emperyalistler kültürsüzlüğüyle, ahlaksızlığı ve

yozluğuyla ülkemizin dört bir yanını; kentini, köyünü, mahallesini, evini işgal etmeye alışıyor. Yıllar yılı buna geçit vermeksizin direnen Anadolu yiğitlerinin bedenleri, tutsak edilse de tutsak alınamayan yürekleriyle yine koşuyorlar vatan savunmasına. Alıyorlar mevzilerini ölüm orularında; 1. 2. 3. ekipler... Azgınlaşıyor düşman; azgınlaşıyor tutsak etse de inançlı haykırışlarını susturamadığı, zulmetse de teslim almayı başaramadığı zgr tutsaklar karşısında. Mevzilerini terkettiremiyor onlara. Onbinlerce gazbombası yağdırsa da mapushanelere, kurşunlar sasa da üzerlerine, yaksa da alevleriyle, teslim alamıyor.

Ve 1. 2. 3. ekipler 9. 10. 11. ekipler oluyor. Zehra'nın, Gültekin'in yoldaşları, Sevginin çocukları koyuluyor yola yine. 84'ten '96'ya, 2000, 2001, 2002, 2003'den 2004'e... Yıllarca sürse de; "zafere dek" diyerek...

Ve işte geleneğin kırmızı onur bandını kuşanmaya hazırlanırken içimizden biri daha; o günleri anımsıyoruz yine. Coşkularımız mutluluklarımız tazelenirken, baskın çıkıyor yreğimizdeki acıya bu duygularımız... Analarımızın yüreğindeki acılar mevzi mevzi vururken halka düşman olanlara, biz nasıl anılarımızın kabuğuna çekilip için için ağlayabiliriz ki!

Artık, mevzinin n saflarına koşacak olanları onlara yakışır uğurlama zamanı... lme gülerek gideni, o gülüşünün güzelliğine layık uğurlamak isteğiyle bir koşuşturmacadır sarıyor hcremizi...

Ölümün kolgezdiği hücrelerde, yaşamın ölüme meydan okuyarak doğacağı yatak, ona göre düzenlenmeli. Artık burası hücre değil, vatan savunmasının yapılacağı bir mevzi. Halkımızın dünya halklarıyla buluşacağı uçsuz bucaksız bir meydan, sonu gözükmeyen halayların kurulacağı bir dğnevi burası. O halde halına gelin gidenin hiçbir şeyi eksik kalmamalı...

Başkşeyi Sevgi Ablamız, Gnayımız, Glnihallerimiz çoktan almış onu bekliyorlar. Kokularının sindiği

eşyalarıyla hazır bekliyorlar onu sarmayı... Etrafta bir mevzi için gereksiz ne bulunuyorsa arındırıyor, yenden şekil veriyoruz. Birilerimiz bununla uğraşırken, diğerlerimiz yatak örtülerine hanımeli işliyor. Çiçeklerin içinden hanımeline seviyor Sevgi'nin kızı. O yüzden yatakörtüsü, yastığı, bohçası... hemen her eşyasında bir hanımeli dalı.

Bize elişlerini öğretenlerin başında o geliyor aslında. Bu yüzden biz, nasıl yapacağımızı sorup sormama konusunda tereddütlüyken, farkedip söylüyor bize. O, direnme geleneğinin devamcısı, halkın gelenekleriyle uğurlanıp, halkının bağrına gömülecekken, yoldaşları olarak sevgimizi emek emek nakşetmek istiyoruz çeyizlerine. Duygularımız dile gelip anlatsın istiyoruz her motifinde.

Kalem kağıt elde, tekrar tekrar ihtiyaçları gözden geçiriyoruz. Yola koyulduktan sonra da, öncelikli neye ihtiyacı olur, düşünüyoruz. Uzun bir ihtiyaç listesi çıkardığımızın farkındayız. Hiçbirşey eksik olmamalı düşüncesiyle olanaksızlıklara rağmen ayarlamaya çalışıyoruz herşeyi. Bohçasına bir eksik var mı diye tekrar tekrar bakıyoruz...

Özenimiz, saygımızdan da Sevginin kızına. O gencecik kız, bir ömre sığmayacak mutlulukla dolu şimdi. O mutluluksa gencecik ömrünü yaşanası yarınlar için feda ediyor. Öyle bilge yirmili yaşlarında.

Ve o gün, alın bantı takma töreninin olduğu gün, tatlı bir telaşla birlikte su gibi akıp geçiyor zaman. Bizi oradan oraya hızla savura savura geçiyor. Elimizde nakışımız kaç kere hayallere dalıp giderek...

İşte canımızdan bir parça olanın kına gecesi. Yanıbaşıımızdan kopup gidecek, Selma gibi, Günay gibi ellerini kınalayarak kopup gidecek, geleceğe insani erdemleri nakşedecek o kınasıyla. Kopup gidecek, kahramanlık halayında Sevgimizin yanındaki yerini alarak.

Uğurlar olsun sana Sevginin kızı, uğurlar olsun.

Sevgin sevgimizde yaşayıp büyüyecek bilesin. Anadolu'ya buram buram sevginin kokusunu saçan, kınalı avucundan, alnındaki ışıltıyı taşıyan gözlerinden öpüyoruz.

*"Gözlerin gülüm gözlerin
gün gelecek gülüm, gün gelecek
kardeş insanlar birbirine
senin gözlerinle bakacak gülüm
senin gözlerinle bakacaklar."*

Bir bir şehit veriyoruz efelerimizi. Bir bir alınlarına kızıl bantlar kuşanıp boran olup ayrılıyorlar bizden. Yase-min, Berrin, Sevgi ve Günay boran olup Uşak hapishanesinin üzerinde dolaşıyorlar şimdi. Ege'nin dağlarında silah çatıp meydan okuyorlar zulme.

Tüm dünya bilsin, duysun ki, bayrakları ellerimizdedir. Dünya bilsin, duysun ki, Uşak hapishanesinde, kadın tutsakların toplandığı büyük direnişin Uşak cephesinde, direniş sürüyor hala...

10. Bölüm

Büyük Direnişin Uşak Cephesinde Şehit Düşen Tutsakların Özgeçmişleri

Yasemin Canci

Yasemin, DHKP-C Tut-saklar Örgütlenmesi'nin Uşak Hapishanesi Siyasi Sorumlusu'ydu. 19 Ara-lık'ta katliamcılar saldırdı-ğında, yoldaşlarının önü-ne barikat olmayı da so-rumluluğu olarak gördü ve saldırının durdurulma-sı için genç yoldaşı Berrin ile birlikte bedenini ateşe verdi.

Yasemin, 22 Ekim 1967'de İstanbul'da doğ-du. Ailesi aslen Çanakkale-Ayvacık-Yeşilyurt kö-yündendir.

Demokrat bir çevrede büyüdü, devrimcilere ço-cukluğundan itibaren sempati duydu. 1989'da Devrimci Sol içinde ör-gütlü olarak mücadeleye başladı. İlk çalışma alanı Kadıköy bölgesidir. Bu bölgede demokratik ör-gütlenmeler yaratılma-sından mahalli alan ör-gütlenmesine kadar pek çok görev üstlendi.

1990 başlarında kır ge-rillasının yaratılması ça-lışmaları çerçevesinde kamp faaliyetine katıldı, askeri eğitim gördü. **1992**

*Kuşatma sürerken beklemek
olmaz
yapılacaksa iş tam yapılmalı
bir parça gazete
kuru birkaç giysi
ve bir kiprit çöpü
kararlılıkta netlik
bunun ifadesi
Yasemin'le Berrin onur,
namus simgesi
Sanki halaya durur gibi
öyle coşkun öyle neşeli
tutuşturdular bedenlerini
Bu da bu yakada
bizimkilerin durdukları
Zalonga halayı...
"İki olur gerillanın düğünü
bir çıkınca dağlara
bir düşünce topırağa"*

yılında Ege Kır Gerilla Birliği'nin oluşturulmasıyla, birliğin savaşçılarından biri olarak Ege dağlarına çıktı. O, **Ege dağlarına çıkan ilk kadın gerillaydı.**

Ege kır faaliyeti içerisindeyken 28 Eylül 1992'de yoldaşları ile birlikte gözaltına alındı ve tutuklanarak Buca hapishanesine konuldu.

Ege dağlarının ilk kadın gerillası, artık uzun yıllar hapishane direnişlerinin en önünde yeralan bir tutsak olacaktı. Tutsaklık koşullarında da gerilla gibi yaşadı. **1996 ölüm orucunda eyleminin 1. ekibinde** yer aldı. 69 gün açlığın koynunda ölümü kucaklamaya koştu. Direniş sonrasında Uşak hapishanesine sevk edildi. Burada Cepheli tutsakların **siyasi sorumluluğu** görevini üstlendi.

Yoldaşlarından öğrendi, öğretti. Statükolarla, olumsuzluklarla yaşamayı hiç bir zaman kabul etmedi. Şehitler onun yaşamındaki en büyük rehberiydi. O rehberlerin yolunda, tutuşmuş elindeki zafer işaretiyle ölümsüzleşti.

*önde kurduğu düğünü
sonda murada eyledi
Yasemin...*

*Ege'nin ilk kadın gerillası
hangi yanını anlatmalı
seni nasıl tanıtmalı
bilmek öğrenmek isteyene
dağ kokulu
elde silah*

*halkın adaleti diye mi?
hapishanede ölüme nikah
kıyıp*

*boran kuşu oluşunla mı?
Yoksa derinliklerde kök salan
bağlılığın sevgin inancın
doğallığın abartısızlığınla mı?
sorumluluk bilinci*

*hedefe vurmada uzman
girişken yaratıcı
ısrarın adı / azmin gücü
Yasemin, hepsi sen
hepsi sende hayat bulan
değil mi?*

*Yanmış bedenininle acıların
tarife gelmez olduğunda bile
"biz kendimizi yaktık
bilincimiz açık
müdahale istemiyoruz"
sözünle*

*inancı için ölebilmeyi
kendini feda edebilmeyi
doğallığında gösterdin
sözün uzununda değil
inancın özünde anlatabilmek
seni*

*anlamak ve yaşamak...
şimdi bize düşen bu!*

Berrin Biçkılar

Uşak hapishanesi 1. Ölüm Orucu Ekibi direnişçisiydi. 19 Aralık öncesi "saldırırsanız kendimizi yakarız" dilekçelerinin altındaki imzalardan biri ona aitti. Direnme hakkı için, yoldaşları ve halkı için bedenini ateşe verdi.

1978'de İzmir'de doğdu. Çocukluğundan itibaren rahat bir yaşam ve olanaklar içinde yetişti. Ezilmişliğin, yoksulluğun çelişkilerini çok yoğun yaşamadı. Ama yine de çevresindeki yoksulluklar, adaletsizlikler onu rahatsız ediyor, bu da onu arayışlara yöneltiyordu.

İşte bu arayışın sonucu devrimcilikti. Liseye başladığında değişik örgütlerden insanlarla tanıştı. Lise ikide, 15 yaşındayken Devrimci Solcularla tanıştı.

Devrimci Sol'un silahlı mücadeledeki ısrarı, kararlılığı, yarattığı direnişler, radikalliği ve önerdiği devrim yolu, onun sorularının cevabıydı. 93 Kasım ayından itibaren düzenli ilişkileri başladı.

**Berrin "Güneşin kızı"
böyle sever, böyle çağırır
arkadaşları
yaşıtlarından önce büyür
erken yürür ağır yük alır
omuzları
ve yürür Berrin en ön sipere**

**açlık ve ölümün eyleme
dönüştüğü yerde
"murad" diye o da kuşanır
bandını
coşkusu kaba sığmaz
tek dileği vardır
"İdil olmak!"
Hedef belli!
Berrin Güneş'in kızı**

'94 Martında lise örgütlenmesinde yer aldı. Bir süre sonra bölgede diğer il ve ilçelerdeki gençlik ilişkilerini toparlamak için görev aldı.

Aynı yılın sonunda aranmaya başladı. İlegal örgütlenme içinde faaliyet yürütmeye başladı. Milislerde yer aldı. Halkın adaleti için savaşıyordu.

'95 Nisanında gözaltına alındı. İşkencecilere boyun eğmedi. Buca Hapishanesi'ndeki tutsaklık döneminde 21 Eylül 1995 Buca katliamını yaşadı. Katliamda yakından tanıdığı yoldaşı, eğitmeni Uğur Sarıaslan da şehit düşmüştü. 21 Eylül onun kararlılığını daha da büyüttü. Tercihini netleştirdi. 96 Ölüm Orucunda gönüllü oldu ancak ekiplerde yeralamadı.

Buca'dan Uşak'a sevkedildikten bir süre sonra gündeme gelen ölüm orucunda yine gönüllüydü. Bedenler tutuşturulduğunda, kıvılcımı ilk çakandı. Bu kez İdil olmaktan kimse onu alıkoyamayacaktı.

*İlk günden hazır tedariki
Aralık 19'da
ondokuz yerden
bir de Uşak ellerinden
kanlı doğar gün
günün getirdiğine
tavır net, hedef belli
yoldaşlarına uzanmış
düşman elleri
ateşiyle durdurmakta
eylemi*

*çakmağın alevinde
sevdiği altın saçları
gözüne perde kirpiği
ve boynu tutuşmuştu
düşmanın müdahalesiyle
eylemi yarıda kaldı*

*namludan çıkmış kurşun
döner mi hiç yatağına
Çanakkale Ümraniye
kuşatma altında
eylemi kalmış yarıda
yarım tetik/ emniyette
öfkesi*

*"- Kaldır emniyeti
al horozu geri
birlikte vuralım düşmana"
dedi*

Sevgi Erdoğan

44 yaşındaydı alnına kızıl bantı kuşandığında. 25 yıllık devrimciydi. Devrimci hareketin tarihinin her aşamasında vardı. 25 yıllık kararlılığıyla sürdürdü, açlığın koynundaki 268 günlük savaşını. Uşak hapishanesinde başladığı ölüm orucunu, tahliye edildikten sonra Küçükarmutlu direnişevinde sürdürerek 14 Temmuz 2001'de ölümü ve zulmü yere çalarak ölümsüzleştirdi.

Sevgi, 3 Ekim 1956'da Erzurum Ilıca'da doğdu. İstanbul'da Fatih Kız Lisesi'ni bitirdi ve Marmara Üniversitesi İktisat Fakültesi'ne girdi. Mahir Çayanlara uzanan devrimciliğe sempatisi, bu dönemde örgütlü mücadeleye dönüştü.

Kadınların henüz örgütlenme içinde pek öne çıkmadığı yıllardı bu yıllar. O devrimci kadının da öncülerindendir.

İlk yer aldığı önemli çalışmalardan biri, **Devrimci Kadın Derneği**'nin kuruluşudur. Bir süre

**Armutlu'da bir can daha
uğurlanıyor
omuzlardan gökyüzüne
zulme**

**ve ölüme başeğmeyen
devrimci bir ömür bu
adını bilmeyenler
yaşarken bir dal çiçek alıp
ziyaret etmeyenler
bilmezler saçının akında
gözünün karasında saklı
duranları**

**O gözün parıltısında
zor dönemeçlerde korlaşan
ve ihanette, döneçlikte
pusulasını kaydırmayan
sağlam bir irade**

sonra, mahallelerde, fabrika ve grevlerde de görevler almaya başladı.

Devrimci Yol tasfiyeciliğine karşı, devrimci çizginin saflarında yer aldı.

1978’de, devrimci hareketin kadrolarından İbrahim Erdoğan’la evlendi. 12 Eylül cuntasının ardından 1981’de eşiyile birlikte gözaltına alındı. İki yılı aşkın Metris’de tutsak olarak kaldı. Yılgınlığın, dönnekinin kol gezdiği koşullarda tahliye oldu ve yine kararlılığın örneklerinden biri olarak mücadelesini sürdürdü. Tutsak aileleri hareketinin yaratılmasında yer aldı. 1989’da Sabahat Karataş’ın sorumluluğunda Anadolu Yakası Komitesi’nde yer aldı. 1990-91’de Emperyalist Savaşa Hayır komitelerinin örgütlenmesinde, 1 Mayıs çalışmalarında, kitlerle örgütlerine yönelik saldırılara karşı kampanyalarda, yönetici olarak yer aldı.

1991’de Malatya’da, 94 Eylül’ünde Çukurova’da görevlendirildi. Ve burada bir operasyonda, yanındaki iki yoldaşı katledilirken, o tutsak düştü.

*sevdikten sonra
sevdikleri uğruna
ölümde tereddüt etmeyen
partili militan bir kadın var
Okuyun öğrenin*

*bilin bu sevgiyi
bu sevgi: Sevgi Erdoğan...
Yazacaksa eğer bundan
sonra*

*Yazarlar şairler
çekecekse yönetmenler
sevgiye dair filmler
Sevgi Erdoğan’ın sevgisini
yazıp yönetsinler
Bu öyle bir sevda ki
ölüm anını
yoldaşı eşinin
ölüm anına*

*ayarlamaya çalışan
bir irade...
Sevgi’yi görmek
anlamak isteyenler
baksınlar adanan ömrün
tarihine*

*ölüme bir kez
nikah kıymış ya
direnişçiler
mümkünü yok
bu düğünün
mürüvvetini görecekler
beklemiyorlar artçıları
beklemiyorlar öncüleri
sürekli ilerleyip hedefe
koşuyorlar...*

Günay Öğrener

5 yıldır tutsaktı. Tahliye olmasına 6 ay kalmıştı. İçeride ya da dışarıda, aslanan zulme karşı direnmekti. Tereddütsüz zulme karşı direnişin simgesi kızıl bantı alına kuşandı. Katliamcıların direnişi kırma saldırılarına karşı bedenini tutuşturarak ölümsüzleşti.

Günay, 18 Kasım 1973 yılında Mersin'de doğdu. Aslen Burdurludur. İlkokuldan itibaren çok okuyan bir çocuktur. Ortaokul sonlarında devrimcileri tanıdı. Lisedeyken tek hedefi vardı: Dev-Gençli olmak. Üniversiteye gidişi onun örgütlü bir devrimciliğe adım atışının vesilesi olmuştur.

1993'te artık örgütlü bir devrimcidir. Daha başından itibaren illegal örgütlenme içinde yer aldı. Birçok kez gözaltına alındı, işkencecileri altetmeyi öğrendi.

Günay'ın babası polisti; 1980'de, Günay henüz 7 yaşındayken devrimciler tarafından ceza-

***Türkülü alevler
yükseliyor gökyüzüne.
Alevlerin içinde bir güzel
Anadolu'nun güzeli...
Fedanın güzeli...
Fedayı gördük o gün
Yüreğimize, beynimize
işleyen bir ışığı feda
Feda devrim içindi
feda sosyalizm içindi
o kavganın içindeydi
"Yaşamaksa böyle güzel,
ölmekse böyle..." diyendi
Hangi derece ölçebilir
ateşin o sıcaklığını
hangi ressam çizebilir
bedenin kıvıllığını***

landirirmisti. Neden, nasil, niçin sorularıyla büyüdü Günay. Bunların cevabını bulduğu için devrimci oldu. Sorularının cevabını bulduğunda, devlete bakış açısı alt üst olmuş, adaletin devrimciler tarafından temsil edildiğini görmüştü. Adalet, onun devrimciliğinin en belirleyici yanlarından biridir.

1994'te Ege Bölgesinde illegal alanda çeşitli görevler üstlendi. 1995 yılında gözaltına alınarak tutuklandı. 1999'a kadar Buca Hapishanesi'nde kaldı. Üç yoldaşının katledildiği Buca katliamını yaşadı.

19 Aralık 2000 katliamında ise Uşak Hapishanesi'ndeydi. Yoldaşlarından Yasemin Cancı ve Berrin Bıçkılar'ın bedenini tutuşturarak şehit düşüşüne tanık oldu. Ölüm orucu direnişçilerinin refakatçılığını yaptı. Ve yoldaşlarının şehit düştüğü yerde, alnına kızıl bantı takıp ölüm orucuna başladı.

Kendi deyişiyile bir eylemin içindeydi, şimdi savunma değil, taarruz zamanıydı; alevlerin kızılığıyla tamamladı eylemini.

**Gayri bize düşen
Günay'ın gözüyle görmek
Günay'ın hissettiği gibi
 hissetmek,
Günay'ın ateşinde
 çelikleşmektir...
Kavgaya sunduk
 en genç bedenlerimizi
Geleceğe adadık
 tecrübeli sevdiklerimizi
Kaçabilir mi artık bizden
 zafer
Anadolu'yu kuşatan
 denizlere atılsın diye,
fedadan önce
 kesti saçlarını
"Nasıl oldum" diye sordu
yoldaşlarına sonra
Hangi kelime anlatabilir
hangi ayna yansıtabilir
o güzelliği...
Direnişin ateşten sesiydi
Halkının nefesiydi
Alevler içindeki son
 sözlerinden biri
sanki o ana değil,
tarihe vasiyeti
"Sloganları kesmeyin!
slogan atın!"
Sloganları kesmedik
 Günay...**

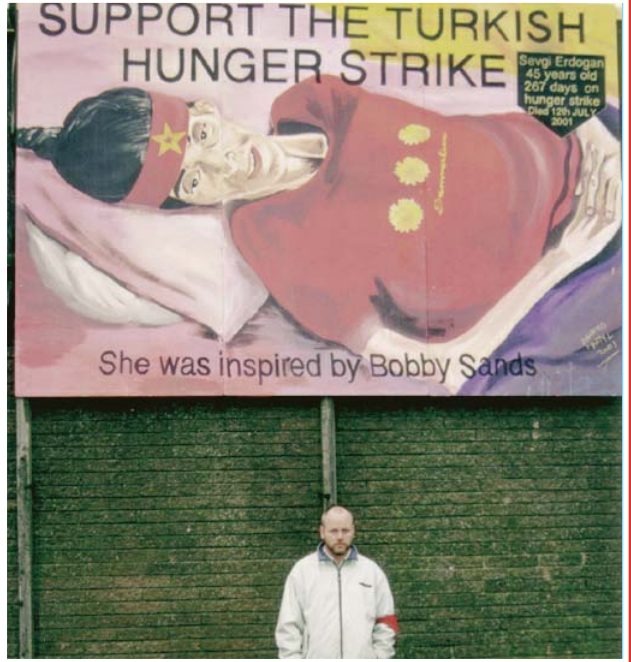
**Bir de fotoğrafları kaldı
tarihe.
Hapishanelerin
havalandırmalarında,
ölüm orucu yataklarında,
cenaze törenlerinde veya
yaşamlarının
herhangi bir anında
çekilen bu fotoğraflar da
tarihe düşülen birer not
şimdi.**

◀ Yasemin Canci
9 yılını geçirdiği
hapishanelerin
havalandırmasında
yoldaşlarıyla

Küçükarmutlu'dan
tarihe kalan bir
direniş belgesi

►
Sevgi'nin
resmi
İrlanda'da
bir duvarda

Sevgi ve İbrahim
Erdoğan, kızları
Şirvan'la bir açık
görüşte ►

Sevgi 12 Temmuz
şehitlerinin cenazesinde ▼

Berrin Bıçkılar,
alnına kızıl bant
takacağı törenin
öncesinde

Ailesi
Adnan
Menderes'in eşinin
adı olarak Berrin
adını taktı ona.
Berrin adı şimdi
tarihimizde Uşak'ın
kadın efelerinden
birinin, ve fedanın
adı olarak yaşıyor.

Günay Öğrener
yoldaşlarıyla
havalandırmada
halayda (soldan altıncı)

Anadolu motifleri
içinde ışıldayan
yüz, alevlerin
kızılığında
aynı ışıltıyla
aydınlattı
yeryüzünü.

Boran Yayinevi'nden çıkan kitaplar

- 1- Bağımsızlık, Demokrasi ve Sosyalizm Mücadelesinde GENÇLİK (I-II)
- 2- Milliyetçilik Çıkmazı
- 3- Zafer Yolunda -I
- 4- Yaşatmak İçin Öldüler
- 5- Gülüşün hücrelere takılı kaldı - M. Çetinkaya (Şiir)
- 6- Feda Destanı - G. Yılmaz - F. Tokay Köse (Şiir)
- 7- Bütün Yazılar - Mahir Çayan
- 8- Umut Yağmuru - Ümit İlter

Haziran Yayinevi'nden çıkan kitaplar

- 1- Devrimciler Yargılıyor Dizisi:
Devrimci Sol Dava Dilekçeleri
12 Eylül Mahkemeleri Dosyası (I-II)
- 2- Kongre Belgeleri-1: RAPOR
Parti Cephe İle İktidara Yürüyelim
- 3- Kongre Belgeleri-2: KARARLAR
- 4- Taş Değil Yürekti Elimizdeki
- 5- Darağacında Yapılan Siyaset: İDAM
- 6- GAZİ Gecekondulardan Geliyor Halk
- 7- Tutsak Aileleri, 12 Eylül ve TAYAD
- 8- 50 Soruda HALK MECLİSLERİ
- 9- 50 Soruda Din, İslamcılık ve Laiklik
- 10- EL SALVADOR Birleşik Devrimci Savaş
- 11- Direniş Ölüm Yaşam
- 12- Direniş Ölüm Yaşam-2
Devrim Kuşağının Kahramanları
- 13- Bir Direniş Odağı METRİS (Metris Tarihi)
(2. Baskısı Yar Yayınlarında çıktı)
- 14- Herşey Birliğimiz, Geleceğimiz ve Zaferimiz İçin
(Devrimci Harekette Darbe)

- 15- Bir Savaş, Bir Dava ve Zafer
- 16- Yeni Çözüm Seçme Yazılar
- 17- Cezaevleri Direnişleri-1: BUCA
- 18- Cezaevleri Direnişleri-2: ÜMRANIYE
- 19- Cezaevleri Direnişleri-3: ULUCANLAR
- 20- HAKLIYIZ KAZANACAĞIZ- Cilt 1-2
- 21- Kontrgerilla Operasyonları
- 22- Mücadele Seçme Yazılar-1
- 23- Mücadele Seçme Yazılar-2
- 24- Direniş Şiirleri
- 25- Dava Dosyası-1
- 26- Dava Dosyası-2
- 27- Bize Ölüm Yok
- 28- Bayrağımız Ülkenin Her Tarafında Dalgalanacak
- 29- Halk Sınıfı (I-II)
- 30- Amerikan İmparatorluğu, Milliyetçilik ve Demokrasi

Anadolu Yayıncılık'tan çıkan kitaplar

- 1- Tarihçesi ve Yaşayanların Anlatımlarıyla İŞKENCE-1
- 2- Hapishanelerde Katliam
(19-22 Aralık 2000, Belgeler, Tanıklar -I)

Tavır Yayınları'ndan çıkan kitaplar

- 1- İki kardeşin hayatı: Canan ve Zehra - Ahmet Kulaksız
- 2- Karanfil halayı - Ümit İlter (Şiir)
- 3- Bir Kar Makinası Grup Yorum 1-2

